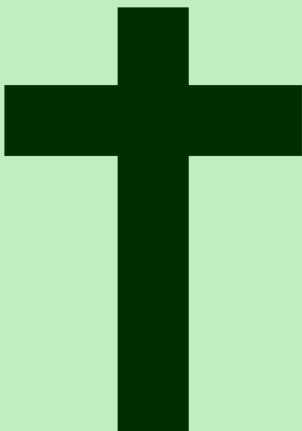

Mer Si Yesuenemén A Yesuene Waitogh Árfene

Wafroghyammén Lukém Efaroméng

Luke and Acts in the Nama language of Western Province,
Papua New Guinea

**Mer Si Yesuenemén A Yesuene Waitogh Árfene
Wafroghyammén Lukém Efaroméng
Luke and Acts in the Nama language of Western Province,
Papua New Guinea
Luk na Apostol long tokples Nama long Niugini**

copyright © 2025 SIL Papua New Guinea

Language: Nama

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-11-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 7 Nov 2025 from source files dated 7 Nov 2025
a8ee7a61-e51e-5522-ace3-fd0f2c24db68

Contents

Luk	1
Acts	59

Mer Si Yesuenemén Lukém Yéfarotam

Saurégh si

¹ Fútar Tiafilus:

Tárfár árém mwighé yaitotaménd ménát faroghét némé té kufrotawét téfefaf.

² Yémofem yafrotaménd kétamé némé si té yinjoyénd ufroghan a emofem yéfarotaménd.

³ Yéndon té merkéráye téfandawan méinyotio yam kétándmé ufrogh, mer kéretau tayot faroghét ménát merkéráye ndenéfifi némé té kufrotau. Yéndon yafrotan feyot minde merfifi Tiafilus,

⁴ Yéndon yéné yafrotan ménát fém so mat ném efalo si méinyotio árkéméné fém té káyáretau.

Jon walitogh ár yáne áráféghmén si afrogh

⁵ Yéné efghon Erod njam témorwén Judiamén warsagh ár, kété témorwén ghéngén wárogh ár yétkwén Jakaraya efe tafnyangérwén ghéngén wárogh ár Abiane mérén, yáne amaf Elisabet Aron ákimén.

⁶ Jakaraya a Elisabet Ngánjánene ghékfan mer ghérsaye tamorarwén, méinyotio Yurane nák tawaitoghét.

⁷ Wénde ambumofnar tarwén, ménamén Elisabetéf mwinu tárwén, a fá bulu náyáteyayénd.

⁸ Ámb efghon Jakarayane mérénta ghéngén ásáfogh efogh nawerai, yémon ghéngén wárogh ásáfogh yérnyai Ngánján sáfrére.

⁹ Yéfone túmén témndan Ngánjánam taferngai ménát mer wimafé rokar wároghét Ngánján wáwefnogh méngo kénjút.

¹⁰ Njam efogh náwerai mer wimafé rokar wároghét, méinyotio ár náumendaménd wáwefnogh méngo sifayan Ngánjánafé oraighét.

¹¹ Féyo Ngánjánene njafar si résagh ár nufaryéng yáfaf, nokayoyéng ghéngén wárogh séki tambénta.

¹² Njam Jakarayam yinjoyéng, fá sélngwél yémormén a férféram yifoyéng.

¹³ Wénde njafar si résagh árom yémndayéng, “Yau férfér ném, Jakaraya, fene Ngánjánafé orayégh si té náyárang. Fene amaf Elisabet so nésle ghakér ambum, fémon táf yétkwén taram Jon.

¹⁴ Fá so yém áuwégh a remngogh feyot, a tárfár so náuwetat ménamén yáne éslaghmén.

¹⁵ Fá ndimbal so yém Ngánjánene ghékfan, wéri nénefnar a ámb táikér nu, a fá so yém Ngánján Mbérbmber wafoghkaf kétándmayo éslagh.

¹⁶ Tárfár ár Israilmén yémon so ewangote kétán Yuré yéfenjo Ngánjánafaf.

¹⁷ A fá so yéngém Yurane frondeta, mbérbmberan a waftayan ndenanit Elaija kés témorwén, ménát afafene tikéf wangoghét kétán yéfenjo ambu-mafefaf, a ayáréghofnaye ghérsata wangoghét kétán káfeté; efalo ghérsat táfrendau Yurai.”

¹⁸ Jakarayam yémotai njafar si résagh ár, “Ndernáye wét yénd mat so kamndan yénémamén? Yénd swém bulu wém a tane amaf siyém ndenéyameyo ausé.”

¹⁹ Njafar si résagh árom yawangoi, “Yénd wém Geibrél. Yénd Ngánjáne kaka wakai a yénd kwénmáfárete siafé sái kémaufon yéné mer si.

²⁰ A sénonjo fém kékmbo métar a yau noraya kétanotio yéné ufroghene efogh kawerangé ménamén fémofalo yau tane si so táyáto. Árkéméné so efalo kénamndangi yánjo efghon.”

²¹ Yéné tekan árem Jakaraya njam tanjetawét a mwighe uwérsoghan tamorwén ménamén tekfifi télawangéwén wáwefnogh méngo kénjún.

²² Njam fá nétoryéng, fá yau korayau yéfefaf. Yémofem yáyámngoyénd ménamén yémon ghékéfé waingégh Ngánján yinjoi wáwefnogh méngo kénjún, fá siofnar namndai yéfeyot ngángayero tawaweindau.

²³ Njam yáne wáwefnogh efogh nefoyénd, fá néngangoi méngot.

²⁴ Soramé yáne amaf Elisabet namndai suafé a 5 ghérare méngo kénjúnro témorangerwén yau kétonau.

²⁵ Elisabet norayai, “Yuram yéné tafrote tayot, yéné efghon Ngánjánam yauyafoi yáne ménde a yitérmboi tane wáiwáiafé yam árfe tambén.”

Yesuene áráféghmén si afrogh

²⁶ Táf Elisabetene 6 ghérareyan, Ngánjánam yáfáretam njafar si résagh ár Geibrél Najaret Galili yuwot,

²⁷ yéné méinyo mérésoefaf efe yéreindaménd awerghét Josefefaf, Deifidene mérén kénjút, yáne yétkwén témorwén Meri.

²⁸ Njafar si résagh ár yéngmormén Meri yémndai, “Mer frengégh siafé! Yuré siyém fefaf yém.”

²⁹ Meri ndimbal sélngwél yémorméng yáne sian a mwighe uwérsoghét yéméindai ndernáye yéné áuwéghfifi so yém.

³⁰ Wénde njafar si résagh árom yémndai, “Yau férfér ném, Meri, fémon Ngánjánene ménde té yinjo.

³¹ Fém so ném ambumafé a fém so nésle ghakér ambum, a yétkwén táf taram Yesu.

³² Fá so yém ndimbal a so yémndetat Minde tukén Ambum. Yuré Ngánjánam so tiyátongé warsagh ár ndenáye fété yáne áki Deifid kés témorwén.

³³ A fá so yém Israil limánégh ár tuotot. Yáne méngotu yau so yiyato!”

³⁴ Merim yémotai njafar si résagh ár, “Ndernáye so yéné yém, ménamén yénd swém méinyo mérés?”

³⁵ Njafar si résagh árom yawangoi, “Efalo, Ngánján Mbérbér fefaf so yéném, a Minde Tukén waftayam fém so kémafargé. Yéné téfnan njúnnjúnofnar ambum so yémndetat Ngánjánene Ambum.

³⁶ Elisabet fene mérénmén ambumafé so yém ausayan a efe témndetawét ndené mwíné téfnar yém, sénonjo suafé yém 6 ghérare kénjún.

³⁷ Yénémamén Ngánjáneyot yau táikér yém.”

³⁸ Merim yawangoi, “Yénd wém Yurane faiofnar ásafogh ár. Féyotaro so nufrote némé té wémndé.” Si soramé njafar si résagh árom yéfrangoi.

Merim yiyafai Elisabet

³⁹ Yéné efghon Meri wékeye álighét náfreendam tesenot Judia tunakéf yuwot.

⁴⁰ Fá nélawai Jakarayane méngot a frengégh si yaramai Elisabete.

⁴¹ Njam Elisabet náyarai Meriene frengégh si, ambum táf nalinai fút kénjún, a táf Elisabet témorwén Ngánján Mbérbér wafoghkaf.

⁴² Fá tuk kéme norayai, “Frengéghkaf ném méinyotio amaf kénjún, a frengéghafé ambum fémon so yéráfte!

⁴³ Némamén yénd méndefé wém, tane Yurane amé sái yéném tafaf?

⁴⁴ Njam fene frengégh si náyarai, táf ambum tane fút kénjún notanai áuwéghafé.

⁴⁵ Nderé áuwéghafé yém yáyot si némé té norayai Ngánjánene efalo si sái nufrota yáfaf.”

Meriene wagh

⁴⁶ Meri norayai,

“Tane tikfam Yuré yuwete

⁴⁷ a tane mbérbér áuwéghan yém Ngánján tane Wanjarégh ár kénjún,

⁴⁸ ménamén yémon yénd wafarotam yuwan ghérsafé yáne ásáfogh méré!

Yéandmé sénonjo méinyotio árém so wémndetat yénd ndené frengéghmén ném,

⁴⁹ ménamén Minde tukén waftafé sélngwélafé yam tayot yafrotam.

Yáne yétkwén yém njúnnjúnofnar.

⁵⁰ Yáne ghérghérsisé so néngusamngote yéfeyot emofem férférafé yéfandat fá

kétándmé ámb ár saté kétánotio ámb ár saté.

⁵¹ Yémon té yuyafotam muyé yánjo ngángaye, yémon té ewafarnai fá efe tuktuk mwighe emarghan tamorwén.

⁵² Yémon té eweworyéng yuwot limánégh ár yéfenjo limánégh ámnjogh sifayata,

wénde euyoyéng tukét métar ár.

⁵³ Yémon té eremngoi siogh ár tárfár rokare wénde engwatembayéng wemár ár sotro.

⁵⁴ Yémon té yáutánam yánjo faiofnar ásáfogh ár Israil yafarotai ghérghérsisaye.

⁵⁵ Ebraamefaf a yánjo méréfaf tuot, ndernáye té nénorayayéng téfene afafeaf.”

⁵⁶ Merif emorarmén Elisabetfé nambio ghérare soramé Meri néngangoi méngotuot.

Jon walitogh ár yáne áraféghmén si

⁵⁷ Elisabetene efogh njam nawerai yáne ambummén, fá náráftam ghakér.

⁵⁸ Yáne kaka ár a fútaréf náyarayénd ndené Yuram ndimbal ghérghérsisé yuyafai a fá káuwétawét yémafé.

⁵⁹ 8 efogh nawerayéng fá engmormén ghéngan néfghét a yémofem yétkwén yéramayénd yárefé Jakaraya soramé,

⁶⁰ wénde yátmé norayai, “Yau! Yáne yétkwén so yém Jon.”

⁶¹ Yémofem yémndayénd, “Ámb yéné yétkwén yau yém féfene ménnan.”

⁶² Yémofem ngángaye yéngwaghnyayénd yárefai ménát ambumoe yétkwén ramghét.

⁶³ Fá namotayéng farogh fefat ngángé awaunyéghe, méinyotio ár sélngwé emorméng yémon yéfarotam, “Yáne yétkwén siyém Jon.”

⁶⁴ Táf fété Jakaraya si néngufngoi a tuwetau Ngánján.

⁶⁵ Ár fútar Ngánján férféram ewifoi, Judia yu árém taruindawét yéné yammén.

⁶⁶ Méinyotio ár efe náyárayénd mwighe uwérsoghan tamorwén, a namotayénd, “Efe yéné ambum so yém?” Ménamén Yurane ngángé kété témorwén.

Jakarayane wagh

- ⁶⁷ Yárefé Jakaraya Ngánján Mbérbéram yafoi si nufngoi,
⁶⁸ “Áuwégh yém Yurai, Israilmén Ngánján!
 Fá té téném yánjo ár wanjarghét.
⁶⁹ Fá yénmáfáretam téfe wanjarégh ár
 yáne faiofnar ásáfogh ár Deifid yáne mérénmén.
⁷⁰ Némé fá norayai yáne Ngánjánene mat yátogh ár kénjúmé tándái,
⁷¹ Wanjarégh yém kéténdmé téfene mék téfnáfene ngángata
 emofem méndméndat yénfandat yénd.
⁷² Ghérghérsisé yuyafoi téfene afafefaf
 a ewafarotai yánjo njúnnjúnofnar árnyégh.
⁷³ Wengéghofnar si norayai téfene afé Ebraamefaf.
⁷⁴ Yénd yénmutoryéng kéténdmé mék téfnáfene ngángata
 a yénméindai yénd yáyot férféfnar yam wafarerghét:
⁷⁵ njúnnjúnofnar a mbarkánd kér ro Ngánjáne sáfan méinyotio téfene efghon.
⁷⁶ Fém, tane ambum, so ném Minde Tuk Ngánjánene mat yátogh ár,
 so ném Yurane sáfréré
 end frengéghét yáyot,
⁷⁷ yánjo árét so ewaramete wanjarégh mat
 yéfene yaufi wányányégh kénjúmé.
⁷⁸ Ménamén téfene Ngánjánene ghérghérsisé
 njafar tambén árnyégh efogh so yéném téfefaf.
⁷⁹ So télálángé fá efe kwékwéfan em
 a kér mbanmbanan efe em
 so engwambete téfene kaffak krufrát endmé.”
⁸⁰ Ambum nanotam a muyafé namndai mbérbéran, a fá tékmangérwén
 fanfne yuwon kéténotio marataye nufaryéng Israilét.

2

Yesuene áráfégh

- ¹ Yéné efghon Kaisar Augustusam muyé si yéramai marataye yétkwén kayoghét Rom yuwon.
² Yéné simormén frondefifi yam yétkwén kayoghét njam Kwirinius gafana témorwén Sirian.
³ Méinyotio ár nuwanoyénd yéfenjo tesenot yétkwén yáuwéghét.
⁴ Féyo, ménamén Josef siyém Deifidene ákimén, fá néngwanoi Najaret tesenta Galili yuwot kéténd Betliem Judia kénjút, yéné tesen siyém ánde Deifid nanotam.
⁵ Fá nuwaneyayénd Merifé yétkwén kayoghét, efe té yémndayénd awerghét Josefefaf a táf áráféghétro témorwén ambum.
⁶ Njamandio tarwén kété, efogh nawerai ambum áráfghét,
⁷ a fá fronde sénko ambum náráftam. Sálámeye yéfiyaryéng ambum yéflayéng wérárafene njamke téruan ménamén kété yau sifayé témorwén yéfeyot méngon.

Sif wanjengégh ár a njafar si résagh ár

⁸ A sif wanjengégh ár tékmangérwén kaka sifayan ghékéf tawafayotawét sifafet sémbáran.

⁹ Yurane njafar si résagh ár sélngwéle nufaryéng yéfefaf a Yurane ndimbal kwayaghayam etremngoi, a fá férfér tamorwén.

¹⁰ Wénde njafar si résagh árom emndai fá, “Férfér yau em. Yéndon enwarsan mer si féfeyot ndimbal áuwégh méinyotio árét.

¹¹ Sénonjo Deifidene tesen kénjún Wanjarégh ár té káráfte féfeyot, fá yém Yuré Keriso.

¹² Yéné siyém féfeyot wayamngoghét: fémofer so tinjongi ambum sáláme fíyaréghkaf wérárafene njamke téruan.”

¹³ Sélngwélafé minde tárfár njafar si résagh ár nufaryénd yéné njafar si résagh árfé, tuwetawét Ngánján a korayawét,

¹⁴ “Áuwégh yém Ngánjáneyot minde tukén, yéné mbandan krufrát yém yéfeyot yáne méndefé árét.”

¹⁵ Njam njafar si résagh árem efrangoyénd a nuwanoyénd njafarot, sif wanjengégh ár fáro norayayénd, “Kuwanongém Betliemét fandaghét némé yam nufrote kété, árkémamén Yuram té yénmaufroi.”

¹⁶ Sif wanjengégh ár nuwanoyénd wékeye ewinjoyénd Meri, Josef, a tosé efe tékmangérwén wérárafene téruan.

¹⁷ Yémofem njam yinjoyénd fá, si yétarnayénd némé njafar si résagh árom té ewaufroyéng yéné ambumoenemén.

¹⁸ Efe méinyotio náyarayénd sélngwél emormén némé sif wanjengégh árem ewaufroyénd yéfeyot.

¹⁹ Meriene tikfan si tamorwén a mé kawafarotau.

²⁰ Sif wanjengégh ár nangoyénd áuwéghafé tuwetawét Ngánján ménamén némé náyarayénd a ghéke yinjoyénd, árkémamén té yéfe ewaufroyénd.

Yesu témorwén wáwefnogh méngo kénjún

²¹ Ménayan 8 efghon, efogh nawarayéng yáne ghéngan néfghét, yáne yétkwén Yesu, njafar si résagh árom fronde yétkwén yaramai soramé su nawanai.

²² Njam efogh nawerai wányányégh téménd wafroghét ndernáye Mosesene nák témorwén, Josef a Meri ambum yérséménd Jerusalemét Yurafaf wateghét

²³ Yurane nák ndernáye té yéfarotam, “Méinyotio fronde sénko ghakér ambum wateghét Yurafaf.”

²⁴ A fá nuwanoyénd ghéngén ramghét ménamén Yurane nák ndernáye noraye ménát sómbio mamuot o sómbio duf tosat.

Simionene afrogh si

²⁵ Ár témorwén Jerusalem kénjún yétkwén Simion, efe témorwén mbarkándro a Ngánján férférafé ár. Fá kawanjetau ménát Israil wanjarghét, a témorwén Ngánján Mbérbmber wafoghkaf.

²⁶ Ngánján Mbérbmberam mwighe yaramai, “Fém yau so kér ném fronde Yurane Keriso so tinjo.”

²⁷ Ngánján Mbérbmberam yimndai Simion kétán wáwefnogh méngo kénjút. Njam yárefafem ambum Yesu yérséménd kétán túmén yam wafroghfaf ánde témorwén nákan,

²⁸ Simioném ambum yambnai ngángaye a áuwégh yawangoyéng Ngánjáne táf norayai,

- 29 “Wanjarégh ár Yuré, fémon némé té wémndai, sénonjo yénd fene faiofnar ásáfogh ár kér so wém áuwéghafé.
- 30 Ménamén tane ghékfam fene wanjarégh té yinjo,
 31 ménát méinyotio árém so yéfandát árkéméné fémon té néusénam.
 32 Fá so yém ndenanit kwayaghé sái yuyafotam fene efalofifi Téndo árét, a yémon so eméinde ár sái nemnat tukén Israil árfenemén.”
- 33 Ambumoe yárefé a yátmé sélngwél ermén némé Simion té norayai yánemén.
- 34 Simioném efrendai fá a yémndai Meri, yátmé, “Yéné ambumom so eméinde ámb Israil ár sái nékmbotat Ngánján efalo yiyátoghét, a tárfár ár so kawengongi Ngánjánéfaf a fá so yém waufarogh ménát mat yátoghét árét wénde tárfár árém so yékenat fá.
- 35 Ménát tárfár árfene tikéfta yaufi mwighé so nufanat. Yaufi wafroghyam yémofem so ewafrotat yáfaf árkéménayam so tawaramangé ndimbal ghérghérsisé.”

Annane ghérsamén afrogh si

36 Kété témorwén Ngánjánene mat yátogh amaf, Anna, Fanuelene mérés, Aserene mérénmén. Fá témorwén auséffí, a fá enmorarmén yánjafé sefen yunjfro.

37 A kwiré náyátoi kétánotio 84 yunjéf namndayéng. Yémon yau yéfrangoi wáwefnogh méngo wénde táwefnotau sémbár a efghon Ngánjánafé koraiwét a kawafarmetau.

38 Yéné efogh féneféneyan yénmormén yéfefaf, yémon kánjo yaramai Ngánjáne a ewaufroi ambumoenemén efe kawanjetawét Jerusalem wan-jarghét.

39 Njam Yurane nák némé wafroghét tamorwén Merifém Josefé té ewifeyayénd, fá táf nangeyayénd Galili yuwot yéfenjo tesenot Najaret.

40 Ambum nanotam muyafé namndai, fá káfeté mwighé wafoghkaf témorwén, Ngánjánene ngáram yáfaf témorwén.

Ghakér ambum Yesu wáwefnogh méngon

41 Méinyotio yunjfan yáfefaf tayowéng Jerusalemét Waingégh téméndfaf.

42 Njam fá 12 yunjéf namndai, fá nuwanoyénd kétán, túmén yam wafarogh téméndfaf.

43 Téménd soramé njam yáfefaf kénangowét méngotuot, ghakér ambum Yesu nawangsoi Jerusalemén, wénde mat yau tarwén ambumoenemén.

44 Fá kéma kemarwét ndené mérne kar álighan kénangotawét, ámbiro efogh eyoméng. Yémofem ronjagh yafngeyayénd yéfenjo mérén kénjún a fútarfefaf.

45 Njam yau fá yinjeayénd, fá nangeyayénd Jerusalemét yá ronjaghét.

46 Nambio efogh soramé yémofem yinjeayénd wáwefnogh méngon, témorangérwén watamegh téfnárafé, káýaretau yéfefaf a ámogh si tawaram-etau.

47 Méinyotio emofem tiyáretawét fá emormén sélngwél yáne uwangoghan mwighé kwayaghé térsawét.

48 Njam yáfefafem yinjeayénd fá, sélngwél ermén, a yatmam yémndai, “Ambum, ndené fémo námamén yénmafrowé? Yénd afafé ténre ndémkefé fe ronjaghan.”

49 Yesum ewawangeyai, “Némémén yénd fémfem wéronjét? Fém mat fiya tarwén ndené yénd tane Afane méngo kénjún wém.”

⁵⁰ Wénde fá mé katambarwét némé si yémon té tamndéwéng.

⁵¹ Fá nuwanoyénd Najaretét yárefafé a fá áyárégh ár náyátoi yárefafefaf. Wénde yatmam méinyotio si ewanai yánjo tikéf kénjút.

⁵² Yesu nanotam fifiyan a káfeté mwithighayan a yáne ménde Ngánjánafé a ár.

3

Jon walitogh ár end yefrende

¹ Njam tuk warsagh ár Kaisar Tiberiusém télímndau Rom 15 yunjéf, táf Fontius Faillet témorwén Judiamén gafana, Erod témorwén limánégh ár Galili yuwon, Erodé yánnghén Filif témorwén limánégh ár Itulia a Trakonitisan a Lisianas témorwén limánégh ár Abileneyan,

² a táf Anas a Kayafas ghéngén wárogh sénko ár tarwén, Buk si yénmormén Jonefak Jakarayane ambumoefaf fanfne yuwon.

³ Yémon yarendam méinyotio Joden yu, si táitotau walitoghmén a tawalitotau yaufiga awengoghét.

⁴ Ndernáye yéfarotaménd Buk sian Ngánjánene mat yátogh ár Aisayane si, "Ámb ár ke nutne fanfne yuwon, 'End frengéghét Yuraye álighét, wafrogh mbarkánd end yáyot.

⁵ Méinyotio yékwyékw wéfángéghét a méinyotio mband tunakéf fénarghét a fafatot. Méinyotio ménjuté end so em mbarkánd a yaufiga end so em frengéghkaf.

⁶ A méinyotio árém so tinjongi Ngánjánene wanjarégh."

⁷ Jon norayai ár mérénfak árké tanmorwén nuwot walitoghét yáfak, "Fém kamban ghérsafé ár mérén! Emon fém emndai Ngánjánene nékwa sái kenngongi?

⁸ Yénayam so ewafrotati árkéménayam féfe so tayaufrogi ndené té nawengongi yaufiga. A yau yaufiga si kufngongi féfenjo kénjún ndené, 'Ebraam siyém téfene áki.' Yéndo emndetan fém ndené yéné wím tambén Ngánjánam so tautorngé ambum Ebraameyot.

⁹ Mbilé siyém frengéghkaf yém wén sérém néfghét, a árké wénam yau njam mer mbwe yéfuna yéné wén siyém néfghét a fését wighét."

¹⁰ Ár mérfam yémotayénd, "Némé yéndfem so yafrotam yénandmé?"

¹¹ Joném ewawangoi, "Ár efe sómbio sodafé njam yém ámb ároe so taramangé, a efe njamkéfé yém ndenéyameyo so yafrote."

¹² Mani kafégh ár ndenéyameyo enmormén nu walitoghét, fá namotayénd, "Watamegh ár, némé so yafrotam?"

¹³ Yémon emndai fá, "Yau féfenjo méndeye takafangi kétamé némé té engémndan."

¹⁴ Ámb fiyaram wéi yémotayénd, "Yéndfem némé so yafrotam?"

Yémo ewawangoi, "Yau ewaréfnati maniot ár o ekafetati unyéghe a eremngotati féfenjo fayam."

¹⁵ Ár kawanjetawét oyárghafé a méinyotio tikfan kéwérsotawét nde Jon némé Keriso namndé.

¹⁶ Joném ewawangoi méinyotioat, “Yéndon ewalitotan fém nue. Wénde efe tane soramé yéném tane muyé so taindangé, endene sandol ángégh fénaghét yénd féyotarofnar wém. Yémon so ewalitote fém Ngánján Mbérbère a fése.

¹⁷ Fá siyém frengéghkaf yém njénro faloghét kétándmé fifiyafé mbwe yánjo foke. Kétándmé yémon so yésámbune saf, so euménde fifiyafé mbwe yánjo méngo kénjún, wénde so tawarongé njénro kémboghofnar fése.”

¹⁸ A ámb tárfár sie Joném tawawéngsotau ár a mer si tawawaitotau yéfeyot.

¹⁹ Wénde njam Joném yarnam Erod limánégh ár ménamén yémon nawerai yánngnoene amaf, Erodias a ámb yaufiyam ewafrotam,

²⁰ Erodém yasamngoi yénandmé yéfefaf. Jon yélawayénd kwéfkwéf méngon.

Yesuene walitoghmén

²¹ Njam méinyotio ár ewalitotam, Yesu wéi yálitotam. Njam fá Ngánjánafé oraighan témorwén njafar tát nasawéryéng,

²² a Ngánján Mbérbér néneworyéng Yesuefaf men kénjumé ndenanit mamu. Si yénmormén kétándmé njafarta, “Fém ném tane uwéghafé ambum, yénd minde náuwétan fefaf.”

Yesuene ákiafenemén

²³ Yesu namndai 30 yunjéf tát yánjo ásafogh yérnyai.

Yesu maratan nakmai ndené Josefene ambum yém

Josef témorwén Eliene ambum,

²⁴ Matatene ambum, Lefiene ambum, Melkiene ambum,
Yanaiene ambum, Josefene ambum,

²⁵ Matatiasene ambum, Amosene ambum,
Nakumene ambum, Esliene ambum, Nagaiene ambum,

²⁶ Matene ambum, Matatiasene ambum,
Semeinene ambum, Josekene ambum, Jodene ambum,

²⁷ Joananene ambum, Resane ambum,
Jerufafelene ambum, Sialtielene ambum, Neriene ambum,

²⁸ Melkiene ambum, Adiene ambum,
Kosamene ambum, Elmadamene ambum, Erene ambum,

²⁹ Josuane ambum, Elieserene ambum, Jorimene ambum
Matatene ambum, Lefiene ambum.

³⁰ Simionene ambum, Judane ambum,
Josefene ambum, Jonamene ambum, Eliakimene ambum,

³¹ Meliane ambum, Menane ambum,
Matatane ambum, Natanene ambum, Deifidene ambum,

³² Jesiene ambum, Obedene ambum,
Boasene ambum, Samonene ambum, Nasunene ambum,

³³ Aminadafene ambum, Ramene ambum,
Ejronene ambum, Feresene ambum, Judane ambum,

³⁴ Jeikofene ambum, Aisekene ambum,
Ebraamene ambum, Terane ambum, Naorene ambum,

³⁵ Serukene ambum, Reuene ambum,
Felekene ambum, Eferene ambum, Selane ambum,

³⁶ Keinanene ambum, Afasadene ambum,
Semene ambum, Noane ambum, Lamekene ambum,

³⁷ Metuselane ambum, Inokene ambum,
Jaredene ambum, Maalalelene ambum, Kenanene ambum,

³⁸ Enosene ambum, Setene ambum,

Edémene ambum, Ngánjánene ambum.

4

Yesuene ufogh

1 Yesu, Ngánján Mbérbér afoghkaf, kangotau Jodenta a Ngánján Mbérbéram yalimai fanfne yuwomé,

2 40 efghon fá yufotam Sáifram. Yémon yau enetam yéné efghon, yéné soramé siogh témorwén.

3 Sáifram yémndai, “Fém njam ném Ngánjánene ambum, yéné wím tengo njamkeyot.”

4 Yesum yawangoi, “Buk sian yékai, ‘Ár njamkeyero yau so yémor.”

5 Sáifram yalimai mband tunakfot a yaufotam yáyot méinyotio mband marat.

6 Sáifram yémndai, “Yéndon so kémaraman méinyotio muyé a meryam, ménamén tane em, so tawaraman méndefé árfet ende téu.

7 Fémon njam kwáwefno ta, méinyotio fene so em.”

8 Yesum yawangoi, “Buk sian yékai, ‘Yáwefnota fene Yuré Ngánjánoe a yausáfota yandro.”

9 Sáifram yalimai Jerusalemét a nokayoi minde tukén wáwefnogh méngon. Yémon yémndai, “Fém njam ném Ngánjánene ambum, fém yénamé kátna yuwot.”

10 Buk sian yékai ndené,

“Yémon so enwáfárete njafar si résagh ár fe wambghét,

11 yémofem so kémerangi yéfenjo ngángaye,
ménát fene kafkaf yau so kawambangi wíman.”

12 Yesum yawangoi, “Ndené noraye, fémo yau yékmata fenjo Yuré Ngánján ufoghan.”

13 Njam Sáifram yánjo ufogh yam ewifoi Yesu tát yéfrangoi ámb efghot.

Yesu yékenayénd Najaretén

14 Yesu nénangoi Galili yuwot Ngánján Mbérbérene waftafé, si marat náyáto yánemén méinyotio yuwomé.

15 Yémon tawatametau yéfenjo áumengégh méngomé, a méinyotio árém tuwetawét fá.

16 Fá nuwanoi Najaretét, ánde fá nanotam, Safatan nuwanoi nélawai áumengégh méngot yáne túmén yam témorwén. Fá nokayoi wafghét.

17 Ngánjánene mat yátogh ár Aisayane kanéghkaf buk témorwén yaramayénd. Yémon yéferyéng a yinjoyéng si tékayongérwén,

18 “Yurane Mbérbér siyém tafaf yém, ménamén yénd yémon wékafai mer si waitoghét yauyau áré. Yémon yénd kwamáfárete siot yéfeyot efe kwékwéf méngon elau wanjarghét, kwékwéf ár so kretangé, kérté téfnár so em ofé,

19 yéné yunjfan Ngánjánene ménde nufrotam.”

20 Féyo yémon yéknam kénaghkaf buk, ewawangoi áumengégh méngo wanjengégh áré a námjoyéng si waitogh sifayan. Méinyotio árfene ghéktam téfandawét fá áumengégh méngo kénjún.

21 Fá si orayégh nufngoi yéfefaf, “Sénonjo yéné si efalo náyáto féfene áyárégh kénjún.”

22 Méinyotio korayawét yánemén frengégh si a sélngwélafé mer simén emormén yáne mbírbírita njam nétoryéng. Yémofem namotayénd, “Yéné Josefene ambum yém?”

23 Yesum emndai fá, “Fémofem so tanangi yéné káfeté si tafaf, 'Jokté, fémyo káfrenda! A Fémofem so kwémndangi, 'Tafrota yéna fenjo tesenan némé yénd náyarangém ndené fémo némé tafrote Kafenamén.”

24 Yémon yasamngoi, “Efalo ewaufrotan, méinyotio Ngánjánene mat yátogh ár yau eumyoi yánjo méngotuot.

25 Yéndon fémmat eyátotan ndené kété tárfár kwiré tamorwén Israilén Elaijane efghon, njam nu yau kafamndau nambio yunjéf a mbarmbar yafrotai ámb yunjéf. Kété táf káukáu nuyai yuwon.

26 Wénde Elaija yau yáfaretaménd ámb Jumén ároefaf, wénde kwirafaftro Jarefatét Sidon kénjún.

27 Kété tamorwén tárfár Israilén yaufi ghéngan enjnéfé Elisane efghon, efe ámb yau mer témorwén Naamanro Siriamén.”

28 Méinyotio ár áumengégh méngo kénjún nékw tamorwén yéné sian njam yiyárayénd

29 Fá nékwafé nafghetaménd yifnayénd tesenta, yerayénd mband tunakéffaf ánde méngotu témorwén, kétándmé sái titawét yékwét.

30 Wénde fá tiotau ár mérén kénjumé a kété néngwanoi.

Yesum ewifnam yaufi mbérbmber

31 Féyo fá nuwanoi kétán Káfenam tesen Galili yu kénjún a Safatan ár watamegh ewafngoi.

32 Fá tamorwén sélngwél yáne watameghan, ménamén yáne si waitogh témorwén muyafé.

33 Áumengégh méngon kété témorwén ár tasérmbotau yaufi mbérbmberam. Fá nutnayéng minde tukén.

34 “A! Fém némat ménde ném téfefaf, Yesu Najaretmén? Fém téfe wasérboghét kéném? Yénd mat wém fém efe ném. Fém ném Ngánjánene njúnjnúnofnar ár.”

35 Yesum yarnam, “Métar mé! Kéntor yá tambén.” Féyo yaufi mbérbmberam ár yétarmai árfe ghékfan a néngtoryéng yéfrangoi ár wasérboghofnar.

36 Ár méinyotio sélngwél emormén a korayawét fáro, “Némé watamegh yéné yém? Muyafé a waftafé yémon yaufi mbérbmber ewitrote a fá néngtonat!”

37 A si yánemén marat namndai kaka méngotuamé

Yesum mer táyátotau tárfár ár

38 Yesum yéfrangoi áumengégh méngo a nuwanoi kétán Saimonene méngot. Saimone yánat témorwén minde waftafé enjne, a yémofem Yesu yamnendayénd yá wáutárg hét.

39 Fá náwefnoi yáfaf a enjne yémndai, “Kitér!” a yéfrangoi minde waftafé enjneyam. Fá nurtotam táf fété a yémon njamke ewaneyam yéfeyot.

40 Njam efogh ngironau, árém tánémnjawét Yesuefaf méinyotio efe tamorwén fénaté enjnéfé, a ngángé tafayongai yéfefaf, mer káyátotawét.

41 Yaufi mbérbmber kétonawét tárfár ár tambén, kutnawét, “Fém ném Ngánjánene ambum!” Wénde Yesum ekmbói fá siofnar, ménamén fá mat tamorwén ndené Keriso yém.

⁴² Faurghan Yesu nuwanoi fanfne yuwot. Áré m téronjawét Yesu a njam fá enmormén kétán ánde Yesu témormén, yémofem yékmboyénd fá ménát yau so tafrangongai fá.

⁴³ Wénde yémon emndai, “Yéndon so yaitotan mer si Ngánjánene limánég mén ámb tesenan, ménamén yénat yénd wémáfáretam.”

⁴⁴ Mé fá témorwén si waitogh áumengéh méngon Judian.

5

Yesum emotai yánjo fronde waitogh ár

¹ Ámb efghon Yesu témorwén Genesaret sau téndon takáyongérwén, ár mérénafé tamorwén yarendayénd a Buk sifaf káyáretawét.

² Yémon ewinjeyai sómbio bout nu téndon, efrangeyayénd kété susi áré m, efe tarwén yéfenjo net umbarghan.

³ Fá nuflai ámb boutan, árké témorwén Saimonene, yémndayé ng bout witroghét kor némbnare. Féyo fá námnpjoi a ár watamegh ewafngoi bout kénjúta.

⁴ Njam yémon si ewifoi, Saimonefai norayai, “Sumbét tangérsa net a tanwam wagifot.”

⁵ Saimoném yawangoi, “Watamegh ár, sémbár tombé tété násáfotam a némé ámb yau ernyangém. Wénde ménamén fém té kés noraya, yénd so wéngém net tanwaman.”

⁶ Njam yémofem yafrotaménd némat té engémndai, yémofem ereindaménd tárfár wagif a yéfené net aftérraréghétro tamorwén.

⁷ Yénémamén yémofem engwaunyeyayénd yéfé fútarfet ámb boutot wáutárg hét, fá enmormén a sómbio boutan tawafliwét minde tárfár wagif a olitoghétro tárwén.

⁸ Njam Saimon Fitam yinjoi yéné, yémon yáwefnoi Yesue budme a norayai, “Nguwano ta tambén, Yuré, yénd wém yaufiyamafé ár!”

⁹ Fá a méinyotio yáne wáutárégh ár yéné wagif arnyéghmén sélngwél emormén,

¹⁰ ndenéyameyo wéi Jems a Jon, Jebediene ambum a Saimonene fútaréf.

Yesu norayai Saimonefai, “Yau férfér ném. Sénonjo yénandmé fém so ném ár tárfár rényégh ár.”

¹¹ Yémofem yéfenjo bout tunat engwimndangeyayénd a méinyotio rokar eureyayénd yéngwaitoyénd fá.

Yesum mer yiyátoi yaufi ghéngan enjnefé ár

¹² Njamandio Yesu témorwén ámb tesenan, ámb ár yaufi ghéngan enjnefé témorwén. Yémo njam Yesu yinjoi, fá yáne sáfé nuyai mbandot a yamnendai, “Yuré, fém njam ménde ném, fémon mer kwiýáto yénd.”

¹³ Yesum ngángé ewatembai a yiyánjai ár a norayai, “Yénd ménde fété wém. So mer ném!” A tát fété yaufi ghéngan enjneyam yéfrangoi.

¹⁴ Yesum yémndai fá, “Ende yau taufro, téu nguwano, kauyafo fémyo ghéngén wárogh téfnaráfefai a ghéngén taran némé Mosesene nákan noraye fréngéghmén ánde áré m so kémwinjongi ndené fene ghéngan mer té namndé.”

¹⁵ Wénde si yánemén marat náýátoi. Ár tárfár tanmorwén áyárg hét yáfai a tárfár fréngégham tarsau enjne téfnár.

¹⁶ Wénde Yesu túmer kitérbongai métar sifayat Ngánjánafé oraighét.

Yesum mer yiyátoi akényégh ár

¹⁷ Ámb eghon njamandio Yesum tawatametau, Farasi ár a nákwatamegh ár, efe té enmormén fénaté méngotuta Galili yumén, Judiamén a Jerusalemén tamorangérwén. Yurane wafté kété témorwén ménát enjne téfnár frengéghét.

¹⁸ Ámb árém térsawét aknyégh ár yame sutafé yéta résaghét téngrametawét kétán méngot Yesuene sáfrére kémghét.

¹⁹ Wénde yémofem yau ámb end yinjoyénd ménamén ár tárfarmén, yénemamén tarmbotawét méngo sémsot tukét, a kend enendayénd némbne fénemé ángéghe tewénawét ár néndkfot Yesuene sáfrére.

²⁰ Njam Yesum ewawinjoí yéfene ndimbal mwighe, fá norayai, “Fútar, fene yaufi té wawalinda.”

²¹ Farasi ár a nákwatamegh ár mwighe tawaitotawét yéfenjomén, “Efe yéné ár yém wanyogh si kés noraye? Efe yaufi so tawalindangé wénde Ngánjánamro?”

²² Yesu mat té náyátoi fá némé kemnawét a emotai, “Fém némamén nemnati féfene tikfan?”

²³ Árkéméné áfrátaye yém sái korayangén, ‘Fene yaufi sem wawalingéghkaf em,’ o sái korayangén, ‘Kokai a kuano?’

²⁴ Wénde fém mat so em ndené Ároene Ambum muyafé yém yéné mbandan ménát yaufi wawalingéghét.” Fá norayai akényégh ároefaf, “Yéndon némndetan fém, kokai, tané fenjo yame a kuano méngot.”

²⁵ Táfandio fá fété nénokayoi yéfé sáfrére, yékafai némayan té tékmangérwén a néngwanio méngot Ngánján ténguwetau.

²⁶ Méinyotio ár sélngwél emormén a Ngánjánóe áuwégh tawangotawét. Fá Ngánján férféram ewafoi a norayayénd. “Yéndfem tété efandam sélngwélafé yam sénonjo!”

Yesum yékafai Lefi

²⁷ Yéné soramé, Yesu néngwanio a yinjoí mani kafégh ár yétkwén Lefi témorangérwén mani kafégh sifayan. Yesum yémndai fá, “Kwénmaito yénd.”

²⁸ A Lefi nokayoi, efrangoi méinyotio rokar a yáitoi fá.

²⁹ Kétáandmé Lefim ndimbal téménd néusénam Yesueyot yánjo méngon, a ndimbal mérén mani kafégh ár a ámb kés em njamke tánétawét yémáfé.

³⁰ Wénde Farasi ár a nákwatamegh ár káwatarnawét yáne waitogh árfefaf, “Némamén fémofem enetati njamke a nu mani kafégh árfé a yaufiyam wafrogh árfé?”

³¹ Yesum ewawangoi, “Yau mer árém njokté yarawetat wénde enjne téfnáramro.

³² Yénd yau mbarkánd ár moghét wénmormén, wénde yaufiyam ár wengoghét.”

Yesu yémotayénd awafarmanéghmén

³³ Yémofem norayayénd yáfaf, “Jonene waitogh ár túmén awafarmanéghan a Ngánjánafé oraighan em a wéi ndeneyameyo Farasi árfene waitogh ár, wénde fene sem njamke a nu néneyanro em.”

³⁴ Yesum ewawangoi, “Féyotaro fémofem so taméindangi awerégh ároene wan téfnár awafarmanéghét njamandio yémáfé em?”

³⁵ Wénde efogh yéna yéném njam awerégh ár so nguwanongé yéfé también, yéné eghon fá so nawafarmetat.”

³⁶ Yesum tawaufrotau yéné rengerenge si, “Emo yau so tétirangé totér sáláméta mbékwbékwot tékayongé namghét tándáwár sálámeyan. Njam yémon yafrota, yémo so tétirangé totér sáláme, a yau so katmangé tándáwár sálámeyan.

³⁷ A emon yau so yararoté totér wéri nu tándáwár wéri nu ndimbayan. Njam yémon yafrota, totér wéri nu so tétembarngé a taghnangé wéri nu ndimbé, wéri nu so nasune a wéri nu ndimbé so taghnangé.

³⁸ Yau, totér wéri nu fété so yararote totér wéri nu ndimbat.

³⁹ A yau efe ámb tándáwár wéri nu néne soramé wéi ménde so yéngém totrot, ménamén fá ndené noraye, “Tándáwár siyém merfifi.”

6

Safatoe Yuré

¹ Ámb Safatan Yesu tiotau mbwe ndawan, a yánjo waitogh árém ámb wén mbwe kafégh ewafngoyénd, yéfenjo ngángaye tasénawét mbwe a tánetawét.

² Ámb Farasi árém yémotayénd, “Némamén fémó nák eráfne Safatan?”

³ Yesum ewawangoi yéfeyot, “Fémofem yau yaftaménd némé Deifidém tafrotau njam fá a yánjo mérnafé siogh tamorwén?”

⁴ Fá nélawai Ngánjánene méngot, a yékafai frengéghkaf féscaf flawé, yémon enetam árké nák témorwén yéfe ghéngén wároggh árfetro nénet. A yémon wéi ewaramai ámb yánjo mérnat.”

⁵ Yesu norayai yéfefaf, “Ároene Ambum siyém Safatoe Yuré.”

⁶ Ámb Safatan fá nénguwanoi áumengégh méngo kénjút a watamegh ewafngoi, a ár kété témorwén endene tambén ngángé akényégh áre tamorwén.

⁷ Farasi ár a nák watamegh árém téfén tronjawét Yesue éwighét, féyo yémofem ghékéfé tafayotawét ménát yémon ámb frengégh ásáfogh kar so tawafrotau Safatan.

⁸ Wénde Yesu mat náyátoi yéfene mwigheé némé kemnawét a norayai ngángé aknyégh ároefaf, “Kunjé a kokai méinyotio ár safan.” Féyo fá nunjai a nokayoi kété.

⁹ Féyo Yesu norayai yéfefaf, “Yéndo emotan fém, árkéméné yém nák Safatan: mer wafroghét o yaufi wafroghét, ghérsé wanjarghét o wirorghét?”

¹⁰ Yémon ghékfé fá tafandau méinyotio, a norayai ároefef, “Fenjo ngángé tásáfo.” Akényégh árom yafrotam ndené, a yáne ngángé táf mer namndai.

¹¹ Wénde fá tamorwén nékwafé a warunyégh yafngoyénd yéfene kénjúnro némé so tafrotawét Yesuefaf.

12 Yesuene muyafé ár

¹² Ámb efghon Yesu nénguwanoi mband tunakéfé téndot Ngánjánafé oraighét, a korayau Ngánjánafaf sémbár tombé faurghétio.

¹³ Njam akw efawéryéng, yémon emotai yánjo waitogh ár ewaferyéng 12ro, emo yéfe yétkwén ewaramai yánjo muyafé árét,

¹⁴ Saimon ende yétkwén yaramai Fité, yánngén Endru, Jems, Jon, Filif, Batolome,

¹⁵ Metyu, Tomas, Jems Alfesene ambum, Saimon efe ménde témorwén ndené Ju ár so kawanjetawét fáyo yau Rom waftayan,

¹⁶ Judas Jemsene ambum, Judas Iskariot efe namndai sén téfnár.

Frengégh a tékrát

17 Fá Yesufé néneworyénd tunakéfta a nokayoyénd fafat sifayan. Tárfár Yesuene waitogh ár kété tamorwén a tárfár wéi enmormén Judiamén, ndenáyo Jerusalem, Taire a Sidon arakaf téndomén,

18 efe té enmormén si áyárgghét yáfaf a yéfene enjneta mer yátoghét. Efe yaufi mbérbéram tawasérbotau mer náyatoyénd,

19 a méinyotio árém yéta yanjaghét trametawét fá, ménamén wafté ngétonau Yesueta a mer ngáyátotawét.

20 Yémon tafandau yánjo waitogh ár a norayai,
“Frengégh yém féfeyot efe em yauyau,
ménamén féfeyot siyém Ngánjánene limánégh.

21 Frengégh yém féfeyot efe em siogh sénonjo,
ménamén fém so em remngoghkaf.

Frengégh yém féfeyot efe ye nendat sénonjo,
ménamén fém so em fénan.

22 Frengégh yém féfeyot njam árém méndméndat efandat,
njam árém ekarotat fém a ewasalitat,
a ekenat fém emndetat yaufi mbérbér em,
ménamén Ároene Ambummén.

23 “Áuwégh yém yéné efghon a ermángégh áuwéghafé, ménamén fene fai siyém ndimbal njafaran. Ndenéyameyo yéfene ákifem takarotawét Ngánjánene mat yátogh ár.

24 “Wénde tékrat yém féfeyot efe em wemár,
ménamén fém té tamorwén áfrát ghérsaye.

25 Tékrat yém féfeyot efe remngoghkaf sénonjo em,
ménamén fém siogh so engém.

Tékrat yém féfeyot efe em fénan sénonjo,
ménamén fém so em ghérghérsisayan a yeyan.

26 Nderé mámáfi so yém féfeyot njam méinyotio árém norayat mer si féfenemén
ndenáye yéfene ákifem tamndetawét unyégh mat yátogh ár.

Euwetati mék téfnár

27 “Wénde yéndon emndetan fém emofem wiyáretat yénd: Féfene mék téfnár euwetati, mer ewawafrotati yéfeyot emofem méndméndat efandat fém.

28 Efrendati fá emofem ewafángotat fém, Ngánjánafé orayégh yéfeyot emofem ekenat féfe.

29 Njam ámb árém fétkaman kénésmangé, kawengo wéi witmé yáfaf. Njam ámb árém kémawanangé fene sénjté sodé, yau táf tékmbó téngéumyo a ámb sodé téngwaram.

30 Ewarameta méinyotio árét emofem némamnendat fém, emo njam kémawanangé fene némé yém, yau táf tango.

31 Ámb árét ewafrotati fene méndefé némé em árfeyot wénde so némawafrotat.

32 Njam fémofem euwetati fá emofem fém némuwetat, ménamén fémofem frengégh so tanangi? Ndenéyameyo yaufiyam árém euwetat emofem fá euwetat.

33 A njam fémofem ewawafrotati mer yéfeyotro efe mer em féfefaf, ménamén fémofem frengégh so tanangi? Ndené yam yaufiyam árém yéné ewafrotat.

³⁴ A njam fém méghmégh em yéfefaf kétamé emofem fai so kémawangongi, némamén fémofem frengégh so tanangi? Ndenéyameyo yaufiyam árém méghméghafé so némanjetat fai wangoghét.

³⁵ Wénde euwetati féfene mék téfnár, mer ewawafrotati yéfeyot, yau nawanjetati fai wangoghétro. Féyo féfene fai so yém ndimbal, a fém so em Mínde tuk Ngánjánene Ambum, ménamén fá siyém mer yéfefaf kánjo si emofem yau yawangotat a em yaufian.

³⁶ Aem ghérghérsisafé, ndené fété Féferafé ghérghérsisafé kés yém.

Wayamngogh ámb ár

³⁷ “Árfene yaufi yau ewaftati ménamén Ngánjánam féfene yaufi yau so ewafte. Ár yau ewafalngotati emndetati ndené yaufiyamafé em ménamén yau wéi fém so ewafalngotat. Tawawalindangé yéfene yaufimén, a féfene so wéi fá tawawalindangé.

³⁸ Ramégh ámb árét ménát Ngánjánam féfene wéi so tawaramangé. Fémofem njam yéné yam yafrotati so ewinjetati tárfár, so ewaramete kétán féfene ngángé afoghare so ewam a nasunat. Nderé tárfár fémofem njam ewarametati, ndenéyameyo féfene so ewaramete.”

³⁹ Yesum tawaufrotau yéné rengerenge si, “Féyotaro kwéfkwéf árém so yémnje kwéfkwéf ár? Wét yau so kélawend yékwét?

⁴⁰ Waitogh árém yau so taindangi yéfene watamegh ár, wénde efe njam ewatametat méinyotio yam, fá so em ndenáyo yéfene watamegh ár.

⁴¹ “Némamén fémó yéfande fe fútarene ghékéf fémégh a yau nofande wén ténj féfenjo ghékfan?

⁴² Ndernáye fémó so fe fútar témnde, 'Fútar, kwumyo yénd fene ghékéf fémégh utorghét,' táf yéfande wén ténj fenjo ghékfan? Fém unyégh ár, fronde tutor wén ténj fenjo ghékfan, fém táf so kéreta kwayaghyaman fe fútarene ghékéf fémégh utorghét.

Wén a yáne mbwe

⁴³ “Mer wénam yau efune yaufi mbwe, yaufi wénam yau efune mer mbwe.

⁴⁴ Méinyotio wén so tawayamngo yéfenjo mbweyan. Árém yau so ekafetat wiwi kétándmé féfta o ás kétándmé mbita.

⁴⁵ Mer arom efune meryam mer tikéfta, a wéi ndenéyameyo yaufi árom yaufiyam efune yaufi tikéfta. Tikfan némé afoghare yém yéné noraye.

Sómbio méngo ramégh ár

⁴⁶ “Némamén wét yénd wémndetati 'Yuré, Yuré,' a yau ewafrotati ndenáye yéndon némé norayan?

⁴⁷ Yéndon so safén tékman fá nderé safot nérete efe tafaf yéném tane si áyárg hét a wafroghan yékmete.

⁴⁸ Fá siyém ndenanit méngo ramégh ár, emo kénjkam yétanam a wíman méngo yeitam. Njam kéfér nénengoi, méngo yéta yutaryéng, wénde yau yésámbnetai, ménamén sotafé raméghmén tétnongérwén.

⁴⁹ Wénde emon njam tane si náyáreta a yau ekmete wafroghyaman, ndenanit yéné ár yém emo méngo yeitam faru mbandan. Njam kéfram yutaryéng yéné méngo, yiroryéng ambino.”

¹ Yesum njam si ewifoi árét, fá nuwanói Káfenamét.

² Rom fiyaré sénko ároene faiofnar ásáfogh ár, efe tutémndawét ndimbal kéraýe, yéné ár enjne témorwén a kaka témorwén krotro.

³ Rom fiyaré sénko ár náýarái Yesuenemén, yémo ewáfáretam Ju ndimbal ár yamnendai Yesu álighét enjne téfnárfaf frengéghét.

⁴ Njam fá nenuwanoyénd Yesuefaf, féyo yamnendayénd, “Yéné árom nénémde álighét fém yá frengéghét,”

⁵ ménamén yémon yuwetam téfene ndimbal yu a áumengégh méngo yeitam téfeyot.

⁶ Féyo Yesuf nuwanoyénd yémafé.

Fá nayuofnar néngaflayénd méngota táf Rom fiyaré sénko árom njam ewáfáretam yá fútaréf yáfaf siot, “Yuré, mwithayan yau nuita fém. Yéndon yau so fém kénémndan tane méngo álighét ménamén yénd wém yaufiyam ár.

⁷ Yéné téfnan yénd yau mer kafandan sái kwénmorwén fefaf. Wénde mé siro koraya táf tane faiofnar ásáfogh ár mer so káyátongé.

⁸ Yénd yéndio wém muyayan, fiyaré em tane mbanmbanan. Yéndon némat tafaretangén yénat, 'Kuвано,' so kuwanongé. Yénat njam tafaretangén 'kénaf,' a fá so yéném a njam tafaretangén tane faiofnar ásáfogh ár, 'Yéné tafrota,' a yémon so yafrote.”

⁹ Njam Yesum náýarái sélngwélafé si yá también, a fá nawengoi kétán ár mérénfaf táitotawét, “Yéndo emndetan fém, yéndon yau yinjon ndené ndimbal mwithé Israil yuwon.”

¹⁰ Táf ár nénangoyénd méngot a yinjoyénd faiofnar ásáfogh ár merro.

Yesum yanoi kwirane ambum

¹¹ Ámb efghon Yesuf nuwanoyénd yánjo waitogh árfé a ár mérnafé kétán tesen yétkwén Nain.

¹² Fá njam kaka ufarghétro témorwén tesen sésafnefaf, yémofem yinjoyénd kwirane féfét ambum kér fu ténérsawét, a tesenmén ár mérnafé tamorwén.

¹³ Yuram njam amaf yinjoí, fá ghérghérsisayam yifoi amafoefaf a yémndai, “Yau nenda.”

¹⁴ Kaka nitroi taté yiyánjai, fá emofem ténérsawét nokayoyénd. Fá norayai, “Tot ambum, yéndon némndetan, kano!”

¹⁵ Kér ambum nanoyéng námñjoi a si nufngoi. Yesum yénggramai yatmafaf.

¹⁶ Fá sélngwél emormén a soramé áuwégh nufngoyénd a norayayénd, “Ndimbal Ngánjánene mat yátogh ár té nufar téfefaf. Ngánján té nufar yánjo ár wáutárgghét.”

¹⁷ Yéné si marat náýátói Yesuenemén Judia yuwon a ámb yu kaka kés tamorwén.

Yesu a Jon walitogh ár

¹⁸ Jonene waitogh árém yaufroyénd yá yéné yammén. Joném sómbio emotangeyai,

¹⁹ yémón sómbio ár ewafareméng Yurafaf moghét, “Fém yénéf ném efe kéném, o so néngawanjetam ámb ároe?”

²⁰ Sómbio ár njam enérmén Yesuefaf, fá korayangénd, “Jon walitogh árém tanmafawe fefaf moghét. 'Fém yénéf ném efe kéném o so néngawanjetam ámb ároe?’”

²¹ Ámb mer efghon Yesum tárfár ár efe fénataye enjnéfé tanmorwén a yaufi mbérbérafé mer táyátotau, a éregh ár náyátoyénd efe ghékéfé kwéfkwéfé tamorwén.

²² Féyo yémo ewawangeyai si résagh árfet, "Ngangend a taufriend Jone némé fémofem tafandet a fénáyáret. Kwéfkwéfé ár éregh ár káyátotawét, yaufi kaffak téfnár áligh ár náyátoyénd, yaufi ghéngan téfnár mer náyátoyénd, téngan méngu áyáregh ár náyátoyénd, kér téfnár kanotawét, a yauyau árét mer si tawawaitotawét.

²³ Frengégh ár yénéfé em efe yau nékmbotat efalo yátoghét tafaf."

²⁴ Yéné soramé Jonene si résagh ár nuwaneyayénd, Yesum si yérnyai árfefaf Jonenemén, "Fém némé fandaghét néngtor fanfne yuwot? Yéné tombé yus mbormboram kés efnje?

²⁵ Yau njam, némé fandaghét fém néngtor? Ár takayongérwén mer sáláme umaneghkaf? Yau, efe tawongérwén mer sáláme a efe tamorwén sotafé mer rokarafé warsagh ár sifayan fá tamorwén.

²⁶ Wénde némé fandaghét fém néngtor? Ngánjánene mat yátogh ár? O, yéndon némndetan, fá ewainde méinyotio ámb Ngánjánene mat yátogh ár.

²⁷ Yéné fiyém endenemén yéfarotaménd:

"Yéndon so yéngwáfáretan fronde si résagh ár,
emon so fene end yéfriende."

²⁸ Yesu kor norayai, "Yéndon emndetan, Jon walitogh árom ewainde méinyotio ár efe náráftat yéné mband maratan. Wénde efe yém némbnar ambumnit Ngánjánene limánégghan, yémo so taindangé Jon."

²⁹ Yesuene si njam náyárayénd, méinyotio ár, kété tawafnyangérwén mani kafégh ár, mat namndayénd ndené Ngánjánene yam siyém efalo, ménamén Joném té tawawaitotau.

³⁰ Wénde Farasi ár a nákwatamegh árem yékenayénd Ngánjánene ménde yéféndio, ménamén fá nakenayénd Joném sái tawalitotau.

³¹ "Némafaf yéndo so yétémndan yéné árfenemén? Némanit fá em?

³² Ndenanit em ambumtértér yénau emorang rokar térarégh sifayan a fárofáro námotat,

"Yénd namnbam sifraféré feyot,
a fém yau neremndé

Yénd neremndam ghérghérsisafé kérmén wagh,
a fém yau nende.'

³³ "Jon walitogh ár yénmormén, njamke a wéri nu yau tánetau, a fém norayati, 'Fá yaufi mbérbérafé yém.'

³⁴ Ároene Ambum yénmormén, njamke a nu nénet, a fém norayati, 'Yéna yém amanjarégh ár a wéri nu nénero, mani kafégh ár a yaufi árfene fútar.'

³⁵ Káfeté mwighé siyém mbarkánd yiyátotat méinyotio yáne waitogh árem."

Yesu yéflagharyéng yaufiyam kér ro amafom

³⁶ Ámb Farasi ároene waráuwégh yénmormén Yesueyot séite njamket, fá néngwanoi kétán Farasi ároene méngot námnojé nénet.

³⁷ Ámb amaf efe témorangérwén yaufi ghérsayan yéné tesenan mat náyátio ndené Yesum njamke tánetau ámb Farasi ároene méngon, yéné amafom yénérsam séfkwénafé mer wimafé wékwér,

³⁸ amaf nokayoi yá sémta Yesuene kaskafot a niyai yáfaf, yáne yengam kuitawét Yesuene kaskafot. Yémon wányányogh yawafngoi yánjo séfe, a esnetai a yawasuryéng mer wimafé wékwére.

³⁹ Njam yéné Farasi árom yinjoi yéné yam, fá norayai yánjo kénjún, “Yéné ár njam Ngánjánene mat yátogh ár yém, fá mat té yém emo fá yiyanje a nderé safot amaf yéné yém, fá siyém yaufiyamafé amaf.”

⁴⁰ Yesum yawangoi, “Saimon, yéndon ámb si so kémaufon.” Yémo korayangé, “Kwaufro, watamegh ár.”

⁴¹ “Sómbio árét mani ewarameyai maniafé áré, ámb ároe 5,000 kina, ámb ároe 500 kina.

⁴² Sómbio ár maniofnar namndeyayénd wangoghét, féyo yémo mwithaf-nar ewawaineyai. Emo so minde méndefé yéfande?”

⁴³ Saimon nuwangoi, “Yénd ndené nemnan endene ndimbal fai mwithaf-nar yawitam.”

Yesum yémndai, “Fémo mer nuwango.”

⁴⁴ Féyo fá nawengoi amafoe tambén a yémndai Saimon, “Té yéfande yéné amaf? Yénd njam kwéném fene méngot, fémo yau nu waram tane kaskaf umbarghét, wénde amafom yengam fétre kwaramete a tawaine yánjo séfe.

⁴⁵ Fémo yau wésneta, wénde yéné amafamro, kétándmayo yénd nélawan, yau fá nékmo tane kaskaf séneghan ta umyoghét.

⁴⁶ Fémo yau yéfaí oil tane sénkoyan ta umyoghét, wénde amafom mer wimafé wékwér yasuryéng tane kaskafan.

⁴⁷ Yénémamén nde yéndon némaufrotan fe, yéné amafone tárfár yaufi té yawalindangén, ménamén minde uwéghafé téfandau. Wénde emon njam ewawalinde némbne kuyafongé némbnar uwéghafé wéi ndenáyo.”

⁴⁸ Féyo Yesum yémndai amaf, “Fene yaufi té némalindangén.”

⁴⁹ Ámb wan téfnár si nufngoyénd yéfene kénjúnro, “Efe yéné yém emo yaufi tawainangé?”

⁵⁰ Yesum yawangoi amafoe, “Fene ndimbal mwithayam té némanjar, nguano mere a némor.”

8

Ndau téfnárane rengerenge si

¹ Yéné soramé, Yesu karendau tesenamé a méngotuamé, mer si téngwaitotau Ngánján limánéghmén. 12ro tamorwén yémáf,

² ámb amaf tamorwén efe mer eyátoi yaufi mbérbérafé a enjnéfé, Meri Makkalin ende tambén 7 yaufi mbérbér néntoryénd.

³ Erodene méngo wanjengégh ár Kusa, yáne amaf Joana, Susanaf a amaf tárfár. Yéné amafém tawáutánwét yéfenjo rokare.

⁴ Njamandio tárfár ár káumendawét Yesuefaf fénatafénaté tesenta, yémon rengerenge si tawaitotau:

⁵ “Ndau téfnár nuwanói yánjo wén mbwe taranéghét. Njam yémon téngtarnau, ámb nuyáyénd téndomé, yéné tatumndawét kaskafe, a menam tánétawét.

⁶ Ámb nuyáyénd wimafé mbandan, njam kanotawét, kér emormén ménamén nuofnarmén.

⁷ Ámb mbwe nuyáyénd wétwét sifayan wétwétam njangénjangén eyátoyénd anoghan.

⁸ Ámb mbwe nuyáyénd mer mbandot. Kanotawét a nafoyénd kwéki 100 mindefifi tárfár ndené kés eitaménd.” Fá njam norayai yéné, yémon emndai, “Fá efe njam ténganafé em áyárg'hét, fá so káyárangí.”

⁹ Yáne waitogh árém yémotayénd yéné rengerenge fifi némé yém.

¹⁰ Yémon emndai, “Ngánjánam yuyafote féfe fronde némé yau tauyafotau Ngánján limánég'hmén, wénde ámb árét yéndon norayan rengerenge sie, ménát,

“G'héke so yéfandat, wénde yau so tinjongi, so náyáretat, wénde yau so tayamngongi.”

¹¹ Rengerengeyoene fifi siyém: Mbwe siyém Buk si.

¹² Áyárégh ár efe em endmé fá em, féyo Sáifér kénwanongé yéfene tikéfta si orot, ménát yémofem yau so efalo tiyátongi a kawanjarngi.

¹³ Yéné wímaté mbandan fá em emofem si tanangi áuwég'hafé njam yémofem náyáretat, wénde fá yénéf em sérémbofnar. Yéfene efalo yiyátogh siyém tekofnar, wénde ufogh efghon fá kuyangi.

¹⁴ Árké mbwe nuyáyénd wétwét sifayan, fá esérbéne efe náyáretat, wénde fá méghmégh em tárfár rokarmén ménát so em wemár yéfene ghérsayan, a yéfene ndimbal mwig'hé yau kénamndangi muyafé.

¹⁵ Wénde árké mbwe mer mbandot nuyáyénd fá esérbéne efe em mer a efalo ár tikfan, efe náyáretat si, yarawenat wafroghyamot yékmetat a ámb mbwe nafotat.

Rengerenge si kwayaghamén

¹⁶ “Árom yau lambefé korongé tétnongé sin kénjún o tékmangé yáf mbanmbanan. Wénde yémon so téfayongé kitarékitarayan.

¹⁷ Warambnoghe némé yém so tinjongi, a némé ténoghe yém safét so kakmangi.

¹⁸ Kor fété ndernáye fém náyárete. Efe ár rokarafé em yéfe minde fifi so tawaramangé, wénde endefene yau ewam, a nemnat ndené tane féyotaro em so tawakawangé.”

Yesue yátmé a yánnngénf

¹⁹ Yesue yátmé a yánnngénf enmormén yá fandaghét, wénde ménamén ár tárfár tamorwén, fá yau kaka tamorwén yáfaf.

²⁰ Ámb árom yaufroi yá, “Fene amé a fenngnéf kétándmé ewakai safén, nawanjetat fe fandaghét.”

²¹ Yesum ewawangoi, “Tane amé a nénngnéf fá em efe náyáretat Ngánjánene si a wafroghyaman ekmetat.”

Yesum yékmbói ndimbal mbormbor

²² Ámb efghon Yesum emndai yánjo waitogh ár, “Kuwanongém sawot kéfémangém witmé karéf.” Féyo fá nuflitaménd boutan nuwanoyénd.

²³ Njamandio fá karayawét, Yesu nakmai. Ndimbal mbormboram eutfoi sawan, féyo bout táfandio olitoghétro témorwén, fá tamorwén ndimbal kértayan.

²⁴ Waitogh ár naflayénd yanoyénd fá, nutnayénd, “Yuré, Yuré, yénd yéném olitoghétro!”

Fá nanoyéng ekmbeyai mbormbor a sof. Táf fété ndimbal mbormbor nékmboyéng méinyotio métar namndai.

25 Yémo emndai yánjo waitogh ár, “Ánde yém féfene ndimbal mwigghé?”

Waitogh ár férfér a sélngwél emormén, fáro yémndayénd, “Efe fá yém? Njam fá korayangé mbormbor a sofam tiyarangi fá!”

Yesum mer yiyátoi yaufi mbérbérafé ár

26 Fá nufaryénd Gerasenes yuwot, árké yém witmé karéf kétamé Galili yu.

27 Yesum njam kaffaf eyai, yaufi mbérbérafé árom yéfangoi. Teke yéné ár yau sáláme tawongérwén a yau témorangérwén méngon, wénde mbéwé sifayan.

28 Njam Yesu yinjoi, fá nutnai a nuyai yáne kaffafot, nutnam tukén, “Fém némé ménde ném tafaf, Yesu, Minde Tukén Ngánjánene ambum? Yéndon némamnendan, yau tékratan kwékém!”

29 Ménamén Yesum yémndai yaufi mbérbérafé étorghét ároe tambén. Túmén yaufi mbérbérafé tusérbotawét a áré yumbetaménd ngángayan a kaffafan wambégh mbanmbanan témorwén, yémon etiaryéng sein a yaufi mbérbérafé yalimai fanfne yuwot.

30 Yesum yémotai, “Fene yétkwén efe yém?”

Yémo yawangoi, “Tárfár” ménamén tárfár yaufi mbérbérafé té engmormén yáfaf.

31 A yémofem yamnendayénd fá férghe, “Yénd yau so yéngém kétán kémboghofnar yékwét.”

32 Tárfár mérén kimb taménjyawét mband tunakéf téndon. Yaufi mbérbérafé yamnendayénd Yesu ménát élaughét yéfefaf féyo wafté ewaramai.

33 Njam yaufi mbérbérafé nétoryénd ártá, fá nélawayénd kimbafefaf, a néngengoyénd ngewonawét sawot a kolutotawét.

34 Njam kimb wanjengégh téfnáram yinjoyénd némé yam kufrotau, fá nétonaménd a nafroyénd yéné tesenan a witmé karéf yuta.

35 A nuwanoyénd fandaghét némé kufrotau. Fá njam engmorménd kétán Yesuefáf, yémofem yinjoyénd ár ende tambén yaufi mbérbérafé ewifnam témorangérwén Yesuene kaffaf. A umaneghkafté témorwén a mer mwigghafé. Wénde fá férfér tamorwén.

36 Yémofem efe yinjoyénd ewafroyénd árté ndernáye yaufi mbérbérafé wasérboghkafté ár mer namndai.

37 Kétamé Gerasenes méinyotio áré Yesu yamnendayénd sái tafrangongai, ménamén fá férférafé ewifoi. Féyo fá boutan nuflayénd álighét.

38 Yéné ár kétándmé ende tambén yaufi mbérbérafé tawifnau, yémon yamnendai Yesu yémáfé álighét, wénde Yesum yéngwatembai ndené siafé,

39 “Ngangota méngotuot a tawaufro nderé ndimbal Ngánjánam kémawafrote feyot.” Féyo ár nuwanoi, a kufrotau tesenamé nderé ndimbal Yesum yawafrotam yáyo.

Kér méréf a enjnéfé amaf

40 Yesu njam néngangotam, ár mérfam yumyoyénd, ménamén yémofem méghméghafé tanjetawét.

41 Ár yétkwén Jairus, wáwefnogh méngo ndimbal ár yénmormén a nénuyai Yesuene kaffafot, yamnendai álighét yánjo méngot

42 ménamén yáne féfét méréf, 12 yunjéf krotro témorwén.

Njam Yesu néndkfan néngayatoi, tárfár áréf téngsotawét fá.

⁴³ A amaf kété témorwén efe férék kertau 12 yunjéf, wénde emon yau yéfriendai.

⁴⁴ Fá sémta yénmormén a yiyánjai Yesuene sálame fétféto férék táf nékmboi.

⁴⁵ Yesu namotai, “Emo wiyánja?”

Njam fá méinyotio nawanyotayénd, Fité norayai, “Yuré, ár ménam némarendangi a néngsotat fém.”

⁴⁶ Wénde Yesu norayai, “Ámb árom té wiyánja. Yénd mat náyáton wafté té néngféré m ta tambén.”

⁴⁷ Njam amaf yénmormén fandaghofnar a mat siofnar, férférafé ténmorwén nénuyai yáne kaffafot. Méinyotio árfene sáfréré, yémon yémndai némamén yémon yiyánjai a ndernáye fá táfandio frengégham yanai.

⁴⁸ Ndenaye Yesum yémdayéng, “Mérés, fenjo ndimbal mwithayam mer niyáto. Kuwano mer so ném.”

⁴⁹ Njamandio Yesu mé korayau, ámb ár yénmormén Jairusene méngota, efe témormén áumengégh méngo ndimbal ár. Yémon yémndai, “Fene mérés kéré tém. Yau yawérsota watamegh ár nde nayu.”

⁵⁰ Yesu njam náyarai yéné, fá yémndai Jairus, “Yau férfér ném. Efalo tiyáto a so mer káyátongé.”

⁵¹ Njam fá nufaryéng Jairusene méngot, yémon yau efe yumyoi yémafé álighét fáro Fité, Jon, Jems a ambumoe yárefé a yátmé.

⁵² Njamandio méinyotio ár kendawét a kutnawét ghérghérsisé tamorwén yáfaf. Yesum emndayai, “Yau nendati, yau kéré tém wénde kémégh yékém.”

⁵³ Yémofem turtawét ménamén fá mat tamorwén ndené kéré tém.

⁵⁴ Wénde yerayéng ngángayan a yémndai, “Tane ambum, kanol!”

⁵⁵ Yáne mbérbér nénangoi, táfandio nénokayoi. Féyo Yesum emndai njamke taraménd néné.

⁵⁶ Yárefaf sélngwél emormén, wénde Yesum emndayéng yau nafrotati némé kufrote.

9

Yesum ewatembai 12 waitogh ár

¹ Ámb efghon Yesum eumendai yáne 12 waitogh ár mérne a ewarametam wafté a muyé ménát yaufi mbérbér étorghét a enjneta mer yátoghét.

² A fá ewáfáretai Ngánjánene limánéghmén si waitoghét a enjne téfnár frengéghét

³ Yémon emndai, “Némé yau álighan tawanangi-yau wétu, yau yáf, yau njamke, yau mani, yau ámb awalogh sálame.

⁴ Árké méngo njam kélawangi, kétémiya emor kétánotio yéné tesen téfrangongi.

⁵ Áré m yau njam taumyongi, kaffaf ngwérméng tasénangi táf ténfrangongi yéfené tesen, awéfarogh so yém yéfeyot njam Ngánjánene nékw kufarngé ménamén yáne si yékenayénd.”

⁶ Féyo fá náfrendaménd a tayotau méinyotio méngotuamé, Ngánjánene mer si táitotawét a ár tangéfriendawét méinyotio sifayan.

⁷ Erod limánégh ár náyarai méinyotio némé kufrotawét. A fá kéwérsotawét ménamén ámb korayawét, “Yéné siyém Jon kéré tambén nénano,”

⁸ ámb kemnawét, “Elaija nufar,” a ámb kemnawét nde ámb tándáwár Ngánjánene mat yátogh ár nénango ghérsat.

⁹ Wénde Erod norayai, “Yéndon emndayén Jonene sénko néfghét. Efe yéné yém yénd tárfár si náyáretan yánemén?” A fá ménde témorwén sái tinjongai Yesu.

Yesum emanjnam 5,000 ár

¹⁰ Njam Yesuene muyafé ár nénangoyénd, yémofem nafroyénd Yesuefaf némé tawafrotawét. Yémon engwasroi a fá néngwanoi enaghét tesen yétkwén Betsaidat.

¹¹ Wénde tárfár ár mat náyátóyénd yénénamén a yaitoyénd fá. Yémon eumyoi a emndayeng Ngánjánene limánégghémén a efrendayéng fá efe frengégh ménde tamorwén.

¹² Seitefifi 12 waitogh ár enmormén Yesuefaf a yémndayénd, “Tawafarna ár mérén, fá so néngangotat kaka méngotuot a téndo yuwot ménát njamke a kémégh sifayat áronjaghét, ménamén yénd yéném yauyau sifayan.”

¹³ Yémon ewawangoi, “Fémofem némndafi tawaramangi nénet yéfeyot.” Yémofem yawangoyénd, “Téfene em 5 féscaf flawé a sómbio wagif, yénd njam ménde yéném yéné ár manjarghét, yénd so kuwanongém yéfene njamke résaghét.”

¹⁴ Yéné ár tamorwén 5,000nit. Wénde emndai yánjo waitogh ár, “Kámnjongi mérén tawafrotangi 50nit.”

¹⁵ Féyo waitogh árem yafrotaménd, a méinyotio ár námnyotaménd.

¹⁶ Yesum euyoi 5 féscaf flawé a sómbio wagif, a nêwewoi njafar tukét, kánjo yaramai a etfotam. Féyo eramai waitogh árfefaf tawarametawét áré.

¹⁷ Méinyotio árem enetaménd eremngoi, a waitogh árem ekafayénd 12 yáf afoghare njamke mbarmbar árkéméné ninamoyénd.

Fité kwayaghé noraye nde Yesu siyém Keriso

¹⁸ Ámb efghon Yesum efrangoi ár mérén Ngánjánafé oraighét yambia a yánjo waitogh áfé tamorwén, yémon emotai fá, “Efe mérén korayawét yénd efe wém?”

¹⁹ Yémofem yawangoyénd, “Ámb korayawét Jon walitogh ár, ámb árem korayawét Elaija, wénde ámb árem korayawét ndené tándáwár ámb Ngánjánene mat yátogh ár kénangote ghérsat.”

²⁰ Yémon emotai, “Wénde fém wét? Fém korayangi yénd efe wém?”

Fitam yawangoi, “Ngánjánene Keriso.”

Yesu korayau yánjo kérmén

²¹ Yesum táikér si tawawéngsotau yéfe ende yau taufrongi yénénamén.

²² A fá norayai, “Ároene Ambumom so fété kérté yéngfande tárfár yaman a yékarotat sénko árem, limánéggh ghéngén wároggh árem a nákwatamegh árem, a fá so fété yésmetat a nambio efogh soramé Ngánjánam so tanongé ghérsat.”

²³ Féyo yémo emndayeng méinyotio: “Njam efe waitoghét kénufngó ta soramé, fá so fété kakenangé fáyo a tanangé yánjoyo wafatarégh wén méinyotio efghon a kwénmaitongé yénd.

²⁴ Efe ménde njam yém yánjo ghérsé wanjarghét so yétarne, wénde emo njam yáne ghérsé yétarna tanemén so tanjarngé.

²⁵ A nderé mer yém ároe sái tanangé méinyotio mband marat, wénde yétarna o nawasérbota fáyo?

²⁶ Njam wáiwáiafé efe yém tanemén a tane simén, Ároene Ambum so yém wáiwái yánemén njam fá nénangota yáne ndimbal kwayaghé kénjún

a Yárefane ndimbal kwayaghé kénjún a kéténdmé njúnnjúnofnar njafar si résagh ár.

²⁷ Yéndon efalo ewaufrotan, ámb efe ewakai yéna, yémofem so yéfandati Ngánjánene limánéggh soramé so kér em.”

Nambio waitogh áré yinjoyénd Yesuene ndimbal kwayaghé

²⁸ 8 efogh soramé Yesum ewasroi Fité, Jon a Jems yémáfé néngwanoyénd mband tunakfot Ngánjánafé koraiwét.

²⁹ Njamandio fá Ngánjánafé koraiwét, yáne sáf natambnai, a yáne sáláme náyátoi mé kwayagharo nálálai toyanit.

³⁰ Sómbio ár, Moses a Elaija, ndimbal kwayaghé nufaryéng, Yesufé korayawét.

³¹ Yémofem korayawét yáne álighmén, árké témorwén Ngánjánene ménde so kufrotau sái kér témorwén Jerusalemén.

³² Fité a yáne mérén kéméggh kér tákmangéwén, wénde njam fá nanoyénd, yémofem yinjoyénd yáne ndimbal kwayaghé a sómbio ár tawakayarwén yémáfé.

³³ Njamandio Moses a Elaijafem téfrangowét Yesu, Fitam yémndai, “Yuré, mer nérete fémáfé sái yéna yéném. So erametam nambio méngo, ámbiro feyot, ámbiro Mosese a ámbiro Elaija.” Fá mafina témorwén némamén korayau.

³⁴ Njamandio fá korayau, njafar kwamkwam nufaryéng a fá engwafaryéng, a fá fértér tamorwén njam ewafaryéng njafar kwamkwaman.

³⁵ Si kém yénmormén njafar kwamkwamta, nénorayai, “Yéné siyé tane ambum, efe yéndon yaferyén, yiyáretati fá.”

³⁶ Si njam nefoi, Yesuro yinjoyénd yambia. Endefet ámb yau ewafroyénd yéné efghon némé yémofem yinjoyénd.

Yesum yéfriendai yaufi mbérbérafé ambum

³⁷ Ámb efghon, njam fá kénangotawét mband tunakéfta, ndimbal ménam yéfángoyénd.

³⁸ Ár nutnai mérén kénjúta, “Watamegh ár, yéndon némamnendan ménát tane ambum so tinjo, ménamén tane yénaro ambum fiyé.

³⁹ Yaufi mbérbéram yarsote fá a sunsune kutnangé, yémo tétarmangé táikram yafrote a féfokam ewétote táf sénfneta. Yaufi mbérbéram yau téfrangongé fá mé yasémbote.

⁴⁰ Yéndon ewamnendan fene waitogh ár ménát yaufi mbérbér witérboghét, wénde fá féyotarofnar em.”

⁴¹ Yesum ewawangoi, “Fém ndimbal mwithafnar a áyáréghofnar ár, nderé teke fémáfé so yénmor a ewamarotan fém? Ténémnjo fene ambum yéna.”

⁴² Njamandio ambum ténmorwén, yaufi mbérbéram yitam mbandot koséna. Wénde Yesum yaufi mbérbér yifnai, yéfriendai ambum a yangoi yárefafaf.

⁴³ A fá sélngwél emormén Ngánjánene ndimbal yam wafroghan.

Yesu korayau yánjo kérmén yénamayo

Njam méinyotio ár sélngwél emormén a korayawét Yesuene yam wafroghmén, yémon emndai yánjo waitogh ár,

44 “Mer kéraýe káýarángi yéndon némé waufroghét féfe ewawafngon. Ároene Ambum so sén yérametat árfene ngángat.”

45 Wénde fá yau mat náýátóyénd némé tésérbmbnau. Ménamén ténoghe témorwén yéfefaf, fá yau mat náýátóyénd, a fá férfér tamorwén ámoghét yáfaf yénémamén.

Efe so yém ndimbal

46 Yáne waitogh ár mwithayan ásnanéghan tamorwén efe so yém ndimbal.

47 Wénde Yesu mat náýátóyéng yéfene mwithé, féyo yémon yakayoi némbnar ambum tosé kété yá téndon.

48 Féyo yémon emndai fá, “Emo njam tumyongé yéné némbnar ambum tosé tane yétkwénan kumyongé yénd, a emofem yénd umyotat fá kumyongé emo wémáfáretam. Efe némbne yém féfefaf méinyotio fá siyém ndimbal.”

49 Jon norayai, “Yuré, yéndfem ár yinjongém yaufi mbérbmber tawifnau fene yétkwénan a yéta tékmbotawém, ménamém fá yau téfene yém.”

50 Yesum emndai, “Yau yékmbotati ménamén emo njam yau nékarota fá siyém téfeta.”

Samariamén árem yékenayénd Yesu

51 Yesuene efogh kaka kénamndetau angoghét njafarot, Yesum sotafé mwithé yékmai álighét Jerusalemét.

52 Yémon engwáfáretam si résagh ár frondeyo, efe engmormén Samaria méngotuot rokar frengéghét yáyot,

53 wénde árem kété yau umyoyénd fá, ménamén fá tiotau Jerusalemét.

54 Njam waitogh ár Jems a Jon yinjeayénd yéné, yémofem yémotangeyayénd, “Yuré, fém ménde ném yénd fésot kutnangém njafarot yéfe wasérbmoghét.”

55 Wénde Yesu nawengoi ewáram fá.

56 A fá néwanoyénd ámb méngotuot.

Efalo Yesuene waitogh ár

57 Fá njam endmé tangmormén árom yémndai Yesu, “Yéndon so némaitotan árkamé fém njam niota.”

58 Yesum yawangoyéng, “Ághéághafene féne té em a menafene njén té em, wénde Ároene Ambumoene sifayé yau yém kéméghét a enághét.”

59 Yémon yémndai ámb ár, “Kwénmaito yénd.”

Wénde árem yawangoi, “Yuré, yénd so fronde nangotan méngot kétán tane afé kér njam yém yéndon so yiyátotan soramé yéndon so kémaiton.”

60 Yesum yémndai fá, “Kér ár yémofem so eyátotat efe em mbérbmber kéréwén, wénde fém nguвано Ngánjánene limánéghmén si waitoghét.”

61 Wéi ámb norayai, “Yéndon so kémaiton fém, Yuré, wénde so fronde néngangotan tane mérén watembghét.”

62 Yesum yawangoyéng, “Emo tarégh ásfogh tényangé a néreta sémta, fá féyotarofnar yém Ngánjánene limánégh ásfoghét.”

¹ Yéné soramé Yuram ewaferyéng 72 ámb waitogh ár a sómbiosómbioe ewáfáretam méinyotio tesenot a yuwot ándan fá álighét ménde témorwén.

² Yémon emndai, “Wau yu njamke téfén tarégh siyém tárfaí, wénde ásaíogh ár em nambio. Yénémaménnde témndangi wau yuwan njamke téfén Yuré, so ewáfárete ásaíogh ár yáne njamke téfén ndawot.

³ Kuwanongi! Yéndon fém ewáfáretan ndené wáutarághofnar tosé sifnit yéfe kénjún munjan ághé.

⁴ Yau ersati mani yáf a áwogh yáf. Ámb sandol yau ersati. Yau teke árfé asneghét endén.

⁵ “Njam fém kélawangi méngon fronde korayangi, 'Frengégh yém yéné méngon.'

⁶ Yéné frengégh ár njam kété yém, féfene frengégh so nene yáfaf, yau njam, féfefaf so kénangongé.

⁷ Kété táf emor yéné méngon, njamke nu némé njam ewarametat nénet, ménamén ásaíogh árém táf ersat yéfenjo fai. Yau nusanati wélafé méngomé.

⁸ “Njam tesenot kélawangi a taumyongi, enetati féfeyot némé em frengéghkaf.

⁹ Enjne téfnár mer eyátotati efe kété em ewaufrotati ndené, 'Ngánjánene limánégh siyém kaka yém féfefaf.'

¹⁰ Wénde njam tesenot kélawangi a yau taumyongi, endmé kuwanongi a korayangi,

¹¹ 'Féfene tesenmén ngwérméng nakayongi téfene kafaí, yéndfem ewainangém féfe matot. Wénde nawafarotati yénémamén: Ngánjánene limánégh kaka yém.'

¹² Yéndon ewaufrotan, falogh efghon Sodommén némbnare yénmormén wénde minde tukén falogh so yém yéné tesenan.

¹³ “Nderé yaufi so yém féfeyot, Korasin! Nderé yaufi so yém féfeyot, Betsaida! Yéné sélngwélafé yam árké kufrotawét féfefaf té kufrotawét kété Taire a Sidonén, fá fiya kawengongayénd tándái, fá tamorangérwén saghafé a sakwéfafé.

¹⁴ Falogh efghon Taire a Sidon yéfene tékrat so yém minde tukén, wénde féfene tékratam so taindangé yéfene tékrat.

¹⁵ A fém, Káfenam, so kuyongi njafarot? Yau, fém so keworngi kémboghofnar yékwét.”

¹⁶ Yesum emndai yánjo waitogh ár, “Emo fém njam niyáreta, yénd yémon so wiyárete, Njam emo fém nékena, yénd yémon wékene, wénde emo wékene yénd, fá yékene emo yénd wénmáfáretam.”

¹⁷ 72 waitogh ár kénangotawét áuwéghafé fá nafroyénd, “Yuré, yaufi mbérbmber mé kénamnyongayénd téfefaf fene yétkwénan.”

¹⁸ Yesum ewawangoi, “Yéndon yinjon Sáifér nénuyai toyanit njafarta.

¹⁹ Káyárángi! Yéndon muyé ewaramayénd álighét kamban a ndérkamé yátmé a waingéghét mék téfnárfene wafté, némé yam yau so némaghne.

²⁰ Wénde yau náuwétati ménamén yaufi mbérbmber namnyongi féfefaf, wénde áuwégh féfeyot ménamén féfene yétkwén ekai njafaran.”

²¹ Yéné efghon, Ngánján Mbérbmberam Yesu áuwéghé yafoi norayai, “Yéndon némuwetan fém, Afé, Yuré njafarmén a mbandmén, ménamén fémon némé etnoi yéné yam kétándmé mer mwighé ár a matyam ár también wénde

sáfét tawakmetau kor matyamofnar árét ambumnit. Néméwét, Afé, yéné témorwén fene mer frengéghafé.

22 “Méinyotio yam enramai tafaf tane Afam. Efe ámb yau mat yém Ambumoenemén mé Afaro, a efe ámb yau mat yém efe Afé yém mé Ambumro a fáro efe Ambumom ewaferyéng yá uyafoghét.”

23 Féyo Yesu nawengoi yánjo waitogh árfeaf emndai yéfembiaye, “Frengégh yém yéfeyot emofem yinjoyénd fémofem némé yéfandati.

24 Ménamén yéndo emndetan ndené tárfár Ngánjánene mat yátogh ár a warsagh ár ménde em fandaghét fémofem némé yinjongi, wénde yau yinjoyénd, a náýarangi fémofem némé náýáretati, wénde yau náýarayénd.”

Rengerenge si mer Samariamén ároenemén

25 Ámb efghon ámb nák watamegh ár nokayoi Yesue ufoghét a yémotai, “Watamegh ár, yéndon némé so yafrotan efalo tuot ghérsé résaghét?”

26 Yesum yawangoi, “Némé si yékai nák kénjún? Fémo ndernáye yafene?”

27 Yémo yawangoi, “‘Yuwetang Yuré fene Ngánján méinyotio fene tikfe, méinyotio fene mbérbére, méinyotio fene waftaye, méinyotio fene mwithaye,’ a ‘Yuweta fenjo kaka ár ndenáyameyo fémyo ndernáye náuwete.’”

28 Yesum yawangoi, “Efalo, yéné yafrota a fém so nakete.”

29 Wénde fá ménde témorwén fáyo sái kauyafongai, féyo yémo Yesu yémotai, “A efe yém tane fútar?”

30 Yesum yawangoi, “Ár nuwanoi Jerusalemta kétán Jeriko, endén yésmetamén oro téfnáram. Yémofem sáláme yéfitérnaménd, yésmetaménd yéfrangoyénd krotro fá nuwanoyénd táf,

31 ghéngén wároggh ár téngmorwén yéné endmayo wénde njam yinjoi ár, yamnjai téndomé.

32 Yéné endmayo Lefi mérénmén ár ténmorwén yinjoi fá yamnjai téndomé.

33 Wénde Samariamén ár nénwanoi yéné endmayo njam yinjoi karémbkarémb a tikfan ghérghérsisé nawerai.

34 Fá néwanoi yáfaf, tiyátotau olif wékére a wéri nue, tumbwetau ngifafmé. Féyo yémon yéfayoi yánjo ndonkiyan a térsau fá kétán yánjo wanjengégh méngot a tanjetau.

35 Ámb efghon yémo sómbio silfé mani mbwe yaramai méngo wanjengégh téfnárai. Fá noyarai, ‘Yanjeta fá, yénd njam nénangotan, fémon njam tárfár mani etarna, yéndon so kémawasongén.’

36 “Yéné nambio mérénta fém ndernáye nemne efe fútar yém yáyot efe oro téfnáram yésmetaménd?”

37 Ná k watamegh árom yawangoi, “Yéné ár fiyém emon ghérghérsisafé yinjoi.”

Yesum yémndai, “Nguwano a yénéyamyo yafrota.”

Mata a Meri

38 Yesu a yánjo waitogh ár tanmorwén néndkéfan, nufaryénd méngotuot, amaf yétkwén Mata Yesu yumyoi yánjo méngot.

39 Matane yánngén yétkwén Meri efe námnpjoi Yurane kafkaffaf tiyáretau fá némé korayau.

⁴⁰ Wénde Mata mwithayam tawérsotau áśáfogh tárfármén. Féyo Mata yénmormén Yesuefay yémotai, “Yuré, fém mat ném Merim yénd té wéfrango tambia áśáfoghan? Ténémnde ta wáutárg hét.”

⁴¹ Yuram yawangoi, “Mata, Mata, fém némawérsotat a mwithat néméindat tárfar rokaram,

⁴² wénde ámbiro rokar náláite. Merim té yafer némé mer yém, a yau so tanangé yá tambén.”

11

Ngánjánafé orayéghmén

¹ Amb efghon Yesu Ngánjánafé koraiwét fénaté sifayan. Njam yifoi, ámb yánjo waitogh arém yémndai fá, “Yuré, ténmatameta Ngánjánafé orayégh, ndené fété Joném ndernáye tawatametau yánjo waitogh ar.”

² Yesum emndai fá,

“Fém njam Ngánjánafé norayet, ndené koraya:

“Afé,
utmanéghafé fene njúnnjúnofnar yétkwén,
fene limánégh so yéném.

³ Méinyotio efghon njamke so yénmaramete.

⁴ Kénmawalindangé téfene yaufi,
ménamén yénd yéfene yaufi yénmawalinda emofem ewafrotat téfefaf.
A yau yénd yénérsa ufoghan.”

⁵ Féyo Yesum emndai fá, “Fém ámb njam ném fútarafé, a fá nuwanói yáfaf sémbár néndkéfan a norayai, 'Fútar, kwaram nambio féscaf flawé,

⁶ ménamén tane fútar té téném nayuta tafaf, a yéndon némé ámb yau téfrendan yáyot!’

⁷ “Efe kénjún témorwén yawangoi, 'Yau wawérsota. Sésafne siyém manéghkaf yém, tane ambumtértér a yénd kémégh yénkém. Yénd yau so kanon a némé yau so kémaraman.’

⁸ Yéndon némndetan fém, fá yau njam kanongé a kémaramangé féscaf flawé ménamén fém ném yáne fútar, wénde fá so kanongé a kémaramangé méinyotio fém némat ménde ném, fém yau wáiwái ném ménamén mé sái nómnenda.

⁹ “Féyo yénd norayan féfefaf: Kamota a so kémaramangé; yéronja a so tinjo; náutána a feyot sésafne so kasawérngé.

¹⁰ Ménamén méinyotio ar emofem namotat so yanangi, méinyotio ar efe yéronjat so tinjongi; fá efe náutánat, sésafne so kasawérngé.

¹¹ “Fém afé, fenjo ambumom njam kénmamnendangé wagifot, némé so taram kamban?

¹² O njam kénmamnendangé ghakér kowi mbweyot, némé so taram ndérkamé yátmé?

¹³ Féyo fém ndemamén yaufi ném, fém mat ném mer rokar ramégh fenjo ambumafet. Nderé mer yém minde tukén fene Afé njafaran tawaramangé Ngánján Mbérbmber yéfeyot efe nómnendat yáfaf!”

Yesu a Beljebab

¹⁴ Ámb efghon Yesum yaufi mbérbmber yutoryéng babé ároeta, a njam yaufi mbémbéram yéfrangoi, ar efe babé témorwén si nufngoi. Ár mérén sélngwél emormén.

15 Wénde ámb ár norayayénd, “Yaufi mbérbérafene sénko téfnároene yétkwénan Beljebab, Yesum yaufi mbérbér eutone.”

16 Ámb árém yufotam Yesu ámogh sie yémotayénd njafar tukmén yam wiyafoghét.

17 Yesu mat namndai yéfene mwighe, féyo emndai fá: “Árké yu afaloghét kufngongé yambiyot so kiorngé a árké méngo mérén afaloghét kufngongé yambiyot so kuyangé.

18 Njam Sáifér afaloghét kufngongé yambiyot, ndernáye yáne yu so yakai? Yéndon norayan yéné ménamén fém nemnati ndené Beljebabene yétkwénan yéndon kar yaufi mbérbér eutonan.

19 Njam yéndo eutonan yaufi mbérbér Beljebabene yétkwénan, wét endene yétkwénan eutonat fene waitogh árém? Fenjo waitogh árém efalo niyátotat fém yau mbarkánd ném.

20 Wénde njam yéndon eutonan yaufi mbérbér Ngánján waftaye táf nde Ngánján limánéghe yéna yém féfefaf.

21 “Njam muyafé ár yakai umaneghkaf yambwete yánjo méngo táf yáne rokar mer so em.

22 Wénde njam minde muyafé árom tésmangé a taindangé fá, yémon tangwanangé mék rokar árkéménayan yuré kamyotau a efaloí némé yémon ewanai oroe.

23 “Efe yau yéndfé yénre, fá siyém ta kenagh ár, a emon yéndo yau sái wáutána umengan, fá so nironat.

24 “Yaufi mbérbér njam kéntorgé ár tambén, fá nguwanongé fanfne yuwot sifayé ronjaghét enághét. Wénde yau njam sifayé tinjongé, so korayangé, ‘Yéndo so nangotan kétéan árké méngota wénmormén.’

25 Njam kénangongé tinjongé méngo sámbughghkaf njúnjúnofnar a mer frengéghkaf.

26 Féyo yaufi mbérbér kuwanongé a tanwasrongé ámb 7 mbérbér minde yaufi ndené fáyo, fá kélawangi a emor kété. A ároene ghérsé minde mámáfi kamndangé kétéandmé fronde ndernáye témorwén.”

27 Yesum njam korayau yénénamén, amaf nutnayéng ár mérén kénjún, “Frengéghkaf amaf yém emo náráftam a endene nonoyan kanotau.”

28 Yesum yawangoi, “Frengéghkaf fá em efe náyáretat Ngánjánene si a wafroghan tékmangi.”

Jonane yam ufarogh

29 Njam ár mérén tárfár kénáyátotau, Yesu norayai, “Yéné yaufiyaufi ár mérén em. Fá namotat Ngánjánene wafroghyamot, wénde némé yau so tawaramangan mé Jonane ufarogh yamro.

30 Ndené Jona témorwén Ninéfa tesenmén áret yam ufarogh, ndené endeyo Ároene Ambum so wéi yém yam ufarogh yéné ár mérnat.

31 Sifa ndimbal yuoene warsagh amé so kokayongé moghét yéné ár mérnafefaf a so tawafalngonga ndené fá srem yaufiyamafé; ménamén yéné amaf yénmormén yu nayu Solomonene káfeté mwighe áyárgghét, a ámb ár yéna yém yá tukén Solomon.

32 Ár Ninéfamén so kokayongi moghan yéné ár mérénfap a so tafalngongi, ménamén fá nawengoyénd Jonane si waitoghan, a ámb ár yéna yém yá tukén Jona.

Fifioene Kwayaghé

³³ “Árké árom kwayaghé yau so tékmangé kété ánde so yétno, o mbáfyáf mbanmbanan. Wénde yémon téfayongé yánjo fayogh sifayan, ménát efe njam eném yémofem kwayaghé so yéfandat.

³⁴ Fene ghékéf sem kwayaghé em fene fifiot. Fene ghékéf njam mer ere, fene méinyotio fifi so yém kwayaghayan. Wénde njam mámáfi ere fene ghékéf, fene fifi so yém méinyotio kwéfwéfan.

³⁵ Kor fém aném ménát kwayaghé fene kénjún yau tát yém kwéfwéfi.

³⁶ Féyo tát fene méinyotio fifi sái yém ndimbal kwayaghayan, ámb fifi kafe yau so yém kwéfwéfan, so yém méinyotio kwayaghayan njam lambefane kwayaghé kátremngongé fefaf.”

Yesum táikér si tamndetau Farasi ár a nákwatamegh téfnár.

³⁷ Yesum njam si yifoi Farasi árom yumyoi yémafe nénet. Féyo Yesu naflai a námnjoi nénet.

³⁸ Wénde Farasi ár sélingwél yémormén ménamén ngángé umbarghofnar Yesum néne ewafngoi.

³⁹ Yuram yémndai Farasi ár, “Fém Farasi ár kafusi a sin faruro esénmati, wénde kénjún fém sem kwénjta a yaufi kér ro.

⁴⁰ Fém afrengéghofnar ár! Fém mat em emo faru yafrotam, wéi ndenáyo yafrotam kénjú?

⁴¹ Wénde tawaram némé enyau fene kénjún yauyau árét, méinyotio so em féfeyot njúnnjúnofnar.

⁴² “Nderé mámáfi so yém Farasi ár féfeyot, ménamén féfene ramégh siyém Ngánjáneyot méinyotio ndau tambén, wénde féfem yékenati Ngánjánene uwégh a mbarkánd yam. Féfem so otameghét yéketati Ngánjánene uwégh a mbarkánd yam, a yau nékmbotati ndau njamke raméghta.

⁴³ “Nderé mámáfi so yém Farasi ár féfeyot, ménamén féfem méndefé yéfandati mer ámnjogh sifayé áumengégh méngon, a áuwégh si utmanégh térarégh sifayan.

⁴⁴ “Nderé mámáfi so yém Farasi ár féfeyot, ménamén fém ndenanit em wayamngoghofnar mbéwé, árkamé ár eyota matofnar.”

⁴⁵ Ámb nákwatamegh árom yawangoi, “Watamegh ár, njam fém noraye yénémamén, fémon mámáfi yénd yényátote ndenáye.”

⁴⁶ Yesum yawangoi, “Fém, nákwatamegh ár, nderé mámáfi so yém féfeyot, ménamén féfem árét ewafayotati kérté résaghét, wénde féfem yau so ewátánati kérté résaghét ámbiro tombé min ngángaye yéfé wátárghté.

⁴⁷ “Nderé mámáfi so yém féfeyot, ménamén féfem mbéwé méngo erametati yéfeyot Ngánjánene mat yátogh árfet, efe féfene ákifem té esmetaménd.

⁴⁸ Fém nafrotati efalo yiyátotati féfene ákifem némé té yafrotaménd; yémofem esmetaménd Ngánjánene mat yátogh ár a féfem yéféne mbéwé méngo erametati.

⁴⁹ Yéné téfnan, Ngánján yánjo káfeté mwighe norayam, ‘Yéndon so ewáfáretan Ngánjánene mat yátogh ár a Yesuene muyafé ár, wénde ámb so esmetat, ámb wéi so ewifnat.’

⁵⁰ Féyo ár mérén yénanotio sénonjo efogh so em téfnat ménamén Ngánjánene mat yátogh árfene férék eréghmén kétándmayo rényégh,

⁵¹ kétándmé Abelene férék kétán Jakarayane férék, efe yésmetaménd ghéngén wároggh kitaré a njúnnjúnofnar sifayé yéné néndkéfan. Néméwét, yéndon némaufrotan fe, ár mérén yénanotio sénonjo efogh so em téfeyot méinyotioat.

⁵² “Nderé mámáfi so yém nák watamegh téfnárét, ménamén fémojem mé té tamndawét yéné ki matyam sésafne sauréghmén. Fémyo yau so kélawangi kénjút, a fémojem ekmbotati fá efe élaughét narametat.”

⁵³ Njam Yesu nuwanói kété, Farasi ár a nák watamegh téfnár nékwe tasotawét a ámoggh si tarametawét tárfár yammén,

⁵⁴ kawanjetawét sái terangayénd Yesu ménáyan némé yaufi si sái korayan-gai.

12

Matot táwawéngsotau

¹ Njam ár mérén náumendaménd, féyo fárofáro kafa kafe katumndawét. Yesum si yérnyai fronde yánjo waitogh árfefaf korayau, “Fém so nawarawen-nati kétándmé Farasi árfé unyéggh ghérsé tambén.

² Efogh yéném némé méinyotio yafar so kanendangé, a némé ténoghe yém so nufanat.

³ Fém némé noraye kwéfitayan so kufarngé kwayaghat, a fémon némé yawanjai ténganan kénjúnro so yaitote kétándmé méngo sémsota.

⁴ “Yéndon ewaufrotan, tane fútaréf, férfér yau em emofem fifi esmetat a yéné soramé yémofem yau némé so yafrotat.

⁵ Wénde yéndon ewauyafotan féfeyot efe so férférafé yéfandati: férférafé yéfandati Ngánján, féfene ngi soramé, fá muyafé yém emo so ewite fését. Néméwét, fá yéné yém efalofifi fémojem efe so férférafé yéfandati.

⁶ Némé 5 némbne men tamorwén 20 toyaye? Wénde némé yau wawalingé yém Ngánjánene kénjún.

⁷ Néméwét, féne sénko sáf sem Ngánjánene wafégghkaf em. Fém yau férférafé em. Fémojem ewaindati némbne men tértér.

⁸ “Yéndon ewaufrotan, emofem yénd wiyátotat safén nde fá em tane, ndenéyameyo Ároene Ambumom so efalo tayátongé nde fá em tane kété Ngánjánene njafar si résaggh árfene sáfrére.

⁹ Wénde emofem njam wékenat yénd ár safén wéi so ekenan Ngánjánene njafar si résaggh árfene sáfrére.

¹⁰ Efe njam noraya Ároene Ambumoeta so tawalindangé, wénde efe njam noraya yaufi si Ngánján Mbérbéroefaf yau so tawalindangé.

¹¹ “Njam fém nénémnjat áumengégh méngot, limánéggh ár a muyafé árfefaf, fém yau mámé mwigghé em ndernáye fém so nawamarotati o fém némé so norayati,

¹² ménamén Ngánján Mbérbéram so ewatamete fém yéné efghon némé so norayati.”

Wemár mámáfi ároene rengerenge si

¹³ Ámb ár norayai mérén kénjún yáfaf, “Watamegh ár, témnde tane ané faloghét némé tane afam euroi.”

¹⁴ Yesum yawangoi, “Fútar, emo wékafai yénd ménát yéndon efalotan rokarrokar féfene néndkéfan sómbio ár?”

15 Ndenaye fá norayai yéfefaf, “Kor fété! Ménamén féfene méinyotio fénatafénaté kwénjtamén; ménamén féfene ghérsé yau so rokaram tawan-jarngé.”

16 Féyo Yesum emndayéng yéné rengerenge si: “Kété témorwén ámb wemár ár efe témorwén mband yuré némé kanotawét mer rokar ndawan.

17 Fá nemnayéng, 'Yéndo némé so yafrotan? Tane yau kor sifayé yém ánde tane méinyotio rokar so ewamndan.'

18 “Féyo fá norayai, 'Yéné fiyém yéndon némé so yafrotan. Yéndon so yironan tane wamángégh méngo so yérametan ndimbalfifi, a kété yéndon tanjo ndau rokar a tanjo ámb rokar so ewamndan.

19 Yéndo so korayangén tandio táf, “Tafaf em tárfár mer rokar ekmang tárfár yunjéf. Afrát ghérsaye so némor; njamke néne kénjún, wéri nu néneyan a so náuwéte.”

20 “Wénde Ngánjánam yémndai fá, 'Fém mámáfi ár! Yéné sémbáran fémon fene ghérsé so téram. Féyo emon so tawanangé méinyotio rokar fémon némé té táfrende fendio?”

21 “Yéné fiyém ndernáye so yém ámb ár emon rokar ewamnde yandio wénde yau em wemár ár Ngánján kénjún.”

Mámé mwighe yau

22 Féyo Yesum emndai yánjo waitogh ár, “Yénénamén yéndon emndetan, mwigheyam yau ewawérsota ménamén féfene ghérsamén, némé so enetati; ménamén féfene fifimén a némé so ewawo.

23 Ghérsé siyém minde tukén, wénde njamke siyém yuwanyo yém, a fifi siyém minde tukén, wénde sáláme siyém yuwanyo yém.

24 Kéretangi kétán kwagh kés em: yémofem yau eitat o etanat, yéfene wamángégh méngo yau ewam; wénde Ngánjánam emanjne fá. Fém em minde tukén Ngánjánene ghékfan a ewaindati yéné men!

25 Fém so féyotaro em ndené teke sái emor ménáyan mwighe wawérsoghan yénénamén?

26 Táf njam yau ewafrotati yéné némbne rokar, fém némamén mámé mwighe so nemnati ámb rokarmén?

27 “Kéretangi ndernáye kéghat mbumbu nanotat. Fá yau násáfatat minde yéfenjo sálámet. Wénde yéndon emndetan, yau mer ndené Solomon yáne méinyotio merfifi rokar kénjún fá umaneghkaf témorwén ndené mbumbu kés em.

28 Fá Ngánján yém emo ewamanete kéghat yus, árkéméné sénonjo yéna em káye kawaindangi a ewite fését. Nderé minde tukén yémon némanete fém? Nderé némbne mwighef fém em!

29 Fém yau féfenjo tikéfan nuitati njamkémén a numén, fém yau mwigheyam ewawérsota yénénamén.

30 Ménamén téndo ár yéné mband maratan nérsat yéné rokarot, a fene Afé mat yém féfene némé mende em.

31 Wénde yéronjati Ngánjánene limánégh, a yéné rokar so tawaramangé féfeyot féyotaro.

32 “Férfér yau em, némbne mérén, ménamén féfene Afé áuwéghan yém so tawaramangé Ngánjánene limánégh.

33 Fémofem tátérnangi féfene némé ewam a tawaramangi yauyau árét. Néusnati mani yáf féfendio árkéméné yau so kefongi, féfene ngonjél so

njafaran yém kété ánde yau so kefongi, ménamén yau oro téfnáram so tawanangi a yau so ghénjam ewasémbotat.

³⁴ Ménamén ánde féfene ngonjél yém, féfene tikéf kété so em.

Kor ghékéf sénté em

³⁵ “Túmén afrengéghkaf aem Ngánjánene ásafoghét méinyotio efogh a sémbár,

³⁶ ndenanit ásafogh ár kawanjetawét ménát yéfene ndimbal ár so nénangote awerégh téméndta, fá njam nénangota a náutána, yémofem sésafne táfandio so tasawérngi yáyot.

³⁷ Nderé áuwégh so yém yéfeyot yéné ásafogh árét yéfenjo yuram tawinjongé fá táf afrengéghkaf njam em fá sái nénangota. Yéndon féfe ewaufrotan efaloe, yémon so téfitrarngé awerégh sáláme ménát sái efrenda faiofnar ásafogh ár, so tamndangé ámnjoghét njamke sifayan a sái ewarameta yéfeyot njamke.

³⁸ Nderé áuwégh so yém yéfeyot ásafogh árét yéfene yuram njam tawinjongé afrengéghkaf, fá njam nénangota yéné efghon sémbár néndkéfán o akwan faurghan.

³⁹ Wénde fém so mat em: Méngo yuré mat njam té témorwén árké efogh féfefénean oro téfnár so ténmorwén, yémo yau so tumyongé oro téfnár yáne méngo fétrarghét.

⁴⁰ Fém so afrengéghkaf em, ménamén Ároene Ambum sái yéném yéné efoghféféféneyan fém yau njam nawanjeta afrengéghofnar.”

⁴¹ Fitam yémotai, “Yuré, Fémo yéné rengerenge si noraye téfendro o méinyotio árét?”

⁴² Yuram yawawangoi, “Efe ndené yém ndimbal mwigahfé a mer wanjengégh ár? Fá yéné féyém yánjo yuram so tékmangé méngo wanjengét sái ewarameta njamke efoghféféféneyan?”

⁴³ Nderé mer yém yéné ásafogh téfnárai yáne yuram tinjongé yáne ásafoghan fá njam nénangota.

⁴⁴ Yéndon némaufrotan efaloe, yémo so tékmangé fá wanjengét yáne méinyotio rokan.

⁴⁵ Wénde táf faiofnar ásafogh ár norayai yandio, “Tane yuram yérse teke efogh angoghét,” a yémon ngi ewafngoi ásafogh ár a amaf, a njamke nénet a wéri nu nénet ménát wériot.

⁴⁶ Yéné ásafogh téfnárane yuré so nénangote yéné efghon njam fá yau yánjeta fá a yau yéné efghon mat yém. Yáne yuram so tékrátan tékmangé kéran a yémon so ewite yémafé áyáréghofnar árfé.

⁴⁷ “Ásafogh téfnár efe mat yém yáne ndimbaloene ménde wénde yau náfrenda o yau yafrota yáne yurane ménde, fá so efmote minde.

⁴⁸ Wénde ásafogh téfnár efe yau mat yém a emo yaufi yafrote, fá so efmote némbnare. Kétándmé méinyotio árét endefet ewaramete ndimbal yéfeyot, ndené ndimbalyo so taramangé. A kétándmé emon njam efalo yiyátota ndimbale, ndené ndimbaleyo so taramangé.

Yau krufrát yam wénde falogh

⁴⁹ “Yénd wénmormén fés yénérsamén yéné mbandot, yénd nemnan fés té nawaro wénde yau nawaro!

⁵⁰ Fronde yénd táf so wém ndimbal tékrátan, a nderé kérté yamamé so wiota kétánotio tane tékrát kefongé!

⁵¹ Fém nemne yénd wénmormén krufrát yénérsamén yéné mbandot? Yau, yau krufrát, wénde falogh.

⁵² Yénandmé sénonjo ámbiro mérén 5 so nafalotat mé fáro, nambiota kétándmé sómbio a sómbiota kétándmé nambio.

⁵³ Fá so nafalotat, afé kétándmé ambum a ambum kétándmé afé, amé kétándmé mérés a mérés kétándmé amé, tanat alé kétándmé nakum alé a nakum alé kétándmé tanat alé."

Mat áyátogh efogh

⁵⁴ Fá norayai mérénfá, "Njam fémojem tawinjongi nu kwéf nénarmbotat mbormborta, efaloe fém so korayangi, 'Nuwét yém,' a so nafamnde.

⁵⁵ A njam náikái mbormbor yénéfnje, fém so korayangi, 'So yém wafté,' a so nufrote.

⁵⁶ Efe farun mer néretati wénde kénjún yau! Fém mat em ndernáye so tayamngongi yam mbandan a njafaran. Fém yau mat em ndernáye so tayamngongi sénonjo efoghmén.

⁵⁷ "Fém fémyo mat em némé yém mbarkánd.

⁵⁸ Emon njam tawinjongé fém kérté wafroghan mato kérté efrendati soramé so engém mogh sifayat. Yau njam, so tawerangi mogh sifayat. Féyo nák wanjengégh árém taramangi kétán félismanefaf a félismaném tákmangi kwéfkwéf sifayan.

⁵⁹ Yéndon emndetan, fem yau so kéntorngi kétánotio fém njam méinyotio fai nufrotati."

13

Kawengo o kér

¹ Táf yéné efghon ámb ár tamorwén emofem Yesue yaufroyénd ménamén Galili yu árfene férék Failetémm térémnau yéfene ghéngénafé.

² Yesum yawangoi, "Fém nderé nemnati yéné Galili yu árfene yaufiyam árké ewafrotat yémofem ewaindat yaufiyam yéfene ámb ár kés em Galili yumén, yéné ende yémofem tékrát téfandawét?

³ Yéndon emndetan, yau! Wénde fém yau njam Ngánjánefaf kawengongi, fém méinyotio wéi kér so em.

⁴ O efe 18 kér emormén njam tuk méngo Siloam kénjún nuyai yéfefaf, fém némé nemnati yéfene yaufiyamam ewaindayénd yéfene yaufiyam ámb kés tamorangérwén Jerusalemén?

⁵ Yéndon emndetan, yau! Wénde fém yau njam Ngánjánefaf kawengongi, fém méinyotio wéi kér so em."

⁶ Féyo yémo tamndetau yéné rengerenge si, "Ár témorwén wén mbwe tiyangérwén yáne géreif mbwe ménj ndau kénjún, a fá téngémorwén wén mbwe ereghét, wénde yémon yau ewinjoi.

⁷ Féyo fá norayai ároefaf emo tanjetau géreif mbwe ménj ndau, 'Yénanotio nambio yunjéf sénonjo yénd té kwénmorwén wén mbwe ereghét yéné wén mbweyot, wénde yéndo yau yinjon. Ténfend! Némamén mé anogh so nanote yéné mbandan?'

⁸ "Árom yawangoi, 'Yuré, mé koro ámbiro yunjfot, a yéndon so yétanan téndomé dégwrot.

9 Njam kafongé kétamé yunjfan, mer! Yau njam, téngnéf."

Aknyégh amafom frengégh yanai Safatan

10 Ámb Safatan Yesum tawatametau ámb áumengégh méngon,

11 a amaf témorwén kété yaufi mbémbéram yékeindam 18 yunjéf. Fá témorwén kanémafé a yau tawalinjotau.

12 Njam Yesum yinjoí fá, yémo yémotai fá a yémndai, "Amaf, fém ném mer."

13 Féyo Yesum ngángé efayoi yáfaf, a táfandio nolinjoyénd a Ngánján tuwetau.

14 Áumengégh méngo limángégh ár nékw témorwén ménamén Yesum mer táyátotau Safatan, fá korayau árfeaf, "Kété sem 6 efogh ásafoghét. Féyo eném frengéghét yéné efghon, yau Safatan."

15 Yuram yawangoi yá, "Fém efe farun mer néretati wénde kénjún yau! Fémo fem túmén taférngi kau o ndonki kétándmé kwélalta a talimángi nuot Safatan.

16 Féyo yéné amaf, Ebraamene méré, efe Sáifram yumbai yékeindam 18 yunjéf. Fá fété nawanjar Safatan kétándmé némé yam yékeinda."

17 Yesum njam korayau yéné, yáne mék téfnár wáiwái yam ewifoi, wénde ár káuwetawét némé mer Yesum tawafrotau.

Rengerenge si némbne mbwe a yist

18 Féyo Yesum namotai, "Ndernáye nérete Ngánjánene limánégh? Némayafé so yétémndan?"

19 Ndenanít némbne mbwe, árom yéngwanai yiyai yánjo ndawan a nanotam wén náyátói, a menam njén tarametawét yéné kafeyamé."

20 Wéikor Yesu namotai, "Yéndon némayafé so yétémndan Ngánjánene limánégh?"

21 Ndené fété yist amafom yanai a yérémnam nambio flawé baik. Féyo méinyotio flawé néminam ndimbal kofékofé namndai."

Némbne sésafne

22 Yesu njam tiotau Jerusalemét, yémo tangwatametau tesenamé a méngotuamé.

23 Ámb árom yémotai Yesu, "Yuré, féyotaro nambio áro so tawanjar?"

Yémon emndai fá,

24 "Minde násáfotati ménát fém so kélawangi némbne sésafnemé, ménamén yéndon emndetan, tárfár ár yéta so nufotati élaughét a yau so nufrote.

25 Táf méngo yuré njam so kénangongé a so témnangé sésafne, fém so ewakai sésafne téndota náutánati a norayati, 'Yuré, sésafne té sawér téfé.'

"Wénde yémon so tawawangongé, 'Yénd mafina wém fém, o fém árkamé eném.'

26 "Féyo fém so korayangi, 'Yéndfem njamke a nu tánetawém fémafé, a fémon ténmatametau endmé.'

27 "Wénde yémon so tawawangongé, 'Yénd mafina wém fém o fém árkamé eném. Kitrongi ta tambén, fém méinyotio yaufiyam wafrogh téfnár!'

28 "Kété siyém yengam a sén krarégh, njam fémon tawinjo Ebraam, Aisek a Jeikof a méinyotio Ngánjánene mat yátogh ár efe em Ngánjánene limánéghan, wénde fém té kéméwitat.

29 Ár so eném kétándmé wérwérta a mbormborta a náikáita a yambérméta, a so tawanangi yéfenjo sífayé kété téménd kénjún Ngánjánene limánéghan.

³⁰ Efe soramé em fá so kénáyátongi frondeyot, efe fronde em fá so kénáyátongi soramat.”

Yesuene ghérghérsisé Jerusalemét

³¹ Ámb efghon ámb Farasi ár enmormén Yesuefap a yémndayénd, “Koro yéné yu a kuano ámb sifayat. Erodém ngiot némafngo fém.”

³² Yesum yawangoi, “Nguwano taufro yéné ághéághai, 'Yéndon so ewitrotan yaufi mbérbér, a engéffendan ár sénonjo a káye, a nambio efogh soramé yéndon so tefon tanjo ásáfogh.’

³³ Wénde yénd mé so wéngém sénonjo a káye a ámb efghon, ámb Ngánjánene mat yátogh ár yau so kér em Jerusalem sémta.

³⁴ “O Jerusalem, Jerusalem, fém emofem esmetat Ngánjánene mat yátogh ár a ewafiyátotat wíme efe enwáfáretam féfefaf, yénd ménde wém fene ár so eumendan, ndenýame amé ghakér kowiam yáne tosétosé yénau tawamongé njambe, wénde fém yau ménde kéném!

³⁵ Kéreta, fene tesen so kafrangongé. Yéndon némaufrotan feyot, fémon yau so kwijnjo wéi kétánotio fém njam koraya, 'Nderé frengégh yém efe yéném Yurane yétkwénan!’”

14

Yesu Farasi ároene méngon

¹ Ámb Safatan, njam Yesu téngmorwén Farasi árfene utmanégh ároene méngot nénet, árém kor téfandawét Yesu kakafifi.

² Ámb ár efe témorwén kafkaf a ngángé mbwefé yénmorméng Yesuefap.

³ Yesum emotai Farasi ár a nak watamegh téfnár, “Némé nak yém ménát ár frengéghét Safatan o yau?”

⁴ Wénde fá métar nufrotaménd. Yesum yéngwasroi ár yéfriendai a yéngwatembai.

⁵ Yesum emotai, “Njam endene ámbiro ambum o kau kuyangé kétán yékwét Safatan, fémo wékeye yau so turto?”

⁶ A yéfeyot ámb yau si.

⁷ Njam fá mat náyátoi wan téfnáram yaferyéng mer sifayé njamke sékian, yémon tawaufrotau yéné rengerenge si:

⁸ “Njam ámb árom kémumyongé fém kétán awerégh téméndfaf, yau tané yéné tuk sifayé. Yau aem ndené yéné sifayé kés yém nawamnde ároe yémo té yumyo endene em tukén yam a kémaíndangé fém.

⁹ Njam nufrota, emon njam taumiye fém so kénaflend a tamndend fém, 'Fene sifayé taram yéné ároe.' Nderé wáiwáiafé yém, fémon so tané yuwon sifayé.

¹⁰ Wénde fém njam kémumyongi, yuwon sifayé tané, fene téménd yuré njam yéném, yémon so kénémndangé, 'Fútar, kimnda tuk sifayat.' Fém so némutémndat wan téfnárafene sáfan.

¹¹ Efe nawarmbotat fáyo so newonat yuwot, efe njam newonat fá so kayátongi ndimbal.”

¹² Féyo Yesu norayai yánjo téménd yurafaf, “Fémon njam ewarameta efoghméf néne o séite néne, fémo yau taumyo fe fútaréf a fene anéf a fene mérén o fene wemár fútaréf, fémon njam yafrota, fém so kémumyongi a so némawafángotat.

13 Wénde fémon njam tawaram njamke, taumyo yauyau ár, aknyégh ár, wawér, ghékéfé kwéfkwéfé ár.

14 Yémofem yau so fai némawafángotat. Wénde Ngánjánam so néfrende a fai kémawangogé njam yáne ár nénanotat kértá."

Rengerenge ndimbal téméndmén

15 Soramé Yesum si waitogh yifoi, ámb wan ár norayai, "Frenéggh yém yáyot emo so enete téménd kénjún Ngánjánene limánégghan!"

16 Yesum yawangoi, "Ámb árom téfrendau ndimbal téménd a eumyoi tárfár wan téfnár.

17 Téménd efghon, yémo ewáfáretam yánjo ásafoogh ár tanwaufrongi efe té eumyon, 'Taném, sénonjo méinyotio rokar siyém frenégghkaf yém.'

18 "Wénde yémofem si waufrogh ewafngoyénd. Fronde ár norayai, 'Yéndon mband té yanan, a yénd so wéngém fandaghét. Ghérghérsisé kwawalo tayot.'

19 "Ámb norayai, 'Yéndo té ewanan 5 kau, a yénd álighan wém so eufotan. Ghérghérsisé kwawalo tayot.'

20 "Wéi ámb norayai, 'Yénd somé naweran. Féyo yénd yau so wéném.'

21 "Ásafoogh téfnár nangotam a kafrotau yéné yánjo yurafaf. Féyo méngo yuré nékwafé nafégghetam a yáfáretam yánjo ásafoogh téfnár, 'Nguwano kétór wékeye némbne endmé a kéghat endmé yéné tesenan a tanwasro yauyau ár, aknyégh ár, ghékéfé kwéfkwéfé ár a wawér.'

22 "Ásafoogh téfnárom yémndai 'Yuré, fémon némé wémndai té kufrote, wénde kété mé em sífayé.'

23 "Féyo yuram yémndai yánjo ásafoogh téfnár, 'Nguwano kétór némbne endmé a kéghat endét a tanwaurémnau, 'Kénaflangi kénjút,' ménát tane méngo so yém afoghare.

24 Yéndon némndetan, efe fronde eumyongén yémofem yau so tufongi tane njamke!"

Waitogh ároene yam

25 Ndimbal mérén tayotau Yesufé, a nawengoi yéfefaf yémon emndai:

26 "Efe njam yéném tafaf saí kamndangé tane waitogh ár, yénd so uwete mindefifi, yénamayo so uwete yánjo afé a amé, yánjo amaf a ambumtértér, yáne ghakér a mérémérés, néméwét, ndenáyo yánjo ghérsé. Yau njam, fá yau so yém tane waitogh ár.

27 A emo yau njam yérsa yánjo wafatarégh wén a kwénmaitongé yénd fá yau so yém tane waitogh ár.

28 "Njam efe ár ménde yém ndimbal méngo ramghét, fá fronde so kámnjongé a nufénmeta yéfanda njénamb mani yém wifoghét.

29 Yémon so tafngongé méngo ramégh, wénde yau so tifongé. Féyo méinyotio árém yéfandat némé nufrote so yurtat fá.

30 Fá korayawét, 'Yéné árom yérnyai ramégh wénde yau yifoi.'

31 "Némé so yafrote warsagh árom táf yáne njam em 10,000 fiyaré yandio awamaroghét kétamé ámb warsagh ár emafé so násmét 20,000 fiyarafé? Fronde njam kuwanongé mékot, féyo fá so kámnjongé mwigghé so yéfarone waingéghét?

32 Fá yau njam yém féyotarofnar, yémon so yáfárete si résagh ár táfandio ámb mé esio a fá so kwómnendangé krufrátot.

³³ Yéné endeyo, fémon tafrango méinyotio rokar, fém so ném tane waitogh ár.

³⁴ “Sol siyém mer yém, wénde yáne ménde njam kefongé, ndernáye so sol nawafarnjé wéikor?”

³⁵ Yau mer yém mbandot o ámb rokarot, árém táf yéngwitat.
Efe njam ténganafé yém, so káyarangé yéné si.”

15

Olingégh Sif

¹ Mani kafégh ár a yaufiyam téfnár méinyotio káumendawét áyárgghét yáfaf.

² Wénde Farasi ár a nák watamegh ár mike nufngoyénd, “Yéné árom eumyote yaufiyam ár ménát yémafe nénet.”

³ Féyo Yesum tawaufrotau yéné rengerenge si,

⁴ “Njam ámbiro ároene em 100 sif a kolindangé ámbiro, némé so yafrote? Yémon efaloe so tafrangongé 99 marat sifayan a nguwanongé olingégh sif ronjaghét kétánotio yémo tinjongé.

⁵ Táf yémon njam tinjongé, yémo áuwéghafé tambnangé sif téfayongé yáne fader tukén.

⁶ Fá so nguwanongé méngot. Féyo yémon emotai yáne fútaréf a ámb kaka ár a norayai yéfefaf, ‘Áuwégh yangotam yéndfé. Yéndon té yinjon tane olingégh sif.’

⁷ Yéndon emndetan fém kété njafaran ndenéyameyo kété so yém ndimbal áuwégh. Efaloe áuwégh 99 mbarkánd árfenemén efe em yaufiyamofnar, yéné siyém némbnarfi, wénde minde áuwégh yém ámbiro yaufiyam ár efe njam kawengongé yánjo yaufita.

Olingégh mani mbwe

⁸ “Némé so yafrote amafom táf yáne 10 silfé mani mbwe em a kolindangé ámbiro? Yémon táf lambefé tuwarongé a sámburégh méngo tafngongé ronjagh merkéraye kétánotio yémon tinjongé.

⁹ Féyo yémon njam yinjoi, yémon emotai fútaréf a ámb kaka ár a norayai yéfefaf, ‘Áuwégh yangotam yéndfé, yéndon té yinjon tane olingégh mani mbwe.’

¹⁰ Yéndon emndetan fém, ndené endeyo, kété so yém áuwégh Ngánjánene njafar si résagh ár sáfrére ámbiro yaufiyam ár efe njam kawengongé yaufita.”

Olingégh ambum

¹¹ Yesum wéikor si yéngwafngoi, “Kété témorwén ár sómbio ambumafé.

¹² Kertrom yémndai yárefé, ‘Afé, yénd yau so nawanjetan kétán fém kér ném. Sénonjo kwaram fene rokarta tane némé so em.’ Féyo yémon ewafaleyai rokar néndkéfan yánjo sómbio ambumat.

¹³ “Féyo tekofnaye, kertrom ewanai yáne némé tamorwén, náfrendam nuwanói nayu yuwot a mani taranégh yéngwafngoi yaufi ghérsayan.

¹⁴ Yéné soramé yémon njam ewifoi méinyotio rokar, kété nuyai káukáu yéné yuwon, féyo fá áronjagh nufngoi sioghmén.

¹⁵ Féyo fá nuwanói ásáfoghét nómnendai ámb ártefap yéné yuwon, a árom yéngwáfaretam fá kimb wanjengét.

¹⁶ Fá minde siogh témorwén, fá ménde témorwén kimbafe njamke mbarmbar nénet. Wénde emo yau taramangai yáyot némndafi.

17 “Fá njam nénangoi mwighat, fá norayai, 'Méinyotio tane afane faiofnar áśáfogh ár féyotaro njamkeyan em, a yéna yénd swém krotro wém!

18 Yénd so nangotan tane afafaf a témndan, “Afé, yéndon yaufiyam té tafrotan njafarot a fefaf.

19 Yénd yau féyotaro wém sái wémndeta fene ambum. Yénd kuyáto ndenanit fene faiofnar áśáfogh ár.”

20 Féyo fá nokayoi a nuwanói yáfefafaf.

“Njam kété mé ténmorwén nayu, yáfefam yéngwinjoi fá a ghérghérsisé yam yafói yánemén. Fá néngengoi yánjo ambumoefaf a yambnai a tésnetau.

21 “Ambumom yémndai yáfefé, 'Afé, yéndon yaufiyam té tafrotan njafarot a fefaf. Yénd yau wémndeta fene ambum yénd wém.’

22 “Wénde yáfefam yémndai yáne faiofnar áśáfogh ár, 'Wékeye! Mer totér sáláme ténmawanangi a tawongi. Talawend ghil yáne ngángayan tawend sandol kafkafan.

23 Ténmanengi yarsafé kau tésmani. So téménd yafrotam a áuwégh yangotam,

24 ménamén yéné tane ambum efe kér yémormén sénonjo ghérsé yém. Fá té nolindai a sénonjo té yinjongém.’ Féyo yémofem áuwégh tangotawét.

25 “Táfandio, fronde sénko ambum témorwén ndawan. Fá njam nénáyatoi méngo kaka, fá náýarayéng wagh ke a ermángégh.

26 Féyo yémon yanmoi ámb faiofnar áśáfogh ár a yémotai némé yam nufrote.

27 Yémon yawangoi, 'Fene néngén té nufar, a fene afam yarsafé kau té yésém ménamén fá yéna yém a merro yém.’

28 “Féyo fronde sénko ambum nékw náwerai a yau nélawai méngo kénjút. Yáfefé néntoryéng a yamnendai élaughét.

29 Wénde yémo yawangoi yáfefai, 'Kéreta! Méinyotio yunjéf yéndon áśáfogh tafrotan feyot a yau kwawalinde fene si. Wénde fémon némé ámb yau waramai ta tosé gout ménát yéndfem téménd sái tafrotawém tane fútarafé.

30 Wénde njam yéné fene ambum emo fene mani tátérnawéng yaufi ghérayan kénangote méngot, fémon yesmang yarésafé kau yáyot!’

31 “Yáfefé norayai, 'Tane ambum, fém tùmén yéndfé ténre. Méinyotio rokar tane sem fene em.

32 Wénde yéndfem ásneghafé a áuwégh tafrotam ménamén fengén kér yémormén a sénonjo ghérsé yém. Fá nolindai a sénonjo yéna yém.”

16

Mwighe sénté wanjengégh ár

1 Yesum emndai yáne waitogh ár, “Ámb wemár árom yékafai ár yáne rokar wanjengét. Wénde wemár ároe yaufroyénd ndené rokar wanjengégh árom fene mani té ewalinda.

2 Féyo yémo yanmoi fá a yémotai, 'Némé yéné yém yénd náýaran fenemén? Kwaram fene áśáfoghmén mat ndernaye tanjete, ménamén fém yau so ném wanjengégh ár yéné soramé.’

3 “Wanjengégh ár norayai yáfafétio, 'Yéndon némé so yafrotan sénonjo? Tane yuram tane áśáfoghta wutér. Yénd muyafnar wém targhét, a yénd wáiwái wém ómnengéghét.

4 Yénd mat wém némé yéndon so yafrotan ménát árém mé so umyotat yénd yéfone méngomé njam yéndon tanjo áśáfogh koron.’

⁵ “Féyo yémon tamotau ámbiroámbiroe yáne yurane fai wangoghét. Yémo yémotai fronde ár, 'Njénamb fai ekmang tane yurane?’

⁶ Yémo yawangoi, '20 dram olif wékwér.' Wanjengégh árom yémndai fá, 'Téngwan fenjo fefé, kámngo wékeye, a tafarota 10 dram.'

⁷ “Wéi yémo yémotai yénamayo ár, 'Fefaf njénamb em?’ Yémon yawangoi yá, '1,000 flawé baik.' Yémon yémndai fá, 'Téngwan fenjo fefé. Tafarota kétán 800 flawé baikot.'

⁸ “Yuram tuwetau yáne unyégh rokar wanjengégh ár ménamén fá kawarawenau merkéráye. Ár yéné mbandan nawarawenat merkéráye wénde kwayaghane ár yau ndené em.

⁹ Yéndon ewaufrotan fefe, fútar náyátotati fémyo mband rokere, njam tafrango, fém so kémumyongé tuot méngotuot.

¹⁰ “Efe njam ndimbal mwithafé yém némbne yaman, ndenáyo wéi so yém ndimbal yaman. Efe njam unyégh ár némbne yaman yém, ndenáyo wéi ndimbal yaman so yém.

¹¹ Féyo fém yau njam efalo ném mbandoene rokar wanjengét, ndernáye fém so niyátotat efalo wemáran?

¹² A fém yau njam efalo kéném ámb ároene rokar wanjengét, emon so kémaramangé fenjo rokar?

¹³ “Ásáfogh ár yau so yém sómbio yurafene limánégh mbanmbanan. Fémon so yékene ámb a so yuwete ámb, o fém so kamnyong ámbaf a tékena ámb. Yénémamén fém yau so sómbio limánégh mbanmbanan ném, Ngánján a mani.”

¹⁴ Farasi ár sem mani méndero ár em. Yémofem njam náyárayénd yéné si a fén yafngoyénd Yesu.

¹⁵ Yesum emndai fá, “Fém yéné féyém efe mer nitaro kénamndangi árfene ghékfan, wénde Ngánján mat yém féfene tikéf. Némé minde tukén árfene mwithayan fifiofnar yém Ngánjánene ghékfan.

¹⁶ “Mosesene nák a Ngánjánene mat yátogh ároene watamegh si táitotawét kétánotio Jonene efogh. Kétándmé yéné efghon, Ngánjánene limánéghmén mer si waitogh yérnyai, méinyotio árem end táronjawét kétán Ngánjánene limánéghfaf.

¹⁷ Áfráte yém njafar a mband so kawaindangend, wénde némbne si Ngánjánene sian yau so titrém.

¹⁸ “Emon njam yánjo amaf tatembangé a kawerangé ámb amaf kamndangé amafanyo wanégh ár a emon njam watembégh amaf kawerangé káyátongé aranyo wanégh ár.

Wemár ár a Lajarus

¹⁹ “Kété témorwén wemár ár efe kumanetau minde tukén sáláme a témorangérwén yánjo meran méinyotio efghon.

²⁰ Yáne méngo sésafnefak kété témorwén ómnengégh ár yétkwén Lajarus efe témorwén fénend kér ro

²¹ a ménde témorwén nénet némé kuitawét kétándmé wemár ároene njamke kitarata. Táfandio ághé tanmorwén tasambnawét yáne fénend.

²² “Ómnengégh ár kér yémormén a njafar si résagh ár yénmormén a yéngwasroyénd fá kétán Ebraamefaf. Féyo wemár ár kér yémormén a yiyátotaménd.

²³ Efoghofnar yékw sifayan, wemár ár tékrátan témorwén, njam fá néretai tukét yinjoi Ebraam nayuta, yémafé Lajarus yáne téndota.

²⁴ Féyo fá nutnai, 'Afé Ebraam, tayot ghérghérsis a témnde Lajarus ngángé tauwarngé nuan a tane kánké krufrát tiyáto ménamén yénd fés kénjún tékrátan wém.

²⁵ "Wénde Ebraamém yawangoi, 'Ambum, kawafarota kété fene ghérsé ámnjogh efghon, fém meran kénmorwén, táf Lajarus yauyauan, wénde sénonjo fá enaghan yém yéna a fém tékrátan.

²⁶ Ámb téfén siyém, féyotarofnar yém yéné ménamén yékw ndimbalam yénfalowé, ménát efe ménde éférmanéghét yénandmé fefaf siyém táikér yém.'

²⁷ "Yémo yawangoi, 'Féyo yéndon némamnendan fém, afé, téngwáfáreta Lajarus kétán tane afane méngot,

²⁸ ménamén tane em 5 néngnéf. Mat so táyátongé fá yau so eném yéné tékrát sifayat.'

²⁹ "Ebraamém yawangoi, 'Buk kété em Moses a Ngánjánene mat yátogh ár efarotaménd, fá sái náyáretat yéfendio.'

³⁰ "Fá norayai, 'Yau, afé Ebraam, ámb kér ár njam néngangota kétán yéfefaf, fá so kawengongi.'

³¹ "Fá norayai yáfaf, 'Yau njam náyáretat Moses a Ngánjánene mat yátogh ároefaf, fá yau so nawengotat wéi ndenényameyo kér también njam kénangongé ghrsát."

17

Watamegh wányányéghmén a ndimbal mwighé

¹ Yesu norayai yánjo waitogh árfefaf, "Árké yaman eméinde ár tímén yaufiot, wénde tékrát yém yéné ároe emo eméinde.

² Yéné ároefaf ndimbal wím so yumbetat kéman a yitat arakafot, yéné mé té yém némbne kérté. Wénde emo taméinde némbne ambumtértér yaufiot, fene kérté so yém ndimbal.

³ Féyo kor kafandangi fémyo.

"Njam fenam yaufi yafrota, yárna, a fá njam kawengongé, tawalinda.

⁴ Njam yémo yaufi yafrota fefaf 7 mbinotmé ámbiro efogh kénjún, a 7 mbinotmé nénangota wéikor fefaf a korayangé, 'Yénd té nawengon,' fémon tawalinda."

⁵ Yesuene muyafé ár norayayénd Yurafaf, "Yuré, ténmamina téfene ndimbal mwighé!"

⁶ Yesum yawangoi, "Njam fene ndimbal mwighé yém ndenanit némbne mbwe, fém féyotaro so koraya yéné ndimbal wénfaf, 'Karufang a kayang arakafan,' a so kényarángé fém.

⁷ "Njam fene faiofnar ásfogh ár nénangota tarégh también o sif wan-jengégh también, ndimbal ár so korayangé, 'Kénaf kámno njamke nénet'?

⁸ Wénde fá so korayangé, 'Tane njamke kwanegh, kwáfrenda a kwanjeta njam enetan. Yéné soramé fémo so enete.'

⁹ Kánjo yaramai faiofnar ásfogh ároe ménamén yáne áyáréghmén némat yémon yémndai wafroghét?

¹⁰ Ndenényameyo fémo fem njam ewafrotati méinyotio némat té emndai wafroghét, norayayénd, 'Yénd siéném faiofnar ásfogh áro yéném. Yénd fem tanwafrotam téfenjo ásfoghro.'"

10 ár yaufi ghéngan enjnefé

11 Yesu álighan témorwén Jerusalemét, tiotau Samaria a Galili yu néndkéfan.

12 Fá njam kufanau méngotuot, 10 ár yaufi ghéngan enjnefé tamorwén yéfangoyénd fá. Fá nénokayoyénd nayu

13 a nutnayénd minde tukén, "Yesu, Yuré, ghéghérsisé téfeyot!"

14 Yesum ewinjoí fá a norayai, "Nguanongi, ngauyafongi fémyo ghéngén wároggh árfefaf." A njamandio néngwanoyénd, fá mer néngamndayénd.

15 Ámbiroom, njam yinjoí frengégham yanai, nénangoi, Ngánján tuwetawét minde tukén.

16 Fá budme niyai Yesuene kafkaffaf, kánjo yaramai yáyot. Fá témorwén Samariamén ár.

17 Yesum yémotai, "Némé 10 ár méinyotio frengéghkaf em? Ánde ámb 9 ár em?"

18 Némamén yéné Téndó áro nénangoi Ngánján frengéghét?"

19 Féyo Yesum yémndai fá, "Kokai a nguвано. Fenjo ndimbal mwighayam mer té niyáot."

Ngánjánene limánéggh

20 Ámb efghon Farasi áré m yémotai Yesu, "Njam so Ngánjánene limánéggh yéném?" Yesum ewawangoi, "Ngánjánene limánéggh yau yéném yéné ende fémon so tinjo fenjo ghékefe.

21 Fém yau so norayati, 'Siyém' o 'Kété yém' ménamén Ngánjánene limánéggh siyém féfene kénjún yém."

22 Féyo Yesu norayai yánjo waitogh árfefaf, "Efogh yéna yéném fém njam so ménde em winjoghét ámb efghon Ároene Ambumoenemén, wénde fémo fém yau so tinjongi.

23 Áré m so tawaufrongi féfe, 'Kété fá yém,' o 'Yéna fá yém.' Yau néwaitotati yéfe soramé yéfefaf.

24 Ménamén Ároene Ambum njam nénangota, méinyotio áré m so yéfandat ndenanit toyé kwayaghanit so télálángé witmé njafar kwéndkwéndta kétán witmé njafar kwéndkwénd.

25 Wénde fronde yémón so tárfár tékrát efande a so yékenat yéné saté ár ménam.

26 "Ndenaye fété Noane efghon kés tamorwén, ndenáyameyo so yém Ároene Ambumoene efghon.

27 Áré m njamke a nu tánétawét, amaf ár kaweretawét kétán efogh nawerai Noa nélawai minde ndimbal ngárdot. Féyo táf kéfér nakmai a yérambaryéng méinyotio ár.

28 "Ndenáyameyo tamorwén Lotene efghon. Áré m njamke a nu tánétawét, kéufnamotawét rokar, njamke yéghan a méngo raméghan.

29 Wénde yéné efghon Lotém yéfrangoi Sodom, fés a fésafé wím kénuitawét njafarta nunit kafamndau, a yérambaryéng méinyotio ár.

30 "Ndenáyameyo Ároene Ambumoene efghon so nufrote.

31 Yéné efghon efe méngo téndon em yau so kényawangi méngo kénjút rokar résaghét. Ndenáyameyo, efe ndawan em yau so néngangotat rokar résaghét.

32 Yafarotati Lotene amaf!

33 Emo njam yéta yánjo ghérsé yambeta so yétarne, emo njam yétarna yánjo ghérsé so kawanjarngé.

³⁴ Yéndon némaufrotan fe, yéné sémbáran sómbio ár so ekmare ámbiro kémégh sifayan, ámb Ngánjánam so téngwanangé ámb so téfrangongé.

³⁵ Sómbio amaf so néusénanét njamke mérne, ámb so yémon téngwanangé, ámb so téfrangongé."

³⁶ *

³⁷ Yémoferm yémotayénd, "Ándan, Yuré?"

Yesum ewawangoi, "Ánde kér fú yém, ndikáké kété so náumendat."

18

Rengerenge si kwiranemén a mwighe farorégh ár

¹ Yesum tawaufrotau yánjo waitogh árét a rengerenge si ewauyafoi yéfe fá so túmén Ngánjánafé norayat a yau so kékmbongi.

² Yesu norayai, "Ámb tesenan kété témorwén mwighe farorégh ár efe Ngánján férferofnar témorwén utmanéghofnar árfefaf.

³ Kété témorwén ámb kwiré yéné tesen kénjün efe katérnau túmén yáfaf siafé, 'Ta kwaram mbarkánd yéné si éwighmén mék téfnárafé siyénmare.'

⁴ "Nák sénko árom yékenai ámb efghot, wénde ambinomén norayai yánjomén, 'Yénd férferofnar wém Ngánjánafé a utmanéghofnar árfefaf,

⁵ wénde yéné kwiram túmén wawérsote yénd, yéndon so tinjon yáfaf mbarkánd, ménát yau so nénatérne tafaf túmén!'"

⁶ Féyo Yuré norayai, "Káyárange kétán némé yéné mbarkándofnar mwighe farorégh ár norayai.

⁷ Ngánjánam so fété enwarse mbarkánd yánjo waferégh árét, efe nendat yáfaf efogh a sémbár. Yémon yau so túmén ekarote fá.

⁸ Yéndon némaufrotan fe, yémon so tinjongé nde yémafém mbarkánd yanangi wékeye. Wénde njam Ároene Ambum nénangota, yémon so tawinjongé efe em ndimbal mwighafé yéné mbandan?"

Farasi ár a mani kafégh ár

⁹ Yesum tawaufrotau yéné rengerenge si ámb ároefaf efe tawewonawét ndené kemnawét ndené yénd yéném mbarkánd ár a fá yau:

¹⁰ "Sómbio ár nuwaneyayénd kétán wáwefnogh méngot Ngánjánafé oraighét, ámb témorwén Farasi ár a ámb témorwén mani kafégh ár.

¹¹ Farasi ár nokayoi Ngánjánafé koraiwét, 'Ngánján, kánjo fe ndené yénd yau wém ndené ámb ár kés em, oro téfnár, yaufi wafrogh ár, amaf wanégh ár, o ndenanit yéné mani kafégh ár kés em.

¹² Yénd nawafarmetan sómbio efogh ámbiro Safatan a yéndon túmén ramégh yam so yafrotam Mosesene nákam noraye Ngánjáneyot.'

¹³ "Wénde mani kafégh ár takayongérwén nayu. Fá yau nówewoi ndenáyo njafarot, wénde yánjo kafan nasmai a norayai, 'Ngánján, ghérghérsisé tayot, yénd yaufi ár wém.'

¹⁴ "Yéndon némndetan fém, yéné yaufi ár, yau ndené Farasi ár, fá kangotau méngot áuwéghafé Ngánjánene sáfrére. Fém njam nawarmbota ámb árfefaf, fém so kémeworngi, a fém njam yuwan ném, fém so ném tukén."

Ambumtértér a Yesu

¹⁵ Árém tanérsawét ambumtértér Yesuefaf ménát frengéghét. Njam waitogh árém yinjoyénd yéné, yémoferm ekmboyénd yéfefaf.

* 17:36 17:36 Yau siménj.

16 Wénde Yesum emotai ambumtértér yáfaftio norayai, “Tanumyongi ambumtértér kénafangi tafaf, yau ekmbotati ambumtértér ménamén Ngánjánene limánég siyém ndené árét ambumtértér kés em.

17 Yéndon efalo si ewaufrotan, ámb árom emo yau tanangé Ngánján limánég ndenanit ambumtértér sem yau so kényawangi.”

Wemár ár

18 Ámb Ju sénko árom yémotai fá, “Mer watamegh ár, némé yéndon so yafrotan tuot ghérsé résaghét?”

19 Yesum yawangoi, “Némamén wémndete yénd mer? Efe yau mer yém fá Ngánjánro.

20 Fém mat ném náknák, 'Amafanyo wanég yau, ár ngi yau, oro yau, unyégh yau, eutmanwé afé a amé.”

21 Yémo yémndai, “Kétándmayo yénd tosé kwémorwén, yéndon yéné méinyotio nák tawarawénawén.”

22 Yesum njam náyárai yéné, fá norayai yáfaf, “Fefaf mé náláite ámb yam wafroghét. Etérna maniot fene némé em méinyotio, ewarameta yéfeyot yauyau árét, a fém so ném wemár njafaran. Féyo kénaf, kwénmaito yénd.”

23 Yémon njam náráyai yéné si, fá nawinjoí gherghérsisafé ménamén fá témorwén minde wemár ár.

24 Yesum yéfandai a yémndai, “Nderé táikér yém ndené wemár árét Ngánjánene limánég élaughét!

25 Taikre kemole élawég nidul fénemé siyém ndimbal, wénde taikre wemár ároe élaughét Ngánjánene limánégghét yéné yam yáinde.”

26 Fá efe náyárayénd yéné ámoghan, “Efe so wét kunjarngé?”

27 Yesum ewawangoi, “Némé táikér yém árét Ngánjáneyot siyém áfrat.”

28 Fité norayai yáfaf, “Yéndfem enfrangongém méinyotio téfene némé tam fém némaitongém!”

29 Yesu norayai yéfefaf, “Yéndon ewaufrotan féfe efaloe, yéndon mat eyátotan méinyotio ár emo efrango méngo, amaf, yanaf, yárefaf, ambumtértér Ngánjánene limánég téfnan

30 so kor ewinjoatati tárfár mbinotmé sénonjo yéné ghérayan, a so akegh ghérsé tinjongi Ngánjáneta soramé yuwon.”

Yesu wéikor korayau yánjo kermén

31 Yesum ewasroi 12 waitogh ár téndot a emndai fá, “Yénd kuwanongém kétán Jerusalemét, a méinyotio yéné yéfarotaménd Ngánjánene mat yátogh árm Ároene Ambumoenemén so nufrote.

32 Fá so téramangi Téndo árfefaf, a yémofem so si yawafrotat, yasalitat fá, mbérme yéfarndat.

33 Yémofem so yéfmotat a yésmetat krot. Nambio efogh soramé fá wéikor so kanongé.”

34 Wénde waitogh ár yau mat náyátoyénd yénémamén. Yénayoene fifi tétnongérwén kétándmé yéfe tambne, a fá yau mat náyátoyénd némémén fá korayau.

Yesum mer yiyátói ghékéf kwékwéf ómnengég ár

35 Njamandio Yesum tánetau Jeriko, ghékéf kwékwéf ár témorangérwén end téndon kómnendau.

36 Njam yémon eyárai ár mérén álighan kawaindawét, fá namotai némé yam nufrote.

37 Yémofem yaufroyénd yá, “Yesu Najaretmén siyém nawainde.”

38 Fá nutnayéng, “Yesu, Deifidene ambum, so ghérghérsisé ném tafaf!”

39 Fá efe tangmorwén endmé yarnayénd fá a yémndayénd, “Métar kékmbo!” Wénde fá yéméindayénd minde keyot, “Deifidene ambum, so ghérghérsisé ném tafaf!”

40 Yesu nékmboi a tamndangé ár yáfaf ménjaghét. Njam nénaflai kaka, Yesum témotangé fá,

41 “Némé wafroghét ménde ném tafaf?”

Yémon yawangoi, “Yuré, yénd ménde wém éreghét.”

42 A Yesum yémndai fá, “Féyotaro so kéreta! Fenjo ndimbal mwithayam némanjar fém.”

43 Táf fété fá ghékéf néretai a yémon yáitoi Yesu, tuwetau Ngánján. Njam méinyotio árém yinjoyénd, yémofem wéi ndenáyo Ngánján tuwetawét.

19

Jekies mani kafégh ár

1 Yesu téngmorwén Jerikomé.

2 Ár yétkwén kété témorwén Jekies, fá témorwén mani kafégh sénko ár efe témorwén wemár.

3 Fá ménde témorwén Yesue fandaghét, wénde ndémbndémb ármén yau yinyoyéng ménamén ár méréén kénjún takayongérwén.

4 Féyo fá frondeyo nengoi a narmboi ndimbal wénan ndenanit wanj wén Yesue winjoghét, táf Yesu mé téngmorwén yéné endmé.

5 Njam Yesu nufaryéng yéné sifayan, Yesu nēwewoi tukét a yémndai fá, “Jekies, kénewor wékeye yuwot. Fene méngon sénonjo so wémor.”

6 Féyo fá nēneworyéng wékeye a Yesu áuwéghafé yumyoi yánjo méngot.

7 Méinyotio árém yinjoyénd yéné yam a mikemike nufngoyénd, “Fá néngwanoi wan téfnár náyátoi yaufi ároefaf.”

8 Wénde Jekies nokayoi a norayai Yurafaf, “Kéreta, Yuré! Sénonjo yénandmé yéndon efalotan néndkéfan tane rokar yauiyau árét, a yénd njam té kuindan áréfaf rokarmén, so ewangotan yéfene fai fo mbinotma.”

9 Yesu norayai yáfaf, “Sénonjo wanjarégh yém yéné méngot, ménamén yéné ár siyém Ebraamene ákimén.

10 Ménamén Ároene Ambum yénmormén ronjaghét olingégh ár wan-jaghét.”

Rengerenge si ten faiofnar ásáfogh árfenemén

11 Njam fá káyaretawét yénémamén, yémon tawawaitotau rengenger si ménamén fá témorwén Jerusalem kaka a ár kemnawét ndenénde Ngánjánene limánégh kar sélngwéle so kufarngai.

12 Fá norayai, “Ámb sénko ár nuwanoi nayu yuwot ménát fáyo náyátoi warsagh ár a so wéi nēnangote.

13 Féyo yémon emotai ten faiofnar ásáfogh ár a yéfeyot ewarametam ámb rérero ndimbal mani. Fá norayai, ‘Takmangi yéné mani ásáfoghét kétánotio yénd nēnangotan.’

14 “Wénde yánjo árém méndméndat tafandawét a ewáfaretam fénaté ásáfogh méréén soramé fá norayayénd, ‘Yénd méndefnar yéném yéné ár sái kamndangé téfene warsagh ár.’

15 “Fá náyátoi warsagh ár féyo fá nénangotam méngotuot. Féyo yémon ewáfáretam faiofnar ásfáogh ár kétéan endefet mani ewarametam ménát matot njénamb mani ewafrotaménd.

16 “Fronde ámbiro ár yénmormén a norayai, 'Yuré, fene maniam té efuna ámb ten.'

17 “Yáne yuram yawangoi, 'Mer yém. Tane mer faiofnar ásfáogh ár! Ménamén fém té efalo náyáto némbne mani funaghan, fémon so ewanjete ten ndimbal tesen.'

18 “Sómbiomén yénmormén a norayai, 'Yuré, fene maniam té efuna ámb 5.'

19 “Yáne yuram yawangoi, 'Fémon so ewanjete 5 ndimbal tesen.'

20 “Nambiomén faiofnar ásfáogh ár yénmormén a norayai, 'Yuré, fene mani siyém. Yéndon fene mani tamndan a etnoyén sáláme sutafé.

21 Yénd fenemén férfér kwémorwén ménamén fém ném táikér ár. Fémon totér némé yau yélawai a yétane némé yau yiyáyéng.'

22 “Yánjo yuram yawangoi, 'Yéndon so kémawitérmbon fe fenjo sieyo, fém yaufi faiofnar ásfáogh ár! Fém mat ném ndené yénd wém táikér ár a yéndon ewangotan árkéméné yau em tane a etanan yéné árkéméné yéndon yau eitamén.

23 Némamén wét tane mani yau yélawai mani funagh sifayan ménát yénd njam nénangotan, yéndon so tinjongén minaghkaf?'

24 “Féyo yémon fá emndai efe tawakayongérwén kaka, 'Takawangi yáne mani yá también a taramangi yá efe ten maniafé yém.'

25 “Fá norayayénd, 'Yuré, té náyátongi ten mani yáne!'

26 “Yémon tawangongé, 'Yéndon néndetan ndenaye méinyotio endene tárfár em, yá so taramangi tárfár, wénde endene yau em, so takawangi.

27 Wénde tane mék téfnár efe em méndefnar fá em yénd sái wém yéfene warsagh ár, tanwasrongi a tásmetangi tane sáfrére.”

Yesu warsagh ár nélawete Jerusalemét

28 Yéné si soramé Yesu téngmorwén frondeyo Jerusalemét.

29 Njam kaka náyátoi Betefes a Betani mband tunakéf yu yétkwén olifén, yémon ewáfáretangeyai yánjo sómbio waitogh ár, emndeyai fá,

30 “Kuwanend méngotuot fronde, njam kélawend, so tinjend ndonki rényéghkaf, efe yau yéfayongérmén. Ténferend a yénémnjét yénan.

31 Ámb árom njam tamotangé, 'Némat fémfem yéferét?' taulfrend yá, 'Yuré ménde yém.’”

32 Yéné efe ewafareméng nuwaneyayénd a yinjeayénd ndernáye té engémndeyai fá.

33 Njamandio yémofem téferwét ndonki, yéné yuram emotangeyai fá, “Némamén fémfem yéferét ndonki?”

34 Yémofem yawangeyayénd, “Yurane ménde yém.”

35 Yémofem yénémnjeménd Yesuefaf, yéfenjo sáláme efayeyayénd ndonkiyan a Yesu nafayoi yéné tukén.

36 Njamandio Yesu téngmorwén, árém yéfenjo sáláme tangéfyangotawét endmé.

37 Fá njam téngmorwén kaka néngamndai yéné sifayan ánde end ngewonau Olif Mband tunakfot, méinyotio Yesuene waitogh ár nufngoyénd wagh áuwéghafé Ngánjánefaf marat kéme, téfén ménamén sélngwélafé ásfáogh téfandawét Yesuefaf:

38 “Fréngégh ném warsagh ár efe néném Yurane yétkwénan!

Krufrat njafar tukén a ndimbal kwayaghé minde tukén!"

³⁹ Ámb Farasi ár kénjún norayayénd Yesuefaf, "Watamegh ár, táwárna fene waitogh ár!"

⁴⁰ Yémon ewawangoi, "Yéndon emndetan fém, njam fá métar ekmbó, wím so nutnat!"

⁴¹ Njam Yesu kaka ufarghétro témorwén Jerusalemét, yéngwinjoi yéné tesen, Yesu táf ye nufngoi yénémamén

⁴² a norayai, "Jerusalemén ár, yénd ménde wém fém mat kamndangi sénonjo némé yam krufrát yénérse féfefaf, wénde yau mat em. Ménamén ténoghe yém kétándmé féfene ghékéfta.

⁴³ Efogh yéna eném féfeyot njam féfene mék téfnáram so tawarendangi fém a tawanawangi féfe méinyotio téndomé.

⁴⁴ Yémofem so tawalindangi fém kétán mbandot, fém a ambumtértér fene sifayan. Yémofem ámb yau so taurongi wím kwéndkwéndan yaufifi, ménamén yémofem yau yáyamngongi Ngánjánene wanjarégh féfeyot."

Yesu wáwefnogh méngon

⁴⁵ Féyo Yesu nélawai wáwefnogh méngo sifayan a wifarégh ewafngoi emofem rokar téwáfnamotawét.

⁴⁶ Fá norayai yéfefaf, "Buk sian yékai, 'Tane méngo so yém Ngánjánafé orayégh méngo,' wénde yémofem yiyátongi oro téfnárafene átnogh yékw."

⁴⁷ Méinyotio efghon fá témorwén watameghan wáwefnogh méngon. Wénde limánégh ghéngén wároggh ár, nákwatamegh ár a limánégh ár ménde tamorwén Yesue ngiot.

⁴⁸ Wénde yémofem yau end ewinjoyénd yá ngiot, ménamén méinyotio árfene mwíghé tarnyangérwén yáne sifaf.

20

Yesuene si muyé moghmén

¹ Ámb efghon yémon njam tawatametau ár wáwefnogh méngo sifayan a táitotau mer si, limánégh ghéngén wároggh ár a nákwatamegh ár nafghayénd yémafe ámb sénko árfé, enmormén yáfaf.

² Yémofem norayayénd, "Ténmaufro némé muyaye fémon ewafrote yéné ásafogh. Emon fe yéné muyé némaramai?"

³ Yémon ewawangoi, "Yéndon so ndenéyameyo fém témotangén ámoggh si. Ta kwaufrongi,

⁴ Jonene walitogh yénmormén njafarta o ártá?"

⁵ Yémofem táruindawét yéfé kénjúnro a korayawét nde, "Njam yénd korayangém 'Kétándmé njafarta,' fá so kamotangé, 'Némamén yau wét fá efalo yiyátongi?"

⁶ Wénde njam yénd korayangém, 'Kétándmé ártá,' méinyotio árém so yénamndat yénd wíme ménamén fá em mat nde Jon témorwén Ngánjánene mat yátogh ár."

⁷ Féyo yémofem yawangoyénd, "Yénd mafina yéném fá árkémamén yém."

⁸ Yesu norayai, "Yéndon wét yau so tawaufron féfé némé muyaye yéndon ewafrotan yéné ásafogh."

Rengerenge si ndau wanjengégh téfnárafenemén

⁹ Fá téngmorwén tawawaitotau árét rengerenge si, “Árém yeitam géreif mbwe ménj ndawan, noroi faiofnar ásáfogh árfeaf a nuwanoi teke.

¹⁰ Wau yuwon yémon yáfaretam faiofnar ásáfogh ár kétán ndau wan-jengégh árfeaf ménát yémofem so téramangi yáyot ámb géreif mbwe ménj mbwe yéné ndaumén, wénde wanjengégh árém tésmetawét fá a yátembayénd firo rokarofnar.

¹¹ Yémon yáfaretam yénamayo faiofnar ásáfogh ár, wénde yéné árém ndeneyameyo tésmetawét, mámé wáiwáiafé yátembayénd firo rokarofnar.

¹² Yémon yáfaretam nambiomén a tésmetawét férkafé yitaménd fá.

¹³ “Géreif mbwe ménj ndau yuré norayai, ‘Yéndon némé so yafrotan? Yéndon so yéngwáfaretan tane ambum efe yéndon yuwetan. Efalo yiyáto yémofem so yutémndat.’

¹⁴ “Wénde njam ndau wanjengégh árém yinjoyénd fá, yémofem korayawét yéfenjo kénjúnro, ‘Yéné siyém ndau yurane ambum yém. Wét yésmetam krotio fá, a ndau rokar so kénamndangi téfene.’

¹⁵ Féyo yémofem yitaménd géreif mbwe ménj ndau kénjúta a yesmayénd krotio fá.

“Némé so yafrote géreif mbwe ménj ndau yuram yéfefaf?

¹⁶ Fá so yéném a engésmete krotio yéné ár mérén a tawaramangé géreif mbwe ménj ndau ámb árét.”

Njam árém náyaráyénd yénémamen, fá norayayénd, “Yénandmé yaufifi so yém!”

¹⁷ Yesu néngretai yéfefaf mbarkándaye a emotai, “Féyo némé fifi yéné yém árkéméné yéfarotaménd,

‘Sérasér árké méngo ramégh téfnáram yékenayénd a namndayéng néndkék sérasér.’

¹⁸ Méinyotio ár efe njam nénuitat wíman so karéfkaref nufrotat, a njam kénuyangé árfeaf fá so tásénangé.”

¹⁹ Nákwatamegh ár a limánégh ghéngén wároggh ár end táronjawét werghét wékeye, ménamén fá mat náyatoyénd nde fá korayau yéné rengerenge si yéfenemén. Wénde fá férfer tamorwén árfenemén.

Kaisare mani kémégh

²⁰ Yémofem ghékéf tafayotawét yáyot, a ewáfáretaménd ufénmanégh téfnár efe mermer kuindawét. Fá yéta kemnawét Yesue werghét ménát ámb si so korayangai, ménát yémofem so tramangayénd gafanafaf.

²¹ Ufénmanégh téfnáram yémotayénd fá, “Watamegh ár, yénd mat yéném ndené fém noraye a ewatamete némé mbarkánd yém a fém yau namnyote árfene mwithafaf, wénde ewatamete Ngánjánene ende efaloyero.

²² Téfeýot mbarkánd yém mani sái ekmetam Kaisare o yau?”

²³ Yesum ewawinjoi yéfene unyégh a norayayéng yéfefaf,

²⁴ “Kwaufafongi yáne mani. Endene ár sáf a yétkwén ekayong?”

Yémofem yawangoyénd, “Kaisarene.”

²⁵ Yesum emndai, “Taramangi Kaisare yáne némé yém, a Ngánjáne taramangi némé yém yáne.”

²⁶ Fá endofnar namndayénd Yesue werghét némé yaufimén korayau kété árfene sáfrére. Sélngwél emormén yáne uwangogghan, a fá métar namndayénd.

Anogh a awerégh

²⁷ Ámb Saduki ár enmormén efe norayayénd ndené kété ámb yau anogh yém. Fá enmormén Yesuefag moghét.

²⁸ Fá norayayénd, “Watamegh ár, Mosesém yéfarotam nák téfeyot ndené njam yánnegóene yané kér yém tatembangé amaf wénde ambumofnar, yánnngnom fété so kwiré tékayongé a ambum eunjeta yanai.

²⁹ Kété tamorwén sefen ghakér ambum. Fronde sénkom nawerai a kér yémormén ambumofnar.

³⁰ Yénamayom kwiré nawerai, wénde fá ndenényameyo kér yémormén, yéfrangoyéng ambumofnar.

³¹ A nambiomén nawerai kwiré, ndenényamanro sefen kér emormén, yéfrangoyéng ambumofnar.

³² Soramayo amaf kér yémormén.

³³ Anogh efghon endene amaf so yém? Ménamén yéné sefenam té naweretaménd.”

³⁴ Yesum ewawangoi yéfe, “Árém amaf so fété naweretat yéné mbandan.

³⁵ Wénde soramé efghon, fá efe so tawanongé kérta yau so nawerétat.

³⁶ A fá yau kér so em. Fá so ndené kamndangi njafar si résagh árnit. Fá so em Ngánjánene ambumtértér ménamén Ngánjánam so tawanongé kérta.

³⁷ Wénde Mosesém njam yufarotaméng kéghat fés awároghan, yémon yuyafoi ndené kér so nanotat ghérsat. Yémon témotau Yuré 'Ebraamene Ngánján, Aisekene Ngánján a Jeikofene Ngánján.'

³⁸ Fá yau yém kér árfene Ngánján, wénde ghérsé árfene Ngánján, ménamén fá méinyotio ghérsé em yáfaf.”

³⁹ Ámb nák watamegh ár namnyoyénd, “Mer norayayénd, watamegh ár!”

⁴⁰ A árém yau yémotayénd fá ámb ámogh si kor.

Endene ambum yém Keriso?

⁴¹ Yesum emotai fá, “Néamén ndené árém norayat nde Keriso yém Deifidene ambum?

⁴² Deifid fáyo safén nakmai Sams bukan a norayai, 'Yuré noyarai kétán tane Yurafaf:

“Kámnjo yéandmé tane tambén ngángata.

⁴³ Kétánotio yéndon tákman fene mék téfnár fene káfak mbanmbanan.”

⁴⁴ Deifidém tanmotau fá 'Yuré.' Ndernáye fá yáne ambum so yém?”

⁴⁵ Njamandio méinyotio árém tiyáretawét, Yesum emndai yánjo waitogh ár,

⁴⁶ “Kor nawarawenati nák watamegh árfenemén. Fá ménde em tombé sálámefé arengét a sái eutémdat téarégh sífayan, a yéfene mwigghé témorwén minde mer sífayan ámnjoghét áumengégh méngo kénjún a yémofem méndefé tafandawét limánégh ámnjogh sífayé témndan.

⁴⁷ Yémofem unyéghe kwirafene rokar tawarsawét a fá mermer kuindawét tombé sie Ngánjánafé orayégh ár sáfan. Ndené árém tékrát so yérsat minde tukén.”

21

Kwirane ramégh

¹ Njamandio Yesu néngretai, yémon ewinjoi wemár árém takmetawét ramégh rokar wáwefnogh méngon.

² Yémon yinjoi yauyau kwiré sómbio némbne mani mbwe kémghan.

3 Yémon emndai, “Yéndon efalo ewaufrotan, yéné yauiyau kwiram ewaindai fá emofem mani takmetawét.

4 Méinyotio yéné árem takmetawét némbnare tárfár rokarta, wénde kwiram ekmeyai méinyotio yánjo ghérsé ámnjoghmén.”

Kerker efoghene ufarogh yam

5 Ámb yáne waitogh ár tamorwén sian ménamén ndernáye wáwefnogh méngo yamanetaménd mer wíme a ramégh yam wateghkaf Ngánjáne. Wénde Yesu norayai,

6 “Méinyotio fémo némé yéfande yéna, efogh yéna yéném ánde ámbiro wím yau so kafrangongé kétándmé ámbta, méinyotio so ewite yuwot.”

7 Fá namotayénd, “Watamegh ár, njam so yéné yam nufrotat? A némé yamam so tufarotangé ménát yéné yam ufroghétro em?”

8 Yémon ewawangoi, “Kor fété aem fém warsoghmén. Mwithé sénté ménamén tárfár ár so eném tane yétkwénan, ndené siafé, 'Yénd wém Yesu,' a 'Efogh siyém kaka yém.' Yau ewaitotati fá.

9 Njam fém náyaretati mékmén a sélngwélafé yammén, yau tát férfér em. Yéné yam fété so nufrotat frondeyo, wénde mbandoene yátogh yau mé so yéném.”

10 Féyo fá norayai yéfefaf, “Ámb yu a ámb yu, fá so násmét, ámb ndimbal yu a ámb ndimbal yu, fá so násmét.

11 Kété so yém ndimbal sokrere, káukáu, ndimbal enjne tárfár yuwomé a férférafé yam a ndimbal sélngwélafé yam njafaran.

12 “Wénde yémofofem so kémerangi a kértayan kénékmangi fém soramé yéné yam so nufrotat. Fém so némumbetat áumengégh méngon a kémarmbnangi kwékwéf méngot, a néngemnjat warsagh ár a gafanafene sáfrére tane yétkwén téfnan.

13 Wénde yéné so fiyém efoghfénéféné si waitoghét fene ndimbal mwithamén.

14 Wénde fém mwithayam yau némaworsota frondeyo ndernáye fém so nawamarote fémyo.

15 Yéndo so kémaramangén si a káfeté mwithé ménát fene mék téfnaram yau so kémitrombongé o kénémdangé fém ném unyégh ár.

16 Fém so sén erametat afafemyo, amafemyo, anafemyo, mérnamyo, fútaramyo a yémofofem fém so ámb krot ekmetat.

17 Méinyotio árem fém so méndméndat efandat ménamén tanemén.

18 Wénde fene ámbiro sénko séf yau so kolindangé.

19 Fém so taikrataye ewakai ménát fémo so tinjo efalo ghérsé.

20 “Fémofofem njam Jerusalem tinjongi fiyaré warengéghkaf em tát fém so mat káyátongi nde yáne wasérbogh siyém kaka yém.

21 Mat táyátongi efe Judiamén ár em tát kangongi kétán mband tunakfot, efe tesenan em tát kétongí, efe em tesen sémta yau kélawangi tesenot.

22 Yéné efogh fífiyafé náyatoi árké tékrátmén yéfarotaménd.

23 Nderé mámáfi so yém suafé amafafet yéné efogh a mbrake amafafet! Kété so yém ndimbal tékrát yéné mbandan a nékw yéné árfefaf.

24 Fá so enfetat naifaye krotio a ámb so eweretat kwékwéf méngo árot méinyotio ndimbal yuwot. Jerusalem so yésénat Téndo árem kétánotio Téndo árfene efogh ufroghfaf.

²⁵ Kété sélngwélafe yam so em efghan, ghérareyan a kéndafefaf. Mband tukén, méinyotio ndimbal yuwomé so yém mwighe ndémke a uwérsoghan ménamén arakaf sóf su kemén.

²⁶ Ár férfere so nuitat, ménamén kérté némé yéném yéné mbandot, njafarmén fifi so násámbnetat.

²⁷ Yéné efghon yémofem so tinjongi Ároene Ambum angoghan njafar kwamkwaman ménáyafé waftafé a ndimbal kwayaghafé.

²⁸ Njam yéné yam ufrogh kufngongi, kokayongi a tauyongi féfene sénko, ménamén féfene wanjarégh siyém kaka yém."

²⁹ Yémon tawaufrotau yéné rengerenge si, "Téfandangi fig wén a méinyotio wén.

³⁰ Njam wén mbambam éwiwogh kufngongi, fémofem so tinjongi féfendio a mat kamndangi nde efogh yu siyém kaka yém.

³¹ Yéné endeyo, njam yefandati yéné yam ufroghan, fém mat so kamndangi nde Ngánjánene limánégh siyém kaka yém.

³² "Yéndon ewaufrotan féfe efalo si, ámb ár mérén yéné satamén so mé em ghérsé njam méinyotio yam nufrotat.

³³ Njafar a mband so kawaindangend, wénde tane si yaufifi so kawaindangé.

³⁴ "Kor nawarawenati, féfenjo tikéf yau ewaghnati wéri nuye, wagh témnde a mbandoene méghméghé ménamén yéné efgham so táf kémerangé sunsune ndenanit urénit.

³⁵ Ménamén yéné efogh so yéném méinyotio yéfefaf efe emor yéné mbandan.

³⁶ Aya tùmén ghékéf sénté aem néretati a Ngánjánafé orayégh ménát fém so kawanjarngi kétándmé némé ufroghét em, a fém so taikrataye ewakai Ároene Ambum sáfrére."

³⁷ Méinyotio efghon Yesu témorwén watameghan wáwefnogh méngon, a fá tangmorwén méinyotio sémbáran Olif Mband tunakfan.

³⁸ Méinyotio ár tanmorwén tùmén tándái akwan áyárg hét yáfaf wáwefnogh méngot.

22

Judas nuwanoi Yesue sénót

¹ Minaghofnar flawamén téménd, yétkwén Waingégh téménd kaka kénamndetau.

² Limánégh ghéngén wároggh ár a nákwatamegh árém ámb end táronjawét Yesue werghét, ménamén fá férfér tamorwén árfenemén.

³ Féyo Sáifér nélawai Judas Iskariotefaf, efe ámbiro nafaloi 12 ármén.

⁴ A Judas téngmorwén kétán limánégh ghéngén wároggh árfeaf a wáwefnogh méngo wanjengégh árfeaf a taruindawét yémafé ndernáye yémon so sén téramangai Yesu.

⁵ Fá káuwetawét a nuwangoyénd mani ramghét yáyot.

⁶ Judas nuwangoi a kéretau end táronjau Yesue werghét árof nar sifayan.

Soramé njamke

⁷ Efogh nawerai Minaghofnaye flawamén árké yém Waingégh sif tosane ghéngénmén.

8 Yesum ewafareméng Fité a Jon a norayai, “Kuwanend yéfrengéghét Waingégh njamke téfe nénet.”

9 Yémofem yémotangeyayénd, “Ándan fene ménde yém téfeyot frengéghét?”

10 Yesum ewawangeyai, “Njam ngélawend tesenot, ár so tinjend nu séfkwénafé yémon so tafange. Fémofem téngwaitend árké méngot njam ngélawangé,

11 a témndend méngo yuré, ‘Watamegh árém namote, “Ánde yém wan téfnároene méngo saté, ánde yéndon so enetan Waingégh njamke tane waitogh árfé?”’

12 Yémon so tawauyafé féfe ndimbal méngo saté tukén, méinyotio teghkaf yém. Afrengégh kété ayém.”

13 Fá néwaneyayénd rokar ewinjeayénd ndenáye fété Yesum ndernáye tamndéwéng. Féyo yémofem yéfrengéménd Waingégh njamke.

14 Njam efoghféneféne nawerai, Yesu a yánjo muyafé ár nénámnyoyénd njamke sifayan.

15 A Yesum emndai fá, “Yénd minde ménde kwém njamke nénet fémafé soramé tékrát so yéfandan.

16 Yéndon ewaufrotan féfe, yéndon yau so enetan wéikor kétánótio yéné nufrota Ngánjánene limánéghan.”

17 Soramé kafusi yerai, yémon kánjo yaramai a norayai, “Tawanangi yéné a tafalotangi féfene kénjúnro.

18 Yéndon ewaufrotan féfe yéndon yau so yéfértan wéri nu kor kétánótio Ngánjánene limánégh kénufarngé.”

19 Yémon féscaf flawé yerai, kánjo yaramai a etfoi, a ewaramai, yéné siafé, “Yéné siyém tane fifi, árkéméné so téraman féfeyot. Yéné yafrotati awafaroghét tanemén.”

20 Ndené endeyo, njamke soramé yémon yerai kafusi, ndené siafé, “Yéné kafusi siyém totér rényégh tane férék kénjún árké so nasune féfeyot.

21 Wénde yéné ár emo yénd so sén wéramuete siyém yéna yéndfé yénmorare.

22 Ároene Ambum so kér yém Ngánjánene méndeyan, wénde nderé mámáfi yém yéné ároe emo sén yéramete.”

23 Fá ámogh nufngoyénd yéfenjo kénjúnro efe yéna yafnyang téfefaf emon so sén yéramete.

24 Féyo éwigh nufngoyénd yéfenjo kénjúnro efe so yém ndimbal.

25 Yesu norayai yéfefaf, “Téndo árfene warsagh ár yuré kamndangi waftafé yéfenjo ár limánghét, wénde fá emndetat, ‘Fútar em árfene.’

26 Wénde fém yau so ndené em. Wénde efe ndimbal yém so yém ndenanit ambumtosé, a efe limánégh ár yém fá so yém ndenanit faiofnar ásfogh ár.

27 Efe yém ndimbal, yéné ár efe yémor kitarayan o yéné ár efe faiofnar ásfogh ár yém? Yéné ár efe yémor kitarayan. Wénde yénd wáféin féfefaf faiofnar ásfogh ár.

28 Fém fá em efe tanwakai tafaf tane ufoghan.

29 A Yéndon ewaraman féfe wafté Ngánjánene limánghét ndené fété tane Afam wafté waramai ta,

30 ménát fémofem so enetati njamke a nu tane kitarayan Ngánjánene limánéghan, a so emorang limánégh ámnjogh sifayan, Israilmén 12 ár mérén moghan so ewakai.

31 Yémon yémndai, "Saimon, Saimon, Ngánjánam muyé yaramai Sáifére fe ufoghét ndenanit ndau téfnáram yafrote witrémboghét kétándmé mer mbweta yaufiot.

32 Wénde yénd Ngánjánafé koraiwam feyot, Saimon, nde fene ndimbal mwighé yau so kuyangé. Fém njam kénawengo tafaf, fémon so muyafé eyátote fengénéf."

33 Wénde yémon yawangoi, "Yuré, yénd afrengéghkaf wém fémafé álighét kwéfkwéf sifayat a kétán krot."

34 Yesum yawangoi, "Yéndon némndetan fém, Fité, fémon so kwékena nambinotmé nde fém mafina ném tanemén soramé ghakér kowi kutnangé sénonjo."

35 Féyo Yesum emotai fá, "Yéndon njam ewáfáretan fém mani yáfofnaye, awogh yáfofnaye o sandolofnaye, némé rokar ámb náláite?"
Yémofem yawangoyénd, "Yau."

36 Yémon emndai fá, "Wénde táf sénonjo mani yáf tanangi a awogh yáf tawanangi, a njam yau ewam féfene náifé, sálámeyafé tétérnangi ámbiro náifat.

37 Buk si yékai, 'A fá témorwén waféghkaf yaufi árfe kénjún.' Yéndon ewaufrotan féfeyot nde yéné yam efalo so nufrote tafaf. Néméwét, némé yéfatotaménd tanemén so efalo nufrote."

38 Waitogh ár norayyénd, "Téfanda, Yuré, sómbio náifé sere."
Yémon ewawangoi, "Féyotaro ere."

Yesuf Ngánjánafé koraiwét Olif Mband tunakfan

39 Yesu tiotau tûmén mband tunakéf yétkwén Olif, a yánjo waitogh árém yénamayo táitotawét fá.

40 Njam nufaryénd yéné sifayan, yémon emndai fá, "Ngánjánafé norayatati ménát fém yau so kuyangi ufoghan."

41 Fá nitroi nayuofnaye yéfetambén a budme niyai Ngánjánafé oraighét,

42 "Afé, fene ménde téu yém, yéné tékrát titro ta tambén, tane ménde yau, wénde fene méndero so nufrote."

43 Njafar si résagh ár nufaryéng yáfaf a yáutánam fá.

44 Yesum ndimbal tékrát yáyarái, fá minde tikfe Ngánjánafé koraiwét a yáne mélmél témorwén ndenanit férék njélkéfnit kasunau mbandot.

45 Njam fá nokayoi Ngánjánafé orayéghta fá néngangoi yánjo waitogh árfeaf, yémon ewinjoí kémghan, yongnai ghéghérsisamén.

46 Yesum emotai fá, "Némamén fém kémégh ekém? Kanongi a Ngánjánafé norayati ménát fém yau so ufogham tawutfongé."

Yesu yerayénd

47 Njamandio Yesu mé sian témorwén, ár mérén enmormén a ár yétkwén Judas efe témorwén 12 waitogh árém, yémon tanlimndau fá. Yémon yánetai Yesu a yésnetai.

48 Wénde Yesum yémotayéng fá, "Judas, fémon sénót yafngo Ároene Ambum ménaye séneghé?"

49 Njam Yesuene waitogh árém yinjoyénd némé ufroghétro témorwén, fá norayyénd, "Yuré, wét yéndfem so enfetam téfenjo naifaye?"

50 A ámb árom yanfai limánégh ghéngén wároggh ároene faiofnar ásáfogh ároene tambén téngan.

51 Wénde Yesu norayai, "Yéné yau yafrotati!" A Yesum yéné ároene téngan yayanjai a mer yiyátoi fá.

52 Féyo Yesu norayai limánéggh ghéngén wárogh árfefaf, wáwefnogh méngo wanjengéggh ár a sénko ár, efe té enmormén yáyot, "Némé yénd áyárghofnar árfene sénko ár wém? Árkémamén fém taném naifayafé a timayafé?"

53 Méinyotio efgthon yénd fémáfé ténmorwén wáwefnogh méngon, fémofem yénd yau kwéfandawét nékwafé. Wénde sénonjo féfene efogh té nawer, njamandio kwéfkwéfoene wafté féfefaf yém."

Fitam yékenayéng Yesu

54 Yémofem yerayénd Yesu, yéngémnjoyénd kétán limánéggh ghéngén wárogh ároene méngot. Fitam tangwaitotau nayu kéréaye.

55 A njam yémofem fés yuwaroyénd mogh sifayé néndkéfan a fá námnpjoyénd mérne, Fité wéi námnpjoi yéfefaf.

56 Ásáfogh mérsom yinjoi fá fés kwayaghayan témorangérwén. Mérsom yáyamngoi fá a yémndai, "Yéné ár ámb fiyém Yesue waitogh ár."

57 Wénde yémon yanyotayéng a yémndai, "Mérés, yénd mafina wém fá."

58 Tekofnaye ámb árom wéi yinjoi fáyo a yémndai, "Fém ámb yéné fékéném."

Yémon yawangoi, "Ár, yénd yau!"

59 Ámbiro efoghféneféne soramé ámb árom ménjtaye korayawét ndené, "Fá fété yém Yesue kaka ár, efe yém Galili yumén."

60 Fitam yawangoi, "Ár, yénd mafina wém fém némamén noraye!" Njamandio korayau, ghakér kowi táf nutnayéng.

61 Yuré nawengoi téfandangé Fité. Fité nawafarotayéng Yurane si ndernáye yénémndai fá, "Fémon so kwékenang yénd nambinotmé soramé ghakér kowi so kutnangé sénonjo."

62 A fá nétoryéng sáfét ndimbal ye nendam.

Wanjengéggh árem si tawafrotawét Yesue

63 Árem emofem Yesu tanjetawét si tawafrotawét a ngi yafngoyénd.

64 Yémofem ghékéfi yawamoyénd a témndetawét, "Koraya! Emon nésém fém?"

65 A yémofem korayawét tárfár yaufi si yáfaf.

Yesu yém Failetene a Erodene sáfrére

66 Faurégghán árfene sénko ár náumendayénd limánéggh ghéngén wárogh ár a nákwatamegh ár a yéfene sáfrére Yesu yéngémnjoyénd.

67 Fá norayayénd, "Fém njam Keriso ném, téfe ténmaufro."

Yesum ewawangoi, "Yéndon njam tawaufron féfe, fémofem yau so yénd efalo kwiyátongi,

68 a yéndon njam fém tamotangén, fémofem yau so ta kwawangongi.

69 Wénde sénonjo yéandmé Ároene Ambum so kámnjongé Minde waftafé Ngánjánene también téndon."

70 Fá méinyotio namotayénd, "Fém fété ném Ngánjánene ambum?"

Yémon ewawangoi, "Fém sian mbarkánd em fété yénd wém."

71 Féyo yémofem norayayénd, "Yéndfem némé si so yéronjam ndenayu? Yéndfem téfendio té náýarangém yá también."

23

Yesu yakai Failletene sáfrére

¹ Méinyotio árém Yesu yénémjoyénd Failletefaf.

² Yémofem Yesu usérmbogh yafngoyénd yéné sie, "Yéné árom ewarsote téfene ár yéné sie, 'Yau ekmetati mani Kaisarefaf, Rom tuk warsagh ároefaf a yéné yétkwénan nawarse nde yénd wém Keriso, warsagh ár."

³ Féyo Failletém yémotayéng Yesu, "Fém fété ném Ju árfene warsagh ár?" Yesum yawangoi, "A, fém némé noraye."

⁴ Failletém marataye korayau limánéggh ghéngén wárogh árfefaf a ár mérénafefaf, "Yéndon némé mámáfi yau yinjon yéné ároefaf."

⁵ Wénde fá ménjtaye korayawét, "Yémon kértat taméinde ár méinyotio Judiamén yáne watameghe, kétándmé Galili yu a yénanotio Jerusalem!"

⁶ Njam Failletém náýarái yénémamén, fá namotai, "Yéné ár Galili yumén yém?"

⁷ Njam fá mat náýátoi nde Yesu témorwén Erodene limánéggh mbanmbanan, Failletém yáfáretam Erodéfaf, efe témorwén Jerusalemén yéné efghon.

⁸ Njam Erodém Yesu yinjoyéng, fá ndimbal áuwégh káuwetau ménamén fá teke kawanjetau Yesue winjoghét. Kétándmé Erodém némé té káyáretau yánémén, fá ménde témorwén ámb sélngwélafe yam fandaghét.

⁹ Erodém tárfár ámoggh si tarametau, wénde Yesum yau yawangoi.

¹⁰ Limánéggh ghéngén wárogh ár a nákwatamegh ár tawakayongérwén kété, nékwafé témdetawét.

¹¹ Féyo Erod a yánjo fiyaré si tawafrotawét a tasalitawét fá. Fá yamanetaménd Yesu warsagh árfene sáláme, yémofem táf kor yéngwangoyénd Failletefaf.

¹² Yéné efghon Erod a Faillet fá fútar namndeyayénd, fronde kété fá tanérwén mék téfnár.

¹³ Failletém eumendai limánéggh ghéngén wárogh ár, limánéggh ár a ámb ár,

¹⁴ a norayai yéfefaf, "Fémofem ténémnjati Yesu tafaf efe témorwén kérté wafrogh ár. Wénde yéndon yéta témotan fá féfene sáfrére a ámb yaufi yau yinjon yáfaf árkémamén fém korayati yémo té tafrote.

¹⁵ Erodém yau yaufi yawinjoí féyo yénmangoi téfefaf, "Yéné ár yau so tékém krot."

¹⁶⁻¹⁷ Yénémaménnde yéndon so yéfmotan soramé téngéfrangon."

¹⁸ Wénde ámbiro mwithayan fá nutnayénd, "Tésmetangi, Barabas ténmutorngi téfeyot!"

¹⁹ Barabas yélawayénd kétán kwéfkwéf sifayat ménamén fá stémorwén ámb ár mérén limánéggh ár Jerusalemén yéné efe kásmetawét Rom gafamanafé a ár ngimén.

²⁰ Faillet ménde témorwén Yesue utorghét, féyo fá kor norayai ár mérénafefaf.

²¹ Wénde fá ménj tarnyangérwén keyan, "Téngwamend, Téngwamend!"

²² Nambinotmé wéikor fá norayai, "Némamén? Némé yaufi yémon yafrotam? Yéndon ámb yau yáne fifi yinjon yáfaf krot. Féyo yéndon so yéfmotan soramé téngéfrangon fá."

²³ Wénde fá minde kutnawét ménjtaye, "Téngwamend!" a yéfene minde ke efalo namndai Yesue waméghét.

²⁴ Féyo Failletém yéfene ménde efalo yiyátóyeng.

²⁵ Yémon yéngéumyoi Barabas efe yélawayénd kwéfkwéf sifayan gafamanafé ásméghmén a ár ngimén, Yesu yéngéumyoi yéfene méndefaf.

Yesu wafatarégh wénan yénamndaménd

²⁶ Njam fiyaram yéngémnjoyénd Yesu, kété ár yétkwén Saimon témorwén Sairene méngotumén, efe ténmorwén álighan ámb tesenot, a Yesuene wafatarégh wén yéfayoyénd yáne faderan térsawéng Yesue sémta.

²⁷ Tárfár árém Yesu táitotawét, amaf tangwafnyangérwén efe ye kéngéndawét yánemén.

²⁸ Yesu néngawengoi a emndai fá, "Jerusalemén amaf, fém yau ye nendati tanemén. Fém ye nendati féfenjomén a féfenjo ambumtértérafenemén.

²⁹ Efogh yéna yéném njam fémojem so korayangi, 'Frengégh yém ambumofnar amafafet, árké kafkalam ambum yau yéráftam a ndenényameyo nono yau tafamndawét!'

³⁰ Fá so norayat mband tunakéfafefaf, 'Kénuyangi téfefaf!' a némbne mband tunakéfafefaf, 'Ténmafarangi yénd!'

³¹ Ménamén njam árém yéné rokar ewafrotat njam wén ghérsé yém, némé so nufrote táf sértan?"

³² Ámb sómbio ár, tárwén oro téfnár, ndenáyo tangémnjowét Yesufé naméghét kérotio.

³³ Njam fá nufaryénd yu yétkwén Golgota, "Yáne fifi Sénko sot sifayé." kété yémofem enamndaménd Yesuf yémafé sómbio oro téfnarafé ámb yáne tambénta, ámb yáne fatrata.

³⁴ Yesu norayai, "Afé, tawawalinda yéfené yaufi, fá mafina em némé yémofem yafrotat." A yémofem Yesuene sáláme kawaftawét ménaye dais kembneye.

³⁵ Ár tárfár tawakayongérwén téfandawét yam ufroghan, limánégh árém sénkér tawafrotawét Yesue. Yémofem korayawét, "Yémon tawanjane ámb ár. Fáyo kawanjarngé, njam fá yém Ngánjánene Keriso, yáne waferghkaf ambum."

³⁶ Fiyaré enmormén si tawafrotawét. Yémofem yénmarsaménd njérmat wéri nu yáyot,

³⁷ a norayayénd, "Fém njam ném Ju árfene warsagh ár, fémyo kawanjar!"

³⁸ Kété témorwén farogh férén yá tukén, árké yémndetat, "Yéné fiyém Ju árfene warsagh ár."

³⁹ Ámb oro téfnár tamangérwén yá téndon, yémo yémndayéng Yesu, "Fém fété ném Keriso? Kawanjar fémyo a yénd ténmanjare!"

⁴⁰ Wénde ámb oro téfnáram yarnaméng fá a yémndai, "Fefaf Ngánján férfér té yém? Fém ndenényameyo féu ném.

⁴¹ Yénd ámb rérero tékrátan yéném mérne, ménamén téfenjo yaufimén yéndfem tékrát yérsuwam. Wénde yéné árom yaufi yau yafrotam."

⁴² Féyo yémon yémndai, "Yesu, yénd táf wafarota fém njam néngém fenjo Ngánjánene limángthét."

⁴³ Yesum yawangoi yá, "Yéndon némndetan fém efalo, sénonjo yénd fémafé so yénre áuwégh méngotuan."

Yesuene Kérmén

⁴⁴ Efoghméf témorwén, a kwéfkwéfam yu yafaryéng kéténotio séite karéf efogh náyáto,

⁴⁵ ménamén efogh nékmboi atremngogh. Wáwefnogh méngon sénjté sáláme tamangérwén nénatiraryéng tukta nde yuwot sómbio karéf.

⁴⁶ Yesu minde nutnayéng, “Afé, fene ngángat tane mbémbér yérametan.” Njam yémon yéné si norayai, fá kér tát yémormén.

⁴⁷ Rom fiyaré sénko árom yinjoi némé kufrotau, Ngánján tuwetau a norayai, “Efalo yiyátoi yéné ár témorwén mbarkánd.”

⁴⁸ Njam méinyotio ár efe káumendawét téfandawét néméyam kufrotau, ghérghérsisamén wéfan káutánawét a nénguanoyénd.

⁴⁹ Wénde méinyotio fá efe mat tamorwén yánemén a amaf tawafnyangérwén efe kuwaitotau yáfaf kétándmé Galili yu, nayu nénokayoyénd yam téfandawét ufroghan.

Yesuene mband raméghmén

⁵⁰ Kété témorwén ár yétkwén Josef, Ju sénko árfene áumengégh utmanégh ár, mer a mbarkánd ár,

⁵¹ emon yau yéfene mwighe wafroghyam efalo yiyátoi. Fá kétándmé yénmormén Judia árfene tesen Aramatiat a fá kawanjetau Ngánjánene limánégh ufarghét.

⁵² Fá yéngmormén Failletefaf ámoghét Yesuene fifimén.

⁵³ Féyo yémon yeworyéng yuwot, sálame fiyarghét ménát mbéwé méngon kémgghét kété ámb ár ánde yau yélawayénd

⁵⁴ Yéné ásafogh tafrotau wékeye Fraide séiten ménamén Safat rényégh kaka témorwén.

⁵⁵ Yéné amaf efe Yesufé enmormén kétándmé Galili yuta yéngwaitoyénd Josef mbéwé fandaghét a ndernáye yékmayénd yáne fifi.

⁵⁶ Fá néngangoyénd méngot mer wimafé wékwér frengéghét. Wénde fá kenawét Safatan ndené fété Mosesene nák.

24

Anogh

¹ Sande tándái akwan, amafam tangérsawét mer wimafé wékwér árkéméné yénfrendaménd a nénguanoyénd mbéwafaf.

² Yémofem yinjoyénd wím feghkaf mbéwata,

³ wénde fá njam nélawayénd, yémofem yau yinjoyénd Yuré Yesuene fifi.

⁴ Njamandio fá mwigheyan kéwérsotawét Yesuene fifi árkamé yémorwén, tekofnaye sómbio ár nufaryayénd ghékéf waufaroghe kwayaghé sálámeyafé yéfene téndota nokayeyayénd.

⁵ Yéné férferan amaf ninyayénd mbandot, wénde yéné árém emndayénd fá, “Fémofem némamén yéronjati kér árfene sífayan efe yém ghérsé?

⁶ Fá siyém yéna yau yém! Fá té néngano! Mé kawafarotangi fém ndernáye tamndetau, tát fémafé njam mé témorwén Galili yuwon,

⁷ ‘Ároene Ambum so téramangi yaufi árfene ngángat, wafatarégh wénan so yénamndat a nambio efghon so kanongé wéikor.”

⁸ Tát nawafarotayénd yáne si.

⁹ Njam fá néngangoyénd kétándmé mbéwata, yémofem ewaufroyénd méinyotio némé téfandawét 11 waitogh árét a méinyotio ámb árfet.

¹⁰ Meri Makdalin, Joana, Meri Jemse yátmé, ámb amaf efe tamorwén yémafé ewaufroyénd Yesuene muyafé árét.

¹¹ Wénde yémofem efalo yau eyátoyénd yéfene si, ménamén yéfene si afrogh témorwén yéfeyot ndenanit onon ár kar korayawét.

12 Wénde Fité táf fété nurtotam a nétonam mbéwé yafoghét. Fité néngáwefnoi, engwinjoi sálámero tákmangérwén kénaghkaf, a fá néngwanoi uwérsoghan témorwén némé té nufrotam.

Endmé áligh Emausét

13 Yéné efghonyo sómbio ár tangérwén Jerusalemta kétán Emausét 11 kilomité

14 Yémofem téngwarunwét endmé yéfe kénjúnro némé yam kufrotau.

15 Njamandio fá ngoraiwét a téngwarunwét mérne, Yesu fáyo yénmormén a tayotau yémafé.

16 Wénde yémofem yau yayamngeyayénd Yesu.

17 Yémon emotangeyai fá, “Némamén fémofem yarunyét táf fém seyowé?” Fá áligh nékmbeyayénd, ghérghérsisé sáfafé.

18 Ámb témorwén yétkwén Klofas, yémotai fá, “Fém némé wan téfnár ném Jerusalemén a mafina ném némé yam nufrotat yéné efghon?”

19 Yesum emotangeyai, “Némé yam nufrotat?” Yémofem yawangeyayénd, “Yesu Najaretmén. Fá témorwén Ngánjánene mat yátogh ár wafté kér ro sian a sélngwélafé yam wafroghan Ngánján sáfrére a méinyotio ár.

20 Limánéggh ghéngén wárogh ár a téfene limánéggh árém yémnjoyénd a yéramayénd krot, a yénamndaménd wafataréggh wénan.

21 Wénde téfene méghmégh nafayoi nde fá so témorwén emo so tanjarngai Israil. Nambio efogh sénonjo yém yéné yam té kufrotat.

22 Féyo ámb amaf téfene mérénmén sélngwél yéramayénd. Fá tangém mbéwafaf sénonjo tándái akwan

23 wénde yau yinjoyénd Yesuene fifi. Fá nénangoyénd téfefaf yénmaufroyénd téfe ndené fá yinjongi njafar si résagh ár, efe noraya ndené fá siyém ghérsé yém.

24 Féyo ámb téfene mérénmén ár néngwanoyénd mbéwafaf a yinjoyénd ndené fété amaf némé kafrotawét, wénde Yesu yéné amafam yau yinjoyénd.”

25 Fá norayai yéfefaf, “Nderé mwigghafnar fém em, a nderé táikér yéfandati efalo yátoghét tikfan méinyotio Ngánjánene mat yátogh árém némé korayawét!

26 Kerisoe áfrat témorwén tékratot soramé fá nélawai yánjo ndimbal kwayaghat?”

27 Yémon sie yérnyai Moseseta a méinyotio ámb Ngánjánene mat yátogh ár, yémon tawawafenau yéfeyot némé té korayau méinyotio Ngánjánene sian yánjomén.

28 Yémofem kaka méngotu yéngiyátoyénd ándan fá tangmorwén, Yesu awaingétro téngmorwén.

29 Wénde yémofem yamnendayénd Yesu ménjtaye, “Yéndfé kámnjongém ménamén yéférte.” Féyo fá néngwanoi yéfefaf ámnjoghét.

30 Fá njam námnjoi njamke sifayan yémafé, yémon féscaf flawé yékafai, kánjo yéramai a yéfoi ewarametam yéfeyot.

31 Féyo táf yéfene ghékéf nasawéryénd a yáyamngoyénd efe Yesu témorwén, a fá néngolindai kétándmé yéfene ghékéfta.

32 Fá korayawét yéfenjo kénjúnro, “Téfene tikéf nakérnat téfene kénjún njamandio fá korayau téfefaf endén a si yénmasawéryéng téfeyot?”

33 Fá wékeye nuwanoyénd a kangotawét Jerusalemét. Kété fá ewinjoyénd 11 waitogh ár a ámb ár emafé káumendawét

³⁴ a korayawét, “Efalo yém! Yuré té nénano a nufar Saimonefaf.”

³⁵ Féyo sómbioyam ewaufreyayénd némé kufrotau yéfefaf endén, a ndernáye yémofem Yesu yayamngeyayénd Yesum njam fésfaf flawé ewat-feyai.

Yesu nufaryéng yánjo waitogh árfefaf

³⁶ Njamandio fá mé korayawét yénémamén, Yesu fáyo nénokayoi yéfene kénjún a norayayéng yéfefaf, “Krufrat féfefaf so yém!”

³⁷ Yéné mérén férferam ewifoi ndené kemnawét nde yémofem kar yin-joyénd bérsebése.

³⁸ Fá norayai yéfefaf, “Némamén fém néworsotati, némamén féfene mwithé déudéu nanote?”

³⁹ Tafandangi tane sómbio ngángé a sómbio kafkaf. Yénd yéndio efalo fété wém! Kwiyánja yénd a kwéfandangi. Bérsebése yau yém fifiyafé a sotafé, yémofem kés wéfandati yénd fété wém.”

⁴⁰ Njam fá korayau yénémamén, yémon tawauyafotau yáne ngángé kabu a kafkaf.

⁴¹ Yémofem mé tétambnawét efalo yau tiyátotawét ménamén áuwégh a sélingwélafé yammén, yémon emotayéng fá, “Féfene ámb némndafi té ewam yéna nénét?”

⁴² Yémofem yaramayénd Yesue bélamén wagif mbarmbar,

⁴³ a yémon yékafai a yeraí ténetau yéfene ghékfan.

⁴⁴ Fá norayai yéfefaf, “Yéné fiyém némé yénd korayawén tát yénd njam mé ténmorwén fémafé. Méinyotio si efalo so náyátote némé yéfarotaménd tanemén Mosesene nák kénjún, Ngánjánene mat yátogh árfene Buk a Sams.”

⁴⁵ Féyo yémon ewasawéryéng yéfene mwithé mat áyátoghét Buk si némé yéfarotaménd.

⁴⁶ Yémon ewaufroi yéfeyot, “Yéné fiyém némé yéfarotaménd tanemén. Keriso so tékrátan yém a kénanongé kéténdmé kérta nambiomén efghon,

⁴⁷ a yaufi awengoghmén a wányányéghmén so yaitotat yáne yétkwénan méinyotio yuwomé so tényangi kéténdmé Jerusalemta.

⁴⁸ Fém em fandagh ár yéné yammén.

⁴⁹ Yéndon ewáfáretan fém némat tane Afam unyéghofnar si norayai. Wénde tesenan so nawanjetati kéténotio njafar tukta waftaye kéneworngé féfefaf.”

Yesuene uyoghmén

⁵⁰ Yémon njam elimai Betani tesenta, Yesum ngángé euyoi a efrendai fá.

⁵¹ Njamandio fá táfrendawéng, yémon engfrangoi fá tát nénguyoi njafarot.

⁵² Féyo yémofem yáwefnoyéng Yesue a kangotawét Jerusalemét ndimbal áuwéghafé.

⁵³ A fá túmén kawanjetawét wáwefnogh méngon méinyotio efghon, Ngánján tuwétawét.

Yesuene waitogh árfene wafroghyam

Yesu yéngwanayéng njafar tukét

¹ Tane fronde bukan, Tiafilus, yéndo yéfarotamén ménamén méinyotio Yesum némé wafrogh ewafngoi a watamegh

² a tawarametau yánjo muyafé árét efe yémo té ewaferyéng watamegh yam Ngánján Mbérbér kénjumé, a féyo efogh nawerai fá njam yéngwanayéng njafar tukét.

³ Yáne tékrát soramé, fá auyafogh nufngoi fáyo yéné árfefaf a efalo si waufrogh ewafngoi ndené yénd ghérsé wém. Fá njam nufaryéng yéfefaf safét 40 efogh soramé a korayau Ngánjánene limánéghmén.

⁴ Ámb efghon, yémofem njam njamke tánetauwét yémafé, yémo emndai, “Yau téfrangongi Jerusalem, wénde nawanjetati yéné merot tane Afam némé unyégghofnar si té emndai, fémofem té káyáretawét némamén yénd korayawén.

⁵ Joném nuwan tawalitotau, wénde nambio efogh soramé fém so Ngánján Mbérbére ewalitote.”

⁶ Féyo njam fá nafángoyénd Yesufé, yémofem yémotayénd fá, “Yuré, fém féyotaro ném yéné efghon Israil yu sái yérameta wéikor?”

⁷ Yémo emndai fá, “Yéné féfeyot yau mat efogh o efoghféneféne em, wénde Ngánjánro mat yém.

⁸ Wénde fémofem so tawinjongi wafté táf Ngánján Mbérbér njam yéném féfefaf, a fém so em tane si ghékéfé fandagh ár Jerusalem kénjún, méinyotio Judian a Samarian a kéténotio mband marat árkamé yiyato.”

⁹ Yéné soramé fá njam yéné si norayai, fá táf nuwanoí yéfene méinyotio ghékfanro, njafar kwamkwamam yéngwamoi yéfene ghékéfta.

¹⁰ Fá mé tawewotawét njafarot fá njam téngmorwén, sélngwéle sómbio ár kwayaghé sáláméfé nokayeyayénd yéfé téndota.

¹¹ Fá norayangeyayénd, “Ár Galili yumén, fém némamén yéna ewakai nówewetati njafarot? Yéné Yesuyo efe té yéngwanang féfé tambén njafarot, so nénangote yéné endmayo fémofem kés yéfandati néngwano njafarot.”

Yémofem yaferyénd Matias

¹² Féyo fá nénangoyénd Jerusalemét kéténdmé mband tunakéfé Olif tambén nayuofnar kétéan Jerusalemét.

¹³ Fá njam nufaryénd, narmboyénd ámb saté méngo kénjút ánde fá tamorangéwén. Fá kété tamorwén Fité, Jon, Jems a Endru, Filif a Tomas, Batolome a Metyu, Jems Alfasene ambum a Saimon efe ménde témorwén ndené Ju ár so kawanjetawét fáyo yau Rom waftayan, a Judas Jemsene ambum.

¹⁴ Fá méinyotio túmén káumendawét Ngánjánafé orayéghét méinyotio amaf a Yesuene amé Meri a Yesuene nénngnéf.

¹⁵ Yéné efghon Fité nokayoi 120 efalo yátogh ár méréén kénjún

¹⁶ a norayai, “Fútaréf, Buk si so nufrote árkéméné Ngánján Mbérbér korayau fronde Deifidene mbírbírta némé korayau Judasenemén, efe náyátoyéng wambégh ár yéfeyot emofem Yesu yerayénd,

¹⁷ Judas ámb tém téfene kénjún a si waitogh ár.”

¹⁸ Judasém mani ewanai yaufi ásáfoghmén, yémon yanayéng mband, kété numai yáne fifi néfnoi marataye a yáne ghérghér nétoryénd.

¹⁹ Méinyotio ár Jerusalemén náyaráyénd yénémamén, féyo yémofem yéné sifayé témndetawét yéfenjo sie Akeldama, yáne fifi siyém “Férék sifayé.”

²⁰ Fité norayai, “Fété yékai Sams bukan,
'Yáne sifayé so yém fanfnero,
efe yau so yémor yáne sifayan,'

^a
'Ámb árom téngwanangé yáne limánéggh sifayé.'

²¹ Yénémamén so fété tékafangém ámb ár efe yéndfé té téném méinyotio efghon njam Yuré Yesufé yénd tényotau,

²² kétamé yéné efghon Joném njam nue yálitotam Yesu kétánotio fá néngwanoi téfe tambén. Ámbiro so kénamndangé ghékéf fandagh ár yéndfé Yesuene anoghmén.”

²³ Féyo sómbio ár euyafeyayénd, Matias a Josef Barsabas efe témorwén yétkwén Jéstus.

²⁴ Féyo fá Ngánjánjáfé koraiwét, “Yuré, fém mat ném méinyotio árfene tikéf. Ténmauyafo téfe yéné sómbiota fémo efe té yékaf

²⁵ ménát téngwanangé Yesuene muyafé ásáfogh, árkéméné Judasém yéfrango a yéngém kétán ánde kérté so tanangé.”

²⁶ Féyo yémofem wén kembne yérnyayénd ménát so tinjongayénd efe Ngánjánam yafer, a wén nuyáyéng Matiasefaf, féyo fá nafghayéng kétán ámb 11 Yesuene muyafé ár kés tamorwén.

2

Ngánján Mbérbmber yénmormén Fentikost efghon

¹ Njam Fentikost efogh yénmormén, fá náumendaménd ámbiro sifayat.

² Sunsune ke yénmormén ndenanit ndimbal mbormbornit njafarta a yafoi méinyotio méngo ánde fá tamorangérwén.

³ Féyo yémofem yinjoyénd némé kéretau ndenanit fés kánkékánkénit árkéméné nófarnayénd a námnyoyénd ámbiroámbiro árfefaf kété.

⁴ Méinyotio ár tamorwén Ngánján Mbérbmber wafoghkaf a Ngánján Mbérbmberam eméindai nufngoyénd si fénatayero orayéggh.

⁵ Kété tamorangérwén Jerusalemén Ngánján férférafé Ju ár fénaté ndimbal yumén mband maratan.

⁶ Yémofem njam yéné ke náyaráyénd, ár mérén enmormén nafghayénd mwighé déudéuafé, ménamén ámbiroámbiro ár káyáretawét yéfenjo sie korayawét.

⁷ Minde sélngwélafé, fá korayangi, “Yéné ár efe norayat ndenanit Galili yumén ár em.

⁸ Ndernáye so náyáretam téfenjo si yéfe tambén?

⁹ Yénd yéné yéném Farsiamén, Medemén, Elammén, Mesofotamiyamén, Judiamén, Kafadokiamén, Fontosmén, Esiamén,

¹⁰ Frigiamén, Famfiliamén, Ijifmén, Sailen kaka Libiamén, wan ár kétádmé Rommén,

¹¹ Ju ár a fénaté yumén wáwefnogh ár, Kéretamén a Arabmén, yéndfem eyáretam fá norayat téfenjo sie, yéné ndimbal yammén némé Ngánjánam tawafrottau!”

12 Sélngwélafé a mwighe déudéuafé, fá namotayénd ámbiroámbiroe, “Némé fifi yém?”

13 Wénde ámb áré m tawértawét a emndayénd, “Yémofem tánetat totér wéri nu.”

Fitam si táitotau ár mérnat

14 Féyo Fité nokayoi 11 waitogh árfé, yáne kém narmboi a si kafrotau ár mérnat, “Fém Judiamén ár a méinyotio efe emor Jerusalem kénjún, yéndon so ewawafenan yéné yam féfeyot, káyárángi merkéráye yéndon némé norayan.

15 Yéné ár sem wéri yau em, ndené kés nemnati. Sénonjo siyém 9 aklokro akw!

16 Wéndende, némé té kufrote téfefaf yém Ngánjánene mat yátogh ár Joel némé korayau,

17 “Ngánján noraye, 'Sénonjo kerker efghon,
yéndo so téngwasurén tane Mbérbér méinyotio árfefaf,
a féfene ambum a méréméré so nafrotat Ngánjánene si,
a féfene totér áré m ghékéfé waingégh yam so efandat,
a féfene ákif onjo so ekém.

18 Wénde tane faiofnar ásáfogh árfet, ár a amaf,
yéndon so téngwasurén tane Mbérbér yéné efghon, fá so nafrotat Ngánjánene si.

19 Yéndon so sélngwélafé yam ewauyafotan njafaran
a ufarogh yam mband mbanmbanan,
férek, fés a sénjté kwam.

20 Efogh so kawengongé kwéfitat
a ghérare so kawengongé férkot
yéné soramé Yurane efogh yéném ndimbal a ndimbal kwayaghafé.

21 A méinyotio ár efe kómnnendangi Yurane yétkwénan, fá so kawanjarngi.'

22 “Israilmén ár, káyárángi yénémamén, Yesu Najaretmén ár témorwén Ngánjánam efe yuyafoi féfeyot fénataye wafroghyamafé, sélngwélafé yam a ufarogh yamafé, árkéméné Ngánjánam tawafrotau féfefaf yáne kénjúmé ndené fété fém mat em féfenjomén.

23 Ngánján fá mat témorwén némé kufrotau, a yáne fronde mwighe yanayénd njam Yesu ngi yafngoyénd, a fémofem yékmayénd krot yénamndaménd wafatarégh wénan Tendo áré m.

24 Wénde Ngánjánam yanoi kértá, yaloi kér tékrát tambén, ménamén kéram yau so terangé.

25 Deifid norayai yánemén,
“Yéndo yéfandan Yuré túmén ta frondeta.
Ménamén fá tane kaka yém,
yénd yau so nasambnetan.

26 Féyo tane tikéfé siyém nasnete a tane kánké náuwete,
tane fifi so ndeneyameyo nene kamnangan,

27 ménamén fémo yau so kwéfrango kér árfé,
o tumyo fene njúnnjófnar ár sái nornda mbéwé méngon.

28 Fém mat té náyátói tafaf ghérsé endmén,
fémo yénd so kwafo ménaye áuwéghe fene sáfrére.'

29 “Fútaréfé, yéndon so ewaufrotan efaloe ndené áki Deifid kér yémormén a yiyatotaménd a yáne mbéwé méngo yéna yém yéné efghon.

³⁰ Wénde fá témorwén Ngánjánene mat yátogh ár a mat namndai ndené Ngánjánam némé yémndetam ndené yáne áki so kámnjongé yáne limánéggh ámnjogh sífayan.

³¹ Deifidém téfandau soramé yu a korayau Kerisoene anoghmén, fá ndené korayau Ngánjánam yau so téfrangongé kér kénjún o yau so tummyongé yáne fifi kérfot mbéwé méngon.

³² Ngánjánam té yanoyéng Yesu ghérsat, a yénd yéné yéném fandagh ár efaloe.

³³ Fá té yuyoi Ngánjánene tambén ngángat, ndené fété Ngánjánam némé té norayai, yémon té yumyoi Afé tambén Ngánján Mbérbmber a té yénmasuryéng némé féfomem sénonjo yéfandati a náyáretati.

³⁴ Ménamén Deifid yau yáfáretam njafarot, wénde fáyo norayai, 'Yuré norayai tane Yurafaf,

"Kámnjo tane tambén ngángata

³⁵ kétánotio yéndo so tákman fene mék téfnár fene káfak mbanmbanan."

³⁶ "Féyo méinyotio Israil ár mat kamndangi ndené féfomem yéné Yesu té ténamndati wafataréggh wénan, wénde Ngánjánam té yiyátoi Yuré a Keriso."

³⁷ Njam árem Fité yiyárayénd yéné si snorayai, fá táf nuyáyénd tikfan a norayayénd Fitafaf a ámb Yesuene muyafé árfefaf, "Fútaréf, némé yéndfem so ewafrotam?"

³⁸ Fitam ewawangoi, "Kawengongi walitoghét, fém méinyotio, Yesu Kerisoene yétkwénan ménát féfene yaufiyam so mwighafnar tawayangé. A Ngánjánam so tawaramangé Ngánján Mbérbmber.

³⁹ Yéné unyégghofnar si sem féfeyot a féfene ambumafet a méinyotio efe nayu em, ndenáyo méinyotio efe Yuram téfene Ngánjánam so tamotangé yándio."

⁴⁰ Fitam tárfár sie tawawéngsotau fá, a yémon tamndetau, "Fém kawan-jarngi yéné yaufi saté ártá."

⁴¹ Fá emofem yáne si waitogh yumyoyénd walitogh ewafngoi, a táf 3,000 ár farun nafayoyénd yéné efghon.

Efalo yátogh árfene áumengéggh

⁴² Fá naramayénd ámb efogh Yesuene muyafé árfefaf watameghét a áumengégghét, féskaflawé faloghét a Ngánjánafé orayégghét.

⁴³ Méinyotio ár férféram ewifoi a tárfár sélngwélafé yam a ufarogh yam téfandawét Yesuene muyafé árfefaf.

⁴⁴ Méinyotio efalo yátogh ár náumendayénd a tafalotawét yéfenjo rokar.

⁴⁵ Yémofem tawafnamotawét yéfenjo ásáfogh sífayé a méndefé rokar, yémofem tawarametawét yéféyot efe káronjawét.

⁴⁶ Méinyotio efghon fá túmén káumendawét wáwefnogh méngo sífayan. Yémofem tatfotawét féskaflawé yéfenjo méngo kénjún a mérne tánetaawét áuégghafé a mer tikfe,

⁴⁷ Ngánjáne wagh tawerémndawét a tayamnetawét mer méinyotio árem. A Yuram farun ámb ár efayoi méinyotio efghon fá efe ewanjaryéng.

3

Fitam mer yiyátoi aknyéggh ómnengéggh ár

¹ Ámb efghon Fité a Jon tayowéng wáwefnogh méngot Ngánjánafé orayégghét 3 aklok séite karfe.

² Ámb ár aknyégh áre témorwén kétamayo áráfégh fá yénérsaménd kétán wáwefnogh méngo sésafnet yétkwén Merfifi, ánde fá tumnjongayénd túmén efghon ómnengét yéfefaf efe tangmorwén wáwefnogh méngot.

³ Yémo njam ewinjeyai Fité a Jon wáwefnogh méngo élaughétro tárwén, yémo emotangeyai ménát maniot.

⁴ Fitam yéfandayéng mbarkánde fá, ndenéyameyo Joném. Féyo Fitam yémndai, “Yénd ténfandange!”

⁵ Féyo yéné árom ewarameyai utmanégh, ndené kemnau némndafi kar so tarameyayénd.

⁶ Féyo Fitam yémndai, “Tane ámb yau yém manikéf o gol, wénde némé tane yém, yéndo so kémaraman fe. Yesu Keriso Najaretmén yáne yétkwénan, kokai áligh kufngo!”

⁷ Fitam yerai también ngángata, yémo yáutánam okayoghét, táfandio ároene káfak a kagh muyafé namndeyayénd.

⁸ Fá natnaméng yánjo káfaké a áligh nufngoi. Féyo fá nuwanoyénd yémafé wáwefnogh méngot, tiyotawéng a kátnawéng tuwetau Ngánján.

⁹ Njam méinyotio árem yinjoyénd fá álighan a Ngánjánene waghan,

¹⁰ yémofem yáyámngoyénd fá yéné ár efe túmén témorangérwén ómnengéghan wáwefnogh méngo sésafne yétkwén Merfifi, a fá sunsun emormén a sélngwélafé yammén némé kufrotau yáfaf.

Fité korayau wáwefnogh méngo sifayan

¹¹ Njamandio ómnengégh ár kaweretau Fité a Jonefai, méinyotio ár sélngwél emormén kénérsawét yéfefaf yéné sifayat yétkwén Solomonene méngo sifayat.

¹² Njam Fitam yéné yinjoí, fá norayai yéfefaf, “Israilmén ár, némamén yéné yammén fém sélngwél em? Némamén fémofem ghékte yénmámnjotati yénd ndenanit téfenjo wafté a Ngánján wáwefnogh yame yéndfem kar yéné ár yéméindangem álighét?”

¹³ Ebraamene Ngánján, Aisekene Ngánján, Jeikofene Ngánján, téfene ákífene Ngánján, tuwetawét yáne faiofnar ásáfogh ár Yesu. Fémofem yéramayénd fá kétán ngiot a fémofem yékenayénd Failtene sáfrére, soramé yémon mwithé yáitói yáyot umyoghét.

¹⁴ Fémofem yékenayénd Njúnjnúnofnar a Mbarkánd Ár a namotayénd ndené ngi téfnár tumyongi féfefaf.

¹⁵ Fémofem yésmetaménd ghérsé téfén ár, wénde Ngánjánam yanoyéng kerta. Yénd yéné yéném fandagh ár yénémamén.

¹⁶ Ndimbal mwithaye Yesuene yétkwéne, yéné ár efe fémofem yéfandati a mat em, fá muyafé náyáto. Yéné siyém Yesuene yétkwéne a ndimbal mwithaye árké yéném yá kénjumé yéramayéng yéné mer yátoghét yáyot, árkéméné fémofem méinyotio yéfandati.

¹⁷ “Fútaréf, yénd mat wém ndené féfene wafroghyam siyém mwithé kwéfkwéf em, ndenéyameyo féfene limánégh ár tamorwén.

¹⁸ Wénde yéné yém ndernáye Ngánjánam efalo yiyátote némé fá korayau méinyotio yánjo Ngánjánene mat yátogh ár kénjumé, korayawéng ndené yéné Kerisom tékrát so yéfande.

¹⁹ Kakenangi yaufita a kawengongi Ngánjánéfai, ménát féfene yaufi so tawawayangé, ménát Yurata frengégh so yéném,

²⁰ wamarogh efogh so kawerangé kétamé Yurata a Ngánjánam Yesu so ténmáfaretangé, efe yém Keriso efe té yuyafoi féfeyot.

²¹ Yesu nawanjete njafaran kétán yéné efogh kawerangé Ngánjáneyot ménát Ngánjánam so ewafarnje méinyotio rokar, némé unyéghofnar si norayayéng tándái yángo njúnnjúnofnar Ngánjánene mat yátogh ár kénjúmé.

²² Moses norayai, 'Yuré féfene Ngánjánam so tunjangé Ngánjánene mat yátogh ár ndené fété yénd swém féfenjo ár kénjún, fémofem táf yiyáretati némat fém njam emndeta.

²³ Efe yau náyáretat yéné Ngánjánene mat yátogh ároefaf Ngánjánam so titémbongé yéfenjo áta.'

²⁴ "Kétándmé Samuel yénanotio sénonjo, méinyotio Ngánjánene mat yátogh ár kénorayawét némé ufroghan sénonjo em.

²⁵ A fém srem Ngánjánene mat yátogh árfene ambum a fém ewafnyang Ngánjánefaf némé mwíghé yéréindam féfekífé. Yémon norayai Ebraamefaf, 'Fene áki ambum kénjún méinyotio ár yéné mbandan frengéghan so em.'

²⁶ Njam Ngánjánam yuyoi yángo faiofnar ásáfogh ár, yémo yénmáfaretam fá fronde féfefaf Ju árfefaf frengéghét ménát awengogh féfenjo yaufita ámbiroámbiroe."

4

Fité a Jon Ju sénko árfene áumengégh sáfrére tawakayarwén

¹ Ghéngén wároggh ár a wáwefnogh méngo wanjengégh sénko ár a Saduki ár enmormén Fité a Jonefaf njamandio koraiwét árfefaf.

² Fá nékwan tamorwén ménamén Yesuene muyafé áré m tawaufrowét áré Yesuene kénjún ndernáye kér ár so nanotat.

³ Yémo fém ewereyayénd Fité a Jon. Fá kwékwéf méngon elaweyayénd. Fá so kawanjengwét kaitau, ménamén féréggh témorwén

⁴ Wénde tárfár ár efe náyárayénd si efalo yiyátóyénd, a yéné efghon áyárégh ár náyátóyénd 5,000 ár.

⁵ Ámb efghon, limánégh ár, sénko ár a nákwatamegh ár nafángoyénd Jerusalem kénjún.

⁶ Anas limánégh ghéngén wároggh ár kété témorwén, a Kayafas, Jon, Aleksendé a ámb efe limánégh ghéngén wároggh ár mérénmén tamorwén.

⁷ Yémo fém enémnjéménd yé fene sáfrére Fité a Jon a mogh ewafngeyayénd fá, "Némé waftaye o némé yétkwéne yéné ásáfogh ewafrot?"

⁸ Féyo Fité, Ngánján Mbérmbér wafoghkaf, norayai yéfefaf, "Limánégh ár a árfene sénko ár!

⁹ Njam té yénd yénmot mer ásáfoghmén aknyégh ároenemén efe mer namndai a ndernáye mer náyátoí,

¹⁰ fém fáí mat kamndangi, a méinyotio Israilmén ár. Yéné siyém Najaretmén Yesu Keriso yáne yétkwénan, efe fémofem yénamndaménd wénde efe Ngánjánam yanoyéng kerta, yéné ár yakai féfene sáfrére merro.

¹¹ Yesu siyém ndenanit wím,

"wím fémofem méngo ramégh áré yékenayénd, árké té namndé néndkéf sérasér.'

¹² Wanjarégh siyém endefaf yau so tinjongi, ménamén ámb yétkwén yau yém mband maratan yéramai áré árkéménaye yénd so ténmanjarngé."

13 Yémofem njam ewinjoyayénd Fité a Jon férférofnar koraiwét a mat náyatoyénd ndenénde fá tárwén skulofnar o ménd ár, fá sélngwél emormén a fá mat tamorwén ndenénde yéné ár Yesufé tamorwén.

14 Wénde ménamén yémofem yinjoyénd aknyégh ár efe mer namndai tawakayongérwén yémáfé, féyo némé si yau norayayénd.

15 Féyo Ju sénko áréw ewafáretangeyayénd téndot Ju sénko árfene áumengéghta, mérne nafghayénd a si taruindawét.

16 Fá namotayénd, “Yéndfem némé yam so yafrotam yéné sómbio árfefaf? Méinyotio ár tamorangérwén Jerusalemén fá mat em nde némé yémofem sélngwélafé yam yafroménd árkéméné yéndfem yau so tékenangém.

17 Wénde yéné yam kémboghét marat mété káyátongé árfe kénjún, féyo yénemamén yéndfem mat yéné ár so táyátem yau so norayét yéné yétkwénan ámb árfefaf.”

18 Féyo wéikor emotangeyayénd yéné sómbio ár a táikér si emndéménd fá yau so norayét o ewatamet Yesuene yétkwéne.

19 Wénde Fité a Jonfem ewawangeyayénd, “Fém kemnangi kor ndené mbarkánde Ngánjánene ghékfan yém ár so tiyáre o Ngánján.

20 Yénd yau so kékmbongém sian téfén yéndfem némé tafandam a káyáretam.”

21 Kémbogh si soramé, yémofem engéumieyayénd. Yémofem ámb yau end ewinjoyénd ndernáye so fá tékrátan takmeyayénd, ménamén méinyotio áréw Ngánján tuwetawét ménamén némé nufrotam.

22 Yéné ár efe Ngánjánam mer yiyátoi 40 yunjéf té yáindai.

Efalo yátogh árfene Ngánjánafé orayégh

23 Fá njam engéfrangeyayénd, Fité a Jon néngangeyayénd kétán yéfenjo árfefaf a tawaufrowét méinyotio limánégh ghéngén wárogh ár a limángégh áréw némé korayawét yéfefaf.

24 Fá njam káyáretawét yénemamén, féyo yémofem kém efghayénd mérne oraighan Ngánjánafaf, fá norayayénd, “Yurafene Yuré, fémo yafrotam njafar, mband a arakaf, a méinyotio rokar yéné kénjún.

25 Fém korayau Ngánján Mbérmbére fenjo faiofnar ásafogh ár, téfene afé Deifidefáfmé,

“Némamén mband marat nékw em
a némamén áréw fifiofnar mwighe nemnat?

26 Mbandmén warsagh ár kafrendawét ngiot
a limángégh ár náumendat mérne

Yurafé ásméghét
a wéi yémáfé Keriso.”

27 Efalo yátogh ár mé Ngánjánafé koraiwét, “Erod a Fontius Faillet kafángotawét mérne yémáfé Téndo árfé a Israilmén árfé yéné ndimbal tesen kénjún ménát fene njúnnjúnofnar ásafogh ár Yesue ngiot, efe fémon té yiyátoi Keriso.

28 Yémofem méinyotio yam tawafrotawét, fém mat kénmorwén frondeyo fene waftaye a méndeyan soramé nufrotam.

29 Yuré, kéreta yéfene nékw téfanda a fémon taméinda fenjo faiofnar ásafogh ár fene siot so norayat férférofnar.

30 Fenjo ngángé tásáfote ménát mer yátoghét a ufarogh yam a sélngwélafé yam wafroghét, Yesuene yétkwén kénjumé, fene njúnnjúnofnar faiofnar ásafogh ár.”

³¹ Soramé fá Ngánjánjáfé koraiwét, yéné sifayan ánde kafángotawét kété kásámbnetau. Féyo fá Ngánján Mbérbéram ewafoi a Ngánjánene si táitotawét férférofnar.

Efalo yátogh áré m tafalotawét yéfenjo rokar

³² Méinyotio efalo yátogh ár tamorwén ámbiro tikfan a mwithayan. Efe ámb yau korayau ndené yéfen rokar yéfindro tamorwén, wénde yémofem tafalotawét yéfen némé tamorwén.

³³ Minde waftafé Yesuene muyafé ár ménjté tamorwén afroghan Yuré Yesuene kér anoghmén. Ngánjánene ngáram kafamndau méinyotio árfefaf.

³⁴ Kété ámb ár yau káronjau rokarot yéfen kénjún. Efe mband a méngo yuré tamorwén yémofem tatérnawét a térarégh mani tanérsawét

³⁵ a takmetawét Yesuene muyafé árfene kaskafot, a tawarametawét yéfeyot efe káronjawét maniot.

³⁶ Josef, Lefi mérénmén kétamamén Sáifres, efe Yesuene muyafé ár tan-motawét Banabas, yáne yétkwénone fifi siyém “Wawéngsogh ár ambum,”

³⁷ yéramai yánjo mband maniot a yékmai mani Yesuene muyafé árfene kaskafot.

5

Ananias a Safaira

¹ Ámb ár yétkwén Ananias, yátnofé tárwén Safairafé, yémofem mband yérameyayénd maniot.

² Yémon ámb mani ewerai yandio, a yatén mat témorwén méinyotio yénémamén, a wénde enwanai ámbro a ekmai Yesuene muyafé árfene kaskafot.

³ Féyo Fité norayai, “Ananias, ndernayan Sáifram fene tikéf yafoi ménát fémon tawinde Ngánján Mbérbéroé a fémon ewer fendio ámb mani fémon árké ewan mbandmén?”

⁴ Fronde fene mband témorwén, soramé fémon yétérnai maniot. Mband résagh soramé, yéné mani náyátoi fene. Némayam fém néméindam yéné yamot? Fém yau kinde árfefaf wénde Ngánjánéfaf.”

⁵ Njam Ananias náyárai yéné si, fá táf fété nuyai krotio. A ndimbal férféram ewanai méinyotio efe náyárayénd némé yam nufrotam.

⁶ Féyo totér ár nénuwanoyénd yáne fifi yéfinaménd, a yéngwanayénd a mband yaramayénd.

⁷ Nambio efoghféneféne soramé yáne amaf yénmormén, yau mat náyátoi némé nufrotam.

⁸ Fitam amaf yémotai, “Ta kwaufro, yéné fai fiyém fém a Ananias yéné mbandmén sewaneyayénd?”

Amafom yawangoi, “A, yéné fai fété yém.”

⁹ Fité norayai amafóefaf, “Némamén fémfem yéné mwithé kemarét Yurane Mbérbér ufoghét? Kéreta! Yéné totér ár emofem fene ár tiyatotat kété ewakai méngo sésafneyan, a fém yémofem ndeneyameyo so nérsat.”

¹⁰ Táf fété amaf nuyai yáne kaskafot krotio. Féyo yéné totér ár nélawayénd a amaf yinjoyénd kéréwén, yéngwanayénd yiyatotaménd a yánjarfé esareyayénd.

¹¹ Ndimbal férféram ewanai méinyotio Yesuene mérén a méinyotio ár efe náyárayénd yénémamén némé nufrotam.

Yesuene muyafé áré tárár ár mer táyátotawét

12 Yesuene muyafé áré m tawafrotawét tárfár ufarogh yam a sélngwélafé yam árfene sáfan. A méinyotio Yesuene efalo yátogh ár tùmén kafángotawét Solomonene méngo sifayan.

13 Fá férfér tamorwén ufényéghét yéfefaf, wéndende áré m mer si korayawét yéfenemén

14 Tárfár áré m a amafam efalo tiyátotawét Yuré a yéné téfnan ndimbal mérén kénáyátotau.

15 Yéné téfnan, áré m tanérsawét enjne téfnár endét a takmetawét tatayafé a yameyafé ménát Fitane mbanmban so kuitau yéné árfefaf táf Fité njam kawaindau endmé.

16 Ndenayo ár mérén náumendaménd Jerusalem tesenmén, tanérsawét yéfenjo enjne téfnár a efe yaufi mbérmbéram tawasérmbotau a méinyotio mer káyátotawét.

Yesuene muyafé árét tékrát tawarametawét

17 Féyo limánégh ghéngén wárogh ár a ámb yáne wáutárégh ár Saduki mérénmén waramnjagh ár náyátoyénd.

18 Yémofer Yesuene muyafé ár ewerayénd a elawayénd marataye kwékwéf méngon.

19 Wénde yéné sémbáran Yurane njafar si résagh árom kwékwéf méngo sésafne esawéryéng a enéutoryéng.

20 Yémon emndai, “Nguwanongi, kokayongi wáwefnogh méngo sifayan, a árét yéné tawaufrongi méinyotio totér ghérsamén si.”

21 Táf njam akw yéwéryéng fá nélawayénd wáwefnogh méngo sifayat, ndernáye té njafar si résagh árom emndai, a ár watamegh ewafngoyénd.

Limánégh ghéngén wárogh ár a yáne mérén eumendayénd Sanedrin árké yém méinyotio Israilmén sénko árfene áumengégh, féyo ewáfaretaménd wanjengégh ár kwékwéf méngot Yesuene muyafé árét wasroghét yéfefaf.

22 Wénde njam nufaryénd kwékwéf méngofaf, yémofer yau ewinjoyénd. Féyo fá néngangoyénd a nafroyénd,

23 “Yéndfer yinjongém kwékwéf méngo sésafne manéghkaf, kwékwéf méngo wanjengégh árfé tawakayongérwén sésafnefaf, wénde yéndfer njam esawérngém, efe yau ámb yinjongém kénjún.”

24 Njam wáwefnogh méngo wanjengégh sénko ár a limánégh ghéngén wárogh ár káyáretau afrogh si, fá katambnawét némé mété nufrota Yesuene muyafé árfefaf.

25 Ámb ár yénmormén norayai, “Kéretangi! Yéné ár efe elawangi kwékwéf méngon ewakai wáwefnogh méngo sifayan ár ewatametat.”

26 Wáwefnogh méngo wanjengégh sénko ár nuwanói yánjo ásáfogh árfé Yesuene muyafé ár enwasroyénd. Yémofer yau wauwirorghe enwasroyénd ménamén fá férfér tamorwén áré m mété wíme tawafiyátowét.

27 Yesuene muyafé ár njam enémnjoyénd, yémofer ewakayoyénd Ju árfene sénko árfene áumengégh sáfrére ménát limánégh ghéngén wárogh árom sái tamotau.

28 Fá norayai, “Yéndfer ewaramangém táikér si féfeyot ménát yau sái ewatametat yéné yétkwénan, wénde fémofer féfenjo watameghe Jerusalem té yafongi a yéné téfnan féfenjo mwighaye yényátongi Yesuene krot.”

29 Fité a ámb Yesuene muyafé áré m yawangoyénd, “Yénd so kámyongém wafroghét Ngánjánéfaf yau árfefaf!

³⁰ Téfene ákafene Ngánjánam yanoi Yesu kétándmé kërta-efe fémofem yésmetaménd wafatarégh wénan yamayénd.

³¹ Ngánjánam yuyoyéng fá yáño también ngángat ndené fété warsagh ár a wanjarégh ár ménát yémon yéné yafrote Israilmén ár so nakenat yéfenjo yaufita a Ngánján so tawalindangé.

³² Yénd fangagh ár yéném yéné yammén, a ndenáyo Ngánján Mbérbér efe Ngánjánam yéramai yéfeyot efe námyotat yáfaf áyárg'hét."

³³ Njam fá náýarayénd yéné si, fá nékwafé namndayénd a ménde tamorwén krot sái tákmangayénd.

³⁴ Wénde Farasi ár yétkwén témorwén Gamaliel, nákwatamegh ár, efe tutémndawét méinyotio árémm, fá nokayoi Ju árfene sénko árfene áumengégh kénjún a si ewaramai yéné ár so tautoreyayénd téndot ménát fáro kénjún so korayangayénd.

³⁵ Féyo nokayoi siot yéfefaf, "Israilmén ár, kor kemnangi merkéraýe némé fémofem wafroghét yafngongi yéné árfefaf.

³⁶ Ámb efghon, ár kété témorwén yáne yétkwén Téudas, efe kuindawéng nde ndimbal kar témorwén, 400 ár nufnyayénd yáfaf. Wénde fá yésmetaménd, méinyotio yáne waitogh ár nófarnayénd a yáne imángégh yamot nefoi.

³⁷ Yá soramé, Judas Galili yumén nufaryéng yétkwén kayogh efghon, ár mérén tanlimndau nékwafé. Fá wéi yésmetaménd krotio, a yáne méinyotio waitogh ár semormén nófarnayénd.

³⁸ Yéné téfnan yéndo ewawéngsotan fém. Yéné ár tafrangongi! Fá so nguwanongi. Némé yau so yafrotam! Njam yéfene mwig'hé o wafroghyam yém árfe también, so kefongé.

³⁹ Wénde njam Ngánjáneta yéném, fémofem yéné ár yau so takmbongi, fém fémo yau so kawinjongi Ngánjánafé ásmégh ár."

⁴⁰ Yáne si ewanayénd yémofem. Yémofem emotayénd Yesuene muyafé ár kénjút ényawéghét a fá fémogh ewafngoyénd. Féyo yémofem emndayénd fá yau so norayat Yesuene yétkwénan, a fá tangéumyend a nguwanongi.

⁴¹ Yesuene muyafé árémm yéfrangoyénd Ju sénko árfene áumengégh áuwéghafé ménamén fá Yesuene yétkwén téfnan tékrátan tamorwén.

⁴² Méinyotio efghon wáwefnogh méngo sífayan a méngomé, fá yau nékmboyénd watameghan a mer si waitoghan Yesu Kerisoenemén.

6

Sefen ár ewaferyéng

¹ Yéné efghon njam efalo yátogh ár wékeye tárfár káyátotawét, Grik si téfnár tawafnyangérwén yéfefaf káwatarnawét Ibru si téfnárfefaf. Fá korayawét, "Njam fémofem Ibru si téfnár tafénawét njamke kétán kwirafefaf méinyotio efghon, fémofem yau ewarametati féyotaroyan njamke Grik si kwirafet."

² Féyo yénémamén 12am eumendayénd méinyotio efalo yátogh ár a norayayénd, "Kor yau mbarkánd yém téfeyot Ngánjánene si ásafogh sái nawaneta ménáyan njamke faloghan.

³ Fútaréf, tawaférngi sefen ár féfenjo kénjúmén efe féfene matkaf em a Ngánján Mbérbér afoghkaf a káfeté mwig'hafé. Yéndfem yéné ásafogh so tawaramangém yéfeyot.

⁴ Yénd yéndio so karamangém méinyotio efogh Ngánjánafé oraighan a si waitoghan."

⁵ Yéné si orayéghmén méinyotio ár náuwetaménd. Yémofem Stifen yaferyénd, yéné ár ndimbal mwighé afoghkaf a Ngánján Mbérbérafé, ndeneyameyo Filif, Frokorus, Nikanor, Timon, Farmanas a Nikolas kétamamén Antiok yumén efe témorwén Téndo ár soramé náyatoi Ju árfé wáwefnogh ár.

⁶ Yémofem eramayénd yéné ár Yesuene muyafé árfene ngángat, efe Ngánjánjáfé korayawét a ngángé efayoyénd yéfefaf.

⁷ Féyo Ngánjánene si marat náyatoyéng. Efalo yátogh ár Jerusalemén wékeye tárfár káyátotawét, a ndeneyameyo tárfár ghéngén wárogh ár námyoyénd áyárg hétán ndimbal mwighafaf.

Stifen yerayénd

⁸ Stifen, yéné ár Ngánjánene ngáram afoghkaf a waftafé, yémon tawafrotau ndimbal sélngwélafe yam a ufarogh yam árfene kénjún.

⁹ Wénde ámb Ju ár kétamamén tamorwén Sairene a Aleksandriamén a Silisia a Esia yumén efe korayawét ndené yénd siyéném Yuwek ár. Yéné ár éwigh nufngoyénd Stifenfé,

¹⁰ wénde fá féyotarofnar tamorwén yémáfé éwighét ménamén Stifen témorwén káfeté mwighafé a Ngánján Mbérbéroene muyayan korayau.

¹¹ Yémofem kwankwane ewaferyénd ámb ár ndené siot, “Yéndfem té yiyárayém Stifen yau fi si korayau Mosesefaf a Ngánjánéfaf.”

¹² Féyo yéné ende yémofem ewasemnayénd ár, sénko ár, a nák watamegh ár. Yémofem yénmerayénd Stifen yénémjoyénd Ju árfene sénko árfene áumengégh sáfrére.

¹³ Yémofem yéfunayénd unyégh si, efe norayayénd, “Yéné ár yau kékmbongé wanyogh si orayégh yéné wáwefnogh méngo sifayamén a nákmén.

¹⁴ Yéndfem fété tiyáretawém fá korayau ndené yéné Najaretmén Yesum so yirone yéné sifayé a so ewengote ákiafene nák Mosesém árkéméné té ewafnamoi téfefaf.”

¹⁵ Méinyotio efe tamorangérwén Ju árfene sénko árfene áumengéghan Stifen yémofem téfandawét yáne sáf náyatoi ndenanit njafar si résagh árnit.

7

Stifenene si sénko árfene áumengéghfaf

¹ Féyo limánégh ghéngén wárogh árom yémotai Stifen, “Yéné wátaranégh efalo em?”

² Yéné ámoghmén yémo yawangoi, “Fútaréf a afaf, kénáyárangei tafaf! Minde kwayaghafé téfene Ngánján nufaryéng kétán téfene áki Ebraamefaf njam fá mé témorwén Mesofotamiyan, táf fronde njam fá témorangérwén Aranan.

³ Ngánjánam yémndai, ‘Téfrango fenjo yu a fenjo ár, a kuwano kétán árké mband yéndon so kémauyafon.’

⁴ “Féyo yémon yéfrangoi Kaldia árfene mband a námnojoi Aranan. Yárefane kér soramé, Ngánjánam yéngwáfáretam fá yéné mbandot ánde fém sénonjo emor.

⁵ Ngánjánam yau yaramai ámb mband yéna. Wénde Ngánjánam unyéghofnar si yémndai fá, ‘Fém a fene ákif fe soramé mband so tawaramangé.’ Yéné efghon Ebraam a mbumofnar témorwén.

⁶ Ngánján korayau yáfaf yéné ende, 'Féene ákif so em dabi ár ámb árfene ndimbal yuwon yau yéfenjo ndimbal yuwon, fá so em árfene faiofnar ásafogh ár a so taftawét 400 yunjéf.

⁷ Wénde yéndon so tékrátan tékman yéné ndimbal yu faiofnar ásafoghétro ár eyátotat, a soramé yuwon fá so kéntorngi yéné ndimbal yuta a so wáfefnotat ta yéné sifayan.'

⁸ Ngánján a Ebraam si yéreinyéménd ghéngan néféghmén. Ebraam nénamndai Aiseke yárefé a ghéngan yanfai 8 efogh yáne áráfégh soramé. Soramé Aisek nénamndai Jeikofe yárefé, a Jeikof nénamndai 12 ambumafene yéferafé.

⁹ "Jeikofene ambumam waramnjagh yafngoyénd yéfenngén Josef, yémofem fá yéramayénd Ijifét faiofnar ásafogh ár. Wénde Ngánjánafé fá tárwén

¹⁰ a Ngánjánam tambetau fá kétándmé méinyotio yánjo kértata. Farawa Ijifmén warsagh árom méndefé téfandau Josef ménamén Ngánjánam yaramai káfeté mwighé, yéné téfnan Farawam yémndai Ijif yu limánéghét a méinyotio yáne méngo.

¹¹ "Féyo káukáu nuyai Ijif a Kanan yuwon, káukáuam yénérsam ndimbal yauyau njamke téfnan a téfene ákif njamkefnar náyatoyénd.

¹² Njam Jeikof náyarayéng ndené rais kété tamorwén Ijifén, yémo ewáfáretam yáne ambum efe téfene náyatoyénd ákif fronde yafoghan.

¹³ Yéfene yénamayo yafoghan, Josefém ewaufroi yánafet efe fá témorwén, a Farawa mat náyátoi Josefene mérénmén.

¹⁴ Yéné soramé, Josefem ewáfáretam yárefé Jeikofeyot a yáne méinyotio méré, 75 méinyotio.

¹⁵ Féyo Jeikof néwanoi Ijifét, ánde Jeikof a téfene ákif kér emormén.

¹⁶ Yéfene fifi enwangotaménd kétán Sekemét a ekmayénd mbéwé méngon Ebraamém árke yanayéng Amorene ambumta Sekemmén manie.

¹⁷ "Efogh kaka kénáyátotau Ngánjánam yánjo si efalo sái tiyátongai Ebraamefaf, téfene ár marat té náyáto Ijifén.

¹⁸ Féyo totér warsagh ár efe mat yau témorwén Josefenemén nénamndai warsagh ár Ijifén.

¹⁹ Yémon yaufiyam tawafrotau téfene ár a tawasérmbotau téfene ákif wáfareghe tawáfáretau ménát yéfene totér ráfégh ambumtértér wighét krot.

²⁰ "Yéné efghon Moses náráftam a Ngánjánene ghékfan fá kéretau mer ambum. Nambio ghéhare kénjún yémon tarawenau yárefane méngon.

²¹ Njam yémon yénmutoryéng, Farawane mérsom yérnyai yandio ambumot.

²² Moses méinyotio káfeté mwighé yatametaménd Ijif árem a témorwén wafté kér ro sian a wafroghan.

²³ "Njam Moses témorwén 40 yunjéf, yémon mwighé yaitotam yafoghét yánjo Israil árfefaf.

²⁴ Mosesém yinjoi ámb ár Israilmén Ijifmén árom tusérmbotau, féyo fá nuwanoi yá wáutárg hét a fai wangoghét Ijifmén ár yésmetam.

²⁵ Moses kéma kemnau ndené yánjo árem kar so tayamngongayénd ndené Ngánjánam fá télímdau yéfe wanjarghét, wénde yémofem yau yáyámngoyénd.

26 Ámb kwéfon Moses yénmormén sómbio Israilmén ár ewinjeyai ásmégan. Yémon yéta krufrát taramwéng yéné sie, 'Ár sómbár, fémro ere fútarfé, fém némamén nawaghanét?'

27 "Wénde yéné árom efe tusérmotau yá fútar, yémon yéférngotai Moses téndot a norayai, 'Emo fém niyátoi limánéghe árot a téfe ghékéfé fayoghét?'

28 Fémo yénd krot wafngo ndenényame Ijifmén ár káye fémon yénau tésmete?'

29 Njam Mosesém yéné si náyarai, fá nuwanoi Midian mbandot dábi náyátoi nawerai amaf sómbio ambumafé náyátoi.

30 "40 yunjéf soramé, njafar si résagh ár nufaryéng Mosesefaf kéghat fés kánkékánké kénjumé fanfne yuwon mband tunakéf yétkwén Sainai kaka.

31 Njam Mosesém yéné fés yinjoyéng, fá sélngwél yémormén. Njamandio fá yéngmormén kaka fandaghét, yémon náyarai Yurane kém:

32 Yénd wém Ngánján endeyot táwefnotawét féfene ákiam, Ebraam, Aisek, a Jeikof.' Moses ngernger témorwén férérafé fandaghét.

33 "Féyo Yuram yémndai, 'Tafitrar fenjo sandol, yéné sifayé ánde fém némakai siyém njúnnjúnofnar mband.

34 Yéndon té téfandan tane árfene tékrát Ijifén tekfifi. Yénd té kénáyáretan yéfene ye ke a yéné téfnan yénd nénéworén yéfe wanjarghét. Sénonjo kuwano, yéndon so kémangon Ijifét.'

35 "Yéné Mosesyo féu yém efe yémofem yékenayénd yéné siafé, 'Emo fém téfene limánéghe ár a ghékéfé fayogh ár niyáto?' Ngánjánam yáfáretam yéfe limánégghét a wanjarghét, njafar si résagh ár kénjumé efe nufaryéng yáfaf kéghatan.

36 Mosesém enéutoryéng Ijifta, sélngwélafe yam a ufarogh yam tawafrotau Ijif kénjún, kété Fékrat Árákafan a fanfne yuwon 40 yunjéf.

37 "Yéné Moses fiyém emo tawaufrotau Israil áré, 'Ngánjánam so yénmáfárete féfeyot Ngánjánene mat yátogh ár ndené yénd swém féfenjo áta.'

38 Fá fiyém efe témorwén Israil árfé káumendawét fanfne yuwon; fá témorwén téfene ákíafé njam njafar si résagh ár efe korayau yáfaf Sainai Mband tunakfan, a yémon Ngánjánene akegh si ewinjo a téfeyot ewafnamoi.

39 "Wénde téfene ákif yau námyoyénd wafroghét a yémofem yékenayénd a fá ménde tamorwén Ijifét angoghét.

40 "Yémofem yémndayénd Aron, "Téfe ténmawafrota némbne ngánján efe so yém téfene limánéghe ár. Ménamén yéné ár Moses emo yénmutoryéng yénd Ijifta, yénd mat yau yéném némé nufrotam yáfaf!'

41 "Yéné efghon yémofem yafrotaménd unyéghunyégh mewang ndenanit kau. Yémofem ghéngén tanérsawét kétán a téménd yafrotaménd utmanéghafé némé yéfenjo ngángaye tafrotawét.

42 Wénde Ngánjánam sém ewawengoi a engéumyoi kénd, ghérare, a efogh wáfefnoghét. Ndenaye fété nátém némé té yéfarotaménd Ngánjánene mat yátogh árfene bukan,

"Fém Israilmén ár! Fémofem ta yau kwémarsati ghéngén a ramégh rokar 40 yunjfan fanfne yuwon.

43 Fémofem té térsati Molek mewangoene némbne farai méngo a féfenjo ngánján Réfan kénd, árké mewangoe fémofem tawefnotati.

Féyo yéndon so tawitrombon kétán Babilonét.'

44 “Téfene ákifem térsawét Farai méngo Ngánján ánde korayau fanfne yuwomé. Yéné ásáfogh témorwén Ngánjánam némé yauyafotam Mosese wafroghét.

45 Ámb yunjéf soramé, téfene ákifem emofem yanayénd farai méngo kétándmé yéferafeta térsawét yémáfé fá njam tayotau Josuwafé a yanayénd mband kétándmé ndimbal yuta árké Ngánjánam ewitérmboi yéfene sáfrére. A kété tékmangérwén kétánotio Deifidene efogh nawerai.

46 Deifidém tayamnetau Ngánjánene ménde a yémotai ndené yéndon so yéfrendan Jeikofene Ngánjánene ámnjogh sifayé.

47 Wénde Solomon yémormén emo méngo yérametam yáyot.

48 “Wénde Minde tukén Ngánján yau yémor ár wafroghmén méngon. Ndené Ngánjánene mat yátogh ár noraye,

49 “Yuré noraye, 'Njafar siyém tane limánégh ámnjogh sifayé, a yéné mband siyém tane karkaf enaghfaf.

Fém féyotarofnar em méngo sái yérametati tayot.

Yénd méndefnar wém tane enagh sifayat.

50 Tane ngángayam ewafrotam ményotio rokar.’

51 “Fém áyáréghofnar ár! Fém sem tikéf táikér a téngan dudu efalo sifaf. Fém ndené fété em féferafaf kés em. Fémojem túmén Ngánján Mbérmber yékarotati!

52 Féfene ákifem esmetaménd ményotio Ngánjánene mat yátogh ár! Ndenéameyo yémofem esmetaménd fá efe korayawét Mbarkánd Ároene álighmén, Keriso efe fémojem yékenangi a yesmangi krotio.

53 Fém yéné féyém Ngánjánene nákw ewanayénd njafar si résagh ároene kénjumé wénde yau námoyénd wafroghét.”

Stifen wíme tafiyátotat

54 Njam stifén noyarai ndené, Ju sénko ár nékw nawérayénd a sén tangsotawét.

55 Wénde Stifen témorwén Ngánján Mbérmber afoghkaf, njafar tuk téfandau a Ngánjánene ndimbal kwayaghé yinjoi, a Yesu takayongérwén Ngánjáne tambén.

56 Fá norayai, “Kéretangi, yéndon yéfandan njafar tuk sauréghkaf a Ároene Ambum yakai Ngánjáne tambén!”

57 Féyo Yémofem ngángaye ewamoyénd téngan a kutnawét tukén, ményotio ár nénguférmoyénd yáfaf,

58 tutonawét tesenta a wíme tafiyátotawét. Yéné efghon ghékéf fandagh áréw yéfenjo farun sáláme tafitérnawét a totér ambum Solene karkaf mban-banan takmetawét.

59 Njam fá tafiyátotawét wíme, Stifen Ngánjánafé koraiwét, “Yuré Yesu, tane mbérmber tumyo.”

60 Féyo Stifen budme niyai nutnai, “Yuré, kémawalindangé yéfene yau-iyam.” Fá njam norayai yéné, kéré yémormén.

8

¹ Sol namyoí stifén tésmetawét kérotio.

Yesuene mérén ngimén niroryénd

Yéné efghon ndimbal ngi marat namndai Jerusalem Yesuene mérénfá, méinyotio efalo yátogh ár niroryénd Judian a Samarian, wénde Yesuene muyafé áro tamorangérwén Jerusalemén.

² Ngánján férférafé áré m Stifen yiyatotaménd mbandan a ghérghérsisé tamorwén minde.

³ Wénde Solém yiroréng Yesuene mérén. Fá téngmorwén méngot a ámb méngot, ár a amaf, taweretau a talawetau kwékwéf méngot.

Filif Samaria kénjún

⁴ Fá efe nófarnayénd si táitotawét yénamé árkamé fá tayotawéng.

⁵ Filif nuwanoi tesenot Samaria yuwot a si táitotau Kerisoenémén kété.

⁶ Njam tárfár áré m tiyárawét Filif a téfandawét ufarogh yam yémon tawafrotau, fá káyáretawét merkéráye fá némé korayau.

⁷ Yaufi mbémbér kétonawét ár tárfár tambén kefé, a tárfár aknyégh ár a wawér ár mer týátotau.

⁸ Féyo ndimbal áuwéghafé tamorwén yéné tesenan.

Saimon ghar téfnár

⁹ Ár yétkwén Saimon kété témorwén emo ghar ngiyam tawafrotau ndimbal tesenan a méinyotio ár tawarsotau sélngwélafé yame Samarian. Fá kawarsau ndené minde waftafé kar témorwén,

¹⁰ a méinyotio ár yéné ndimbal tesenan, waftafé ár a waftafnar ár, yémofem tiyáretawét a yéné si korayawét ndenáye, “Yéné ár siyém minde waftafé yém Ngánjánam yéné wafté yaram.”

¹¹ Yémofem fá táitotawét ménamén yémon sélngwélafé yam tawafrotau túmén yánjo ghar yame.

¹² Wénde njam yémofem efalo yiyátóyénd Filif Ngánján limánéghmén mer si waitoghan a Yesu Kerisoene yétkwénmén, féyo ár a amaf nuan walitogh ewafngoi.

¹³ Saimoném efalo yiyátói a nuwan yálitotam. A Filif táitotau méinyotio yuwomé, árkamé tiotau sélngwél témorwén ménáyan ndimbal ufarogh yam a fénaté wafroghyam yémon tafandau.

¹⁴ Njam Yesuene muyafé ár Jerusalemén náyaráyénd nde Samaria méngotu áré m Ngánjánene si té yumyongi, yémofem engwáfáreménd Fité a Jon kétán Samaria.

¹⁵ Njam fá nufareyayénd, Ngánjánafé orayégh tafrowét totér efalo yátogh árfet ménát yémofem Ngánján Mbémbér so tanangayénd,

¹⁶ ménamén Ngánján Mbémbér yau somé yénmormén yéné árfefaf, fronde fá té áré m ewalitotaménd Yuré Yesuene yétkwénan.

¹⁷ Fité a Jon ngángé fáyo ewafngéyayénd sénkoyan, yumyoyénd Ngánján Mbémbér.

¹⁸ Njam Saimoném yinjo nde Ngánján Mbémbér té yumyoyénd táf Yesuene muyafé áré m ngángé efayeyayénd yéfefaf, yémon mani ewauyafeyai,

¹⁹ ndené siafé, “Kwaramend yéné wafté ménát endefefaf yéndon téu efayotan tane ngángé so Ngánján Mbémbér ndenáyo yumyotat!”

²⁰ Fitam yawangoi, “Fém fenjo maniafayo so nénéngén tuot fését fémafayo, ménamén fém nemne Ngánján ramégh wafté kar manie résaghét yém!

²¹ Fene sifayé yéna yau yém yéné ásfoghan, ménamén fene tikéf yau yém mbarkánd Ngánjánene sáfrére.

²² Kawengo yéné yaufita a orayégh kufngo Yurafaf ménát so tawalindangé fene yaufi mwighamén.

²³ Yéndon fém néfandan waramnjagh ár ném a fenjo yaufiyam némumbetat.”

²⁴ Saimoném yawangoi, “Orayégh kufngo Yurafaf tanemén ménát némé fém noraye yau so nufrote tafaf.”

²⁵ Yéné soramé fá Yurane si kafrowét, Fité a Jon nangeyayénd Jerusalemét, mer si taitowét tárfár Samaria méngotuamé.

Filif a Etiofiyamén ár

²⁶ Yurane njafar si résagh ár norayai Filifefaf, “Kuвано náikái endét, yéné fanfne end kétándmé Jerusalemta kétán Gasa.”

²⁷ Féyo yémon áligh yérnyai, a néndkéfan yémon yéfangoi Etiofiyamén ár, mani wanjengégh sénko ár Kandake, yáne fífi warsagh amaf Etiofiyamén. Yéné ár téngmorwén kétán Jerusalemét wáwefnoghét,

²⁸ a fá néngangoi méngotuot téfayongérwén osafene roagh kitarayan, taftau Ngánjánene mat yátogh ár Aisayane buk.

²⁹ Ngánján Mbérbéram yémndai Filif, “Kuвано kétán yéné osafene roagh kitarafaf a kaka kété fai némor.”

³⁰ Féyo Filif táf néngenngoi osafene roagh kitarafaf a yiyárayéng ár taftau Aisaya Ngánjánene mat yátogh ároene buk. Filifém yémotai, “Fém mat té náyátote némamén fémon yafte?”

³¹ Fá norayai, “Yénd ndernáye mat so káyáton, táfandro ámb árom njam ta wawafena?” Féyo yéné téfnan yémon yumyoi Filif armboghét yémafé ámnjoghét.

³² Yéné Buk saté siyém yémo taftau,

“Fá télímdawét sífnit kétán ngífaf,
a síf tosanit síf néfégh téfnároene sáfrére síofnar,
yémon yau yáne mbírbír yasawéryéng.

³³ Fá yewonaménd a yanayénd yáne mbarkánd.

Fá abumofnar yémormén, féyo efe yau so noraye yáne ákiabumafenemén.
Ménamén yáne ghérsé té yanayénd yéné mbandta.”

³⁴ Árom yémotai Filif, “Ta kwaufro, endenemén Ngánjánene mat yátogh ár norayai, yánjomén o ámb ároenemén?”

³⁵ Féyo Filifém waitogh yawafngoi yéné Aisayane Buk satayan a yaufroi mer si Yesuenemén.

³⁶ Njamandio fá tangérwén endmé, fá nufareyayénd nufaf a árom norayai, “Kéreta, nu siyém. Yénd ménde wém walitoghét.”

³⁷ *

³⁸ A yémon yémndai wawerégh ár ose résaghmén kémboghét. Féyo Filif a ár nuwot neworeyayénd, a Filifém nuan yalitoyéng fá.

³⁹ Njam fá nénurteyayénd nuta, Yurane Mbérbéram Filif táf fété yéngwanayéng, a ár yau yínjoi wéikor, wénde néngwanoi endmé áuwéghafé.

⁴⁰ Wénde Filif nufaryéng Ajotus tesenot a téngmorwén mer si téngwaitotau méinyotio tesenamé kétánotio fá nufaryéng Kaisariat.

* **8:37 8.37** Ámb matyam ár néngemnat: yéné simén si té yém yéna ámb si, wénde tárfár matyam ár yau nemnat. Yéné si siyém, ‘Filif norayai yáfaf, ‘Njam fémo efalo yiyátota Yesu fene kénjúe, fém so táf némalitotan.’ Yémo yawangoi, ‘Yéndo efalo yiyátotan ndené Yesu Keriso siyém Ngánjánene Abum.’”

9

Solene awengogh yaufita

¹ Sol ménj tényangérwén Yesuene waitogh ár ngiot. Fá néngwanoyéng limánéggh ghéngén wároggh ároefaf

² a yémon yémotai férénót áumengéggh méngofaf Damaskos ndimbal tesenan, ménát yémon njam tinjongai ámb ár a amaf emofem Yesuene End táitotawét, yémon so tangémnjau ndené fété kwéfkwéf méngo ár kétán Jerusalemét.

³ Yémon njam kaka Damaskos yéngiyátói álighan, táf fété njafarmén kwayaghayam yétrengoi a yarendai fá.

⁴ Fá nuyáyéng mbandot a sioene kém náyárai ndené, “Sol, Sol, némamén yénd fémon wesmete?”

⁵ Sol namotai, “Yuré, efe fém ném?”

Yémon yawangoi, “Yénd wém Yesu, efe fémon yesmete.

⁶ Sénonjo kokai a kuwano ndimbal tesenot, a ár kété yém yémon so kénémdangé némé so fémon yafrote.”

⁷ Yéné ár emafé endmé tangmorwén Solfé nokayoyénd siofnar; fá náyárayénd sioene kém wénde yau efe yinjoyénd.

⁸ Sol nurtotam mbandta, wénde njam yémon ghékéfé esawéryéng yémon némé yau ámb yinjoi. Féyo yémofem ngángayan yerayénd a téngémnjawét Damaskosét.

⁹ Nambio efogh fá ghékéfé kwéfkwéf yémorangérmén, njamke nu yau enetam.

¹⁰ Damaskosén kété témorwén waitogh ár yétkwén Ananias. Yuram yémotai ghékéfé waingéghe, “Ananias!”

Yémon yawangoi, “Wai, Yuré.”

¹¹ Yuram yémndai, “Kuwano Judasene méngot Mbarkánd Endmé a kamota Tarsusmén ár yétkwén Sol, fá Ngánjánafé oraighan yém.

¹² Ghékéfé waingéghe yémon téfandau ár yétkwén Ananias ténmorwén yáfaf a ngángé efayoi a yáne ghékéfé nasawéryéng a nawafarnjaménd wéikor.”

¹³ Ananiasém yawangoi, “Yuré, yéndon káyáretawén tárfár si yéné ároenemén ménamén yémon tékrát tawarametau fene árfet Jerusalemén.

¹⁴ A fá téném yénan si muyafé limánéggh ghéngén wároggh ároe también ménát yéfé werghét méinyotio efe norayat fene yétkwénan.”

¹⁵ Wénde Yuré norayai Ananiaséfaf, “Kuwano! Yéné ár siyém tane waferégghaf ménát tane si résaghét Téndo árét a yéfene warsagh ár a Israilmén ár.

¹⁶ Yéndon so yaufafotan yáyot nderé mámáfi yémon so yáyarete tane yétkwén téfnan.”

¹⁷ Féyo Ananias néngwanoi a nénglawayéng méngo kénjún. Ngángé efayoi Solefaf, fá norayai, “Fútar Sol, Yuré Yesu, efe nufar fefaf endén fém njam kéném endmé yénan, yénd yémon kwémáfárete ménát fém so ghékéfé kéreta a kémafongé Ngánján Mbérbéram.”

¹⁸ Táf fété ndélindnit nuyai Solene ghékéfta, a néretai. Fá nokayoi a nuan yálitotam,

¹⁹ a yáne njamke soramé, yáne muyé nawafarnjam kéténotio.

Sol témorangérwén Damaskosén a Jerusalemén

Sol yémorangérmén ámb efogh waitogh árfé Damaskosén.

²⁰ Yémon táf fété si waitogh yérnyai áumengégh méngon ndené Yesu siyém Ngánjánene Ambum!

²¹ Efe méinyotio náyarayénd sélngwél emorméng a namotayénd, “Yéné ár fiyém emo tásmetau Yesuene waitogh ár Jerusalemén. Fá fété téném waitogh árfet werghét ndené fété kwékwéf méngo ár limánégh ghéngén wároggh árfefaf.”

²² Solene si waitogh minde waftafé káyátotau a Ju ár féyotarofnar tamorwén Fole wawangoghét Damaskosén ménamén yémon tawauyafotau Yesu siyém Keriso.

²³ Tárfár efogh soramé, ámb Ju árém mwithé táitotawét Sole ngiot,

²⁴ wénde Sol mat náyátoi yéfené mwithé. Efogh sémbár fá kumnjotawét tesen sésafnen Sole ngiot.

²⁵ Wénde yánjo waitogh árém yanayénd Sol sémbáran a ndimbal yáfe tewonawét tesen áráke sémta.

²⁶ Njam Sol yénmormén Jerusalemét, fá yéta karametau ufnyéghét waitogh árfefaf, wénde fá méinyotio férfér tamorwén yánemén, yémofem efalo yau tiyátotawét nde fá fété yém waitogh ár.

²⁷ Wénde Banabasém yénmasroi Sol kétán Yesuene muyafé árfefaf. Banabasém ewaufroi yéfe ndernáye Solém endén yinjoi Yuré a norayai Yuré yáfaf, a ndernáye Damaskosén yémon si táitotau férférofna Yesuene yétkwénan.

²⁸ Sol a Yesuene muyafé árfé tamorangérwén kimndawét férférofna Jerusalemén, korayau férférofna Yurane yétkwénan.

²⁹ Sol korayau a kéwitawét Grik si Ju árfé, wénde yémofem yéta ngiot térametawét.

³⁰ Njam efalo yátogh ár mat náyátóyénd yénémamén, yémofem yéngwasróyénd Sol Kaisaria tesenot a yéngwatembayénd Tarsus tesenot.

³¹ Féyo Yesuene mérén yénamé Judia, Galili yu a Samaria, yémofem tayamnetawét krufrát yéné efghon. Ngánján Mbérbéram tawáutánau muyafé sái kamndangayénd, ár tárfár káyátotawét a Yurane férférafé tamorangérwén.

Enias a Dorkas

³² Njamandio Fité karendau ámb yuwomé, fá kété néngwanoi Ngánjánene efalo yátogh ár yafoghét Lida méngotuot.

³³ Kété yémon yinjoi ár yétkwén Enias, aknyégh ár efe yéknyangérmén 8 yunjéf.

³⁴ Fité norayai yáfaf, “Enias, Yesu Kerisom fém mer so kényátonga. Kokai a fenjo yame tékna.” Táf fété Enias nokayoi.

³⁵ Méinyotio efe kété tamorangérwén Lidan a Saronén, fá yinjoyénd a awengogh nufngoyénd Yurafaf.

³⁶ Jofa tesenan kété témorwén waitogh ár amaf yétkwén Tabita, Grik yétkwéne siyém Dorkas, emo túmén tawafrotau mer yam a tawáutánau yauyau ár.

³⁷ Yéné efghon amaf enjne nawerai kér yémormén, a yáne fifi nue yumbnaménd a yarmboyénd méngo kénjút.

³⁸ Lida méngotu témorwén Jofa tesen kaka, féyo njam waitogh ár náyarayénd ndené Fité témorwén Lida méngotuan, yémofem ewáfáreménd sómbio ár yáfaf a tawfrend yá, “Wékeye álighét.”

³⁹ Fitaf néngwanoyénd yémáfé, a njam fá nufaryénd, fá néngarmboi méngo kénjút. Méinyotio kwiram yarendayénd fá, ye kendawét a tauyafongi sáláme a ámb sáláme Dorkasém árké enamndam njam yémáfé mé ghérsé tamorwén.

⁴⁰ Fitam fá méinyotio eutonam méngo saté kénjúta, féyo fá budme niyai a Ngánjánafé koraiwét. Nde fá néngawengoi kér amafóefaf, fá norayai, “Tabita, kano.” Táf fété Amafom ghékéfé ensawéryéng, a féyo amofom yéfandayéng Fité a námnoi.

⁴¹ Yémon ngángayan yérai a yamarotai okayoghét. Féyo yémon emotayéng Yesuene efalo yátogh ár a kwiré, ewauyafoi yéfeyot ghérsé amaf.

⁴² Kér anoghmén si marat náyatoi yénamé Jofa tesenamé a tárfár árem efalo Yuré yiyátoyénd.

⁴³ Fité yémorangérmén Jofa tesenan tárfár efogh yémáfé wérár ghéngan watorégh árfé yétkwén Saimon.

10

Koneliasém yannmoi Fité

¹ Kaisaria tesenan ár yétkwén témorwén Konelias, Rom fiyarafene sénko ár emo tawanjetau 100 fiyaré yéné yétkwén siyém Italiamén fiyaré mérén.

² Fá méinyotio yánjo mérnafé tamorwén Ngánján férférafé ár a wáwefnogh ár; yémon tawarametau rokar marataye yéfé áronjagh árfet a túmén Ngánjánafé koraiwét.

³ Ámb efghon séite witmé karéf 3 aklokan yáfaf nofatanam ghékéfé waingégh yam. Yémon yinjoi Ngánjánene njafar si résagh ár, efe yénmormén yáfaf a yémdai, “Konelias!”

⁴ Koneliasém yinjoi férférafé a yémotai, “Némé yém, Yuré?”

Njafar si résagh árom yawangoi, “Ngánján náuwéte fene Ngánjánafé orayéghmén a rokar raméghmén yauyau árét.

⁵ Sénonjo ár tawáfáreta Jofa tesenot ár yétkwén Saimon yá wangoghét efe ámb yétkwén yannmotat Fité.

⁶ Fá tamorarwén Saimonfé, wérár ghéngan watorégh árofé, endene méngo arakaf téndon témorwén.”

⁷ Njam njafar si résagh ár efe korayau yáfaf néngolindai, Koneliasém ewanmeyai yáne sómbio faiofnar ásfogh ár a Ngánján férférafé fiyaré.

⁸ Koneliasém si ewaufrotam yéfeyot méinyotio némé kufrotau yáfaf a soramé engwáfáretai fá Jofa tesenot.

Fitam yéfandam ghékéfé waingégh yam

⁹ Ámb efghon séite karéfta Koneliasene faiofnar ásfogh ár tangmorwén endmé a kaka tengiyátotawét Jofa ndimbal tesen, Fité narmbotam méngo semsotot ámnjogh sifayat Ngánjánafé orayéghét.

¹⁰ Fité siogham yifoi njamke nénét, a njam njamke frengéghkaf tamorwén, yémon ghékéfé waingéghé téfandawéng ámb yam Ngánjáneta.

¹¹ Yémon yinjoi njafar nasawéryéng a ámb yam ndené kéretau marat sálámenit kénwonau fo mband kwéndkwénd féyotaroyan.

¹² Yéné marat sálámeyan kété tamorwén méinyotio fénataye wérár a fute aroghagh wérár a men.

¹³ Féyo Ngánján norayai yáfaf, “Kokai, Fité. Fémon tásmeta a eneta.”

¹⁴ Fitam yawangoi, “Yau, Yuré. Yéndo yaufifi enetamén tayot ufi yém.”

¹⁵ Ngánján norayai yáfaf wéikor ndené, “Yau. Fémo so enete. Yau noraya ndené māmáfi em némé Ngánjánam ewafrota mer.”

¹⁶ Yéné yam nufrotam nambinotma, a táf fété yéné sáláme yénamayo nangoi njafarot.

¹⁷ Njam Fité mé katambnau ghékéf waingéghoene fifimén, ár en-gwáfáretam Koneliasém fá namotayénd ánde Saimonene méngo yém a nékmboyénd méngo sésafnefá.

¹⁸ Fá namotayénd, “Yéna wan téfnár yém yáne yétkwén Saimon Fité?”

¹⁹ Njam Fité mé kemnau yéné ghékéf waingéghmén, Ngánján Mbérbéram yémndai, “Saimon, nambio árém fém néronjat.

²⁰ Féyo kokai a kewor. Yau nautémnda yémafé álighét, ménamén yéndon tanwáfáretan fá.”

²¹ Fité néneworyéng a yéné ár emndai, “Yénd yéné fwém fémoferm efe yéronjati. Némamén fém taném?”

²² Yéné árém yawangoyénd, “Yénd téném kétándmé Konelias Rom fiyaré sénko ároe tambén. Fá siyém mbarkánd a Ngánján férferafé ár, efe yutémndat méinyotio Ju árém. Njúnjnúnofnar njafar si résagh árom yémndai ár tangwáfáreta yáne méngot ménát yémon so niyárete némé fém so noraye.”

²³ Féyo Fitam eumyoi yéné ár yáne méngot. Féyo yáne wan téfnár náyatoyénd.

Fité kété Koneliasene méngon

Ámb efghon Fité káfrendau yémafé álighét, a ámb efalo yátogh ár kétamamén Jofa tesenmén néngwanoyénd yémafé.

²⁴ Ámb efghon Fité nufaryéng Kaisaria tesenot. Konelias kawanjetau yáyot a eumendai méinyotio yáne mérén a kaka fútaréf.

²⁵ Njam Fité nénglawai méngot, Koneliasém yéfángoi a yáwefnoi yáne kaskafot utmanéghafé.

²⁶ Wénde Fitam yéméindai fá anoghét a yémndai, “Kokai, yau wáwefnota tayot. Yénd ndené fété wém fém yéf ném.”

²⁷ Fité a Konelias koraiwét, yéné soramé Fité nénglawai méngo kénjút ewinjoí ár mérén.

²⁸ Fité norayai yéfefaf, “Fém Téndo ár mer mat em téfene Ju árfene ná, Ju ár yau so Téndo árfene méngot nélawetat a nawaréindat Téndo árfé. Wénde Ngánjánam ta té wauyafoi yéndon efe yau so kénkarotangén ndené fém ném yaufi o njúnjnúnafé.

²⁹ Yénémamén njam fémoferm tangwáfáretati tafaf, yénd kwéném ámoghofnar. Yénd namotan féfefaf, ‘Némamén yénd fémoferm kwarawetati?’”

³⁰ Koneliasém yawangoi, “Fo efogh soramé yénd kwémorwén tanjo méngo kénjún Ngánjánafé oraighan yéné efoghféneféneyan, 3 aklok séite karéf. Sunsune ár nufaryéng álálégh sálámeyafé tane sáfrére.

³¹ A njafar si résagh ár norayai, ‘Konelias, Ngánján té náyaré fene Ngánjánafé orayéghmén a némawafarote fene rokar raméghmén yauyau árét.

³² Ár tawáfáreta Jofa tesenot Saimonefá efe yanmotat Fité. Fá siyém wan téfnár Saimon, wérár ghéngan watorégh ár, endene méngo yém arakaf téndon.’

³³ Féyo yéndon tangwáfáretan feyot táf fété, a nderé mer yém fém kés kéném. Sénonjo yénd méinyotio yéna yéném Ngánjánene sáfrére ménát méinyotio si áyárgghét Yuram fém kénmáfárete téfe waufroghét.”

³⁴ Féyo Fitam si yérnyai: “Yéndon sénonjo yáyamngon efalo yém Ngánjánam yau yuyafote witmaro ménde yam

³⁵ wénde eumyote ár méinyotio yumén emofem férférafé yéfandat fá a ewafrotat némé yém mbarkánd.

³⁶ Fém si mat em Ngánjánam yénmáfáretam Israil árfefaf, táitotau mer si krufrátmén Yesu Keriso kénjumé, efe Yuré yém méinyotio árét.

³⁷ Fém mat em némé kufrotawét Judia kénjumé, nénarnyai kété Galili yuwon walitogh soramé Joném si táitotau.

³⁸ Ndernáye Ngánjánam yaferyéng Yesu Najaretmén Ngánján Mbérbére a waftaye, a ndernáye fá tiyotawéng mer tawafrotau a mer táyátotau méinyotio fá efe tamorwén Sáífroene wafté mbanmbanan, ménamén Ngánjánafé fá tárwén.

³⁹ “Yénd fandagh ár yéném méinyotio yammén yémon stawafrotau Ju yuwon a Jerusalemén. Yémofem yésmetaménd fá yénamayo yamayénd wafatarégh wénan,

⁴⁰ wénde Ngánjánam yanoi fá kérta nambio efogh soramé ménát fandaghét,

⁴¹ méinyotio árém yau yinjoyénd, wénde fandagh árémro efe Ngánjánam tándái ewaferyéng, ndené yénd emafé tánetawém njamke a nu yémafé soramé fá nanoi kérta.

⁴² Yémon yénémndayéng yénd si waitoghét árét a afroghét ndené fá siyém ámbiro efe Ngánjánam yaferyéng ndené fété mogh ár ghérsé a kér árét.

⁴³ Méinyotio Ngánjánene mat yátogh árém nafrotat yánemén ndené méinyotio árém emofem efalo yiyátotat fá tawalindangé yéfene yaufimén yáne yétkwén kénjumé.”

⁴⁴ Njamandio Fité mé korayau yéné si, Ngánján Mbérbér néneworyéng yéfefaf efe méinyotio káyáretawét yéné si.

⁴⁵ Ju efalo yátogh ár efe té nénuwanoyénd Fitafé sélngwél emormén ndené Ngánján Mbérbéroene también té nasuryéng ndenényameyo Téndo árét,

⁴⁶ ménamén yémofem táyáretawét fá ámb yumén sie korayawét a tuwetawét Ngánján.

Féyo Fité norayai,

⁴⁷ “Yémofem té yanangi Ngánján Mbérbér ndené fété yéndfem. Árké árom yau so takmbongé nu walitoghét.”

⁴⁸ Yénémaménnde yémon emndai fá fété so ewalitote Yesu Kerisoene yétkwénan. Féyo yémofem yamnendayénd Fité ámnjoghét yémafé nambio efghotro.

11

Fitam ewafene yánjo wafroghyam

¹ Yesuene muyafé ár a efalo yátogh árém Judia yuwomé náyárayénd ndené Téndo árém ndenényameyo yanangi Ngánjánene si.

² Njam Fité néngwanoyéng Jerusalemét, Ju efalo yátogh árém tanangotawét fá

³ a norayai, “Fém tangém Téndo árfene méngot a yémafé tánetati njamke.”

⁴ Fitam tawaufrotau méinyotio si yéfefaf némé kété kufrotau kétándmé ufrogh,

⁵ “Yénd kwémorwén ndimbal tesenan Jofan Ngánjánafé oraighan, a yéndo yinjoyén ghékéfé waingégh yam. Yéndon yinjoyén ámb rokar ndenanit marat sáláme kénwonau kétándmé njafarta fo kwéndkwéndafé, a kénwonau kétán yénd ánde kwémorwén.

⁶ Yénd néngretayén kénjút ewinjoyén fo ghambérafé wérár, munjan wérár, fute aroghagh wérár a men.

⁷ Yénd náýarayén si kwémndetau ndené, 'Kokai, Fité. Tásmeta a táneta.'

⁸ “Yénd nuwangoyén, 'Yau, Yuré. Njúnjnúnafé a fenjfenjafé wérár yau nélawai tane sénfnet.'

⁹ “Ngánján norayai kétamé njafarta wéikor, 'Yau. Fémo so enete. Yau noraya ndené mámáfi em némé Ngánjánam ewafrota mer.'

¹⁰ Yéne yam kufrotau nambinotma, a yéne sáláme yénamayo nangoi njafarot wéikor.

¹¹ “Táf fété nambio ár efe enwáfáretaméng tafaf kétándmé Kaisaria tesenta nékmboyénd méngon ánde yénd kwémorangérwén.

¹² Ngánján Mbérbéram wémndayéng yau nautémnda álighét yémáfé. Yéne siks fútarfé ndenáo nenuwanoyém yéndfé, a yénd nénglawayém Rom fiyaré sénko ár Koneliasoene méngot.

¹³ Koneliasém yénmaufroi téfe ndernáye yémon yinjoí njafar si résagh ár yane méngon a yéne njafar si résagh ár norayai, 'Ár ewáfáreta kétán Jofa tesenot Saimonefaf efe yanmotat Fité.

¹⁴ Fitam so féfe enwarse si árké kénjumé fém a méinyotio mérén so kawanjarngi.'

¹⁵ “Njamandio yéndon yérnyayén si, Ngánján Mbérbérbér yénmormén yéfefaf ndenýameyo ndernáye yémormén téfefaf frondeyan.

¹⁶ Féyo yénd nawafarotayén némé Yuré norayai, 'Joném tawalitotau nue, wénde fém so ewalitote Ngánján Mbérbérbé.'

¹⁷ Kwayaghayan yéne yém ndené Ngánjánam ewaramai yéfe ndené sáfot tambén téfe sinmaramai, emofem efalo yiyátóyém Yuré Yesu Keriso; yénémamén yéndo yau so tékmbongayén némé Ngánjánam tafrotau.”

¹⁸ Njam fá náýarayénd yénémamén, fá nékmboyénd éwigh a Ngánjánro tuwetawét, korayawét, “Féyo Ngánjánam mwighe ewaramai Téndo árét yaufita awengoghét ghérsat.”

Yesuene mérén Antiok tesenan

¹⁹ Fá efe té nófarnayénd ménáyan Stifenene ngian soramé eyotaméng ndenáye Fonisiya, Sáifras, a Antiok, tawaufrotawét si Ju árfetro.

²⁰ Wénde ámb ár kétamamén Sáifras a Sairene tesenmén, nuwanoyénd kétán Antiokét a si yérnyayénd Téndo árét, yéfe tawaufrotawét mer si Yuré Yesuenemén.

²¹ Yurane ngángé témorwén yéfefaf, a tárfár téndo árem efalo yiyátóyénd a nawengoyénd yéfe yaufiga Yurafaf.

²² Njam Yesuene mérén náýarayénd Jerusalemén yénémamén ndené tárfár téndo ár nawengoyénd Yurafaf, féyo yémofem yéngwáfáretaménd Banabas kétán Antiok tesenot.

²³ Njam fá néngufaryéng a yinjoyéng Ngánjánene frengégh, fá áuwéghan témorwén a tawawéngsotau fá méinyotio ménát efalo sái em Yurafaf méinyotio yéfenjo tikfe.

²⁴ Banabas témorwén mer ár, Ngánján Mbérbérbérafé a ndimbal mwighe wafoghkaf, yémon tárfár ár tánémnjau kétán Yurafaf.

²⁵ Féyo Banabas nuwanoyéng kétán Tarsus tesenot Sole ronjaghét,

²⁶ a yémon njam yinjoí Sol, Banabasém yénmasroi fá kétán Antiok tesenot. Ámbiro méinyo yunjéf, Banabas a Sol tafángowét Yesuene mérén a tawatamewét tárfár ár. Waitogh ár tawanmotawét árem frondefifi Kerisoene ár Antiok tesenan.

²⁷ Yéné efghon ámb Ngánjánene mat yátogh ár tanmorwén kétándmé Jerusalemta Antiok tesenot.

²⁸ Ámb ár yétkwén Agabus nokayoyéng Ngánján Mbérbmber kénjumé norayai ndené minde káukáu so marataye yém Rom yuwon. (Yéné nufrotam táf Klaudiusene limánégh efghon)

²⁹ Waitogh árem mwighe yéfaronaménd wáutárhét yéfe fútarét efe tamorangérwén Judia yuwon.

³⁰ Yémofem eumendaménd mani a eramayénd kétán Banabas a Sol, emofem engérsaménd kétán sénko árfefaf Judia yuwon.

12

Njafar si résagh árom yutoryéng Fité kwékwéf méngota

¹ Yéné efghon warsagh ár Erodém ewerai ár Yesuene mérénmén kemnau yéfe ngiot.

² Erodém fiyaré ewafáretai Jone yánngén Jemse ngiot witmafé sénté naifaye krot.

³ Njam Erodém Jems kérotio yésmetam káuwetawét Ju ár, féyo néngwanoi Fité werghét wéikor. Yéné kufrotau táf Minaghofnar flawé témndan.

⁴ Werégh soramé, Erodém yénglawai Fité kwékwéf méngot, yéngwafnamoi 4 fiyaré mérén kénjumé ámbiro ménnan 4 fiyaré tamorwén, méinyotio 16 fiyaré. Erod nemnai yá utorghét moghét yéné Waingégh téménd soramé.

⁵ Féyo Fité kwékwéf méngon télawangérwén, wénde Yesuene mérén ndimbal kéraye oraighan Ngánjánefaf tamorwén yánnémén.

⁶ Yéné sembárayo Erodém mwighe yéfaronam yáfaf saí ténémnjawét moghét, Fité tékmangérwén sómbio fiyarafene néndkéfan, sómbio seinafé, ámb ghékéfé fayogh ár tawakayarwén sésafneyan.

⁷ Sunsune Yurane njafar si résagh ár nufaryéng kwayaghé natremngoi kwékwéf méngo kénjún. Yémo yésmai Fité kwasayan a yanoyéng a témndangé "Kano wékeye!" a sein nuyáyénd Fitane ngángata.

⁸ Féyo njafar si résagh árom témndangé fá, "Kawo fenjo sáláme a sandol." A Fitam ewafrotam yéné yam. Njafar si résagh árom yémndai, "Fenjo sálámeye káfyar a kwénmaito."

⁹ Fitam yéngwaitoi néngtoreyayénd kwékwéf méngota, wénde fá yau mat témorwén némé njafar si résagh árom tafrotau wénde fété kufrotau; fá kéma kemnau nde ghékéfé waingégh kar témorwén.

¹⁰ Yémofem engwaindangeyayénd frondemén a yénamayomén ghékéfé fayogh ár mérén a nénaflayayénd tot ténén sésafnefak árké end témorwén ndimbal tesenot. Fáyo nasawéryéng yéfeyot, a néngwaneyayénd endmé. Fá njam tangérwén yéné endmé, sélngwéle njafar si résagh árom yéfrangoi.

¹¹ Fité mwighat nangoi a norayai, "Sénonjo mat náyáton atambaréghofnar nde Yuram ténmáfárete njafar si résagh ár ta wanjarghét kétándmé Erodene ngángata a kétándmé méinyotio Ju árfene kamnangta."

12 Njam yémon yéné yáyamngoi, fá nuwanoi Meriene méngot Jon Make yátmé, ánde tárfár ár káumendawét Ngánjánafé orayéghét.

13 Fité áutárégh kufngongé sésafneyan, a ásáfogh mérés yétkwén Roda néngaflai sésafnefaw uwangoghét.

14 Njam mérsom yáyamngoi Fitane kém, mérés yémormén áuwégham yáindai, fá néngangoi wérseye sésafne sauréghofnaye a néngorayai, "Fité sésafnefaw yém!"

15 Yémofem témndangi, "Fe mwithayam némauwéinde!" Njam fá mé kafrotau ndené efalo fété yém, fá norayayénd, "Mété táf njafar si résagh ár yém yá wáutárg hét."

16 Wénde Fité ménjtaye mé káutanau. Njam yémofem sésafne yésawéryénd a yinjoyénd Fité, fá sélngwél emormén.

17 Fitam ngángaye engwaunyai méta a tawawalinjotau ndernáye Yuram yénmutoryéng kwéfkwéf méngota. Fá norayai, "Tawaufrongi Jems a ámb fútarét yénémamén." A féyo fá táf nuwanoi ámb yuwot.

18 Ámb akwan kété ndimbal atambarégh témorwén fiyarafefaf némé nufrotam Fitafaf.

19 Soramé Erodém yéta ronjagh yafngoi wénde yau yinjoi Fité, yémon mogh ghékéf fayogh ár ewafngoi a krot takmetau.

Erod kér yémormén

Féyo Erod néwanoi kétándmé Judia yuta Kaisaria tesenot féyo kété témorangérwén.

20 Erod nékw témorwén Taire a Sidon Yumén árfefaf, yénémamén fá nuwanoyénd mérne Erode fandaghét. Fronde yémofem yamnendayénd Blastus, Erodene méngo wanjéngégh sénko ár ménát yéfe wáutárg hét. Féyo fá nuwanoyénd Erodefaf a yamnendayénd yau so ménjtaye tékmbotau njamkémén ménamén túmén Taire a Sidon Yu tarsawét njamke warsagh ár Erodene ndimbal yuta.

21 Ufoghmén kwéfon Erod numanetaméng yáne yétkwén saláme, námnpjoi yánjo limánégh ámnjogh sifayan a marataye si térametau árfefaf.

22 Fá nutnayénd, "Yéné siyéng ngánjánene si kém, yau ároene."

23 Táfandio, ménamén Erodém áuwégh yau tawangotau Ngánjáne, féyo Yurane njafar si résagh árom yésmai fá, féyo Erod ndéndam néne yafngoyénd a kér yémormén.

24 Wénde Ngánjánene si mulmulafé kanotau a marat káyátotau.

25 Njam Banabas a Sol yéfenjo ásáfogh yifeyayénd, fá kénangowét kétándmé Jerusalemta kétán Antiokét yémáfé Jon Mak.

13

Banabas a Sol ewáfáreménd

1 Antiokén Yesuene mérén kénjún kété tamorwén Ngánjánene mat yátogh ár a watamegh ár. Fá tamorwén Banabas, Saimon kwéfíté ár, Luses Sairia tesenmén, Manayen(efe Erodene kaka fútar témorwén), a Sol.

2 Yémofem njam táwefnotawét Yurai awafarmanéghafé, Ngánján Mbérbér norayai, "Tafalend tayot Banabas a Sol ménát ásáfoghét yéndon árké ménát ewafereyayén."

3 Féyo yéfe awafarmanégh a Ngánjánafé orayégh soramé, yémofem ngángé efayoyénd yéfefaf a nuwaneyayénd.

Fol a Banabasfem mer si taitowét Saifrúsén

⁴ Fá sómbio nuwaneyayénd yéfenjo endmé Ngánján Mbérbéran, nuwaneyayénd kétán Selusia tesen a karaiwét kétándmé kétán Saifrús tesenot.

⁵ Njam fá nufareyayénd kétán Salamis tesenot, yémofem Ngánjánene si waitogh yafngeyayénd Ju árfene áumengégh méngomé. Jonfé tamorwén yéfené wáutárégh ár.

⁶ Fá karendawét méinyotio yuwomé kétánotio nénufaryénd Fafos méngotuot. Kété yémáfé nafángoyénd Bar-Yesu. Fá témorwén Ju ghar téfnár a unyégh si afrogh ár.

⁷ Fá yáyoť kásáfotau Sargius Faulus, efe témorwén minde matyamafé a témorwén Rom fiyarafene sénko ár yéné yuwon. Sargius Faulus ménde témorwén Ngánjánene si áyárg hét a yémon ewáfáretam yéfefaf Banabas a Sol.

⁸ Wénde ghar téfnár Elimas (yéne siyém Bar-Yesuene yéťkwén fífi yém) taufotau a yéťa tawengotau gafanane ndimbal mwighe.

⁹ Féyo Sol, efe tanmotawét Fol, Ngánján Mbérbér wafoghkaf, néretai mbarkánde yáfaf Elimas a korayangé,

¹⁰ “Fém sném Sáíférene ambum a méinyotio mbarkándoene mék téfnár! Fém sném méinyotio yaman warsogh ár a unyégh ár. Kékmbó, Yurane mbarkánd yamta yau ewasemná ár unyéghé!

¹¹ Sénonjo Yurane nékwam so kémanangé. Fém so ném ghékéť kwéťkwéť, a yéné efghétro fémon yau so yéfande efghoene kwayaghé.”

Táfandio esam a kwéťkwéťam yafaryéng fá, a fá korsotau yénémamén káronjau árot ménjághét.

¹² Njam Rom fiyarafene sénko árom yinjoi némé kufrotau, fá sélmgwél yémormén Ngánjánene si watameghan, yémon táf efalo yiyátoi Yuré.

Fol a Banabasfem mer si taitowét Antiok tesenan Fisidia ndimbal yuwon

¹³ Kétándmé Fafosta, Fol a yáne mérnafé tayotawét ndimbal bouté kétán Fargat Família kénjún, wénde Joném efrangoi a kangotau kétán Jerusalemét.

¹⁴ Kétamé Fargata fá nuwanoyénd Antiok tesenot Fisidia ndimbal yuwon. Safatan fá nélawayénd áumengégh méngot a námnyoyénd.

¹⁵ Mosesene náť a Ngánjánene mat yátogh árfene si wafégh soramé, Ju árfene áumengégh méngo limángégh árem si yéngwatembayénd yéfefaf, “Fútaréť, njam féfefaf wawéngsogh si yém yéné áret, féyotaro korayangi.”

¹⁶ Fol nokayoyéng, ngángé euyoi a tamndangé, “Israilmén ár a fém Téndo ár emofem Ngánjáne yáwefnotati, kénáyárángi tafať!

¹⁷ Israil árfene Ngánjánam ewaferyéng téfene ákif a marat ár eyátoyéng táť fá stamorangérwén Ijif kénjún, a Ngánjánam yánjo waftaye eutoryéng, elimai fá yéné yuta,

¹⁸ fá mé kawamarotau yéfené yaufiyaman kétánotio 40 yunjéť fanfne yuwon,

¹⁹ yémon ewasérmbotam sefen ndimbal yu Kananén a mband ewaramai yuré náyátoyénd.

²⁰ Méinyotio yéné yamam yénérsam 450 yunjéť.

“Yéné soramé, Ngánjánam ewaramai yéfe mogh sénko ár kétánotio Ngánjánene mat yátogh ár Samuelene efogh nawerať.

²¹ Fá nómnendayénd warsagh árot, a yémon ewaramai Kisene ambum Sol, Benjamin mérénmén, emon elimndam 40 yunjéť.

22 Wénde Ngánjánam Sol yitérmbói a yémon yasoi Deifid yéfene warsagh árot. Fá norayai yánemén, 'Yéndon yinjoyén Deifid Jesiene ambum, yéné ár efe tane tikéfmén yém, yémon so ewafrote méinyotio yam tane ménde némat yém.'

23 "Kétándmé yéné ár mérénta Ngánjánam enwarsam Israil árét Ghérsé urtogh ár Yesu, ndené fété fá nénorayai unyégghofnar si.

24 Soramé Yesuene ufarégh, Joném fronde si táitotawéng yaufiyam awengoghmén a nu walitoghmén méinyotio Israil árfefaf.

25 Joném njam yáne ásáfogh tifotau, yémon tamndangé, 'Fém ndernáye nemnati yénd efe wém? Yénd yau wém Keriso. Wénde fá siyém ta soramé yéném, endene sandol ferghét yénd féyotarofnar wém.'

26 "Fútaréf, Ebraamene ambumtértér, a fém Ngánján férferafé Téndo ár, téfeyot yéné wanjarégh si ténmáfaretat.

27 Jerusalemn ár a yéfene limánégh árém yau yáyámngoyénd Yesu endenemén Ngánjánene mat yátogh ár kénorayawét. Wénde yémofem ngi yafngoyénd Yesu, yéné si efalo káyátotau némé Ngánjánene mat yátogh árém kénorayawét árké taftawét méinyotio Safatan.

28 Yémofem yau yinjoyénd téfén yáne krot, wénde yémofem yamnendayénd Faillet yá ngiot.

29 "Njam yémofem ásáfogh yafrotaménd méinyotio yéné bukan árké tékayarwén yánemén, yémofem yeworyénd wafatarégh wénta a yélawayénd mbéwé méngon.

30 Wénde Ngánjánam yanoi fá kétándmé kérta,

31 a tárfár efogh fá nufaryéng yéfefaf emafé tayotau kétándmé Galili yu kétán Jerusalem. Fá fem sénonjo yáne ghékéf fandagh ár Israil árét.

32 "Yéndfem ewaufrotam féfe mer si, Ngánjánam némé nénorayam unyégghofnar si téfene ákifefaf

33 Ngánjánam té tawafrote téfeyot, yéfene ákiambumat, ménaye Yesu kés yanoi. Ndené fété kés yékai yénamayo Sams bukan, "Fém ném tane Ambum, sénonjo yénd nénáyáton fene Afé.'

34 Ngánjánam fá yanoi kérta, yénémamén yau so nornde, némé noraye yéné sian,

"Yéndon so tawaraman njúnnjúnofnar a efalo frengégh némé té nénorayam Deifidefap.'

35 Ámb Sams bukan yéné yékai,

"Fémon yau so tumyo fenjo Njúnnjúnofnar Ambum kérékfot.'

36 "Njam Deifidém Ngánjánene ásáfogh tawafrotau yánjo ár satafaf, fá tát kémégh nakmai, fá esareyayénd yákié a yáne fifi norndam.

37 Wénde ámbiro ár efe Ngánjánam yanoi kérta yau norndam.

38 "Yénémaménnde, tane fútaréf, yénd ménde wém fém mat kamndangi ndené Yesuene kénjumé wawalingégh yém féfene yaufimén.

39 Emo efalo yiyátota Yesu, Ngánjánam so tanmongé fá siyém mbarkánd ár, yau Mosesene náke so yém.

40 Kor nawarawenati fém! Ngánjánene mat yátogh árém árké yammén korayawét yau so féfefaf nufrote:

41 "Fém Ngánján karogh ár, sunsunan kér so em, némamén yéndon so ewafrotan ámb yam féfene efghon fémofem efalo yau so eyátotati,

ndemamén ámb árom so kémaufrongé feyot.”

⁴² Njamandio Fol a Banabasm téfrangowét Ju árfene áumengégh méngo, árem eumieyayénd fá kor ámb Safatot siot.

⁴³ Njam ár mérén kófarnawét, tárfár Ju ár a Téndó árem ewáiteyayénd Fol a Banabas, efe korayawét yémafé a ewamnendangeyayénd fá ménát mé sái engérnyang Ngánjánene ngáram kénjún.

⁴⁴ Ámb Safatan ndenanit témorwén méinyotio tesen kar káumendawét Yurane si áyárg hét.

⁴⁵ Njam Ju árem ewinjoyénd ár mérén, fá waramnjagh mwithayam ewafoi a si karogh yafngoyénd némé Fol korayau.

⁴⁶ Féyo Fol a Banabasm ewawangeyayénd yéfé férferofnaye, “Yénd so fété noraiwam Ngánjánene si féfefaf Ju árfefaf fronde. Ménamén fémofem yékenati a nawafénmetati féymo féyotarofnar em tuot ghérsé résaghét, yéndfem fém so tafrangem a kuwanem Téndó árfefaf.

⁴⁷ Yénat yénd ténmafarewé Yuram,
 “Yéndon fém té eyáteyayén kwayaghé yéfé téndó árét,
 ménát fémofem so yérset wanjarégh kétánotio mband ánde yiyato.”

⁴⁸ Njam Téndó árem náyarayénd yéné si, fá áuwéghan tamorwén a kánjo tarametawét Yurane simén; a efe méinyotio ewaferyéng tuot ghérsat efalo yiyátóyénd.

⁴⁹ Yurane si marat náyátoi méinyotio yuwomé.

⁵⁰ Wénde Ju árem sénanégh ewafngoyénd tesenmén limánégh ár a Ngánján férférafé ndimbal amaf. Yémofem Fol a Banabas ngi ewafngoyayénd a ewitreyayénd yéféne yuta.

⁵¹ Féyo yéné téfnan yémofem kaffaf ngwérméng esenangeyayénd matyamot yéfefaf a nuwaneyayénd Ikonium méngotuot.

⁵² A waitogh ár áuwégham ewafoi a Ngánján Mbérbmberam.

14

Fol a Banabas taitowét mer si kété Ikoniummén árfefaf

¹ Ikonium yu kénjún Fol a Banabas túmén tangérwén Ju árfene áumengégh méngot. Kété fá koraiwét sotafé Jumén a téndó yumén ndimbal ár mérnafefaf Ngánján efalo yiyátóyénd.

² Wénde yéné Ju ár efe nakenayénd Ngánjáne efalo yátoghét norayayénd Téndó árfefaf a tawasérmotawét yéféne mwithé sénanégh ewafngoyayénd Fol a Banabas.

³ Féyo Fol a Banabas teke kété tárwén, koraiwét férferofnar Yurai, a Yuramyó ngárammén si tékmetau safén ndené efalo yém ménáyan tawafrowét ufárogh yam a séngwélafe yam.

⁴ Tesenmén ár nafaloyénd; ámb Ju árfeta, ámb Yesuene muyafé árfeta.

⁵ Féyo Téndó ár a Ju ár mérne nafghayénd yéfenjo sénko árfé ménát Fol a Banabasmé ngiot.

⁶ Njam Yesuene muyafé ár mat náyáteyayénd yénémamén, fá nitreyayénd kétán Likonia yuwot Listran a Derbe tesen a ámb kaka yuwomé,

⁷ kété wéikor yéngérnyeyayénd mer si waitogh.

Fol a Banabas taitowét mer si Listran a Derbe tesenan

⁸ Listra tesenan kété ár témorangérwén aknyégh ár, efe tékmangérwén wawér kétándmayo árafégh yau tiyotawéng.

⁹ Yémon tiyáretau Fol sian. Fol néngretai mbarkánde yáfaf, a yawinjoí yáne ndimbal mwighe mer yátoghét

¹⁰ a témotangé, “Kokai mbarkánde fenjo kafkafé!” Táf fété ár natnam tukét a áligh nufngoyéng.

¹¹ Njam ár mérnám yinjoyénd sélngwélafé yam némé Folém yafrotam, fá kutnawét Likonia sie, “Efalo sómbio ngánján té nénéworend téfefaf árnit!”

¹² Banabas témndangi Jeus, yáne fifi Grik sie ndimbal ngánján a Fol témndangi Ermes yáne fifi Grik sie si sénko ár.

¹³ Jeusene wáwefnogh méngo témorwén tesen téndota, ghéngén wárogh ár enwanai kau a mbumbu kétán tesen sésafnefaf ménamén fá a ár mérén ménde tamorwén ghéngén ramghét yéfeyot.

¹⁴ Wénde njam Yesuene muyafé ár Banabas a Fol náýáreyayénd yénémamén, yémofem efráreyayénd yéfenjo sáláme a néngenggeyayénd ár mérnafefaf, kutnawét,

¹⁵ “Fútaréf, nénamén fémofem yéné yafrotati? Yénd yénre ár, ndené fété fém sem. Yéndfem enwarsuwam féfeyot mer si, ménát awengoghét kétándmé fifiofnar yamta kétán akegh Ngánjánefaf, emo ewafrotam njafar, mband, arakaf a méinyotio rokar yéné kénjún.

¹⁶ Tándái yémon engéumyoi méinyotio ár yéfenjo méndeye néngwanoyénd,

¹⁷ wénde yémon yau efrangoi ambino wénde yémon mé tawauyafotau meryam ménaye nu raméghe kétándmé njafarta a njamke raméghe yéfenjo wérwéran a yémon mé nouséne yéfeyot tárfár njamke a yéfene tikéf yafote áuwéghét.”

¹⁸ Ndemamén yéné sie, Fol a Banabas emnyangménd ár mérén yau so ghéngén tarametawét yéfeyot, wénde yau témorwén afrát yéfeyot ménát sái tawanauwét kétám sái tafrowét.

¹⁹ Féyo ámb Ju ár enmormén kétándmé Antiok a Ikonium tesenta a ár ewasemnaménd Fol a Banabásfé ngiot. Yémofem wíme tafiyátotawét Fol a téroghawét fá tesenta yutoryénd, kéma kemnawét fá kér kar yémormén.

²⁰ Wénde yéné soramé waitogh árém yarendayénd Fol, fá nurtotam a néngwanoi tesen kénjút. Ámb efghon Fol a Banabas néwaneyayénd Derbe tesenot.

Fol a Banabas kangowét Antiokét Sirian

²¹ Yémofem taitowét mer si Derbe tesenan a tárfár ár náýátoyénd waitogh ár. Féyo fá kangowét Listra, Ikonium a Antiokét,

²² muyé tawaramwét waitogh árét a tawawéngsowét ménát fá mé sái efalo em ndimbal mwigheyan. Yémofem tamndend, “Yénd mé so yénggém tárfár táikér yam kénjümé ménát Ngánján limánéghe élaughét.”

²³ Fol a Banabásfem ekafeyayénd Yesuene mérén wáutáréghe ár yéfeyot fénatayero Yesuene mérnót. Orayéghe a awafarmanéghe, fá ewateménd Yurafaf endefaf yéfene méghmégh témorwén.

²⁴ Soramé tangérwén Fisidia yuwomé, fá enérmén kétán Famfilia yuwot,

²⁵ a yémofem si waitogh yafngeyayénd Ferga yuwon, yéné soramé fá néngwaneyayénd Atalia tesenot.

²⁶ Kétándmé Ataliata fá ndimbal bouté kangowét Antiokét. Antiok yéné sifayé témorwén ánde fronde efalo yátogh ár karamangayénd fá ménát Ngánjánene ngárám ngángayam so tawafrotau Ngánjánene ásafogh. Yéné sómbio árém ewifeyayénd ásafogh némé té ewarameyayénd.

²⁷ Antiok nufareyayénd, yémofem eumendangeyayénd Yesuene mérén a tawaufrowét méinyotio Ngánjánam némé tawafrotau yéfe kénjumé a ndernáye Ngánjánam yésawéryéng ndimbal mwighé sésafne Téndó árét.

²⁸ A fá kété teke emorarmén waitogh árfé.

15

Yesuene mérén sénko árfene áumengégh Jerusalemén

¹ Ámb ár enmormén Judiata Antiokét a efalo yátogh ár tawatametawét: “Táf féfene ghéngan yau njam tánfangi, ndené Mosesene nákam yénémndete, yau so kawanjar.”

² Yéné watamegh yamam eméindangeyai Fol a Banabas éwighét yémafé yéné watameghmén. Fol a Banabas ekafeyayénd a ámb efalo yátogh árfé, angoghét Jerusalemét Yesuene muyafé ár fandaghét a ámb sénko árfé yéné watameghmén.

³ Yesuene mérénam engwatembayénd Fol a Banabas tangmorwén yénamé Fonisiya a Samariamé, a yémofem ewaufroyénd ndernáye Téndó ár té kawengotat. Yéné siam eméindayéng méinyotio efalo yátogh ár áuwéghét.

⁴ Fá njam nufaryénd Jerusalemét, Yesuene mérénam a Yesuene muyafé ár a ámb sénko árém eumieyayénd Fol a Banabas, endefet yémofem tawaufrowét méinyotio yammén Ngánjánam némé tafrotau yéfe kénjumé.

⁵ Féyo ámb efalo yátogh ár efe tawafnyangérwén Farasi mérénmén nokayoi a tamndangé, “Téndó ár so fété ghéngan enfetat ndenáye Mosesene nákam kés noraye.”

⁶ Yesuene muyafé ár a ámb sénko ár náumendayénd yéné watamegh simén.

⁷ Yéné watamegh si tombé warunyégh soramé, Fité nokayoi a korayangé yéfefaf: “Fútaréf, fém mat em ndené tándái Ngánjánam waferyéng féfene kénjún ménát téndo árém sái káyárange tane mbírbírita mer si a efalo tiyátongi.

⁸ Ngánján, efe mat yém árfene tikéf, ewauyafote ndené yémon eyátote téndo ár ménaye Ngánján Mbérbér raméghe ndené fété téfe kés yénmaramai.

⁹ Yémon mwighé yéfaronam ménát ámbiro so tényátonga téndo árfé, ménamén yémon ewáwáine yéfene tikéf ménaye ndimbal mwighaye.

¹⁰ Féyo fémofem yau so ufoghan Ngánján yéketati sénonjo ménaye kérté fayoghe téndo efalo yátogh árét ndenényameyo téfene ákifet a téfeyot árkéméné yau so tanangém.

¹¹ Yéndfem efalo yiyátotam ndené téfene Yuré Yesuene ngáram kénjumé yénd nawanjanam, ndenényame fá kés em.”

¹² Ár mérén métar nufrotaménd fá káyáretawét yéfefaf Banabas a Fol kafrowét ménamén ufarogh yam a sélngwélafé yam Ngánjánam tawafrotau Téndó árfefaf yéfe kénjumé.

¹³ Njam Banabas a Fité yifeyayénd si, Jems nokayoi siafé: “Fútaréf, yénd kwiýárange.

¹⁴ Saimon Fitam tafenau téfefaf ndernáye Ngánjánam fronde yuyafotam yánjo mwighé ménaye ndernáye Téndó ár té eyátói yáyot.

15 A yéné ténndo árfene awengogh siyém yénayanfifi némé Ngánjánene mat yátogh ár kénorayawét. Ndené kés yékai:

16 'Yéné soramé yénd so nénangotan,
a kor so yafarnjan Deifidene méngotu.

Yéndon kor so yérametan wasérboghkaf yém,
a yéndon so kor yafrotan,

17 ménát méinyotio áréem so yéronjat Yuré,
so tanéfhangé Ténndo ár emofem tane yétkwén so yuyotat,
Yuré noraye, emo ewafrote yéné yam

18 tándái árkéméné mat náyátóyénd.'

19 "Yénémaménnde tane mwighe yém yéndfem yau so táikér yiyátotam ménát ghéngan néfghét yéfé Ténndo árét efe nawengotat Ngánjánéfaf.

20 Wénnde yéndfem férén so yéfarotam yéfeyot a engwauwfrotam ménát yau so enetat njamke árkéméné mewang sifayamén em, yau táf ténndo wal, yau táf enetat férék eréghofnar wérár a férék yau táf enetati.

21 Ménámén Mosesene nák si téngwaitotawét méinyotio tesenan fronde efghon a taftawét Ju árfene áumengégh méngon méinyotio Safatan."

Férén yéfeyot ténndo efalo yátogh árfefaf

22 Féyo Yesuene muyafé ár a sénko ár yémáfé méinyotio Yesuene mérén mwighe yéfaronaménd yéfenjo ár kafghét álighét kétán Antiok yémáfé Fol a Banabas. Yémofofem ekafayénd Judas efe tanmotawét Barsabas a Sailes, yéné ár efe tárwn limánégh ár efalo yátogh árfene kénjún.

23 Yéfé kénjómé yémofofem yatembayénd yénamayo férén:

"Yesuene muyafé ár a sénko ár, fene fútaréf Jerusalemén,

Kétán ténndo efalo yátogh árfefaf kétán Antiok, Siria a Silisia:

Áuwégh si.

24 Yénd té náyarángém ndené ámb té nétorngi téfé tambén téfene matofnaye a fene mwighe kémawasérbotat, ménaye fá némé korayat.

25 Yénémamén yéndfem méinyotio efalo yiyátongém ekafangém ámb ár a engwatembangém féfefaf yémáfé téfene tikfafé fútar Banabas a Fol,

26 ár emofem yéfenjo ghérsé kértat ekmend Yuré Yesu Kerisoene yétkwénót.

27 Yénémaménnde yéndfem Judas a Sailes engwáfárewam féfefaf ménát yémofofem yénayo si so efalo yiyátot mbírbíre némé yéndfem yéngwafnamotam.

28 Ngánján Mbérbér a yénd efalo té yiyátongém ndené yéndfem yau so kérté ewarametam táikér yame wénnde mé nambio yamero:

29 Fém so nafrangotati kétándmé njamke árkéméné mewang sifayamén em, férékta, férék eréghofnar wérárta a ténndo walta. Merfifi yém yéné yamta kékmongí.

Yénaro fai."

30 Ár ewatembayénd a tayotau Antiok yuwot. Kété fá káumendawét Yesuene mérén mérne a kété férén yéramayénd.

31 Áréem njam taftawét áuwéghan tamorwén yéné wawéngsogh simén.

32 Judas a Sailes, efe tárwn Ngánjánene mat yátogh ár, ndimbal wawéngsogh a muyé si koraiwét efalo yátogh árfefaf.

33 Ámb efogh soramé kété, Judas a Sailes ewatembayénd fútarfem fréngéghafé a áuwéghafé kangowét yéfefaf emofem enwáfáreménd.

³⁴⁻³⁵ Wénde Fol a Banabas mé tamorarwén kété Antiokén, ánde fá a tárfár árfé Yurane si táitotawét a tawatametawét.

Fol a Banabas nafaleyayénd

³⁶ Ámb efogh soramé Folém yémndayéng Banabas, “So nangowam kétéan a eyafowam efalo yátogh ár méinyotio tesenan ánde yéndfem Yurane si taitowém a tanwinjem némé yémofem ewafrotat.”

³⁷ Banabas ménde témorwén Jon Make wasroghét yémafé,

³⁸ wénde Fol yau ndené kemnau sái tasrongai fá, ménamén Jon Makém efrangoi kété Famfilia yuwon a nékmbayéng kétamé ásáfogh tambén.

³⁹ Kété ewarmén ndimbal éwigh a nafalotaménd. Banabasém yasroi Mak a tayowéng ndimbal bouté kétéan Sáifras,

⁴⁰ wénde Folém yaferyéng Sailes a efalo yátogh árém erameyayénd Fol a Sailes Yurane ngáram kénjút. Féyo sómbio nuwaneyayénd.

⁴¹ Fá nuwaneyayénd yénamé Siria a Silisia yu, yémofem taitoghwét si ménát muyé tawaramwét Yesuene ménnat.

16

Timoti nufnyai Fol a Sailesfefaf

¹ Fol yénnormén Derbe tesenot a yénamé kétéan Listra tesen, ánde waitogh ár yétkwén Timoti témorangérwén. Yátmé témorwén Ju amaf a efalo yátogh ár, wénde yárefé témorwén Grikmén ár.

² Efalo yátogh ár mer si korayawét Timotienemén Listran a Ikoniummén.

³ Fol ménde témorwén yémafé álghét, féyo yémo ghéngan yanfai ménamén Ju árnenemén efe tamorangérwén yéné yuwon, ménamén fá méinyotio mat tamorwén ndené yárefé témorwén Grikmén ár.

⁴ Yéfene álgh yam kétéandmé ámb tesen kétéan ámb tesen, yémofem tawawéngsotawét efalo yátogh ár ménát so táitotawét yéné férén árké yéfarotaménd Yesuene muyafé árém a ámb sénko árém Jerusalemén.

⁵ Féyo Yesuene mérénn táf káyátotawét muyafé ndimbal mwithghayan a kanotawét méinyotio efghon.

Folene ghékéfé waingégh Makedonia ároenemén

⁶ Fol yánjo ménnafé tayotau yéné yuwomé Frigia a Galasia, Ngánján Mbérbéram yau eumyoi si waitoghét Esia yuwon.

⁷ Fá engmormén Misia mbandot néngufaryénd, féyo fá ménde tamorwén sái kényawangai Biténiat, wénde Yesuene Mbérbéram yau eumyoi élaughét.

⁸ Féyo yémofem yéngwaindayénd Misia a néngaflayénd kétéan Troasot.

⁹ Yéné sémbáran Folém téfandau ghékéfé waingégh Makedoniamén ár takayongérwén tamnendau fá, “Kénnaf Makedonia ndimbal yuwot téfé wáutárg hét.”

¹⁰ Folene ghékéfé waingégh fandagh soramé, yénd wékeye káfrendawém álghét kétéan Makedoniat. Ménnamén mat náyatoyém ndené Ngánjánam yénmanmoi yénd mer si waitoghét kétéan yéfefaf.

Lidiane awengogh yaufita Filifiyan

¹¹ Yénd ndimbal bouté tényotau Troasta kétéan Samotrasét, a ámb efghon néngufaryém Neafolisét.

¹² Kétamé yénd néngwanoyém kétéan Filifi, Rom mwithghafé yu a limánégh tesen Makedonia ndimbal yuwot. Kété yénnorangérmén tárfár efogh.

13 Ámb Safatan yénd néngtoryém tesen sésafneta kétán wanjet, yéné mwithafé Ngánjánafé orayégh sifayé kété so yém. Yénd námnyoyém a si yérnyayém yéné amafafefaf efe nénáumendayénd kété.

14 Ámb amaf efe káyáretau yáne yétkwén Lidia, efe témorwén Tayatira tesenmén. Yémon ndéndák ngarot sáláme faian yékmai a fá témorwén Ngánjánene wáwefnogh amaf. Yuram yasawéryéng yáne tikéf áyárgghét kétán Folene sifaf.

15 Amaf a yáne mérén ewalitotam, yéné soramé amafom yénumyoi yánjo méngot. Amafom témndangé, "Njam fém nemnati ndené yénd wém efalo yátogh ár Yurane kénjún, kénaflangi tane méngon so emor." Féyo amafom yénmamnendai yénd, féyo yénd kété yénmorangérmén.

Fol a Sailes kwékwéfé méngot elaweyayénd

16 Ámb káye yénd ténngréwén Ngánjánafé orayégh sifayat, yénd yéfangeyai faiofnar ásáfogh mérsom efe yaufi mbérmbéroene waftaye korayau soramé yumén. Yémon tawinjotau ndimbal mani árfe tambén ménamén korayau soramé yumén. Yémon tawarametau mani yánjo wanjengégh téfnárat.

17 Yéné mérsom Fol a yénd yénmaitoyéng ndené keyafé, "Yéné ár fem Mínde Tukén Ngánjánene faiofnar ásáfogh ár, emofem ewafrotat end féfe wanjargghét."

18 Mérés méj mé téryangérwén tárfár efogh yéné sian. Kerkeran Fol nékwafé náindam nawengoi a témndangé mbérmbér, "Yesu Kerisoene yétkwénan fém kétor yá tambén!" Táf fété mbérmbéram mérés yéfrangoi.

19 Njam faiofnar ásáfogh mérésone yuram yáyámngoyénd ndené mani winjo end té nefo, yémofem Fol a Sailes ngi ewafngeyayénd taroghwét fá marat sifayamé kétán sénko ártefáf.

20 Yémofem enémnjéménd yéné yumén gafanane sáfrére a norayayénd, "Yéné ár sere Jumén, yémofem ár mwithayan ewanjmengét,

21 yémofem ár ewatamet fénaté si yéné mbarkánd yau árké nérete téfe Rom árét wafroghét."

22 Ár mérén nafghayénd Fol a Sailes yéfe ngiot, a yéné ndimbal yumén mogh árfene wáfáregghan so yéfe sáláme tawafhtérarwét a tafmowét.

23 Féyo yaufi fémogh efmoménd, a fá ewiménd kétán kwékwéfé méngot, a yéné sifayé wanjengégh ár yémndayénd merkéráye wanjengéghét.

24 Njam fá náýárai wáfaregh si, yémon ewármnbeyai sómbio ár a ewangseyayénd wéne yéfe ghabér.

25 Sémbár néndkéfan Fol a Sailes Ngánjánafé korayawét a wagh kermangwét Ngánjánefaf, a ámb ár kwékwéfé méngon talawangérwén táýárwét waghan.

26 Sunsune ndimbal sokrereyam kwékwéfé méngo sérasér esámbnetam. Táf fété méinyotio kwékwéfé méngo sésafne kasaunawét, a méinyotio árfene sein naferyénd.

27 Kwékwéfé méngo wanjengégh ár nanoi, a njam néngretai kwékwéfé méngo sésafne sauréghkaf tamorwén, fá witmafé sénté naifaye akunyéghét féf nufngoi krotio ménamén fá kéma kemnau nde kwékwéfé méngo ár kar té nétoryénd.

28 Wénde Fol nutnai, "Yau nawaghna fémyo! Yénd méinyotio yéna mé yéném!"

²⁹ Kwéfwé méngo wanjengégh ár néngutnai kwayaghat a soramé ewawanayénd kwayaghé, néngénngoi kwéfwé méngo kénjút a nénguyai ngerngerafé Fol a Sailesfene sáfrére.

³⁰ Féyo yémon enutoreyai kénjút a emotangeyai, “Ndimbal, yéndon némé so yafrotan awanjarghét?”

³¹ Yémofem yawangeyayénd, “Yuré Yesu efalo tiyáto, a táf fém so kawanjar fene mérfafé.”

³² Féyo fá kafrowét Yurane si yáfaf a méinyotio ámb árfeaf yáne méngon.

³³ Yéné sémbárányo kwéfwé méngo wanjengégh árom emnjéméng a yéfene fénend tawaumbarwéng; féyo táf fété fá yánjo mérfafayo nuan ewalitoménd.

³⁴ Kwéfwé méngo wanjengégh árom emnjéméng yáne méngot a ewémnejai néné; fá áuwégham yafoi ménamén yémon Ngánján efalo yiyáto yánjo méinyotio mérfafé.

³⁵ Njam akw yéfauwéryéng, Rom mogh árém ewáfaretayénd yéfene ásáfogh ár kwéfwé méngo wanjengégh ároefaf: “Tautorend yéné ár nguwanend.”

³⁶ Kwéfwé méngo wanjengégh árom taufrongé Fole, “Rom mogh árém nénorayangi ndené fém a Sailes so tautorend. Sénonjo fémofem yéné sífayé téfrangend kuwanend krufráte.”

³⁷ Wénde Folém korayangé ásáfogh árfeaf: “Yémofem yénd ténsémét marataye moghofnar yuwon, ndemamén yénd yénre Rom yumén ár, a yénmiménd kwéfwé méngo kénjút. Sénonjo yénd yémofem métare yénmutorend? Yau! Fá fáyo táf kénafangi a téngémnjend yénd.”

³⁸ Ásáfogh árém njam ewaufroyénd Rom mogh árfet ndené Fol a Sailes tárwen Rom yumén ár, fá férferam ewifoi.

³⁹ Fá nénafayénd yéfefaf ghérghérsisé siot a enémnejayénd kéténdmé kwéfwé méngota, ewamnendangeyayénd tesen frangoghét.

⁴⁰ Soramé Fol a Sailes néntoreyayénd kwéfwé méngota, fá néngwaneyayénd Lidiane méngot, ánde nafángoyénd efalo yátogh árfé tawawéngsowét fá. Féyo yémofem táf efrangeyayénd.

17

Fol a Sailesfem mer si taitowét Tesalonika kénjún

¹ Njam Fol yáne fútarfé nawaindayénd Amfifolis a Afoloniamé, fá enmormén Tesalonikat, kété témorwén Ju árfene áumengégh méngo.

² Yáne tùmén yam témorwén, Fol téngmorwén Ju árfene áumengégh méngo kénjút, a nambio Safat efghon yémon yényai warunyégh árfé,

³ a Buk si tawawafenau ndené Keriso tékrátan so yém a kérta kanongé. Fá norayai, “Yéné Yesu siyém Keriso yéndon endenemen yaitotan féfeyot.”

⁴ Ámb Ju árém efalo yiyátoyénd a nufnyayénd Fol a Sailesfefaf. Kété tamorwén tárfár Téndo ár Ngánján férferafé a tárfár sénko amaf.

⁵ Wénde ámb Ju ár kawaramnjawét, yénémamén yémofem eumendayénd kéré wafrogh ár mérén marat sífayan, awifarégh yényayénd tesenan. Fá néngengoyénd Jasonene méngot Fol a Sailes yéfé ronjaghét a wasroghét ár mérénfá.

⁶ Wénde njam yémofem yau ewinjayénd Fol a Sailes, yémofem Jason a ámb efalo yátogh ár tesenmén tawafaretawét gafanane sáfrére, yéné keyafé, “Yéné ár fem emofem yéfunat kéré méinyotio mband maratan sénonjo yéna em,

⁷ a Jasoném eumyoi fá yáne méngot. Fá fem emofem méinyotio Rom tuk warsagh ár Kaisarene nák erafnat ndené siafé Yesu siyém ámb warsagh ár."

⁸ Njam fá náyaráyénd yéné si, ár mérén a tesenmén gafana fá nékw nawerayénd.

⁹ Féyo yémofem fai ewafrotaménd Jason a ámb efalo yátogh ár utorghét.

Fol a Sailesfem mer si taitowét Bereya kénjún

¹⁰ Yéné sémbáranyo, ámb efalo yátogh árém engwatembeyayénd Fol a Sailes Bereya tesenot. Ufarghan Fol a Sailes, fá néngwaneyayénd Ju árfene áumengégh méngot.

¹¹ Ménamén Bereyamén Ju ár tamorwén minde mer ár, yéfene wafroghyama ewaindayéng Tesalonika yumén ár, yémofem yumyoyénd si áuwéghafé a tafénmetawét Buk si túmén efghon téfandawét némé Fol efalo korayau.

¹² Tárfár Ju árém efalo yiyátoyénd si a ámb ndimbal yétkwén amafam a ámb Grikmén árém.

¹³ Njam Ju ár mat náyátoyénd Tesalonika kénjún ndené Folém táitotau Ngánjánene si Bereyan, ámb ár wéi kétán néngwanoyénd a amrorégh yérnyayénd ár mérén tawanjmetawét.

¹⁴ Táf fété efalo yátogh árém Fol yáfáretaménd arakaf tambén, wénde Saileséf Timotifé tamorarwén Bereyan.

¹⁵ Njam yéné árém yénémnaménd Fol Atenét, Fol norayai yéfefaf ndené, "Sailes a Timoti tafaf táf enre wékeye." Féyo táf néngwanoyénd.

Folém mer si táitotau Aten kénjún

¹⁶ Njam Fol kawanjetau yéfeyot Sailes a Timoti Aten tesenan, fá áuwéghofnar témorwén ménamén yinjoí yéné tesen mewang afoghare.

¹⁷ Yémon éwigh yérnyai yémáfé Ju árfene áumengégh méngon Ju ár a Ngánján férférafé Téndo ár. Fá wéi táf téngmorwén marat sifayat méinyotio efghon a ár kété tamndetau.

¹⁸ Mérén tárwén sómbio, ámb Efikuria mérén a ámb Stoik mérén ndimbal matyamafé ár éwigh yérnyayénd Folfé. Ámb kamotangi, "Némé siot yéné waréwaré nufngo?" Ámb korayangi, "Fá mété noraya ámb ngánjánmén." Fá korayawét yéné si ménamén Folém táitotau mer si Yesuenemén a yáne anoghmén.

¹⁹ Yémofem yéngwasroyénd fá sénko árfene áumengégh sifayé yétkwén Areyofagus, ánde yémofem fá témndetawét, "Féyotaro fémo so ténmaufro matot némé totér watamegh fémo yaitote?"

²⁰ Fémon téfe yénérse fénataye watamegh náyáretam, a yénd ménde yéném mat sái káyátongém némé yáne fifi yém."

²¹ (Méinyotio Atenmén ár a ámb yuta ár efe tamorangérwén kété efogh tifotawét ámnjoghanro wénde korayawét a káyáretawét soramamén siot)

²² Féyo Fol nokayoi sénko árfene áumengégh sifayé yétkwén Areyofagus a tamndangé, "Atenmén ár! Yéndon tawafandan fémfem ewáwefnotati tárfár ngánjánafet mindefifi.

²³ Ménamén yénd njam karendan táf kor ewawinjon féfene wáwefnogh rokar. Yéndon tawafandan kitarékítaré yéné yétkwénafé: Kétán Mat Yátoghofnar Ngánján. Fém mat yau em némayoe fémfem yáwefnotati, sénonjo yéndon so ewaufrotan féfeyot yánemén.

²⁴ “Ngánján emo yafrotam mband marat a méinyotio rokar yéné kénjún. Ménamén yémo elimnde méinyotio rokar njafaran a mbandan, fá yau yémor ár ngángé raméghmén wáwefnogh méngon.

²⁵ A fá yau náronje yéné rokarot árém árké ewafrotat yáyot, ménamén fá fáyo méinyotio árfene ghérsé ramégh ár yém a méinyotio rokar kés.

²⁶ Rényéghan Ngánjánam yafrotam ámbiro ár, Yá también Ngánjánam ewafrotam méinyotio ár mérén efe sénonjo emorang méinyotio mband maratan. A yémon wéi mwighe yéfaronam ánde fénatayero ár mérén so emor a nderé teke fá so emor.

²⁷ Ngánján ménde yém árém sái yéronjat. Ménamén fá yau nayu yém téfeta, féyo yémofem mété táf yéronjat fá a tinjongi.

²⁸ “Ménamén yáne waftayan yénd ghérsé yénmor a nimndam a naketam.” Ndenanít féfenjo ár efe mat em férénafene fifi, fá norayat ndenanít, “Yénd yéném yáne ambumtértér.”

²⁹ “Ménamén yénd Ngánjánene ambumtértér kés yéném, yénd yau so nemnam ndené árém so ewafrotat Ngánján kétamé gol o silfé o wím yéfenjo matyame.

³⁰ Tándái ár njam yau mat tamorwén némé Ngánján ménde témorwén yéfefaf wafroghét, Ngánjánam yau kértayan tákmangai ménamén yéfene matyam yau, wénde sénonjo Ngánjánam emndete méinyotio ár méinyotio yuwomé yaufita awengoghét.

³¹ Efogh té yaferyéng njam mband so moghan tékmangé. Yémo té yékafai ár emo so moghan ténékmangé mbarkánde. Ngánjánam té yuyafoi yéné ár, efe Ngánjánam té yékafai ménát sái emota mband marat, yémo so moghan tékmangé mband marat ménamén Ngánjánam yanoi kéta.”

³² Njam fá náyarayénd ároene kér anoghmén si, ámb árém turtawét, wénde ámb korayawét, “Yénd ménde yéném fém sái kor koraya téfefaf yéné si téfén.”

³³ Yéné áumengégh soramé Folém efrangoi.

³⁴ Ámb ár namndayénd Folene waitogh ár a efalo yiyátóyénd. Yéfene kénjún tafnyangérwén Dionisus, efe témorwén Areyofagus mérénmén, ndenáyo amaf yétkwén Damaris, a ámb ár kés.

18

Folém mer si táitotau Korint kénjún

¹ Yéné soramé, Folém yéfrangoi Aten tesen a néngwanói Korint tesenot.

² Kété yémon yéfángoi Ju ár yétkwén Akwila Fontusmén. Fá yénmormén kétándmé Italia yánjo amafafé yétkwén Frisila, ménamén Rom tuk warsagh ár Kaisar Klaudiasém emndai “Fém Ju ár, fémofem so téfrangongi Rom.” Fol néngafilai Akwila a Frisila fandaghét,

³ a ménamén Fol témorwén farai méngo ramégh ár ndené fá kés tamorwén, Fol námnyoyéng a kásáfotawét yémafé.

⁴ Méinyotio Safatan Folfem taruindawét Ju árfene áumengégh méngon, ménát sái tikéf áfrat táyátongayénd Ju ár a Téndó ár.

⁵ Njam Sailes a Timoti nufareyayénd kétándmé Makedoniata, yéna Folém yéta Ju ár matot tarametau ndené Yesu siyém Keriso.

⁶ Wénde Ju árém tékarotawét Fol a yaufi si témdetawét. Féyo yénémamén yémon ngwérméng yétnendai yánjo sáláméta a tamndangé fá, “Njam Ngánjánam tékratán tákmangé, so yém féfenjo téfnan, yau so yém tane téfén.

Yénd nawafenan féfefaf yénd yau kérté so wém. Yénandmé yénd so kuwanon sénonjo Téndo árfefaf.”

⁷ Féyo Folém yéngéfrangoi Ju árfene áumengégh méngo a néngaflai kaka méngot, Taitus Jéstusene méngot efe témorwén Ngánján wáwefnogh ár.

⁸ Krisfus, Ju árfene áumengégh méngo limánégh ár, a yánjo ménam Yuré efalo yiyátóyénd a tárfár Korintmén ár efe káyáretawét, efalo yiyátóyénd a nuwan ewalitotam.

⁹ Ámb sémbáran Yuré norayai Folefaf ghékéf waingégh kénjún, “Yau férfér ném, sian miya néngém, yau métar ném a nékmbó.

¹⁰ Ménamén yénd fémafé yénre, a emo yau so nékmbote a némasérbote fém, ménamén tane tárfár ár em yéné tesenan.”

¹¹ Yéné téfnan Fol yémorangérmén Korintén ámbiro yunjéf ámb yunjéf rér yéramai fá tawatametau Ngánjánene si.

¹² Njam Galio témorwén gafana Akaya ndimbal yumén, ámb Ju ár nafghayénd Fole kékmboghét a yénmasroyénd moghét.

¹³ Yémofem yémndayénd, “Yéné árom elimnde ár Ngánján wáwefnoghét yéné ende téfene nák eráfne.”

¹⁴ Fol siotro témorwén, Galio norayai Ju árfefaf, “Fém Ju ár njam nawatar-nati yéné kértamén tayot mer nérete, fém so eyáretan sian.

¹⁵ Wénde yéna ewafnyang ámogh ménamén orayaghmén a yétkwénmén a féfenjo nákmén, táfrendangi yéné yam fémofemyo. Yénd yau so yéna wém féfene moghan yéné yammén.”

¹⁶ Féyo yémon engéutóryéng moghta.

¹⁷ Féyo méinyotioyam yerayénd Sostenes Ju árfene áumengégh méngo limánégh ároefaf ngi yafngoí mogh méngo safén. Wénde Galiom yau kemnau yénémamén.

Frisila, Akwila a Afolos

¹⁸ Fol yémorangérmén Korintén tárfár efogh. Féyo yémon engéfrangoi fútaréf kété, a nuwanoyénd yémáfé Frisila a yánjar Akwila. Fá néngwanoyénd kétéan Senséri. Kété Fol séf natértam ménamén yane unyéghofnar simén Ngánjánefaf. Fá ndimbal bouté néngwanoyénd Siria yuwot.

¹⁹ Fá nékmboyénd Efesos tesenan, Folém efrangeyai Frisila a Akwila. Fá yambia néngwanoi Ju árfene áumengégh méngot a tarundawét Ju árfé.

²⁰ Njam yémofem yaunendayénd ámb efogh ámnjoghét yémáfé, yémon yékenai.

²¹ Wénde njam Folém engéfrangoi, yémon unyéghofnar si emndai, “Yénd so kénangon Ngánjánene méndeyan.” Féyo yémon yéfrangoi Efesos a mé tanmorwén Kaisariat.

²² Njam fá nufaryéng Kaisaria yuwot, fá néngwanoi Jerusalemét a áuwégh si ewaramai Yesuene mérnat, a néngangoi kétéan Antiok yuwot.

²³ Ámb efogh ámnjogh soramé, Antiokta kétéamé Fol néngwanoi yéné yuwomé karendau Galasia yu a Frigia yu, muyé tawarametau méinyotio waitogh árét.

²⁴ Jumén ár yétkwén Afolos Aleksandria yumén yénmormén Efesos. Fá témorwén Buk si matyamáfé.

²⁵ Fá yatametaménd Yurane ende, korayau tikéf fésafé a tawatametau Yesuenemén merkéraýe, wénde fá mat témorwén Jonene nu walitoghménro.

²⁶ Yémon si yafngoi férférofnaye Ju árfene áumengégh méngo kénjún. Njam Frisila a Akwilafem yiyáreyayénd fá, yémofem yumyeyayénd kétán yéfenjo méngot a tawaferwét Afolose mbarkánde Ngánjánene end.

²⁷ Njam Afolos ménde témorwén Akaya ndimbal yuwot álighét, fútarém yawéngsotaménd fá a yéfarotaménd férén waitogh árfefaf Akaya ndimbal yuwon yá umyoghét. Yáne ufarghan, fá náyatoi ndimbal wáutárégh yéfeyot emofem efalo yiyátóyénd ménaye Ngánjánene ngárame.

²⁸ Fá kéwitawét marataye Ju árfé, yémon yéta safét tawakmetau Buk sita ndené Yesu témorwén Keriso.

19

Fol korayau kété Efesosén Yesuenemén

¹ Njam Afolos témorwén Korint tesenan, Fol tiotau mband tunamé kétán Efesos tesen néngufaryéng. Kété yémon ewinjoi ámb waitogh ár

² a yémon emotai, “Fémofem Ngánján Mbérbér té yanayénd njam fémofem efalo yiyátóyénd Yesu?”

Yémofem yawangoyénd, “Yau, yénd yau náyaráyém ndené yéna yém Ngánján Mbérbér.”

³ Féyo Folém emotai, “Endene walitogh fémofem yanayénd?”

Yémofem yawangoyénd, “Jonene nu walitogh.”

⁴ Folém norayai, “Jonene nu walitogh yémormén yaufita awengoghét. Joném tamndetau ár efalo yátoghét Yesu efe so yéném yá soramé.”

⁵ Yéné si áyárgan, Folém ewalitotam Yuré Yesuene yétkwénan.

⁶ Njam Folém ngángé efayoi yéfefaf, Ngánján Mbérbér táf yénmormén yéfefaf, a ámb sie korayawét a táitotawét Ngánjánene si.

⁷ Kété mété tamorwén 12 ár.

⁸ Fol nénglawai Ju árfene áumengégh méngot a férférofnar korayau kété nambio ghérare. Yémo taruindau yémafé a yéta taméindau ménát sái efalo tiyátongayénd Ngánján limánéghmén.

⁹ Wénde ámb ár namndayénd tikéf táikér; fá kakenawét efalo yátoghét a marataye yaufi si korayawét Ngánjánene endmén. Féyo yéné yammén Folém efrangoi fá. Yémon engwasroi waitogh árfé téngwaruindawét si méinyotio efghon yétkwén Taranusoene watamegh méngon.

¹⁰ Fá yérsam sómbio yunjéf sian, féyo méinyotio Ju ár a Téndo ár Esia kénjún efe tamorwén náyaráyénd Yurane si.

¹¹ Ngánjánam yéramai Fole wafté sélngwélafe ásafoghét.

¹² Áré muku o sáláme Folém árké tiyánjangai tafayotawét enjne téfnárefaf, táf mer káyátotawét a yaufi mbérbér kitérbmotawét.

¹³ Ámb Ju ár nuwanoyénd yéta yaufi mbérbér tawifnawét Yuré Yesuene yétkwénan fá efe yaufi mbérbéram tawasémbotau. Ámb áré m norayai, “Yesuene yétkwénan, endenemén Folém yaitote, yéndo némndetan, 'Kéntor.'”

¹⁴ Jumén limánégh ghéngén wárogh ár Skefane sefen ambumam yéné ásafogh tafrotawét.

¹⁵ Ámb efghon yaufi mbérbéram ewawangoi yéfe, “Yénd mat wém Yesu a yénd mat wém Folenemén, wénde fém efe em?”

¹⁶ Féyo yéné yaufi mbérbérafé ár néngatnam yéfefaf a ewifnai méinyotio tásmetau. Fá méngota néngengngoyénd firo kérsawét férkafé.

¹⁷ Kété Efesosén njam Ju ár a Téndó áré m náyárayénd yénémamén, fá férér tamorwén, yémofem tuwetawét Yuré Yesuene yétkwén.

¹⁸ Tárfár efe efalo yátogh ár náyátóyénd afrogh nufngoyénd yéfenjo yaufi wafroghmén.

¹⁹ Ámb ár efe kotametawét ghar yémofem tanérsawét yéfenjo ghar buk a tawarotawét maratan. Njam yémofem taftawét árfene bukmén fai kétán narsam tárfár milion kinat.

²⁰ Féyo táf Yurane si marat káyátotau a kamndetau waftafé.

²¹ Méinyotio yéné yam njam kufrotau soramé, Folém mwigghé yaitotam yafoghét Makedonia a Akaya a Jerusalemét. Fol norayai, “Yénandmé yénd so kuwanon kétán Rom.”

²² Féyo yémon ewáfáreméng yáne sómbio wáutárégh ár, Timoti a Erastus, kétán Makedoniat, wénde fá mé témorangérwén Esian.

Kérté Efesos kénjún

²³ Yéné efgthon Efesos yuwon kérté yéfunayénd Ngánjánene Endmén.

²⁴ Kété témorwén ár yétkwén Demetrios, emo tawafrotau silfé wáwefnogh méngo Artemis mewangoe. Fá efe kásáfotawét yémofem tawin jotawét tárfár mani.

²⁵ Demetriosém eumendai yánjo ásáfogh ár a tamndangé, “Fútaréf, káyárángi, fém mat em yéndfem tawin jotam tárfár mani yéné ásáfoghmén.

²⁶ Fémofem té yinjongi a yámngongi ndernáye Folém áfrat yényátote a ámb watameghe tárfár ár elimnde Efesos tesenan a méinyotio Esia yuwomé. Yémon noraye ndené ár wafroghmén ngánján yau em ngánján.

²⁷ Yéné yam siyém áuwéghofnar yém ménamén téfene mani winjogh end so kefongé. Ndenéyameyo ndimbal amaf ngánján Atemisene wáwefnogh méngo so kamndangé fifiofnar, endeyot táwefnotat Esia a mband maratan. Áré m yau so nemnat ndené amaf ngánján Atemis siyém ngánján.”

²⁸ Njam fá náyárayénd yéné si, fá nékw tamorwén a ke kutnawét ndené siafé, “Ndimbal ngánján amaf siyém Atemis Efesosén.”

²⁹ Ndimbal tesen nufnyai a ke kutnawét ménamén ámbiro mwigghayan tamorwén. Áré m ewanetangeyayénd Gayus a Aristakus, Folene arengégh fútaréf kétamé Makedonia yuta, a áré m tawafarewét kétán áumengégh sifayat.

³⁰ Fol ménde témorwén álighét áumengégh sifayat, wénde waitogh áré m yau yéngéumyoyénd kétán álighét.

³¹ Ámb gafanane ásáfogh ár efe tamorwén Folene fútar, si wékeye yénmawatembayénd yau álighét kétán áumengégh sifayat.

³² Ár mérén kéwérsotawét ménamén fénatayero ke kutnawét. Tárfár ár yau mat tamorwén némamén fá kété tamorwén.

³³ Ju áré m yéngwáfáretayénd Aleksenda yéfefaf siot. Yémon árét ngángaye ewaunyai métar ekmboghét. Fá ménde témorwén ménát sái tamndangai fá ndené Ju ár yau kérté yéfunayénd.

³⁴ Wénde njam yémofem yáyámngoyénd nde fá témorwén Ju ár, fá kutnawét sómbio efoghféneféne ndené keyafé, “Ndimbal yém Atemis Efesosmén!”

³⁵ Tesenmén gafanane ásáfogh árom ekmboi a norayai, “Efesosmén ár, fém mat em ndené Efesos tesen siyém wanjengégh ár ndimbal amaf ngánján Artamisene wáwefnogh méngo a yéné amafoene sáf mbanmban árké néneworyéng njafarta.

³⁶ Efe yau so korayangé fá yau nénui njafarta. Fém métar. Némé yau yafrotati namname.

³⁷ Fémofem yéné ár tánémnjati yéna, yémofem yau yau fi si korayat téfene ngánjánefaf a yau némndafi oroe tarsat téfene ngánjánene wáwefnogh méngota.

³⁸ Féyo njam Demetrios a yáne ásáfogh árfé kérté ewam, mogh siyém saurégghkaf yém a yéna em mogh ár. Féyotaro fá so norayat yéné yammén.

³⁹ Njam kérté mé em, so tanwanangi kétán moghfaf.

⁴⁰ A féyo mat ayéném yéné, ndené njam sénko ár káyárange némé yéndfem tafrotam sénonjo, yémofem mété yénémndetat ndimbal kérté funaghmén. Yéndfem yéné tafrotam fifiofnar, féyo némé yénd so norayam njam yénd yénmotat yénémamén."

⁴¹ Féyo yéné si soramé, yémon ár ewáfárnayéng.

20

Fol tiyotau Makedonia a Grik yuwomé

¹ Njam tesenan sarake nefoi, Fol néngwanoi kétán waitogh árfefaf, a tawawéngsotau yéfe. Féyo fá emndayéng "Yao" a táf néwanoi Makedonia yuwot.

² Fá ngrendau yéné yuwomé, ngorayau tárfár wawéngsogh si árfefaf soramé Fol néngufaryéng Grik yuwot,

³ kété fá yémorangémén nambio ghérare. Féyo mwighe yaitotam Siria yuwot angoghét ndimbal bouté, wénde fá náyarai ndené ámb Ju árém yá ngiot mwighe táitotawét. Féyo yémon mwighe yaitotam tunamé angoghét Makedoniamé.

⁴ Sofata Firusene ambum kétándmamén Bereya yumén, Aristakus a Sekundus kétándmamén Tesalonika yumén, Gaius kétándmamén Derbe yumén, Timoti ndenýameyo, Tukikus a Trofimus kétándmamén Esia marat yumén yémáfé Folfé tayotau.

⁵ Yéné ár engmormén frondeyo ténmanjetawét yénd Troas tesenan.

⁶ Wénde yénd ndimbal bouté ténngmorwén kétámé Filifi tesenta Minaghofnar flawé téménd soramé. Ámb 5 efogh soramé yénd nufnyayém kété Troas tesenan, ánde yénd yémorangémén sefen efogh.

Yutikus kérta nanoi Troas tesenan

⁷ Sande efghon yénd yénngmormén mérne ménát féscaf flawé nénet. Folém korayau árfefaf a sian mé téngmorwén kétánotio sémbár néndkéf, ménamén ámb efghon álighét karametawét.

⁸ Yéné méngo kénjún kété kánetawét tárfár kwayaghé ánde yénd káumendawém.

⁹ Kété ámb totér ár yétkwén Yutikus témorangérwén mbormbor sésafneyan, njamandio Fol mé korayau teke, Yutikus kémégham térametau. Kerkeran, fá kémégh nakmai nambio kitaré satayan kétándmé nénuyai mbandot. Yémofem yékafayéng kéréwén.

¹⁰ Fol néngewoyéng yuwot, néngáwefnoi ngángé efayoi yáfaf. Féyo Folém tamndangé, "Yau mámé mwighe em, fá mé ghérsé yém!"

¹¹ Féyo Fol wéikor néngarmboi tukét, a ténetau féscaf flawé. Fol mé korayau kétánotio akw yéfawéryéng soramé yémo efrangoi.

12 Áré m totér ár yéngwanayénd méngot a yéfeyot ndimbal áuwéghafé témorwén ménamén kérta nanoi.

Folfé nafángoyénd Efesos sénko árfé

13 Fol té norayai ndené yémo so ténfángongai kété Asosén, ménamén fá tiyotau álighe. Féyo fronde yénd nénguwanoyém Boutfai a ngérsawém kétán Asos tesenot. Kété yénd ménde ténmormén sái téfángongayém fá a téngwanangayém bout.

14 Njam yémon yénfángoyéng Asosén, yéndfem fá yéngwaflayém a néngwanoyém Mitilan tesenot.

15 Ámb efgthon yéndfem yéfrangoyém yéné a néngwanoyém ndimbal bout kétán Kios tesenot. Yéné efogh soramé wéi néngurtoyém Samos tesenot, sómbio efogh soramé néngufaryém Miletus tesenot.

16 Fol yau ménde témorwén ménát sái témorangérwén Esia marat yuwon, féyo mwithé yéfaronam yau so kékmbongai Efesosén. Ménamén fá ménde témorwén wékeye ufarghét Jerusalemét wafarogh téménd yétkwén Fentikost

17 Kétáandmé Miletus tesenta, Fólém si yatembai kétán Efesos yumén Yesuene mérén sénko áré álighét yémafé siot.

18 Njam sénko ár nufaryénd, Fol norayai yéfefaf, “Fém mat em ndernáye yénd kásáfortan féfé kénjún kétándmayo frondefifi efgthon yénd njam nufaryén Esia marat yuwon.

19 Yénd kásáfortan ndimbal yuwan mwithaye a yengamafé. Yénd tékratan kawamarotan ménamén Ju áré m ngiot kwérametawét.

20 Fém mat em ndené yénd yau férfér kwém si waitoghét árkéméné féfé wáutárghafé tém wénde tawatametawén fém marataye méinyotio méngomé. 21 Yéndon táitotawén si yéfé Ju ár a Grikmén áré m ménát fá so nawengotat yaufita Ngánjánefaf a efalo so yiyátotat téfene Yuré Yesu.

22 “Sénonjo Ngánján Mbérbéroene sian, yénd so kuwanon Jerusalemét, mat yau wém némé yam so nufrote kété tafaf.

23 Wénde yénd yénaro mat wém méinyotio tesenan Ngánján Mbérbéram waufroute ndené Jerusalemén áré m so kwényawangi yénd kwékwéf méngon a yénd so tékratan kwékmanji.

24 Wénde tane fifie ghérsé siyém fifiofnar yém, wénde yéné fifiyafé tafaf yém: ndené yéndo so tifon wérse Yuré Yesum árké waramai, mer si waitogh ásfoghét Ngánjánene ngárámmén

25 “Yénd mat wém féféfafmé té karendan Ngánján limánéghmén si táitotan. Wénde sénonjo yénd mat wém ndené fémofer yau so wéikor kwinjongi.

26 Yénémamén sénonjo yénd sotafé si norayan. Njam fém ámb kér ném Yesu efalo yátoghofnar, fémofer yau so kwéfayongi yénd yénémamén.

27 Yénd yau férfér kwém méinyotio Ngánjánene ménde waitoghét féféfaf.

28 Fém kor nawarawenati fémyo a méinyotio Yesuene mérén árké Ngánján Mbérbéram té ewaferyéng ár wanjengét. Ngánjánene Yesuene mérén wanjengégh ár aem, yémon yánjo férke té yénmanai.

29 Yénd ndené mat wém, yénd njam kuwanon munjan ághé so kufarngi féféne kénjúnjo a yau so ewarawenat wénde so esmetat krot.

30 Yénémamén féfenjo mérén kénjúmén ár so kénokayongi a elimndat efalo yátogh ár ménát so ewaitotat yéféne unyégh watamegh.

³¹ Aya kor fém nawarawenati! Té nawafarotati ndené nambio yunjéf yéndon tawawéngsotawén ekmboghofnar fém ámbiroámbiroe yengamafé méinyotio efogh a sémbár.

³² “Yénémamén sénonjo yéndon ewatetan fém kétán Ngánjánéfaf a kétán ngáram sifaf, árké siam fém so ewanote a efrende méinyotio efe té efaloi yandio.

³³ Yéndon yau féfene sáláme o mani mwithage takwnan tayot.

³⁴ Fém méinyo mat em ndené yénd tanjo ngángaye kásáfotawén tanjo sálámet a maniot a ndenýameyo tane fútarat.

³⁵ Yéné ende yéndo té tawauyafotan ndernáye fém so emor. Fém so násáfotati táikrataye ménát yauyau ár so ewátánati, so nawafarotam Yuré Yesuene si fá árké korayau: ‘Ramégh ároene áuwégham yáinde yáne áuwégh emo rokar tanangé.”

³⁶ Njam Folém si ewifoi, fá méinyotio budme neitaménd Ngánjánafé orayéghét.

³⁷ Féyo táf yémofem yengamafé yambnayénd a Fol tésetawét.

³⁸ Fá áuwéghofnar tamorwén ménamén Fol árké norayai ndené ámb káye tane sáf yau so kor yéfandati. Féyo yémofem engémnjoyénd ndimbal boutfaf.

21

Fol nuwanoi Jerusalemét

¹ Yéndfem yao si engwaramayém yéfeyot, yéné soramé yénd boutan nénguflayém a tényotau kétán Kos férot. Ámb efghon yénd nénguflayém kétán Rodas férot a kétándmé kétán Fatara yuwot.

² Yéndfem ndimbal bout yinjoyém kéfémetau kétán Fonisia yuwot, wéi nénguflayém téngmorwén.

³ Soramé Saifrus yu yéngwinjoyém, yéngwaindayém náikáita kétán Siria yuwot. Yénd nurtoyém Taire yuwon, kété árem turtotawét rokar ndimbal boutta.

⁴ Yesuene waitogh ár ewinjoyém kété, yémafé yénmorangérmén sefen efogh. Ngánján Mbérbér waftayan yémofem yémndayénd Fol yau álighét kétán Jerusalemét.

⁵ Efogh njam nawerai frangoghét, yéndfem yéfrangoyém a néngwanoyém boutfaf mérne méinyotio waitogh ár a yéfene amaf a ambumtértér tesenta. Kété arakaf téndon yénd budme niayém Ngánjánafé korayawém.

⁶ Yao si soramé norayayénd yéfendio, yénd nénguflayém ndimbal boutan, a fá néngangoyénd méngot.

⁷ Yéné soramé yéndfem áligh yéngwasamngoyém kétándmé Taireta a néngamghayém Tolemas tesen. Kété yénd áuwéghafé nawinjoyém fútarafé kété yénmorangérmén ámbiro efogh.

⁸ Ámb efghon yénd néngufaryém Kaisaria tesen a yénmorangérmén Filifene méngon. Yéné Filíf siyém si waitogh ár a ámb sefenmén efe yékafayénd ménát kwiré amafat wátáréghét.

⁹ Yáne awerghofnar mérés tamorwén fo emofem Ngánjánene si táitotawét.

¹⁰ Yénd kété yénmorangérmén tárfar efogh, Ngánjánene mat yátogh ár yétkwén Agabus yénmormén kétándmé Judiata.

¹¹ Téfefaf nénaflai, yémon tékafangé Folene beles. Féyo yémo yánjo ngángé a káfak eumbai yéné sáfé, “Ngánján Mbérbér norayai, ‘Yéné ende

Jerusalemén Ju árém so yumbetat yéné beles yuré a so téramangi Téndo árfene ngángat.”

12 Yénd njam náyarayém yéné si, yénd a ámb ár norayayém Fol, “Fém yau so niota Jerusalemét.”

13 Féyo Folém yénmawangoi, “Némamén fém ye nendati tane tikéf karéfkaréf yafrotati? Yénd wém afrengéghkaf umbghét a kéroť Jerusalemén Yuré Yesuene yétkwénót.”

14 Yéńdfem ndernáye ende yau so áfrat kényátongém, féyo yénd nékmboyém a norayayém, “Yurane méndero so nufrote.”

15 Yéné soramé, yénd nafrendamém a néngwanoyém Jerusalemét.

16 Ámb waitogh ár kétamamén Kaisaria yénngmaitoyénd a yénngémnjoyénd kétán Nasonene méngot ánde yénd so téńmorangérwén kété. Fá téńmorwén Saifrusmén ár a ámb fronde waitogh ár.

Fol nufaryéńg Jerusalemét

17 Njam yénd néńgufaryém Jerusalemét, efalo yátogh árém yénmumyoyénd yénd áuwéghafé.

18 Ámb efghon Fol a ámb ár néńgaflayém kétán Jemsefaf, méinyotio sénko ár kété tamorwén.

19 Folém áuwégh si ewaramai a tawaufrotau méinyotio yam némé Ngánjánam tafrotau Téndo árfefaf yáne áśáfoghan.

20 Yémofem njam káyáretawét yéné si, yémofem Ngánján tuwetawét. Féyo yémofem korayangi Folefaf, “Fútar, téfanda nderé tárfár 1,000 Ju árém efalo yiyátoyénd, yémofem méinyotio sote mé táítotawét nák.

21 Yéné Ju ár té náyarangi fémon némé taitote Ju árfefaf efe tamorangérwén Téndo árfefafmé. Fá ndené kemnawét fémo kar tamndetau, 'Fém yau táf náyáretati Mosesene nákfaf ndenayu. Fémořem yau táf ghéńgan enfetati féfene ambumtértér. Fém yau so emor ndené ende Ju ár kés emor.'

22 Némé yéńdfem so yafrotam? Fá so káyárange ndené fém té kéném.

23 Féyo tafrota némé yéńdfem néńndetam. Yéna em yéńdfé fo Ju efalo yátogh ár emofem unyéghofnar si norayayénd Ngánjánéfaf.

24 Tangémnjongi yéné ár wáwefnogh méńgot, so ngufnyangi yéńenjo wányányégh téńéńdfaf a so fai nufrotat ghéńgén raméghmén. Yéné soramé yémofem so yéńenjo sénko séf ewérnat. Féyo méinyotio ár mat so em kété siyém efalo si yau yényau afrogh sian fenemén, wéńde fém fémyo néńor ndernáye nák noraye.

25 Ndenaye téńdo efalo yátogh árfenemén, yéńdfem téfárotam yéfe téfene mwighé ndené yémofem yau táf enetat mewang njamke, a férék, a férék eréghofnar wérár, ndenéyameyo téńdo wal.”

26 Ámb efghon Foléf engmormén ámb árfé a yémofem yafrotaménd yéné téńéńdmén yam ndernáye téńmorwén wányányéghmén. Yéné soramé, fá néńgwanoi wáwefnogh méńgo sifayat a tamndetau ghéńgén wárogh ár, “Kétán árké efghot so em sái kénamndangi njúńnjúnofnar yam so keřongé, yéńdfem so enéřsam ghéńgén yénat.”

Fol yerayénd

27 Njam sefen efogh awaingétro tamorwén, ámb Ju ár kétándmé enmormén Esia marat yuta Fol yinjoyénd wáwefnogh méńgo sifayan. Fá nékwafé naindaménd ár mérén eumendayénd a Fol yerayénd.

²⁸ A fá korayawét ndené, “Israil ár, ténmáutánangi! Yéné ár fiyém emo ewatamete méinyotio ár méinyotio yuwomé téfene ár ewasérbote a téfene nák a yéné wáwefnogh méngo. Yémon enwasroi Grikmén ár wáwefnogh méngot a taghnawét yéné njúnnjúnofnar sifayé.”

²⁹ Méné téfnan fá norayayénd ndené ende ménamén yémofem té ewin-jeyayénd Téndó ár Trofimus Efesosmén Folfé tesenan a fá nemnayénd ndené Folém ténémnje wáwefnogh méngot.

³⁰ Méinyotio tesen ár néngenngoyénd wéla end kafemé. Kété Fol yer-ayénd, yémofem téngroghawét kétáandmé wáwefnogh méngota. Tekofnaye wáwefnogh méngo sésafne emnayénd.

³¹ Yémofem ngiot yafngoyénd Fol njam Rom fiyaré ndimbal sénko árom náyárai ndené méinyotio Jerusalem tesen sarakeyan témorwén.

³² Yémon táf fété ámb fiyaré sénko ár a fiyaré ewerai a néngenngoyénd kétán ár mérnafefaf. Njam ngi téfnáram yinjoyénd fiyaré ndimbal sénko ár a yáne fiyaré, fá nékmboyénd Fole ngita.

³³ Fiyaré ndimbal sénko ár nénaflai a yerai Fol a ewáfáretai umbghét ménaye sómbio seine. Féyo fá namotai, “Efe fá yém a némé yémo tafrote?”

³⁴ Ámb yéné mérék kénjún kutnawét, yémo tafrotau yéné yam a ámb fénatayam tafrote. Wénde ménamén fá ménjtaye kutnawét minde ke, fiyaré ndimbal sénko árem efalo si yau yékafai. Féyo yémo emndai, “Téngémnjongi yéné ár kétán fiyarafene sifayat!”

³⁵ Njam Fol raté kaka namndai, ár mérék minde nékwafé nafghetaménd. Yénémamén fiyaram yuyoyénd ménát yambayénd.

³⁶ Ár mérék efe kuwaitotawét ménjtaye mé kutnawét, “Téngésmangi! Téngésmangi!”

Fol korayau ár mérnafefaf

³⁷ Njam Fol ménjághétro témorwén kétán fiyarafene sifayat, yémo témotangé fiyaré ndimbal sénko ár, “Féyotaro yénd so korayangén ámb si fefaf?”

Fiyarafene ndimbal sénko árom yémotai Fol, “O, fém mat ném Grik si?”

³⁸ Fém yéné ném Ijifmén ár emo yérnyai awifarégh nambétio elimai 4,000 fiyaré kétán fanfne sifayat?”

³⁹ Folém yawangoi, “Yau, yénd yau! yénd swém Ju ár, kété náráftamén Tarsus tesenan, árké yém mer marataye matkaf tesen Silisia kénjún. Féyotaro yénd so kwumyo yéné árfefaf siot.”

⁴⁰ Fiyaré ndimbal sénko árom yumyoi siyot, Fol nokayoi ratayan a ekmboi ár. Fá njam métar náyatoyénd, fá korayangé yéfefaf Ibru sie.

22

¹ “Fútaréf a afaf, kénáyárange tane awamarogh sifaf.”

² Njam yémofem yiyárayénd Fol korayau Ibru sie, fá métar namndayénd. Féyo Folém korayangé,

³ “Yénd swém Ju ár, náráftamén Tarsus tesenan Silisia yuwon, wénde nan-otamén Jerusalemén. Wémormén watametaménd afafene náke a Gamaliel siyém tane watamegh ár. Yénd mende kwémorwén saí tiyáretawén Ngánján merkéraye ndené méinyotio fémofem sewafrotati sénorjo.

⁴ Yéndon tásmetawén ár kérotio efe kuwaitotawét yéné Endén, taweretawén ár a amaf a tangwitawén kwéfwéfwé méngot.

⁵ Ghéngén wároggh sénko téfnár a méinyotio Ju sénko árfene áumengégh téfnáram so nafrotat yéné simén efalo yém. Yémofem kwaramangayénd férén Ju árfefaf Damaskos kénjún. Féyo yénd kwéngmorwén kétán yéné ár tánémnjawén ndené fété kwéfkwéf méngo ásfogh ár kétán Jerusalemét kértayan kémgghét.

⁶ “Ámb efogh sotan, njam kaka yéngyátóyén Damaskos, séngwéle nja-farmén ndimbal kwayaghayam wélálái yénd.

⁷ Yénd nuyáyén mbandot a náyaráyén kém a norayai tafaf ndené, 'Sol! Sol! Fémo némamén yénd wésmete?'

⁸ “Yénd namotayén, 'Fém efe ném, Yuré?'

“Yémon ta wawangoi, 'Yénd wém Yesu Najaretmén. Fémo wésmete.'

⁹ Tane mérnám yinjoyénd kwayaghé, wénde yémofem yau yáyámngoyénd yáne kém efe korayau tafaf.

¹⁰ “Yéndon yémotayén, 'Némé so yéndon yafrotan, Yuré?'

“Yuram kwémndetau, 'Kokai, kuwano kétán Damaskosét. Kété árém so kémaufrongé méinyotio fene ásfogh némé so yém.'

¹¹ Tane mérnám kwémnjawét Damaskos kénjút, ménamén ndimbal kwayaghayam ghékéfkwéf wiyátoi.

¹² “Ár yétkwén Ananias yénmormén ta fandaghét. Fá témorwén Ngánján wáwefnogh ár a ndimbal kéraýe tutémndawét Ju árém efe méinyotio kété tamorangéwén.

¹³ Fá nokayoi ta kaka korayangé, 'Fútar Sol, kéreta!' Táf fété néretayén yinjoyén Ananias.

¹⁴ “Féyo Ananias norayai, 'Téfene ákifene Ngánjánam némafer fém ménát yáne mwigghé mat fém so ném a ménát so tinjo mbarkánd ár a náyáreta si yáne mbírbírta.

¹⁵ Fém so ném yáne fandagh ár méinyotio árfefaf némé té téfandau a káyáretau.

¹⁶ Sénonjo némat fém nawanjete? Kokai, so némálitotat a Ngánján so tawalindangé fene yaufi táf njam Ngánjánafé oraighan ném Kerisoene yétkwénan.'

¹⁷ “Yéné soramé yénd néngangoyén Jerusalemét a Ngánjánafé koraiwém wáwefnogh méngon. Yéndon yinjoyén ghékéfkwéf waingégh yam

¹⁸ a Yuram kwémndetau, 'Wékeye kuwano Jerusalem téfrango ménamén yémofem yau so tumyongi fene afrogh si tanemén.'

¹⁹ “Yéndon yawangoyén, 'Yuré, yéné ár mat em tanemén ndené yénd kwio-tau tárfár Ju árfene áumengégh méngomé. Yéndon taweretawén kwéfkwéf méngot élaughét a tásmetawén ár emofem efalo kényátotawét fém.

²⁰ Njam árém yésmetaménd Stifen ménamén fá korayau árfefaf fenemén, yénd kété kwakayongéwén a ámbiro tikéfan ténmorwén yémafé. Yéndo tawanjetawén yéfene sáláme emofem tésmetawét kérot Stifen.'

²¹ “Féyo Yuré norayai tafaf, 'Kuwano, yéndon so némáfáretan fém nayu yuwot kétán Téndo árfefaf.'"

Fol naufaryéng yénd swém Rommén ár

²² Ár mérnám kor merkéraýe káyáretawét Folefaf kéténotio njam fá norayai téndo árfenemén. Yémofem kém euyoyénd nékwan a kutnawét, “Yéné ár titérbongi yéné yuta! Fá yau féyotaro yém mé gghérsé sái yém!"

²³ Fá ke kutnawét a tafnendawét yéfenjo sáláme a ngwérméng tétnendawét tukét.

²⁴ Fiyaré ndimbal sénko árem yánjo ár ewáfáretai Fole wasroghét kétán fiyarafene sifayat. Yémon emndai yánjo ár Fole ngiot. Yéné ende fá ménde témorwén yáne árem so tinjongayénd némamén ár mérén kutnawét Folefáf.

²⁵ Njam fiyaram ngiot yafngoyénd, yémon yémndai fiyaré sénko ár, “Yufi yém Rommén ár ngiot endene yaufi yau yinjongi!”

²⁶ Njam fiyaré sénko ár náyarai yéné si, fá naflai kétán fiyaré ndimbal sénko ároefaf a yémndai, “Yau yafrota yéné yam yéné árofefaf. Yéné ár siyém Rommén ár.”

²⁷ Fiyaré ndimbal sénko ár néngaflai Folefáf a yémotai, “Kwaufro ta, fém fété ném Rommén ár?”

Folém yawangoi, “A, yénd fété wém.”

²⁸ Féyo fiyaré ndimbal sénko ár norayai, “Yéndo ndimbal mani té ekman so kamndangé Rommén ár.”

Folém yawangoi, “Wénde yénd náráftamén Rommén árot.”

²⁹ Fiyaré efe ngiot a ámoghétro femormén Folefáf, táf fété yau yafro-taménd. Fiyaré ndimbal sénko ár férferam yifoi, ménamén yémon emndai yánjo ár Fole umbghét, wénde Fol témorwén Rommén ár.

Fol yakai Ju sénko árfene áumengégh sáfrére

³⁰ Ámb efghon, fiyaré ndimbal sénko árom téronjau téfén némamén Fol tékarotawét Ju árem. Féyo ámb efghon fiyaré ndimbal sénko árom Folene sein yaferyéng. Fá wéi emndai limánégh ghéngén wároggh ár a méinyotio Ju sénko ár áumengéghét. Yémon yéngémnjoi Fol a Ju sénko árfene sáfrére nokayoi.

23

¹ Fol néngretai mbarkánde kétán Ju sénko árfene áumengéghfaf a norayai, “Tane fútaréf, yéndon tafrotan tanjo ásáfogh Ngánjáne sénonjo méinyotio mer mwighaye.”

² Féyo Ananias limánégh ghéngén wároggh árom ewáfáretai ár efe kaka tawakayongérwén Folefáf mbírbíran ngiot.

³ Féyo Fol norayai yáfaf, “Ngánjánam so kéntarmangé, fém farun nérete mer wénde kénjún yau! Fém yéné nénámnjoi ta moghét Mosesene nákafe, wénde fémon yéráfne nák yénaye yénd swésmetati.”

⁴ Efe tawakayongérwén Fole kaka norayayénd, “Fémon yasalite Ngánjánene limánégh ghéngén wároggh ár!”

⁵ Folém ewawangoi, “Fútaréf, yénd yau mat kwémorwén ndené fá siyém limánégh ghéngén wároggh ár. Ménamén si ndené yékai, ‘Yaufi si yau norayati féfenjo limánégh ároefaf.’”

⁶ Fol mat náyátoi ndené ámb ár tamorwén Saduki ár a ámb Farasi ár, fá néngutnayéng ár mérnafeaf, “Tane fútaréf, yénd swém Farasi ár, Farasi árfene ámbum. Yénd wakayong ufoghamé ménamén tane méghmégh kértá anoghmén.”

⁷ Njam fá norayai yéné si, Farasi ár a Saduki ár nafaloyénd a éwigh yérnyayénd.

⁸ Ménamén Saduki ár korayawét ndené kér ár yau so nanotat ghérsat, yémofem efalo yau tiyátotawét ndené njafar si résagh ár a mbérbér kété em. Wénde Farasi árem efalo tiyátotawét méinyotio yéné yam.

⁹ Yénémamén kété témorwén ndimbal sarake, ámb nákwatamegh ár efe tamorwén Farasi ár tawakayongérwén éwigh nufngoyénd, yémofem norayayénd, “Yéndfem yau yinjongém yéné ároene yaufi, némé mbérmber o njafar si résagh ár korayat yáfaf?”

¹⁰ Yéné éwigh minde tukén namndai, yénémamén fiyarafene ndimbal sénko ár férferam yifoi ménamén Fol mété téttérnawét áré. Yémon ewáfáretai fiyaré yéngwanayénd Fol yéfenemén wékeye kétán fiyarafene sifayat.

¹¹ Yéné sémbáran Yuré nokayoi kaka Folefaf a yémndai, “Férfer yau nám! Ndené fété kés noraye tanemén Jerusalem kénjún, ndeneyameyo tanemén so wéi nafrote kété Romén.”

Yémofem mwighe téfaronawét Fole ngiot

¹² Ámb akwan ámb Ju ár náumendayénd a unyéghofnar si norayayénd, “Njamke a nu yau so enetam kétánotio Fol kor yésmetam krotio.”

¹³ Kété tamorwén tárfáryo 40 Ju ár tambén emofem mwighe téfaronawét mérne.

¹⁴ Fá néngaflayénd limánéggh ghéngén wároggh árfefaf a norayayénd, “Yéndfem unyéghofnar si norayam ndené yau so mé enetam kétánotio Fol kor yésmetam krotio.

¹⁵ Fém a áumengéggh ár tangém kétán fiyaré ndimbal sénko ároefaf a taunyangi ndené ménde yéném kor ronjaghét matot Folenemén. Tamnendangi fá a ténmasrongi fene sáfrére moghét. Yénd yéna so nawanjetam end néndkéfan Fole ngiot.”

¹⁶ Wénde njam Fole yánjafam náyárai ndernáye Ju ár mwighe kémnawét yá ngiot, fá táf néngaflai fiyarafene sifayat a Fole yaufroi.

¹⁷ Féyo Folém yémotai ámb fiyaré sénko ár a témndangé, “Téngwasro yéné totér ár kétán fiyaré ndimbal sénko ároefaf, ménamén yáfaf ámb si em yá waufroghét.”

¹⁸ Féyo yémo yéngémnjoi fiyaré ndimbal sénko ároefaf.

Fiyaré sénko árom témotangé, “Fol, kwéfkwéf méngo árom wémnde. Fá ténmasro yéné totér abum fefaf, ménamén yáfaf ámb si em fe sái kémaufrongé.”

¹⁹ Fiyaré ndimbal sénko árom yéngwasroi totér ár téndot ménát ár yau so káyarangayénd a témotangé, “Fene ménde némé yém kwaufro?”

²⁰ Yémon korayangé, “Ámb Ju áré mwighe téfaronat ménát fém sái kénmotangi Fole wasroghét Ju sénko árfene áumengéggh sifayat kaitau. Fá ménde em kor sái tawinjongi mbarkánd si yánemén, wénde fá so nuindat.

²¹ Yau yafrota némat fá namotangi wafroghét, ménamén tárfáryo 40 ártá nawanjetat Fole ngiot. Yémofem unyéghofnar si norayayénd yau njamke a nu nénet kétánotio Fol yésmetat. Sénonjo fá nawanjetat fene uwangogh siotro.”

²² Fiyaré ndimbal sénko árom yémndai totér ár, “Yau taufro ende ndené fémo té waufro yéné ta.” Féyo yémo yéngwatembai totér ár.

Fiyaré sénko árom yáfáretam Fol kétán Kaisariat

²³ Yémon emotangeyayai yánjo sómbio fiyaré sénko ár a emndeyai, “Takafend 200 fiyaré, 70 os wérse ár a 200 námb táikér ár so kuwanongi Kaisariat 9 aklok sénonjo sémbár.

²⁴ Ámb os taramend Fole ménát fá merro so néngérse gafana Feliksefai.”

²⁵ Yémo yéné férén yéfarotam ndené,

²⁶ Klaudius Lisias,

Kétán fene utmanégh yétkwén Gafana Feliks,

Áuwégh yém.

²⁷ Yéné ár yerayénd Ju áréa a yémofem ngiot térametawét, wénde yénd tanjo fiyaré mérfafé wénmormén wanjarghét, ménamén yénd mat namndayén ndené fá témorwén Rommén ár.

²⁸ Yénd ménde kwémorwén matot némamén yémofem tánangotawét, yénémamén yéndon yéngwasroyén yéfene sénko árfene áumengégh sífayat.

²⁹ Yéndon yinjon yéné wátaranégh siyém moghan so yém yéfene nákan, wénde kété ámb téfén yau témorwén yáfaf árkémamén krot so yém o kwéfkwé méngon tényawangi.

³⁰ Njam yénd mat wiyátóyénd yéfene wátaranéghmén krot yéné ároenemén, yéndon táf fété yéngwáfaretayén fefaf.

³¹ Fiyaram yéfenjo sí ewaitoyénd. Yémofem yéngwasroyénd Fol sémbáran a yéngémnjoyénd Antifatris yuwot.

³² Ámb efghon ámb fiyaré nénangotaménd Jerusalemét fiyarafene sífayat, wénde os wérse ár mé tangmorwén Folfé.

³³ Njam fá nufaryénd Kaisariat, yémofem yaramayénd férén Gafana Felikse, a yafnamoyénd Fol yáfaf.

³⁴ Gafanam férén yaftam a yémotai árké yumén fá témorwén. Njam fá mat náyátói ndené Silisiamén témorwén,

³⁵ yémon yémndai, “Yénd so náyáretan fene kérté njam fene wátaranégh ár kufarngi.” Féyo yémon ewáfáretai fiyaré Fole wanjengét warsagh ár Erodene méngon.

24

Folene ufogh Feliksene sáfrére

¹ Faif efogh soramé limánégh ghéngén wároggh ár Ananias néwanoi Kaisariat yémáfé ámb sénko árfé a néndkéf ár Tétulus, yémofem yénérsaménd yéfenjo áwátaranégh Folenemén gafanafaf.

² Njam Fol yanmoyénd kénjút, Tétulusém yáne áwátaranégh yéramai Feliksefáf. Fá norayai, “Fémo té yénmaramai tombé yu krufráte, a fene mwighe té yénérsam mer téfene yuwot.

³ Utmanéghafé Feliks, méinyotio yéné yammén yéndfem kánjo némarametam mindefifi yénémamén feyot.

⁴ Wénde yénd yau ménde wém yongnayafé sái kényátongén fém, yéndo némamnendan fémo so kwumyo sénonjo siot.

⁵ “Yéndfem té yinjongém yéné ár ndené kérté wafroggh ár yém, kérté té tawafrote Ju árfefaf méinyotio yuwon. Fá siyém yéné mérénmén sénko ár yémndetat Najaretmén ár,

⁶ wéi téfé yafngoi wasémbogh wáwefnogh méngo, féyo yéndfem yerayém fá.

⁷ Wénde fiyaré ndimbal sénko ár Lisias yénmormén a yéngwasroi fá téfé tambén minde waftafé.

⁸ Fémon so tinjo efalo sí téfene wátaranéghmén ménaye fémonyó sái yafénmeta fá.”

⁹ Ámb Ju ár nufnyayénd wátaranégh kénjút, fá norayayénd ndené méinyotio yam Tétulusém árké noyarai efalo yém.

Fol nawamarote fáyo

¹⁰ Njam Gafanam yéméindai fá siot, Folém yawangoi, “Yénd mat wém yéné yunjéf tárfár fém té kéném mwighe farorégh ár yéné ndimbal yuwot, féyo yéndon áuwéghafé tanjo awamarogh yafrotan fene sáfrére.

¹¹ Fémon so wékeye tayamngo ndené 12 efogh soramé yénd nufaryén Jerusalemét wáwefnoghét.

¹² Tane wátaranégh árém yau winjoyénd yénd éwighan ámb árofé wáwefnogh méngon, yau taméindan awifaréghét ár mérén Ju árfene áumengégh méngomé o árkamé ámb yau ndimbal tesenan.

¹³ Fá féyotarofnar em yátoghét safén fefaf yéné yammén árkémamén yénd watarnat.

¹⁴ “Wénde ámb si kafe némé fá norayat siyém efalo, árké yém ndené yéndon yáwefnotan tane ákifene Ngánjáne ndené fété End waitogh ár. Fá norayat yémofem wáwefnogh yafrotat efalo Ju árfene ende, wénde fá norayat yéndo wáwefnogh yafrotan fénaté efalo yátoghe. Wénde yéndon efalo eyátotan méinyotio némé ekai nákan a némé efarotaménd Ngánjánene mat yátogh árém.

¹⁵ Tafaf yém ndené méghméghyo Ngánján kénjún yéné árfefaf kés em, kété so anogh yém mbarkánd árfefaf a yaufi árfefaf.

¹⁶ Yénémamén yénd so nufotan túmén ménát tane emarégh kwayaghé so yém Ngánjánrére a árfefaf.

¹⁷ “Tárfár yunjéf yukér soramé, yénd wénmormén Jerusalemét engérsamén tane árfene mani yauiyau áréta ghéngén ramghét.

¹⁸ Tane wátaranégh árém winjoyénd yénd wáwefnogh méngon njamandio yénd kwémorwén wányányégh wifogh tárfáran. Kété yau ár mérén tamorwén yéndfé, yau ámb usérmbogh.

¹⁹ Wénde kété ámb Ju ár tamorwén kétamamén Esia yumén. Táf yéfene njam ewam áwátaranégh tafaf, fá fiya tanmorwén yéna fene sáfrére a tanérsawét wátaranégh.

²⁰ Tamotangi yéné ár yéna, yémofem so tawaufrongi ndené mámáfi yau yinjoyénd njam yémofem wéngwanayénd moghfaf Ju sénko árfene áumengégh kénjút.

²¹ Ámbiro yaman yénd nutnayén njam yénd kwakayongérwén yéfene sáfan: “Yénd ufoghan wém féfene sáfan sénonjo ménamén tane efalo yátogh yém árfene anoghmén kérta!”

²² Feliks mer mat náyatoi Yesuene Endmén, féyo njam náyarái yéné sioene fifi, yékmbói mogh a yémndai, “Njam fiyaré ndimbal sénko ár Lisias kénaflangé, yéndon so mwighe yéfaronan fene awátaranéghmén.”

²³ Yémon yáfaretam fiyaré sénko ár Fole wanjengét wénde yaramai ámb enagh a yumyoi yáne fútaram so tawarametawét yáne méndefé rokar.

²⁴ Tárfár efogh soramé Felikséf enérmén yánjo amaf Drusila, efe témorwén Jumén amaf. Yémo yáfaretam yánjo ásáfogh ár Fole wasroghét. Fá ménde tamorwén sái káyaretawét Folefaf árfene ndimbal mwighamén Keriso Yesuene kénjún.

²⁵ Fol korayawéng mbarkánd ghérsamén, fémyo awaraweréghmén a mogh efoghtaumén árkéméné yéném, Feliks férfér témorwén a norayai, “Féyo tém sénonjoyot. Fém téu kuwano. Efogh njam wam yéndon so kéngmotangén ménát sái nénént tafaf wéikor.”

²⁶ Yéné eghonyo fá témorwén emarghan ndené Folém so mani taraman-gai, féyo fá túmén yémafé kafángowét a koraiwét yémafé.

²⁷ Sómbio yunjéf soramé, Forsius Festus nosoi Gafana Feliksene sifayan. Wénde ménamén Feliks ménde témorwén Ju árfene ménde sái tawawafrotau, yémo yéfrangoi Fol kwéfwé méngon.

25

Festus káyáretau Folene áwátaranéghmén

¹ Festus namndaí gafana, nambio efogh soramé fá nuwanói Kaisariata kétán Jerusalem.

² Jerusalem kénjún, limánégh ghéngén wárogħ ár a Ju árfene sénko ár nufaryénd yáne sáfrére a yéramayénd wátaranégh si Folenemén.

³ Yémofem yamnendayénd Festus yéfene méndeyot Fole wasarghét Jerusalemét, ménamén fá kárendawét yá ngiot endén.

⁴ Festusém ewawangoi, “Fol siyém té yangongi kwéfwé méngo ár yém Kaisarian, a yéndio so wéngém tekofnaye.

⁵ So ámb féfene limánégh árfé yéngém yéndfé, a njam yéné árom némndafi mámáfi yafrota, yémofem so wátaranéghan tékmangi fá.”

⁶ 8 o 10 efogh ámnjogh soramé yémafé, Festus néwanói Kaisariat. A ámb efghon yémón yamnoi mogħ a emndaí Fol sái ténémnjongayénd yáfaf.

⁷ Njam Fol nélawai kénjút, Ju ár efe enmormén kétándmé Jerusalemta yarendayénd fá. Yémofem enérsaménd yáfaf tárfár kwérnarafé wátaranégh si, wénde fá féyotarofnar emormén yátoghét yéfene wátaranéghan.

⁸ Féyo Fol fáyo nawamarotai, “Yéndon yau ámb mámáfi tafrotan kétán Ju árfene nákfaf o wáwefnogh méngofaf o Rom tuk warsagh ár Kaisarefaf.”

⁹ Festus ménde témorwén Ju ár sái áuwéghét taméindau, Folefaf norayai, “Fém ménde té nám álighét Jerusalemét a sái némakai tane sáfrére yéné wátaranéghan?”

¹⁰ Folém yawangoi, “Yénd sénonjo wakai Rom tuk warsagh ár Kaisarene mogħ sáfrére, árké yém mbarkánd sifayé tayot mogħét. Fém fémyo mer mat em ndené yéndo ámb yau mámáfi tafrotan Ju árfefaf.

¹¹ Wénde yéndon njam té tafrotan mámáfi, féyo mogħan yénd so wésmetat kérotio, yénd yau nawatnan kérot. Wénde njam fá nuindat mogħan féyo emo yau so kwengongé yénd kétán yéné árfefaf ménát sái wésmetat kérotio. Yénd mé nawatarnan Rom tuk warsagh ár Kaisar sái náyáreta tane mogħ!”

¹² Festus yánjo árfé korayawét, yéné soramé fá norayai Folefaf, “Fém té norayai, ‘Kaisarém so náyárete tane mogħ.’ Yénémaménnde, fém so kuwano Rom tuk warsagh ár Kaisarefaf!”

Festusém yaufroi warsagh ár Agrifai Folenemén

¹³ Nambio efogh soramé warsagh ár Agrifa a Bernisa nufareyayénd Kaisariat. Fá enérmén ménát sái tumyeyayénd Festus.

¹⁴ Njam fá emorarmén tárfár efogh kété, Festusfem taruinwét Agrifafé Ju árfene wátaranéghmén Folefaf. Fá norayai, “Ár yéna yém kwéfwé méngo ár efe Feliksém yéngéfrango.

¹⁵ Njam yénd wéngmormén Jerusalemét, limánégh ghéngén wárogħ ár a Ju árfene sénko áréem enérsaménd wátaranégh a wémotayénd ménát Fol sái kértayan tékmangayén.

¹⁶ “Yéndon ewawangoyén, ‘Fém ndené norayati yéné árom té tafrote mámáfi yam. Fá fronde so kokayongé féfene sáfrére efe nawatarnat yáfaf.

Féyo yémon so tawawangongé féfe, féyo yéndo so táf moghan tákman efe yém mbarkánd. Yéné fiyém téfene Rom nák.'

¹⁷ Njam yáne wánangogh ár yénmormén yénan, yéndon yau yalayén yéné kérté. Wénde yénd náumendayém moghét ámb efghon a emndayén yéné ár yénmasroyénd kénjút.

¹⁸ Yáne wánangogh ár nokayoyénd a norayayénd. Yénd kemnan ndené fá so norayat ndené Folém té ámb minde mámfí yam tafrote. Wénde fá yau yéné si norayayénd.

¹⁹ Wéndende, fá yémáfé kéwitawét Folfé ménamén némé Ju árém tawatametawét Ngánjánenemén. Fá kéwitawét yánemén efe kér té yémormén Yesu. Wénde Fol ndené korayau fá ghérsé mé yém.

²⁰ Yénd yau mat wém ndernáye so tawafénmetawén yéné áwátaranégh. Féyo yéndon yémotayén fá, 'Fém té ménde ném ménát álighét Jerusalemét a némakai kété ufoghan yéné wátaranéghan.'

²¹ Wénde Folém wawangoi ta, 'Yau, yénd ménde wém Kaisarém sái náyáreta tane si.' Yénayan yénd norayayén tane fiyarafaf, 'Ménát Fol sái tumbetau yéna kéténotio yéndon téngwatemban Kaisarefaf.'

²² Féyo Agrifa norayai Festusefaf, "Yéndon so yiyáretan fá némé si njam noraya."

Yémon yawangoi, "Káye fémo so yiyárete."

Fol noraye Agrifafaf

²³ Ámb efghon Agrifa a Bernisam numaneménd mer sáláme. Fá nélaweyayénd Gafaman méngot yémáfé fiyaré sénko árfé a utmanégh ár tesenmén. Festusém emndai yánjo ár, "Ténmasrongi Fol yénan."

²⁴ Festus norayai, "Warsagh ár Agrifa a méinyotio efe yéna em yéndfé, fémofem téfandangi yéné ár! Méinyotio Ju árém wamnendangi yénd Jerusalemén a yéna Kaisarian, kutnawét ndené fá yau so nakete.

²⁵ Wénde yéndon yau yinjoyén yáne yaufi wafrogghyam árkémamén fá krot yékmétat. Wénde ménamén fá wéikor norayai fá ménde témorwén Kaisar sái káyáretau yáne áwátaranégh. Féyo yéndon mwighé yafrotamén yá watembghét kétéan Rom.

²⁶ "Yénd yau mat wém némé yéndon so yéfarotan Rom tuk warsagh árfefaf yánemén. Yénémaménnde yéndon té ténémnjan fá méinyotio féfefaf. Warsagh ár Agrifafaf, yéndon námamnendan fém kor merkéraye náyáreta némé Fol noraye. Féyo yénd so táf norayam yéné kértamén mérne. Soramé yéndon so mbarkánde férén yéfarotan kétéan Kaisarefaf.

²⁷ Yénd norayan yéné ménamén njam yéndfem tatembangém kwékwé méngo ár kétéan Rom tuk warsagh ároefaf téfnofnar yuwon, féyo yéné yau so mer yém."

26

¹ Féyo Agrifa norayai Folefaf, "Koraya sénonjo."

Féyo Folém ngángé euyoi a norayai awamarogh si,

² "Warsagh ár Agrifa, yénd áuwéghafé wém fé sáfrére sénonjo táf yéndon norayan awamarogh si méinyotio Ju árfene wánangogghmén,

³ ménamén fém mer mat ném ndernáye Ju ár emor a yéfene fénatayam. Féyo fém náyáreta tafaf métare!

⁴ “Méinyotio Ju ár mat em tanemén kétándmayo yénd tosé. Fá mat em némé sáfot ghérsafé yénd kwémorangérwén tanjo yuwon a ndenáyo Jerusalemén.

⁵ Fá mat té tamorwén tanemén tekefifi. Fá so nafrotat ndené yénd kwémorwén Farasi ár. Yéndo mbarkánde ewaitotan Ngánjánene nák ndenanit méinyotio Farasi árék kés ewafrotat.

⁶ Tane méghmégh siyém ménáyan némé Ngánjánam té nénorayai téfene ákiafefaf, yéné téfnan yénd ufoghan wém sénorjo.

⁷ Ngánjánam unyéghofnar si norayam ndimbal yammén kétán téfene 12 Israil ár mérénfaf. Yéndfem méinyotio yánjetam ménát so tanangém némé Ngánjánam unyéghofnar si néngorayai téfefaf. Yéné téfnan yéndfem Ju árék túmén yáwefnotam Ngánjáne sémbár a efogh. Ndené yéné Ju ár sem yéna, yéndo efalo yiyátotan Ngánjánene unyéghofnar si. Wénde yéné yém tétén ndené fá nawatarnat tafaf.

⁸ Ngánjánam so taméindangé kér ár sái kanongi ghérsat weíkor. Fémojem so efalo wiyátotati yénd njam norayan yéné si.

⁹ “Yénd yéndio ménde kwémorwén sái kásáfotawén tékarotawén Yesu Naretmén.

¹⁰ Yéné fíyém yéndon némé tafrotawén Jerusalemén. Limánégh ghéngén wároggh árfene si muyayan, yéndon efalo yátogh ár tárfár takmetawén kwéfkwéfé méngot. Njam téfene limánégh árék korayangayénd, ‘Yéné efalo yátogh ár táf kér em,’ Yéndon yéfene mwighe ámbiro tiyátongayén.

¹¹ Tárfár mbinotma yénd kwiyotau Ju árfene áumengégh méngomé ménát yéfé tékrátan kémghét. Yéndon tawáfáretawén fá yaufi siot Ngánjánefaf. Yéndon tawakeindawén nékw kwémorwén yéfefaf a tawifnawén dábi árfene tesenamé.

¹² “Ámb efghon yénd álighan kwémorwén Damaskosét limánégh ghéngén wároggh árfene si muyafé a wáfáretayénd.

¹³ Warsagh ár Agrifa, séite karéfta, njam yénd kwéngmorwén endmé, yéndo yinjoyén kwayaghé njafarta, yau ndené efogh kwayaghé, wénde yéné yáindai, a warendai yénd a yéndfé áligh ár.

¹⁴ Yénd méinyotio nuyáyém mbandot, a yénd náyárayén kém korayau Ibrusie, ‘Sol, Sol, némamén fémo yénd wesmete? Fémo njam kafkaf tautar wím minan, fémon ndémke so yéfande.’

¹⁵ “Féyo yéndon yémotayén, ‘Efe fém ném, Yuré?’

“Yuram wawangoi, ‘Yénd wém Yesu, efe fémon yésmete.

¹⁶ Kano a kokai fenjo kafkafe. Yénd té nufarén fefaf fém némuyafon tane ásáfoghét a fandagh ár. Fémon so ewaufrote tanemén némé fémon téfande a so mé yéngfande.

¹⁷ Yéndon so kémanjarén kétamé Ju ár a Téndó ár. Yéndon némáfáretan téndo árfefaf

¹⁸ ménát yéfene ghékéfé sauréghét a so ewangote kwéfkwéfta kwayaghat, kétamé Sáiféroene waftata kétán Ngánjánefaf. Féyo yémofem so tanangi yaufiyam wighét yaufita a sifayé tawaramangi Ngánjánene árfefaf emofem yénd efalo yiyátotat.’

¹⁹ “Féyo warsagh ár Agrifa, yénd áyárégh kwémorwén ghékéfé waingégh yaman njafarmén.

²⁰ Fronde ewaufrotan kétán efe tamorwén Damaskosén, ndenáyo yéfefaf Jerusalemét a méinyotio Judiat a méinyotio Téndó árfefaf. Yéndon táitotawén

ménát fá so nawengotat yaufita Ngánjánefaf a so yufarotat yéfenjo awengogh yam wafroghe

²¹ Yéné téfnan ámb Ju árém wérayénd wáwefnogh méngo sifayan a kwérametawét ngiot.

²² Wénde Ngánjánam kwáutáne ta méinyotio efogh kétánotio sénonjo. Féyo yénd wakai yéna a nafrotan efalo si yétkwénofnar ár a yétkwénafé árfefaf. Yéndo yéné norayan némé Ngánjánene mat yátogh ár a Moses korayau so nufrotat:

²³ Kerisom so tékrát yáyárete, a fronde so yém anoghét kétamé kérta, so yénérsé si kwayaghé yánjo árfefaf a Téndó árfefaf."

²⁴ Njam Folém mé korayau, Festusém nutnai, "Fol, fém onon ném! Fenjo ndimbal otamegham néméinde ononot!"

²⁵ Folém yawangoi, "Minde utmanéghafé Festus. Yénd yau onon wém. Yénd némé norayan siyém efalo a fifiyafé.

²⁶ Warsagh ár mat yéné yammén yém. Yénd so norayan férérofnaye fefaf. Yénd mat wém ndené warsagh ár mat yém némé yénd norayan, ménamén yéné yam yau nufrotam átnoghe kwéndkwéndan.

²⁷ Warsagh ár Agrifa, fémon efalo té eyátote Ngánjánene mat yátogh ár? Yénd mat fémo fété."

²⁸ Féyo Agrifa norayai Folefaf, "Fém ndené nemne yéné tekofnare fémon so kwiyáto wékeye yénd ndené fété efalo yátogh ár?"

²⁹ Folém yawangoi, "Ténjfi o tombé kéréye, tane orayégh Ngánjánefaf feyot a méinyotio emofem wiyáretat yénd sénonjo so kénamndangi efalo yátogh ár ndené yénd swém, wénde yénd yau ménde wém fém sái kamndangi kwékwéf méngo ár ndené yénd."

³⁰ Warsagh ár, gafana, Bernis a méinyotio efe tamorangérwén yémafé fá nokayoyénd.

³¹ Soramé yémofem yéfrangoyénd a fá nufngoyénd si yéfé kénjúnro, "Yéné árom némé yau tafrote némndafi árkémamén krot so tékmangi o kwékwéf méngot tényawangí."

³² Agrifa norayai Festusefaf, "Njam yéné ár yau té norayai Kaisarefaf ménát sái káyáretau yane si, féyo yéndfem so téngwurtongém."

27

Fol tiyotau ndimbal bouté kétán Rom

¹ Njam mwighe nufaryéng nde yénd so kuwanongayém ndimbal bouté kétán Italia, yémofem eramayénd Fol a ámb kwékwéf méngo ár yáfaf Rom fiyaré sénko ár Juliés. Fá tafnyangérwén tukén warsagh ároene fiyaré ménnan.

² Yénd nuwanoyém ndimbal boutfap árkéméné yénmormén kétamé Adramitum. Yéné bout témorwén kafrendau. Yéné so kuwanongai yénamé tesenamé arakaf téndomé Esia ndimbal yuwon. Yénd nuflayém yéné boutan. Ár yétkwén Aristakus efe témorwén Tesalonika tesenmén Makedonia yuwon nuwanoyém yémafé.

³ Ámb kwéfon nufaryém Sidonét. Juliésém mere Fol yumyoi fandaghét yá fútarfefaf ménát yémofem so taramangayénd yáne méndefé rokar.

⁴ Njam yéndfem yéfrangoyém Sidon tesen, ménamén ndimbal mbormboram wangogh yénmafngoi, féyo yénd kérsawém Saifrés fér téndomé árkamé mbormbor yau téfnjawéng muyafé.

⁵ Yéné soramé néférmayém marat arakaffaf kaka kétán arakaf téndot Silisia a Família yuwon, nénufaryém kétán Mirat tesen Lisia yuwon.

⁶ Mira tesenan, fiyaré sénko árom yinjoí Aleksandria árfene ndimbal bout árké kafrendawét álighét Italiat, féyo yémo yénmaflai boutan.

⁷ Yénd áfráe kérsawém tárfár efogh, a táikér mé téfandawém ufarghét Sénidus yuwot. Yau mbormboram ténmumyotau yénd álighét yéné sifayamé, féyo yénd téndomé nuwanoyém kétán náikái tambén Krit fér, yéngwaindayém Salmone ghém.

⁸ Yénd áfráe kérsawém arakaf téndomé a nufaryém yéné sifayé yétkwén Wanjarégh Sur, yau nayu témorwén kétándmé Lasia tesenot.

⁹ Yénandmé yéndfem té tárfár efogh tanérsam, féyo yéné so yém mámáfi njam mé nérsam boute ménamén Ju árfene ndimbal awafarmanégh efogh soramé arakaf namndai minde mbormborafé. Féyo Folém emndai ár boutan,

¹⁰ "Fútaréf, káyáragi tafaf yénd njam kuwanongém sénonjo téfene ndimbal bout rokarafé so kértayan yém, a tárfár ghérsé so etarnam."

¹¹ Wénde fiyaré sénko ár yau náyárai Folefaf némé fá norayai, wénde ewaityai ndimbal bout wawerégh ár a ndimbal bout yurane si.

¹² Ménamén sur yau mer témorwén yunjfan yéfé kémghét, tárfár ár mende tamorwén awaingéghét kétán sur yétkwén Finiks yunjéf ámnjoghét kété. Finiks sur témorwén sauréghkaf kétán arakafot sómbio ende a muyafé mbormbor yau kor ténéfnjau kété.

Ndimbal Mbormbor

¹³ Njam métar náikái mbormbor waufégh yénmafngoi, yémofem yinjoyénd mer témorwén álighét. Féyo táf yurtoyénd werégh téfén ndimbal boutoene a nuwanoyénd Krit arakaf téndomé.

¹⁴ Wénde ndimbal mbormbor yétkwén Yambérmawér Mbormboram eutfoi fá a yénmaufetai kétamé féta.

¹⁵ Mbormbor témaufetau minde muyafé ndimbal boutfaf. Féyotarofnar tamorwén wawerégh téfnáram sái taweretawét ndimbal bout mbarkánde kétán mbormborfaf. Féyo yumyoyénd ndimbal bout mbormboram yéngwanai.

¹⁶ Yénd yénamé yéngmormén Kauda fér néndkéfamé. Bout wawerégh téfnáram wénmauyoyénd Boutoene ndingi nutambén ménát wanjarghét.

¹⁷ Féyo yémofem yarmboyénd ndingi ndimbal bout tukét. Yéné soramé yémofem wumbégh yafngoyénd ángéghe ndimbal bout ménát taikrot. Ménamén fá férér tamorwén nde mété táf kásmetawét wíman Siritisen, yémofem yeworyénd boutoene wérégh tot téfén yumyoyénd ndimbal bout yéngwanayéng mbormboram.

¹⁸ Ndimbal mbormbor mindefifi taufetau, féyo ámb efghon ámb rokar taranégh ewafngoyénd ndimbal boutta.

¹⁹ Nambiomén efghon yémofem taranégh ewafngoyénd ámb bout ásafoghmén rokar.

²⁰ Tárfár efghon yéndfem yau tafandawém efogh a kénd. Ndimbal mbormbor mé ténmaufetau muyafé a yénd féyo yénmormén a téfene kamnang nefoyénd awanjarghét.

21 Yéné téfnan yéndfem yau njamke tánetawém ndené teke. Fol nokayoi emndai ár: “Fém fai káyáretawét tafaf njam tamorwén kété Krit féran, fémofem yau yéné wasérmbogh so tinjongayénd a té kawaghnat.

22 Wénde sénonjo yéndon ewamnendan fém, yau férfér em ménamén emo ámb yau ghérsé so yétarne, mé ndimbal boutro so nawasérmbote.

23 Yénd wém Ngánjánene, a yéndon yáwefnotan yáyot. Sémbáran yémon ténmáfárete njafar si résagh ár

24 ta waufroí, 'Fol, yau férfér ném! Fém so némakai ufoghan Rom tuk warsagh ároene rére. Ménamén fenemén Ngánjánam so tawanjarngé efe méinyotio em ndimbal boutan.'

25 Féyo férfér yau em! Yénd mat wém ndené Ngánjánam so yafrote mbarkánd némé fá norayai.

26 Wéndende, ndimbal bout so nirone ámb féran.”

Ndimbal bout niroyéng

27 14 sémbáran yénd ténmimndau mbormboram yénamé Mediterian arakafamé. Wénde sémbár néndkéf ndimbal bout ásafogh ár mat náyatoyénd yénd kaka náyatoyém mbandfaf.

28 Yémofem yufotaménd nuoene kénjkam ndené 40 mité. Yéné soramé wéi yufotaménd a yinyoyénd 30 mité kénjkam témorwén.

29 Ndimbal bout ásafogh ár férfér tamorwén ménamén mété táf kásmetawét wíman. Féyo yémofem ewitaménd 4 werégh tot téfén ndimbal boutoene kwémb tambén a fá Ngánjánafé orayégh nufngoyénd efogh kwayaghat.

30 Bout ásafogh ár ménde tamorwén sái téfrangongayénd ndimbal bout. Féyo yémofem yeworyénd ndingi arakafot. Fá yéta kwankwane álighét nufngoyénd. Fá norayayénd, “Yénd yéngém kétán ndimbal bout sénkofaf ménát ndimbal boutoene werégh tot téfén so taweworngém arakafot.” Wénde kuindawét.

31 Wénde Folém emndai fiyaré sénko ár a fiyaré, “Ndimbal bout ásafogh ár yau njam emor ndimbal boutan, féfene kamnang ámb yau yém ménát awanjarghét.”

32 Féyo fiyaram yénfayénd ángégh árké teretawét ndingi a nuyai arakafot.

33 Fauréghétro témorwén Folém ewamnendai njamke nénet, a emndai, “14 efogh fém té tam mámé mwighe a ámb njamke yau tánetati.

34 Yéndon ewamnendan fém, féyo, njamke tánetangi, ghérsé sái mé em. Yéné yafrotati a fém so mer em.”

35 Si soramé, Folém yanayéng ámb féscaf flawé karéf a kánjo si yaramayéng Ngánjáne. Féyo méinyotio árfene sáfrére, yémo yétfoi féscaf flawé a ténetau.

36 Fá méinyotio náuwétaménd a ámb njamke enetaménd.

37 Kété tamorwén méinyotio 276 ár ndimbal boutan.

38 Njam yémofem enetaménd a eremngoi, yémofem tawitawét flawé baik kétán arakafot ndimbal bout ofat.

39 Ámb akwan, yémofem yau yáyámngoyénd mband, wénde yémofem yinjoyénd trewar ménáyafé miri mbandafé. Féyo yémofem mwighe yinjoyénd ménát wérset miriamé.

40 Yémofem enfayénd werégh téfén ángégh féyo engéfrangoyénd arakafan. Táfandio yémofem eferyénd ángégh árkéménayam teretawét ndimbal bout waknyéghmén. Yénamayo yémofem yakayoyénd sáimai ndimbal bout sénko tambén a mbormboram ndimbal bout résagh yafngoi kétán mirifaf.

⁴¹ Wénde ndimbal bout miri mbandot náyátoi. Féyo ndimbal bout sénko nékmbai kété yau kimndau, a ndimbal sófam yésmái ndimbal bout kwémbta méinyotio yiroryéng.

⁴² Fiyaré ménéfmar tamorwén efe yau so kakmetawét tunat a kéngongayénd, féyo yémofem mwighé téfrendawét kwékwéfé méngo árfe ngiot.

⁴³ Wéndende, fiyaré sénko ár ménde témorwén Fole wanjarghét a yémo yau taumyotau yéné yam wafroghét. Wéndende, “Méinyotio ár efe mat em akmégh, katnangi arakafot, a kakmetangi tunat.

⁴⁴ Ámb áré m táf ewaitotat. Nawéretat wén karfan o ndimbal bout karékaréfan.” Féyo fá nufaryénd merro kétán tunat.

28

Fol témorwén Malta féran

¹ Njam yénd merro nufaryém, yéndfem yáamngoyém fér yétkwén Malta.

² Fér ár efe tákmangérwén yémofem yénmumyoyénd mere a fútar náyátóyém. Yémofem fés yétayaménd a yénmumyoyénd yénd méinyotio ménamén nu kafamndau a kurfémén.

³ Folém ámb fés sut enwanai a efayoi fését. Fés waftayam yéméindai kamban étorghét a yararyéng yáne ngángé.

⁴ Njam fér áré m yinjoyénd kamban térnangérwén yáne ngángayan, fá korayangi yéfe kénjúnro, “Yéné ár mété yém ár ngi téfnár! Fá yau kolitote arakafan, wénde ngánjánam yau yumyo ghérsat.”

⁵ Wénde Folém yéfnendai kamban fését yéneghoi a ámb némé kérté yau yanai.

⁶ Ár kemnawét yáfaf ndené mbwe kar so tarenau o sune kér témorwén. Wénde teke awanjengégh soramé yau némndafí nufrotam yáfaf, yéfefaf mwighé nufaryénd a norayayénd, “Fá siyém ngánján.”

⁷ Gafana témorwén Fablis yéné féran, yáne ámb mband kété témorwén. Fablis témorwén ngárám ár téfefaf a yénmumyoi yánjo méngot nambio efogh ámnjoghét.

⁸ Yárefé enjne tékmangérwén yameyan fifi waftamén a oghanemén. Fol nénglawai kénjút Ngánjánafé orayéghét a ngángé yéfayoi yáfaf a mer yiyátoi.

⁹ Njam yéné yam nufrotam, yéné féta enjne téfnár tanmorwén a mer táyátotau.

¹⁰ Yémofem ténmutémndawét yénd tárfár ende, a yénd njam álighétro ténmorwén, yémofem ténmarametawét téfene ménéfde rokar.

Fol nufaryéng Rom

¹¹ Nambio ghérare soramé mbormboram yiroyéng ndimbal bout. Ndimbal bout yéméghangérmén Maltan mbormbormén yunjfan. Yéné témorwén Aleksandriamén ndimbal bout a kété tárwén sómbio wafroghmén ngánján ndimbal bout sénkoyan. Yénd néngufaryém ndimbal bout.

¹² Yénd ngérsawém arakafamé nungufaryém Sirakus tesen a yénmorangérmén kété nambio efogh.

¹³ Kétámdé yénd nufaryém Régium tesen. Ámb efghon náikái mbormbor waufégh yafngoi, sómbio efogh soramé yénd nufaryém Fotioli tesen.

¹⁴ Kété yéndfem ewinjoyém Yesuene waitogh ár, emofem yénmumyoyénd yémáfé ámnjoghét 7 efghot. A féyo yénd néngwanoyém Rom.

15 Ámb Yesuene waitogh ár Rommén náyárayénd téfenemén a enmormén téfe wanféghét Afius téararégh sifayat a méngotu yétkwén Nambio wan téfnár méngot. Njam Folém ewinjoí fá, yémon kánjo yaramai Ngánjáne a frengégh yanai.

16 Yénd njam nufaryém Rom, Fol yumyoyénd yambia ámnjoghét fiyaram tambetau.

Folém táitotau mer si Romén wambégh mbanmbanan

17 Nambio efogh soramé yémo eumendai Ju árfene sénko ár a Fol norayai yéfefaf, “Tane fútaréf, yéndon némé yau tafrotan téfene árfefaf o téfene ákífene túmén yam, wénde yénd werayénd Jerusalemén a wéramayénd Rom árfene ngángat.

18 Yémojem kwémotawét yénd a ménde tamorwén ta utorghét, ménamén yaufi yau yinjoyénd tafaf árkémamén kér so kwémorwén.

19 Ju sénko ár korayawét tafaf, féyo yéné yamam kwéméindangé yénd sái korayangén Kaisar náyáreta tane si, ndemamén tane ámb yau témorwén wánangogh tane árfefaf.

20 Féyo yéndo té kénmarawetan fém yéna alíghét ménát yéndo so némaufrotan némamén yénd wém kwékwéf méngon. Yéné ménamén yém yéndo efalo yiyátotan Keriso, efe yém Israil árfene kamnang té yénmormén.”

21 Yémojem yawangoyénd, “Yéndfem ámb yau némé férén ewinjoyém Judiamén fenemén. Ámb yau téfene ár efe enmormén kétándmé nafroyénd o norayayénd yaufi si fenemén.

22 Wénde yénd ménde yéném áyárgghét fene si némé em, ménamén yénd mat yéném áré m norayat yaufi si marataye yéné totér mérénmén.”

23 Yémojem yufoyénd ámb efogh Fole alíghét. Njam yéné efogh nawerai, tárfár ár enmormén méne yéné sifayat ánde fá tékmangérwén. Yémo táitotau yéfefaf akw kétán férégh, tawawafenau Ngánján limánéghmén, a kétamé Mosesene ná k kétamé Ngánjánene mat yátogh árfenemén. Yémo tamndetau ménát yaufiyamta awengoghét a ménát awengoghét Yesuefaf.

24 Ámb áré m efalo tiyátotawét némé fá korayau, wénde ámb áré m yau efalo tiyátotawét.

25 Fá kéwitawét yénémamén yéfenjo kénjún. Njam yémojem frangoghét yafngoyénd, Fol norayai, “Ngánján Mbérbéram norayai efalo si Ngánjánene mat yátogh ár Aisaya kénjumé féfene ákífefaf:

26 “‘Kuвано yéné árfefaf a koraya,

‘Fém so náyáretati wénde mat yau so náyátotati.

Fémofem so yéfandati wénde yau so tayamngongi.

27 Ménamén yéné árfene tikéf té nénamndai táikér,

yémojem táikér yéfandat áyárgghét,

a yémojem yéfenjo ghékéf té eumbértongi.

Féyo mété táf yau néretat yéfenjo ghékfe,

a yau náyáretat yéfenjo téngane,

a efalo yau yiyátotat yéfenjo tikfe a kawengongi ménát yéndon so mer táyáton fá.””

28 Yénémaménnde yénd Fol ménde wém fém mat so em Ngánjánene wanjarégh té yéngamai kétán Téndo árfefaf, a fá so náyáretati!

29 *

* 28:29 28.29 Yau siménj

³⁰ Sómbio yunjéf Fol yémorangérmén kété yáne mani faimén méngon a taumyotau fá efe tanmormén yá fandaghét.

³¹ Yémo tawaufrotau Ngánján limánéghmén a tawatametau Yuré Yesu Kerisoenemén férférofnar a emo yau tékmbongai.